

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**12 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H.
1027-1028/M. 1618-1619. s.1-104.)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ZEHRİ ARSLAN

GAZİANTEP, Aralık 2024

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

**12 NUMARALI AYNTAB ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ (H.
1027-1028/M. 1618-1619. s. 1-105)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZEHRA ARSLAN

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

GAZİANTEP, Aralık 2024

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYAN

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel, etik ve ahlak kurallarına uygun sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabul ettiğimi beyan ederim.

İmza:

Adı Soyadı: ZEHRA ARSLAN

Öğrenci No:220503111002

Tezin Savunma Tarihi: 27/12/2024

ÖZET

12 NUMARALI AYNTAB ŞER‘İYYE SİCİLİ’NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ(H.1027-1028/M.1618-1619.s.1-104)

ARSLAN, ZEHRA

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

Aralık 2024, Sayfa 288

“Şer‘iyye Sicilleri”, diğer adıyla “kadı divanı” olarak adlandırılan kadılar tarafından kaydedilen defterlerdir. Sicil defterleri içerikleri ve tutuldukları dönem itibarıyla bir şehrin, sosyo-kültürel hayatı, siyasi-idari hayatı, ekonomisi ve askeri vs. durumları hakkında bilgiler verir. Şehir tarihi araştırmaları açısından birinci elden kaynak niteliğindedir. Bu nedenle Osmanlı Devlet’inde bir şehrin tarihi araştırılırken Şer‘iyye sicilleri incelenmeden Osmanlı siyasi, sosyal, idari ve ekonomik durumu hakkında doğru bilgilere ulaşılamaz. 12 Nolu Şer‘iyye Sicil’i toplam 398 sayfadan oluşmaktadır. Bu çalışmada ise 1-104 sayfaları incelenmiştir. Çalışılan sicil defteri ile 17.y.y.’da Ayntab şehri hakkında bize birçok bilgi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şer‘iyye sicili, Kadı, Hüccet, Ayntap, Mahkeme

ABSTRACT

THE TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF AYNTAB SHERIA RECORD/REGISTRY NUMBERED 12(H.1027-1028/AD.1618-1619. PAGES 1- 104)

ARSLAN, ZEHRA

Master's Thesis, Department of History

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Murat ÇELİKDEMİR

December 2024, Page 288

These are the books recorded by kadis, also called "Şer'iyye Registers", also known as "kadı divan". Registry books reflect the socio-cultural life, political-administrative life, economy and military etc. of a city, in terms of their content and the period in which they are kept. Provides information about their status. It is a first-hand source for city history research. For this reason, when researching the history of a city in the Ottoman Empire, accurate information about the Ottoman political, social, administrative and economic situation cannot be obtained without examining the Sharia records. Sharia Registry No. 12 consists of 398 pages in total. In this study, pages 1-104 were examined. The registry book under study provides us with a lot of information about the city of Ayıntap in the 17th century.

Key words: Sheria Record, Kadi, Huccet, Ayıntap,

ÖN SÖZ

Osmanlı Devleti'nden günümüze kadar gelen önemli arşiv belgeleri vardır. Bunlar içerisinde özellikle şehir tarihi çalışmalarında birinci elden kaynaklar olan Şer'iyye Sicilleri yer almaktadır. Kadı Sicili, Kadı Divanı gibi farklı isimlere sahiptir. Kadılar tarafından tutulan ve mahkemede karara bağlanan davaların kayıt edildiği belgelerdir. Sicil defterleri tutulduğu dönem ve şehir hakkında siyasi, ekonomik, idari ve kültürel yönlerden bilgilerin yer aldığı defterlerdir. Şer'iyye defterlerine sadece mahkeme kararları kaydedilmez, aynı zamanda merkezden gelen ferman, berat ve buyrulduklar da kaydedilmektedir.

Şer'iyye Sicilleri, şehir tarihi çalışmalarında önemli kaynaklardandır. Bu çalışma 12 nolu Ayıntap Şer'iyye Siciline ait 1-104 sayfaları arasında olan belgelerin transkripsiyonunu içermektedir. Sicil toplamda 398 sayfadır.

Tez çalışmasında destek olan hocam Doç. Dr. Murat ÇELİKDEMİR'e teşekkür ederim. Ayrıca, eşim Tuğrul Arslan ve süreç boyunca ilgilenemediğim kıymetli oğlum Göktürk Tuğra Arslan'a çok teşekkür ederim.

GAZİANTEP 2024

Zehra ARSLAN

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖN SÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR	viii
GİRİŞ	1
A. Araştırmanın Konusu	1
B. Araştırmanın Önemi ve Amacı.....	1
C. Araştırmanın Yöntemi	2
D. Sınırlılıklar	2

I. BÖLÜM

AYNTAB'IN COĞRAFI KONUMU, ADININ MENŞEİ VE TARİHİ GELİŞİMİ

1.1. Ayntab'ın Coğrafi Konumu	3
1.1.1. Gaziantep (Ayıntap) Adının Kökeni	4
1.1.2. Gaziantep'in (Ayıntap'ın) Tarihçesi	4

II. BÖLÜM

OSMANLI HUKUK SİSTEMİNDE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Osmanlı Hukuk Sistemi Ve Şer'iyce Sicleri.....	7
2.2. Şer'i Mahkemeler ile Mahkeme Görevlileri	8
2.2.1. Kadı	9
2.2.2. Nâib	10
2.2.3. Muhzır	11
2.2.4. Mübâşir	11
2.2.5. Müşâvir	12

2.2.6. Kâtip.....	12
2.2.7. Kassam	12
2.2.8. Davâ Vekili	12
2.2.9. Şühudü'l - Hâl.....	13
2.2.10. Müzekki (Tezkiye Memuru)	13
2.2.11. Tercüman.....	13
2.2.12. Hademe ve Kapıcı	13
2.3. Şer'îyye Sicilinin Tanımı	13
2.4. Kadı Sicillerinde Yer Alan Belge Çeşitleri.....	14
2.4.1. Ferman ve Berat	14
2.4.2. Hüccet	15
2.4.3. İ'lâm	15
2.4.4. Ma'ruz	16
2.4.5. Arz-ı Hâl.....	16
2.4.6. Mürâsele.....	16
2.4.7. Buyruldu (Buyrultu)lar	16
2.4.8. Temessükler	16
2.4.9. Tezkireler	17
2.4.10. Vakfiyeler (Vakıfnâmeler).....	17

III.BÖLÜM

3.1. 12 NOLU AYNTAB ŞER'İYYE SICILI'NIN TRANSKRİPSİYONU VE BELGE ÖZETLERİ

3.2. 12 Nolu Ayntab Şer'îyye Sicili Belge Özetleri.....	205
3.3. 12 Nolu Gaziantep Şer'îyye Sicili ve Genel Özellikleri	247
3.3.1. Ayntab Şer'îye Sicili İle İlgili Yapılan Çalışmalar	248

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMALAR

4.1. Sosyal Düzen.....	257
4.1.1. Aile Hayatı	257
4.1.1.1. Evlilik.....	257
4.1.1.2. Mehir	257
4.1.1.3. Boşanma.....	258
4.1.1.4. Vasî Tayîni	260
4.1.1.5. Nafaka	260

4.1.1.6. Kölelik.....	261
4.1.1.7. Vakıflar	262
4.2. İktisadi Yapısı	264
4.2.1. Alım, Satım, Kira Davaları	264
4.3. Adli Olaylar.....	267
4.3.1. Adam Öldürme Olayları.....	267
4.3.2. Yaralama Olayları	267
4.3.3. Sicilde Yer Alan Diğer Adli Vakalar	268
4.4. İdari Yapı	269
4.4.1. İdari Görevliler.....	269
4.4.1.1. Kadı.....	269
4.4.1.2. Müftü.....	270
4.4.1.3. Katip.....	270
4.4.1.4. İmâm	271
4.4.1.5. Müteveli	271
4.4.2. Askeri Hizmetlileri.....	272
4.4.2.1. Beylerbeyi	272
4.4.2.2. Yeniçeriler.....	273
4.4.2.3. Sancakbeyi	274
4.4.2.4. Diğer Görevliler	274
4.4.2.4.1. Kethuda	274
4.4.2.4.2. Subaşı	274
4.4.2.4.3. Çavuş	275
4.5. Mahalle-Köyler	275
4.5.1. Mahalleler, Köyler	275
4.6. Vakıf Eserler	276
4.6.1. Camiler, Mescidler ve Medreseler	277
SONUÇ.....	278
KAYNAKÇA	280
EKLER.....	285
ÖZGEÇMİŞ.....	288
VİTEA	288

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Tespit Edilen Mallle İsimleri	275
Tablo 2. Tespit edilen Karye (Köy) İsimleri	276
Tablo 3. Tespit edilen vakıflar	276
Tablo 4. Tespit Edilen Cami ve Mescidler	277

KISALTMALAR

a.g.e. :	Adı geçen eser
a.g.m :	Adı geçen makale
a.g.mad.:	Adı geçen madde
a.g.t. :	Adı geçen tez
A.Ş.S. :	Antep şeriye sicili
Ansk. :	Ansiklopedi
bkz.:	Bakınız
c. :	Cilt
Ed. :	Editör
GÜSAM :	Güzel Sanatlar Matbaası
H. :	Hicrî
Hız.:	Hazreti
İSAM :	İslam Araştırmaları Merkezi
M. :	Miladî
M.Ö. :	Milattan Önce
M.S. :	Milattan Sonra
s. :	Sayfa
T.B.M.M. :	Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.D.A.V. :	Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
T.D.V.İ.A. :	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
T.T.K. :	Türk Tarih Kurumu
Yay. :	Yayınlar
Y.T.Yay. :	Yeni Türkiye Yayınları
y.y.:	Yüzyıl

GİRİŞ

A. Araştırmanın Konusu

Osmanlı Devletinde kadılar tarafından tutulan mahkeme kayıtlarına ve kadıların vermiş oldukları kararların yazılı olduğu arşiv belgelerine Şer'iyye Sicili veya kadı defteri denilmektedir.¹12 nolu Ayıntâb Şer'iyye Sicil defteri hicri 1027/1028 miladî 1618/1619 yılları arasındaki döneme ait mahkeme kayıtlarını içermektedir. Defterin tamamı 397 sayfa olup, bu çalışmada 1-105 sayfa aralığında olan kısımda 310 adet belge tetkik edilmiştir. Şer'iyye Sicillerinin transkripsiyon ve değerlendirilmesi yapılarak elde edilen veriler doğrultusunda Ayıntâb'ın idarî, sosyal, kültürel, iktisadî ve hukukî yapısı hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

B. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Araştırmanın temel amacı; Ayıntâb'daki h.1027/1028 m.1618/1619 yılları arasındaki arşiv belgeleri incelenerek dönemin sosyo-kültürel yapısı, ekonomik yapısı, idari yapısı, askeri yapısının doğru ve güvenilir bir şekilde açıklamak. Yapılan çalışmada Ayıntab şehrinin sosyal, ekonomik, dini, hukuki yapısı hakkında kadıların tutmuş olduğu kayıtlardan bilgiler vardır. O dönemde yaşanan insanların aile yapısı hakkında, evlilikleri, boşanmaları, miras davaları, adli olayları, vs gibi konular hakkında bilgiler yer alır.

¹ Ahmet Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki; Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", Türkler Ansiklopedisi, C.X., Ankara (2002), Yeni Türkiye Yay. s,54.

C. Araştırmanın Yöntemi

Ayntab 12 nolu sicilinin transkripsiyon aşamasında orijinal belge numaraları belirtilmiştir. Çalışmanın sınırını 1-105 arası sayfalar oluşturmaktadır. Sayfa numarası defterin önceki kısmı baz alınarak verilmiş, belge numaraları 1,2,3... diye numaralandırılmıştır. Defter Milli Kütüphane Başkanlığından temin edilmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde kısaca Ayntâb tarihinden bahsedilip Şer'iyye sicilleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde sicilin transkripsiyonu yapılarak belgelerin başına belgenin türü ve içeriğine dair kısa bilgilerin yer aldığı özet kısmı eklenmiştir. Sicilin transkripsiyonu yapılırken transkripsiyon kuralları gözönünde bulundurulmuştur. Belgenin transkripsiyonu yapılırken doğru bir okunuş sağlamak amacıyla “Osmanlı Türkçesi Sözlüğü” temel olarak kullanılmıştır. Sicilde geçen ferman, hüccet, berat, tezkire, i'lam vb. gibi belge türlerinin içeriği hakkında “Osmanlı Belgelerinin Dili”² ve “Osmanlı İlmiye Teşkilatı”³ adlı eserler dikkate alınmıştır. Transkripsiyon yapıldıktan sonra tezin bulguları değerlendirilmiştir.

D. Sınırlılıklar

Bu çalışma 12 Nolu Gaziantep Şer'iyye Sicilinin 1- 104 sayfaları arasını kapsamaktadır. Sicil Defterinin bazı sayfalarının tahrip olması nedeniyle okunması ve değerlendirilmesi zorluk çıkarmış olsada okunamayan sayfa ve kelime sayısı oldukça azdır.

² Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, (Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994).

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, (T.T.K., Ankara 1988).

I. BÖLÜM

AYNTAB'IN COĞRAFI KONUMU, ADININ MENŞEİ VE TARİHİ GELİŞİMİ

1.1. Ayntab'ın Coğrafi Konumu

Gaziantep, sadece Anadolu'nun en eski şehiri değil, aynı zamanda dünyanın en eski şehirlerindendir.⁴ Mezopotamya ile Akdeniz Bölgesi'nin ortasında yer alan önemli bir yerleşim merkezidir. Geçmişte birçok medeniyetin ortaya çıkmasında rol oynamıştır. Hititler, Asurlar, Persler, Hurriler ve Bizans gibi uygarlıklar bunların bir kısmını oluşturmaktadır. Gaziantep, kuzedoğusunda Adıyaman ilinin Besni ilçesi ile kuzeyinde Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Türkoğlu ilçeleri ile komşudur. Batısında, Osmaniye'nin Hasanbeyli ve Bahçe ilçeleri ile komşudur. Güneybatısında ise, Hatay'ın Dörtyol ve Hassa ilçeleri vardır. Doğusunda ise Fırat Nehri Şanlıurfa ile arasında sınır konumundadır. Güneyinde ise Kilis Merkez, Polatlı, Elbeyli ve Musabeyli ilçeleri ile komşudur.⁵

Gaziantep verimli bir ovaya sahiptir aynı zamanda kuzeyinde ve batısında dağlık araziler yer almaktadır. Şehrin doğusunda ve güneydoğusunda ovalar yer almaktadır. Şehrin yer aldığı bölgenin içinden “Sacur suyu” akar, “Alleben Deresi” olarak adlandırılan bu su, güneydoğuda Fırat nehri ile birleşir⁶.

⁴ Nejat Göyünç, “Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu* Ed. Yusuf Küçükdağ, (Gaziantep, 2000), s.45.

⁵ Ergün Özusu, *Şehr-i Ayntab-I Cihan*, (Gaziantep 2016), s.13.

⁶ İsmail Kıvrım, *Şer'iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayntab Şehirlerinde Gündelik Hayat (1670-1680)*, Selçuk Üniversitesi, SBE Doktora Tezi 2005, Konya, s.3.

1.1.1. Gaziantep (Ayıntap) Adının Kökeni

Antep adına ilk çağ kaynaklarında pek rastlanmamaktadır. Bilinen en eski adı, “Dülük’tür⁷”. Gaziantep tarihi kaynaklarda, “Hantab”, “Ayntab”, “Entap” gibi isimlerle geçmektedir⁸. Şehir sonraki dönemlerde bu isimlerle anılmaya devam etmiştir.⁹

Arapça’da “ayn” sözcüğü göz, kaynak manasına gelirken, “tab” sözcüğü güzel manasına gelmektedir. “Ayntab” adında “suyu güzel” anlamına geldiği düşünülmektedir¹⁰.

1.1.2. Gaziantep’in (Ayıntap’ın) Tarihçesi

Bugünkü Ayntâb’ın yerinde kurulduğu düşünülmektedir. Çünkü ilk dönemlere ait kaynaklara rastlanmamaktadır. Eski ve orta çağda Fırat nehri ve Mezopotamya’dan gelen kervanların önemli bir kavşak noktası olan Dülük, şimdiki Ayntâb ‘ın çevresindedir¹¹. M.Ö. 613-612’lerde İran yönetiminde kaldı¹².

M.Ö. 190’lı yıllarda Romalılar Anadolu’nun birçok yerine hakimiyet kurdular.¹³ Dülük bölgesinde hakim oldular. Bu dönemde bölgede Hellenistik kültürün etkileri görülmüştür. Bölge, Doğu Roma döneminde Araplarla mücadele alanı olmuştur. Bu mücadeleler sırasında Romalılar tarafından güvenliği sağlamak için bir kale inşa edilmiştir ve burası Ayntab şehrinin temelini oluşturmuştur¹⁴. Ancak miladi 499 yılında büyük bir depremle kale tahrip olmuş ve I. Justinianos devrinde (527-565) Ayntâb Kalesi inşa edilmiştir. Bu kalenin inşası ile Ayntâb

⁷ Hüseyin Özdeğer, “Gaziantep”, *D.İ.A.*, C. 13, (İstanbul, 1996), s.466.

⁸ Bilgehan Pamuk, s.31, Yâkût el-Hamevî (1178-1229), Ayntab’ın (عینتاب) (eski adının Dülük (دلیک) olduğunu ve Halep ile Antakya arasında yer aldığını ifade etmiştir, Bk. Şemseddin Sâmî , *Kâmûsü’l A’lâm*, C. 5, (Kaşgar Neşriyat, Ankara 1996), s.3232

⁹ Serhat Kuzucu, “123 Numaralı Antep Şer’iye Sicili Bağlamında 1766-1768 Tarihleri Arasında Antep’in İdari ve Sosyal Yapısı Üzerine Bir İnceleme”, *Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi*, C.1., S.3, Ankara 2006, s.40

¹⁰ İbrahim Etem Çakır ,*16. Yüzyılda Ayntab Şehri*, (Yeditepe Yay., İstanbul,2015), s. 30.

¹¹ Besim Darkot ve Hikmet Turhan Dağlıoğlu, *Ayıntab*, *İ.A. C. II*, (1979), s.64

¹² Özdeğer, “Gaziantep”, s.466

¹³ Halil Demircioğlu, *Roma Tarihi Cumhuriyet, C.I, I. Kısım*, (T.T.K., Yay., 5. Baskı, Ankara 2011), s.352.

¹⁴ Çakır, *16. Yüzyılda Ayntab Şehri*, s.32.

yerleşim yeri olmaya başlamıştır. Ancak Ayntâb adıyla ne zaman anıldığı tam olarak bilinmemektedir¹⁵.

Bölge Orta Çağ'da Bizans-Arap mücadelesinin olduğu bir alan olmuştur¹⁶. Bölge, Emevîler tarafından yönetildi. Fakat Emevîler döneminde yaşanan siyasi gelişmeler ile Emevi – Abbasi mücadelesi başlamış ve bu mücadelelerden faydalanan Doğu Roma bölgede tekrar hakimiyeti ele geçirmiştir¹⁷.

1084 yılında Selçuklu hükümdarı Süleyman Şah bölgeye yaptığı akınlarla bölgenin hakimiyeti tekrardan Türklerin yönetimine geçti¹⁸. Türklerin hakimiyetindeki Ayntab ve çevresi XI yy.'ın ikinci yarısında başlayan Haçlı Seferleri yüzünden kaybedildi¹⁹.

1150'de II. Kılıçarslan, haçlıların elinde olan bölgeleri geri aldı²⁰. Bölge 1183'te Eyyübîlerin hakimiyetine girdi. Eyyübîler önemli ölçüde şehri geliştirdiler²¹. Ayntab, 1259'da Hülagû'nun Halep ve çevresini almasıyla İlhanlıların hakimiyetine girdi. Bölge, 1277'de Memlûklülerin eline geçti.

XII. yy. sonlarında Bozok Türkmenleri Ayıntap'tan, Elbistan'a kadar olan bölgeye hakim oldular ve 1337 yılında Dulkadiroğulları Beyliğini kurdular. Böylece Ayıntap ve çevresi Dulkadiroğulları ve Memlûklüler arasında mücadele alanı haline geldi. 1400'den sonra ise, Timurun bölgedeki mücadeleleri şehrin tahribatına sebep oldu²². Timur istilasından sonra tekrar Memlûklerin eline geçen şehir 1418 yılında Akkoyunlular tarafından istila edildi²³. 1516 yılından sonra şehir Osmanlı hakimiyetine girmiştir. Vilayet-i Arab, Vilayet-i Şam olarak adlandırılmıştır. Gaziantep bulunduğu coğrafi konum, ticaret ve kervan yolları üzerinde olması sebebiyle birçok devlet tarafından saldırılara maruz kalmıştır.²⁴

¹⁵ Özdeğer, "Gaziantep", s.466.

¹⁶ Adem Apak, *Anahatlarıyla İslam Tarihi 2 (Hulefâ-i Raşidîn Dönemi)*, (Ensar Neşriyat, İstanbul 2010), s.145-157.

¹⁷ Necmeddin Şahiner, *Gaziantep Kalesi*, (Sertaç Yay., Gaziantep, 2007), s.23.

¹⁸ Mükrimin Halil Yinanç, *Türkiye Tarihi Selçuklular Devri*, C.1., (T.T.K., Yay., Ankara 2013), s.100.

¹⁹ Çakır, a.g.e., s.35.

²⁰ Özdeğer, "Gaziantep", s.466.

²¹ Çakır, a.g.e., s.36.

²² Gökhan, İlyas, "Gaziantep Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Ed. Yusuf Küçükdağ, (Gaziantep 2000), s.59-60.

²³ Altan Çetin, *Memlûk Devleti'nin Kuzey Sınırı*, (Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2009), s.75

²⁴ Öztürk M., "Osmanlı Döneminde Antep'in İktisadî Vaziyeti (1-45)", *Gaziantep Üniversitesi Ayıntâb Araştırmaları Dergisi*, 5(1), Makale Geliş Tarihi: 27 Ocak 2022, Makale Kabul Ediliş Tarihi: 23 Nisan 2022

Şehir Osmanlı yönetimine katıldıktan sonra sosel ve ekonomik bakımdan gelişmeye başlamıştır²⁵. XVII.yy.'da Avrupa'da meydana gelene gelişmeler Osmanlı Devlet'ini etkilemeye başlamıştır. Osmanlı Devlet'inde Fetih hareketlerini durmasına, enflasyona ve askeri alan gibi birçok alanda etkilenmiştir. Bu gelişmeler Ayıntab Şehrinde birçok yönden etkilenmesine sebep olmuştur²⁶.

XIX. y.y. gelindiğinde Ayntab şehri Güneydoğu Anadolu ile Orta Anadolu ve Suriye'nin kuzey bölgesinin gözde şehirleri arasında yer almıştır. Bu sebeple şehir için "Mahmiyye-i Ayntab" deyiimi kullanılmıştır²⁷.

Şehir I. Dünya Savaşından sonra İngilizler tarafından işgal edildi²⁸. Bir yıl devam eden işgalden sonra İngilizler, yaptıkları anlaşma ile bölgeyi Fransızlara bıraktılar. Fransızların ve Ermenilerin baskı ve zulümleri Antep halkının direniş göstermesini sağladı. Şahin Bey önderliğinde başlayan büyük bir savunma başladı ve onun şehit edilmesiyle çatışmalar arttı²⁹. Antep halkı Fransızlara karşı 10 ay kadar mücadele etti. Buna rağmen 9 Şubat'ta Fransızlar bölgeye hâkim oldular. Şehir uzun süre Fransızlara direndiği için, TBMM tarafından 6 Şubat 1921'de "Gazi" ünvanı verildi. Şehir Gaziantep adıyla anılmaya başlandı. 25 Aralık 1921'de Fransa ile yapılan Ankara Antlaşmasından sonra şehir işgalden kurtarılmıştır³⁰.

Ayıntab şehri, sahip olduğu coğrafi konumu, tarım arazileri, geniş düz ovaları ve platoları ve yetiştirmiş olduğu antep fıstığı, buğday, arpa, zeytin, nohut, bağcılık vs. gibi alanlarda kaliteli bir üretim yapamkatadır. Gaziantep, içinde bulundurduğu müzeleri ve fuar merkezleriyle önemli bir şehir statüsündedir.

²⁵Çakır, *a.g.e.*, s.43-44.

²⁶Eftal Şükrü Batmaz "İltizam Sisteminin XVIII.Yüzyıldaki Boyutları", Ed. Güler Eren, C.3, (Y.T., Yay., Ankara, 1999), s. 250-256.

²⁷Serpil Acioğlu, *137 Numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1216-1220/M.1801-1806)*, (Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2012),s.12.

²⁸ Özdeğer, "Gaziantep", s.467.

²⁹ Özdeğer, "Gaziantep", s. 467.

³⁰Besim Darkot, Hikmet Turhan Dağlıoğlu, "Ayıntab". *İ.A, II*, (1979), s.64.

II. BÖLÜM

OSMANLI HUKUK SİSTEMİNDE ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Osmanlı Hukuk Sistemi Ve Şer'iyye Sicleri

Osmanlı kuruluş döneminde özgün nitelikte hukuk yapısı mevcut değildi. bu sebeple geçmişte yaşamış devletlerin hukuk yapısını benimsemişlerdir. Fakat aldıkları bu hukuki yapıyı olduğu gibi kullanmamışlardır³¹.

Osmanlı devletinde hukuk çeşitli faktörler üzerinden düzenlenmiştir bunlar; “Kur'an, Sünnet, İcma ve Kıyasa” dayanan kurarlardır ki bunlara “şer'i hükümler, veya şer'i hukuk³²” denilmektedir. Genel olarak hanefi mezhebine göre verilen kanunlar ihtiyaç duyulduğunda diğer üç mezhep (Şafi, Maliki, Hanbeli) görüşlerine başvurulmuştur³³.

Osmanlı hukukunu meydana getiren ikinci unsur ise; örfi hukuktur. Osmanlı Devleti'nde örfi hukuk tabiri ilk kez Fatih Sultan Mehmet devrinde kullanıldığı görülmüştür. Dönemin tarihçisi Tursun Bey tarafından örfi hukuktan bahsedilmektedir. Örfi hukuk zamanla dönemin ihtiyaçlarına göre gelişmiştir. Örfi hukuk, Osmanlıda iktisadi, sosyal ve hukuki ihtiyaçlara göre düzenlenmiştir³⁴. Şer'i ve örfi kurallar, genel olarak Osmanlı hukuk sisteminde bir arada kullanılmıştır³⁵. Şer'i ve örfi kuralları birbirinden ayırmak mümkün değildir³⁶.

³¹ M.Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, (Beta Yay., 8. Baskı, İstanbul,2010), s.65

³² Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı*, C.6, Ed. Güler Eren, (Y.T., Yay., Ankara, 1999) s.328

³³ Abdulaziz Bayındır, “Osmanlı'da Yargının İşleyişi”, *Osmanlı* C.6, Ed. Güler Eren, (Y.T., Yay., Ankara, 1999), s.429

³⁴ Şen, *a.g.m.*, s.328

³⁵ Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 76

³⁶ Ahmed Akgündüz, “Osmanlı Kanunnamelerinin Şer'i Sınırları”, *Osmanlı*, C.6, Ed. Güler Eren,(Y.T., Yay., Ankara, 1999), s.402.

2.2. Şer'i Mahkemeler ile Mahkeme Görevlileri

“Yargı”, Osmanlılarda “İslâm hukuku ve Hanefi mezhebi³⁷” kaidelerine göre şekil almıştır. Yargı sistemi, örfî ve şer'î hukuka göre düzenlenirdi. Uygulayıcı olarak başında kadı bulunmaktaydı³⁸. Şer'î mahkemelerde her türlü hukukî sorunların çözüldüğü bir makamdır³⁹. Mahkeme sözcüğü Arapça'da “hükm” kökünden gelen bir mekân ismidir; “davâların görülüp kararın verildiği yer” manasına gelmektedir. Fıkıh terimi olarak “kadıların davâları incelediği mekan” manasına gelmektedir⁴⁰.

Kadıların şer'î hükümler gereğince yargılamalar yaptıkları mahkemelere “Şer'îye mahkemeleri” denirdi. Kadılar bu mahkemelerde, evlilik, boşanma, miras, vasi tayini ve azli, vasiyetlerin yerine getirilmesi, adli suçlar, vakıflar ile ilgili her türlü hukuki davalara bakarlardı⁴¹. Bu mahkemelere müslüman olmayan halkta başvuru yapabilirlerdi.

İlk dönemlerde mahkemeler için özel bir bina mevcut değildi. Mahkemeler ya kadının kaldığı yerde⁴² yada uygun görülen bir yerde görülmekteydi. Osmanlı Devlet’inde özellikle mahkemeler ve kadıların görevleri hakkında değişiklikler II. Mahmud zamanında yapılmıştır. 19. Y.y.’da yargılama işlemleri için bir mahkeme binası yapılmıştır. Aynı zamanda kadılar şeyhülislama bağlanmış, böylece kadıların görev yetkileri kısıtlanmıştır. Bu gelişmeler 1914 yılında şer'îye mahkemelerinin Adliye Nezaretine bağlanmasına kadar devam etmiş ve 1924 yılında ise şer'îye Mahkemeleri kaldırılmıştır.

Şer'îye mahkemelerinde birçok görevli bulunmaktaydı. Mahkeme görevlileri hakkında bilgiler aşağıda verilmiştir.

³⁷ Bayındır, “Osmanlı’da Yargının İşleyişi”, s.429.

³⁸ Hasan Tahsin Fendoğlu, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, *Osmanlı, C.,6*, Ed. Güler Eren, (Y.T., Yay., Ankara, 1999), s.453.

³⁹ Aydın, *a.g.e.*, s.78.

⁴⁰ Fahrettin Atar, “Mahkeme”, *T.D.V.İ.A., C., 27*, (Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 2003), s.338

⁴¹İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, (T.T.K., Yay., 4. Baskı Ankara,2014), s. 113

⁴²Akgündüz, *a.g.e.*, s.77.

2.2.1. Kadı

“Kadı”, Arapça’da “kaza” kökünden gelen bir fıkıh⁴³ terimidir. Şahıslar arasındaki anlaşmazlıkları hukuk kurallarına dayanarak çözümleyen yargı görevlisidir.

Kadı atamalarının temel şartı medrese eğitimi almış olmaktır. İlk medresenin Orhan Bey döneminde kadınların eğitilmesi için kurulduğu düşünülmektedir. Fatih Sultan Meehmed’in Sahn-ı Semân Medresesi ve Kanuni Sultan Süleyman’ın Süleymaniye Medreseleri aynı mantıkla yapılmıştır⁴⁴.

Kadılar, onay almış kimseler arasından seçilip tayin olurlardı. Ancak XVI. Y.y. ikinci yarısından sonra mevleviyet kadılıklarına atamalar, Şeyhülislamların önerisi ile yapılmaya başlanmıştır⁴⁵. Padişahın emri ile yapılan kadı tayineri ruzname defterlerine yazılırdı. Kadı atamalarının tutulduğu ruznamde kadının ataması yer almıyorsa berat hükümsüz olurdu⁴⁶. Bir kazâya atanmış kadı, daha sonra kadılık makamında rutbesini artırarak şeyhülislamlığa kadar da çıkabilirdi.

Osmanlı Devleti’nde kadınların görev süresinin başlangıçta belli bir sınırı yoktu. Fakat kadılar bulundukları bölgelerde halk ile yakınlaşmaları ve kadı ihtiyacı olmaması vs. gibi nedenlerle kadılık süreleri kısıtlanmıştır. Mevleviyetlerde görev süresi XVI. y.y.’da üç yıl ile iki yıl iken, XVII. y.y.’dan sonra bir yıllla sınırlandırılmıştır. Kazâ kadılıklarının görev süreleri ise başlarda iki yıl, ilerleyen zamanlarda yirmi aya düşürülmüştür. Süresi dolan kadılar bir üst düzeye geçmek için sıra beklerlerdi. Yapılan bu görev sınırlandırılmasının amacı; toplumda adaleti sağlarken olası yanlış anlaşılımların, adam kayırmalarının önüne geçmektir.

Kadıların görevleri arasında sadece şer’î davalar değil, örfî davalarda yer almaktadır. Hüküm ve karalarında bireysel davranabilmektedir. Ancak arada kaldıkları bazı durumlarda merkezden fetva isteyebilirlerdi⁴⁷. Kadılar, 1574 yılına kadar kazaskerlerin Divan-ı Hümayun toplantılarında adatları belirleyip vezir-i azama arzetmişler ve daha sonra padişah beratı ile atanmışlardır. Ancak bu tarihten sonra direk padişah beratıyla tayin edilmişlerdir.

⁴³ Fahrettin Atar, “Kadı”, *D.İ.A.*, C.XXIV, (2001), s. 66

⁴⁴ İlber Ortaylı, “Kadı”, *T.D.V.İ.A.*, C. 24, *İSAM*, (İstanbul 2001), s.70

⁴⁵ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilatı*, s. 94-95

⁴⁶ İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı*, (Turhan Kitabevi, Ankara,1994), s.10

⁴⁷ Münir Atlar, “Şer’îye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, *dergiler.ankara.edu.tr*, s. 309.

Kadılar, devletin kanunu, düzenini, korumakla görevli kişiler oldukları için kadı olmak için belli kaideler vardı. Kadı olacak kişilerin belirli özellikleri olması gerekiyordu. Öncelikle kadı; müslüman, dini hükümlere hakim olan, özgür, akli yerinde, güvenilir, sağlam bir iradeye sahip ve dayanıklı olmalıdır. Aynı zamanda kadı, sağır, kör, yaşı küçük ve deli olmamalıdır.

Kadıların tayininde olduğu gibi azlinde de önemli gerekçelerin olması gerekiyordu. Mesela aklını kaybetmesi, görme yetisini kaybetmesi, duymaması, dilsiz olması, kanunlara uymaması, imanını yitirmesi, yolsuzluk yapması gibi nedenler kadının azline sebep olmaktadır.

Kadının önemli görevinden biri hakim olarak görev yapmasıdır. Kadıların vermiş oldukları kararların geçerli olabilmesi için, görev sınırları ve süresi içinde olması gerekmektedir⁴⁸. Kadıların bakmış oldukları davlar; anlaşmazlıklar, ceza gerektiren suçlar, alacak- verecek, borç ve miras davaları, arazi paylaşım davaları ve halk arasındaki anlaşmazlıklar olarak sıralayabiliriz. Bunun yanı sıra kadı ilmiye sınıfı, vakıf görevlisi gibi görevlilerin atamasını veya azillerinide yapmaktaydı⁴⁹.

Kadıların askeri görevleride vardı. Bu görevleri arasında, avarız vergilerinin tespiti ve toplanması, ordunun yemek teminini sağlamakta yer almaktadır. Aynı zamanda kadı, bulunduğu şehrin en üst amirdir. Esnafın denetlenmesinden sorumludur. Satışı yapılan tüm ticari malların fiyatının tespitini yapardı. Buna “narh” adı verilmekteydi.

Kadıların geniş görev ve yetki alanının olması sebebiyle vermiş oldukları hükümleri, fermanları ve bunlara verilen cevapları, dava sonuçlarını kayd ettikleri “sicil” defterleri vardı⁵⁰.

2.2.2. Nâib

“Naib”, Osmanlı Devleti’nde kadının adli ve idari işlerine yardım eden görevlidir⁵¹. Vekil anlamına gelmektedir. Şer’iyye mahkemelerinde kadılara

⁴⁸ Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 80

⁴⁹ Mehmet Ali Ünal, “Osmanlı Devleti’nde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı”, *Osmanlı*, C.6, Ed. Güler Eren, (Y.T.,Yay.,1999), s.119

⁵⁰Yusuf Karaca, *Tarih Ansiklopedisi (Kişiler, Olaylar, Kavramlar, Mekânlar)*, C.5, (Berikan Yay., 2002, Ankara), s.277

görevlerinde yardımcı olan görevlilerdir. Aynı zamanda bir makama asıl sahibi gelene kadar bakan kişi anlamında gelmektedir.

Naibler, kadıların görev yaptıkları kazaların büyüklüğüne göre sayılarında değişiklik göstermekteydi. Naibler, görev yerlerine göre farklı isimler almışlardır. Kadı naibleri, kaza naibleri, mevali naibleri, arpalık naibleri gibi.

Nâiblerin göreve getirilmesinde belli kaideler vardır. Medrese eğitimi almak zorundadır, fıkıh alanında bilgi sahibi olmalıdır ve ilmiye sınıfından kişiler arasından seçilmiş olmalıdır⁵².

Nâibler, toplumda çıkan problemleri yerinde çözümlenmesi için mahkeme dışınada gönderilirlerdi. XVI.y.y. sonlarına kadar kadılar tarafından atanırdı. Ancak atanan naibleirn bölge halkından olmamasına özen gösterilmiştir⁵³.

2.2.3. Muhzır

Kadıların yardımcılarındandır. Muhzır, “davalı ve davacıyı mahkemede huzura getiren kişi” manasına gelir. Muhzurlar bölgedeki yerli halk arasından seçilirdi. Belirli bir maaşları yoktur. Fakat kadı ve müderris atamalarında “müjdecilik” bahşişi alırlardı. Muhzırların sayısı mahkemenin ihtiyacına göre değişmektedir. Muhzırlar berat-ı şerif alarak tayin olurlardı. Görev süreleri bir yıldır⁵⁴.

2.2.4. Mübâşir

Mübâşir kelime manası “hakimin emrini tebliğ ile görevli memur” olarak tanımlanmaktadır⁵⁵. Bu anlamıyla muhzır ile aynı anlama gelmektedir. Mübâşirlerin giderleri bulundukları bölgedeki halktan alınırdı.

⁵¹ Casim Avcı, “Nâib”, *T.D.V.İ.A., C.32, İSAM*, (İstanbul, 2006), s. 311.

⁵² Mehmet İpşirli, “Nâib”, *T.D.V.İ.A., C.32, İSAM*, (İstanbul, 2006), s.312.

⁵³ İlber Ortaylı, “Osmanlı Şehirlerinde Mahkeme”, s.245

⁵⁴ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki; Şer‘iye Mahkemeleri ve Şer‘iye Sicilleri”, s. 72-73

⁵⁵ Şemseddin Sami, *Kâmûs-i Türki*, Editörler: Osman Doğan, Soner Demirsoy, (Kültür Bakanlığı Yay. İstanbul, 2016), s.1268

2.2.5. Müşâvir

Müşavir, “danışılan” anlamına gelmektedir. Kadılar, gerekli gördüklerinde müşavirlerle danışırlardı. Müşâvirler, kadılık yapabilecek niteliktedirler. Bu sebeplede gerekli durumlarda kendi başına hüküm verebilirlerdi. Müşavirlerin sayısı ihtiyaca göre değişiklik göstermiştir.

2.2.6. Kâtip

Şer’i mahkemelerde, sisyasi ve idari işlerde kadıya yardımcı olan görevlilerdir. Mahkeme kâtipleri, yargılama süresince kadıya yardımcı olmaktadır. Kadı tarafından verilen kararların, belli usul ve esaslara göre deftere kaydeden görevlidir⁵⁶. Katipler devlet yazışmalarını yaptıkları için devletin her türlü gizli bilgilerine sahip kişilerdi. Bu nedenle katipler, Osmanlı devleti için oldukça önemliydi. Katipler kendilerine gelen arz ve arzuhal türü belgeleri hazırlardı⁵⁷.

2.2.7. Kassam

“Kassam”, vefat eden kişilerin mallarını ailesine paylaşılmasını sağlayan görevlidir⁵⁸. Kasamları ikiye ayrılırdı. Kazasker kassamları; bunlar askeri zümrenin mallarını tutarlardı. Diğer ise; halktan vefat edenlerin mallarını tutan kasamlardır. Kassamların maaşları yoktu. Ancak taksim ettikleri terekeden (mallardan) bir miktar alırlardı⁵⁹.

2.2.8. Davâ Vekili

Şahıslar kendi davâlarını bazen takip edemezlerdi bunun için davalarını takip edebilecek, yerine vekil tayin edilerek davaların takibini sağlayabilirlerdi.

⁵⁶Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s.86

⁵⁷Erhan Afyoncu - Recep Ahıskalı, “Kâtip”, *D.İ.A., C.XXV*, (2002), s.53.

⁵⁸Uzunçarşılı, *a.g.e.*, s.124.

⁵⁹Akgündüz, *a.g.e.*, s.75.

2.2.9. Şühûdü'l - Hâl

Kadının yardımcılardan olan ve mahkemedeki yargılanmayı, bilirkişi olarak gözlemleyen görevlilere Şühûdü'l-hal denirdi. Bu görevliler, mahkemede kişilere tanıklık etmek için değil mahkemenin yargılamasına şahitlik etmek için bulunurlardı. Mahkemelerin bulunduğu bölgenin ileri gelenleri arasından seçilirlerdi. Sayıları bazen beş-altı olurdu⁶⁰. Mahkemede karara karışmazlardı ancak kadının veeceği kararın adil olmasında etkililerdi⁶¹. Davaların sonucunda alınan kararların sicil defterlerine kaydı gerçekleştirilirdi ve kararın altına Şühûdü'l-hal yazılır ve orada bulunanların isimleri yazılırdı.

2.2.10. Müzekki (Tezkiye Memuru)

Şahidlerin güvenilir olup olmadıklarını araştıran memurdur.

2.2.11. Tercüman

Osmanlı Devleti içinde bir çok farklı dil konuşan insan vardı. Bu sebeple mahkemelerde tercümana ihtiyaç duyulmuştur ve mahkemelerde görev almışlardır.

2.2.12. Hademe ve Kapıcı

Mahkeme salonlarında güvenlikten sorumlu görevlilerdir. Hademeler, kadıdan uzakta dururlardı. Bu durum kadı makamının üstünlüğünü gösterirdi. Kapıcı ise, mahkemeye başvuranları sıraya koyan görevlidir.

2.3. Şer'îyye Sicilinin Tanımı

Sicil, kelimesi sözlükte “kaydetmek, karar vermek ve deftere geçirmek” anlamlarına gelir. Bir hukuk terimi olarak sicil, insanlar arasındaki hukuki davaların, kadıların mahkeme sonucu vermiş oldukları kararların kaydedildiği yazılı belgelerin

⁶⁰Nâsi Aslan, “İslâm Yargılama Hukukunda Şühûdü'l-Hal Jürî Osmanlı Devri Uygulaması”, (Beyan Yay., İstanbul 1999), s.54.

⁶¹Ekrem Buğra Ekinci, “Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)”, *Bellekten*, C.64, S.244, s. 976.

yer aldığı defterlerdir. Bu defterlere “sicillat-ı şer'iyye, mahkeme defterleri, kadı defterleri, zapt-ı vakayı' sicileri ve sicillat defterleri” denir⁶².

Şer'iyye Sicilleri Osmanlı Devlet'inin sosyal yapısı, hukuki yapısı, ekonomik durumu, kültürel yapısı hakkında bilgi veren önemli birinci elden kaynaklardır. Bu bakımdan, Sicil defterleri bulundukları bölgelerin tarihi araştırmalarında birinci elden kaynak niteliği taşımaktadır⁶³.

Şer'iyye sicilleri kaydedilirken belli bir usule göre kaydedilirdi. Kendi içinde yapılan bu düzenlemeye “sakk-ı şer'î⁶⁴” denir. Şer'iyye sicillerinin tutulduğu ilk dönemler hakkında net bir bilgile ulaşılamamıştır. Bunun yanında en erken diyebileceğimiz şer'iyye sicili örneğine 1455 yılında Bursa'da karşılaşılmıştır.

2.4. Kadı Sicillerinde Yer Alan Belge Çeşitleri

2.4.1. Ferman ve Berat

Fermân; Farsça “fermûden” mastar ekinde türemiştir. “Emir, irâde ve buyruk” anlamına gelmektedir. Divan-ı Hümayunda alınan kararların düzgün bir şekilde yazılıp padişahın tuğrasının yer aldığı emir belgeleridir. Bu belgelere “ferman-ı hümayun veya emr-i şerif”te” denilmektedir⁶⁵.

Fermanlar, ferman kelimesi ile başlayıp, ferman kim için yazılmışsa onun rutbesine göre dua faslı ile sürdürülüp, fermanın gönderilme nedeni, verilen emrin yerine getirilmesi için dileklerin ifade edilmesi ve en sonunda fermanın tarihi ile gönderildiği yerin ismi belirtilerek bitirilir⁶⁶. Sicilde bir adet fermana rastlanmıştır. 20/30 nolu belgeyi örnek olarak gösterebiliriz.

⁶² Ahmet Akgündüz - Sait Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı*, (İstanbul 1999), s. 362.

⁶³Yunus Uğur, “Şer'iyye Sicilleri”, *C.39, T.D.V.İ.A., İSAM*, (İstanbul 2010), s.8.

⁶⁴Ahmed Akgündüz, “Osmanlı Kanunnamelerinin Şer'î Sınırları”, *Osmanlı C..6.*, Ed. Güler Eren, (Y.T.Yay. Ankara,1999), s.402.

⁶⁵Nejdet Gök, “Osmanlı Diplomatiğinde Ferman ve Berat Arasındaki Benzerlik ve Farklar”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, (2001), S.XI, s.211.

⁶⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “Ferman”, *İ.A.*, C. IV, (1964) s.572

Berat, Arapça kökenli bir kelimedir. “Yazılı Kâğıt ve Mektup” manasına gelir. Osmanlı devletinde, memurların atamasına ve çalışma izinlerinin olduğu üzerinde padişahın tuğrasının yer aldığı belgelerdir⁶⁷.

2.4.2. Hüccet

Arapça bir kelimedir⁶⁸. Kelime manası, “delil, vesika, senet⁶⁹” olan Osmanlı hukuk sisteminde şer‘î mahkemelerde kadı tarafından verilen kararın imzalı ve mühürlenmiş, şahitler tarafından onaylanmış, davalı ve davacı tarafından kabul edilmiş hukuki belgelere denir. Sicillerde karşımıza çıkan hüccetler genellikle; evlilik, boşanma, mehir, nafaka, alacak-verecek davaları, cinayet, miras paylaşımı gibi konulardır. Hüccet belgelerinde üç öge vardır. Davacı, davalı ve mahkeme konu olan problem. Hüccetlerin girişinde kadı mührü ve imzası bulunur. Ancak dava görüldükten sonra sicil defderine kaydedilen belgede kadının imzası veya mührü yer almaz⁷⁰.

2.4.3. İ‘lâm

İlim kökünden gelen İ‘lâm, Arapça kökenli bir kelimedir. Anlamı “işaret etmek, bildirmek, anlatma” olarak açıklanabilir. Hüccetlerden farklı olarak kadının imzasını ve mührünü taşıyan belgeledir. Hukuk tabiri olarak “İ‘lâm” davanın sonucunun hangi hükümle kararlaştırıldığını gösteren belgedir. İ‘lâm belgelerinde, elkab, davalı ve davacı tanıtıldıktan sonra davaya sebep olan konu anlatılır. Dava görüldükten sonra karar verilip karardan sonra tarih ve imza yer alır⁷¹.

⁶⁷ M.Tayyip Gökbilgin, Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî, Enderun Kitap Evi İstanbul 1992, s. 85.

⁶⁸ Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, (İstanbul, 1988), s.77.

⁶⁹ Sami, a.g.e., s. 541, Develioğlu, a.g.e., s.445.

⁷⁰ Ekrem Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.- XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri*, (Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi 2009), s.26.

⁷¹ H. Halit Atlı, *Örnek Çözümlemelerle Osmanlıca Edebî Metinler ve Arşiv Belgeleri*, (Hayrat Neşriyat, İstanbul, 2013), s.163

2.4.4. Ma'ruz

Arapça kökenli bir kelime olup, “arz olunan” manasına gelmektedir. Ma'ruzlar kadılar tarafından yazılır ancak kadıların vermiş olduğu kararları içermeyen belgelerdir. Bu tür belgeler, kadının veya halkın üst makamlara arzını dile getirmek için yazdığı belgelerdir. Kısaca astın üste yazdığı isteklerini ve taleplerini içeren arz belgeleridir⁷².

2.4.5. Arz-ı Hâl

Alt makamdan üst makama yazılan istek veya şikayetleri içeren dilekçelere “Arz-ı hâl ya da arzuhâl” denir. Arz-ı hâllerin diğer belgelerden farkı reaya ve askeri sınıfın şahsi dilekçeleri olmasıdır.

2.4.6. Mürâsele

Kelime manası “haberleşme, mektuplaşma” olan mürasele kadı tarafından kaleme alınan belgelerdir. Genellikle kadıların kendi makamına denk kişilere veya kendinden alt tabakaya karşı yazmış olduğu belgelere denir⁷³.

2.4.7. Buyruldu (Buyrultu)lar

Sadrazamların, vezirlerin, kazaskerlerin, beylerbeyinin yani devletin üst makamında olan kişilerin kendinden alt rutbeli makamına, padişahın emrine dayanarak vermiş oldukları yazılı emirlerine buyruldu denir⁷⁴.

2.4.8. Temessükler

Temessük, Arapça kökenli olup “tutunma, yapışma” anlamına gelir. Verilen borcun geri ödendiğinin kabulü, verilen herhangi birşyin teslim edildiğine dair karşı tarafa verilen belgedir⁷⁵.

⁷² Akgündüz, “Şer’iyye Mahkemeleri”, s.72

⁷³ Ahmet Akgündüz, “İ’lâm”, *D.İ.A., C.XXII*, İstanbul, s.113

⁷⁴ Akgündüz, “Şer’iyye Mahkemeleri”, s.44

⁷⁵ Mübahat Kütükoğlu, “Temessük”, *D.İ.A., C. XL*, 2011 s. 413

2.4.9. Tezkireler

Kelime manası “zikredilen, zikri geçen” anlamındadır. Osmanlı Devletinde aynı şehirde bulunan, devlet dairesi görevlilerinin arasında gerçekleştirilen yazışmalardır. Tezkirelerde mühür olmaz ancak imza ile bitirilir⁷⁶.

2.4.10. Vakfiyeler (Vakıfnâmeler)

Vakıf Arapça kökenli bir kelime olup “durdurmak alıkoymak” anlamına gelmektedir⁷⁷. Vakıflar hayır kurumu olarak kurulmuşlardır. Vakfiye, vakfedilen her türlü maddi varlığın hayır işlerinde kullanılmak üzere hakim tarafından hazırlanmış olan ve bir bakıma vakfın kanunları olan hüccetlere “vakfiye” denir. Vakfiyeler, bulundukları bölgenin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgi veren önemli kaynaklardır⁷⁸. Osmanlı devletinde vakıflar vesilesi ile bir çok medrese, cami, tekke, kervensaraylar yapılmıştır.

⁷⁶Akgündüz, *a.g.e.*, s.46

⁷⁷Bahaeddin Yediyıldız, “Vakıf”, *İ.A., C.XIII*, (İstanbul 1986), s.153

⁷⁸Hilmi Bayraktar, *Ayntab Vakıfları*, (Bizim Akademi Yay., Ankara 2014), s.33 - 291

III.BÖLÜM

3.1. 12 Nolu Ayntab Şer‘İyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Belge Özetleri

Sayfa-1

Belge -1 (Defterin kapak kısmını oluşturmaktadır)

Belge- 2 (Belgenin bir çok satırında tahribatlar mevcuttur)

Belge -3

(..?..) Cum‘a gününden on beşinci günü Cum‘a gününe gelince virilen et yirmi batman olub on batmanın ..?.. virilüb ve bir buçuk batman dahi kıdvetü’n-nüvvab cem‘an et kırk üç batman olmuştur ve on beşinci gününden yirmi ikinci günü ..?.. on altı batman et dahi virüb cem‘a elli dokuz ..?.. olmuştur. Yirmi ikinci gününden ..?.. altmış beş batman ..?.. ve on üç ...?.. seksen sekiz batman et olur. ...?.. üçüncü gününe gelince namaz-ı Cum‘asından on sekiz ...?.. verilüb cem‘a eti yüz altı batman et olur. ...?.. İsmail’e bir koyun gelüb boğazlanub yedi batman eti ..?.. İsmail’e teslim olundı deyü Türkman Hüseyin ..?.. kaydolundu. Bu haftada dahi on yedi batman eti sekiz batmanı için bir koyun verilmiş dedi. Biz de dokuz batman eti kalub ..?.. eti Recebü’l-müreccebin yirminci günü cem‘ gününe gelince yüz on beş batman olmuştur. Receb’in ahir Cum‘ası gününe gelince on beş buçuk batman et alınub sekiz batman et kendüye gelen eti ..?.. yedi buçuk batman eti baki kalub cem‘a et yüz yirmi iki buçuk batman eti oldu ve Şa‘ban’ın dördüncü günü Cum‘a gününe gelince on dört buçuk batman et dahi verüb yüz otuz altı buçuk batman et oldu. Mah-ı Şab‘banü’l-muazzama’nın on birinci günü olan Cum‘a gününe gelince on dört batman bir ..?.. olub eti yüz elli batman oldu. Mah-ı Şa‘ban’ın on sekizinci günü olan Cum‘aya gelince on beş buçuk batman dahi olub cem‘a yüz altmış beş buçuk batman eti oldu. Mah-ı Şa‘ban’ın yirmi beşinci günü olan Cum‘aya gelince on dört batman et dahi verilüb yüz yetmiş dokuz buçuk batman eti oldu ve Ramazan-ı Şerif’in üçüncü günü Cum‘aya gelince ol-babda on sekiz buçuk batman et virüb beş batman etimi geri alub on üç buçuk ..?.. eti ..?.. yüz doksan üç batman eti olduğu ve ..?..

Sayfa-2

Belge -4

Vech-i tahrir-i huruf budur ki (belge tahrip) ibni Mehmed Hilmi mahzarında ikrar idüb (belge tahrip) nece kullanırsa kullansın dedi kayd-ı şod.

Şühudü'l-hâl

İbrahim Efendi el-müderresin, Yusuf bin Ahmed, Ramazan bin Zeynel, ve gayrihüm.

Vech-I tahrir-i huruf budur ki (..?..) ve Mehmed bin ulema.

Sayfa 3

Belge -5

Kayser mahallesinden olub vefat eden Hace Fatma'nın verasetinin eşi Hasan ve Sakine'ye ve kardeşi Muhyiddin'e ait olduğu ve bunlardan başka vârisleri olmadığı hususunda hüccet.

(belge tahrip) Fi 13 Cemaziye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallatından İbn-i Şeker mahallesinde Sakine binti Mehmed nam Hatun tarafından husus-ı ati'ü'z-zikr için udûlünde Tali Mehmed bin İshak ve el-Hac Ali bin Şakir Beşe vesairleri vekaleti sabit olan mezbure Sakine'nin zevci Mehmed bin Bayram mahfil-i kazâda Kayser mahallesinden fevt olan Hace Fatma'nın zevci Hasan bin Süleyman mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Sakine fevt olan Hace Fatma'nın Ömer oğlu Bekir kızı Zeliha'nın kızıdır. Mezbure Hace Fatma'nın veraseti zevci mezbur Hasan ile mezbure Sakine'ye ve karındaşı Muhyiddin'e münhasıradır. Bunlardan gayrı varis-i ma'ruf yoktur. Şer'a su'âl olunub mezbure Sakine ile karındaşı Muhyiddin'e aid olan hisse-i şer'iyelerini talep iderim dedikde bi'l-müvacehe mezbur Hasan'dan sû'âl olundukda mezbure Sakine mezbure Hace Fatma'nın varis-i ma'rufi olduğu (..?..) deyü inkâr idüb vekil-i mezbur Mehmed'den beyyine talep olundukda şahidlerin mezburan Tali Mehmed ve el-Hac Ali hazıran olub eda-i şehadet-i şer'iyeye kılub mezbure Sakine Mehmed kızı ve Mehmed Hacı Ahmed oğlu ve Hacı Ahmed Maksudoğlu ve Maksud Ali oğludur ve mezbure Hace Fatma el-Hac Ahmed kızı ve Hacı Ahmed ve Hacı Ahmed Maksudoğlu ve Maksud mezbur Ali oğludur ve mezbure Hace Fatma mezbure Sakine ile karındaşı Muhyiddin'in ammisî oğlunun kızı Zeliha'nın kızıdır.

Hasbinallah şahidleriz dediklerinde şehadetleri hîn-i kabulde mürâfi' oldukdan sonra mezbur Hasan mezbure Hacı Fatma hal-i hayatında iken bundan akdem dört senedir ki vârimiz ve cümle emvâl ve araziler kalanı bana hibe ve temellük idüb hüccet-i şer'îye olundu deyü hibe-i hüccet ibraz idüb mazmununda mezbure Hacı Fatma hal-i hayatında dârımız ve temelli emvâl ve araziler kalanı tertib-i hüccet mezbur Hasan'a hibe ve temellük eylediğini mestur bulundukda mazmun-ı hüccet vekil-i mezbur Mehmed münker oldukda mezbur Hasan'dan beyyine talep olundukda izahatlerine sadedinde iken mabeynlerine müslimun girüb es-sulh seyyidü'l- (belge tahrip) isimler amel olunub otuz beş guraşa sulh eylediklerinde sulh-ı (belge tahrip) mezkûr kabul ve bedel-i sulh otuz beş guraşa mezbure Sakine alub kabz idüb min ba'd müteveffi Hacı Fatma'nın metrûkâtında mezbure Sakine ile karındaşı Muhyiddin'in alakası kalmayub zimmeti ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat eyledim dedikde mezbur Hasan tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl:

Mevlana Gülce Efendi, Mevlana Abdülhalim Efendi, Mevlana Ebubekir bin Osman, Smi bin Hüseyin Kara, Mevlana Mehmed bin Kemal, Ali Hilmi bin Mehmed, Hacı Hasan bin Kayacı ve gayrihüm.

Belge -6

İbn-i Şeker mahallesinde ikâmet eden Sakine'nin eşi Mehmed, Hasan'ın huzurunda el-Hac Ali'nin mirasının Sakine'ye ait olduğunu iddia edip dava eyleyerek vekil olması hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallatından mahalle-i İbn-i Şeker'de mütemekkin Sakine binti Hacı Mehmed tarafından zevci Mehmed bin Bayram mahfil-i kazâda Hasan bin Süleyman müvâcehesinde takrir-i kelâm idüb zevcem mezbure Sakine Acem kızının kızı fevt olan el-Hac Ali'nin veraseti bana münhasıradır mezbur Hasan ile da'va ve niza' ve mahfili ve hususan ve ibra ve sulh beni vekil eyledi. Vekaletim kabul olunmasını talep ederim dedikde mezbur Hasan vekâlet-i mezburenin (..?..) oldukda 'udûlden tâli Mehmed bin Esad, Mercan Ali bin Şakir hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub mezbure Sakine bizim huzurumuzda mezbur Hasan'ın fevt olan zevcesi Hacı Fatma hüccet-i (belge tahrip) bana düşen hissemenden da'va ve nizâ' ve sulh ve ibrâya vekil eyledim. Zevcem Mehmed'i (belge tahrip)

Sayfa 4

Belge -6'nın devamı

(belge tahrip) şehadet dahi ideriz didiklerinde (belge tahrip) kayd-ı sicil olundu.

El-mezburun.

Belge -7

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinde ikâmet eden Muhyiddin ibn-i el-Hac Mehmed'in kız kardeşi Sakine'nin iddiasına göre; Muhyiddin'in yaşayıp yaşamadığı belli değildir. Buna istinaden mirasdan Muhyiddin'e düşen hissesini teslim almak istemesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i İbn-i Şeker'de sakin olub fevt olduğu ma'kud olan Muhyiddin ibni el-Hac Mehmed tarafından kız karındaşı Sakine mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub benim karındaşım mezbur Muhyiddin altı sene vardır (belge tahrip) hayatı ve mematı ma'lum değildir. Muhyiddin'in ammisi kızı yalnız zevci hâlâ Fatma fevt olub beni ve mezbur Muhyiddin müteveffiyeye-i mezburenin muhallelâtından düşen (belge tahrip) lazım ve ma'lum olmağın mezbur Muhyiddin'e düşen hissesini alub kabz eyleyüb zabt olunmasını talep iderim deyüb kıbel-i şer'iden mezbure Sakine Fatma ta'vin olunub (..?..) mezburun hissesini hıfz etmek takhir itmeği ve kabul idüb bi't-taleb kayd olundu.

Şühudü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -8

Ayntab'da Ammu mahallesinden olub vefat eden Abdülbaki'nin oğlu Ali'ye düşen miras hissesini alması için vasi tayin edilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Ammu'dan bundan akdem fevt olan Abdülbaki bin Ali'nin Ali nam sağır oğluna müteveffî babasından nemaïd olan hisse-i şer'iyesini ahz ve kabz ve zabt ve hıfz idüb vesair ahvalini görmeğe vasi lazım olmağın işbu hamil-i hüccet validesi Fatma Sultan binti Şaban nam Hatun salihâ olub vesayet uhdesinden gelür Hatun olduğu ecilden kıbel-i şer'iden vasi nasb

olundukda mezbure Fatma Sultan dahi vesayet-i mezbureyi kabul idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Hacı Hasan bin Hızır, ..?.., Mevlana Ahmed, Yusuf bin Mustafa, Ömer bin Yusuf Efendi, Salih bin İbrahim ve gayrihüm.

Belge -9

Ayntab'da Ammu mahallesinde bulunan ve daha sonra vefat eden Abdülbaki'nin oğlu Ali'nin mirasdan hissesini alabilmesi için annesi Fatma Sultan'ın vasi olması hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinde bundan akdem fevt olan Abdülbaki bin Molla Ali'nin Ali nam sağır oğluna vasi olan validesi Fatma Sultan bin Şaban tarafından husus-ı ati'û'z-zikr için udûlünde Molla Hüseyin bin Ömer ve Mevlana Ahmed bin Abdurrahman şehadetleriyle vekâleti sabit olan Kasım bin Hasan mahfil-i kazâda Hüseyin Osman mahzarında ikrar idüb iki ahır turabında Meydan nam mevsufda vaki' kıblesi Maksuc bağı ve taraf-ı tarık-ı 'âmm ve şimali Selman bağı ve garbı arz-ı haliye ile mahdud olan bir kıt'a bin tiğek bağı beş yüz tiğek müteveffi el-Hac Hamza'nın eytamının ve beş yüz tiğek mezbure Fatma Sultan'ın mülki olup zevc-i mezbur Abdülbaki hal-i hayatında iken mezbur Hüseyin'e elli guruşa bey' idüb yirmi bir buçuk guruşunu alub kabz idüb yirmi sekiz buçuk guruşu kalub zikr olunan bağı zevcim Abdülbaki fuzuli bey' itmiş deyü mezbure Fatma Sultan da'vâ idüb mezkur Hüseyin zikr olunan bağı mezbure Fatma Sultan'ın mülkü değildir deyü münker olub mabeynlerinde münaza'a-i kesire vaki' olmağın araya müslimun girüb es-sulh (..?..) amel olub yirmi sekiz buçuk guruş üzerine aklâm eylediklerinde sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan yirmi sekiz buçuk guruşu mezbure Fatma Sultan alub kabz idüb ve bağ bahamızdan bakî kalan yirmi sekiz buçuk guruşu dahi vesayeten alub kabz idüb zevci Abdülbaki'nin ba'in kabul idüb biz bu da'va ve nizâ'ı kalmayub ve bizi ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat eyledi (belge tahrip) mezbur Hüseyin tasdik idüb mahfil-i sulh ve ibrâya hükm olundu.

Sayfa 5

Belge -10

Ayntab'da Kanalıcı mahallesinde sakin olan Hacı Tanrıverdi, haffaf dükkanını Hacı Mehmed'e otuz yedi kuruşa satışını gerçekleştirdiğine beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-sadis fi şehr-i Cemzaiye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kanalıcı'da sakin Hacı Tanrıverdi bin İbrahim mahfil-i kazâda Hacı Mehmed bin Mahmud Çelebi mahzarında ikrâr idüb sûk-i kazâ (belge tahrip) tarhı Çuka çarşısında bir tarafı Tanrıverdi dükkânı ve bir tarafı Ale'n-necar cami'-i şerifinin vakıf dükkânı ve bir tarafı Şevkioğlu dükkânı ve bir tarafı târîk-ı 'âmm ile mahdud olan hafaf dükkânını işbu mahalde hazır Abdullah nam kimesneden iştima itmiş idim zikr olunan dükkânı otuz yedi guruşa 'ani'l-hücce Hacı Mehmed nam kimesneye bey'-i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblâğ-ı mezkûr otuz yedi guruşa bi't-tav' ve'l-ikmâl müştera mezbur yedinden alub kabz eyledim. Ba'de'l-yevm keyfe mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühudü'l-hâl

Veli bin İbrahim, Abdullah bin Emin, Mehmed bin Salahi, Mehmed bin Debbağ, Ramazan bin Debbağ ve gayrihüm.

Belge -11

Minhaliye medresesi müderrisi Mevlana Abdurrahman Efendi'nin oğlu Mevlana Yahya Efendi'nin haffaf dükkanını ayda on şahiye Ali Efendi'ye kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki bi'l-fiil Ayntab müftüsü olub Minhaliye medresesine müderris olan fahrû'l-ulema Mevlana Abdurrahman Efendi zide-fazlûhu tarafından oğlu Mevlana Yahya Efendi mahfil-i kazâda Mevlana Ali Efendi Emir el-Hac Bedir mahzarında ikrâr idüb medrese-i mezbureye müte'allik Hafaf bazarında vâkî' bir bab ma'lumetü'l-hudud el-Hac Ramazan'ın mütemekkin olduğu bir bâb hafaf dükkânı tarih-i kitabdan bir seneye varınca ayda on şâhiye mumâ-ileyh Ali Efendiye icâreye virdim didikde mezbur Ali Efendi tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Mevlana Mehmed Efendi, Mehmed bin Bayram, Yusuf bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -12

Çukur mahallesinden Durmuş'un dört yaşında bir kız çocuğunu camide bulup evine götürmesi ve nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Durmuş bin Mehmed Beğ mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb Satı nam dört yaşında kızını camiye bırakmışlar cami'den kaldırub evime getirdim takdir-i nafaka olunmasını talep iderim didikde sağire-i mezburenin nafakasına yevmi bir şahi takdir olunub kaydolundu.

Şühüdü'l-Hâl

Selman bin Yusuf, Fazlı bin İsmail, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -13

Ayntab'da sakin Ali Beğ'in bakkal dükkânını alıp iki guruşa Halil'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki nefis-i Ayntab'dan kıdvetü'l-akran Ali Beğ tarafından Ozan Ahmed mahfil-i kazâda Halil bin Ali mahzarında ikrâr idüb müşârû'n-ileyh Ali Beğ'in tahtû'l-kal'ada Mehmed Ali sakin olduğu bir bâb ma'lumetü'l-hudud bakkal dükkânını alub iki guruşa üç seneye varınca mezbur Halil icâreye verdim didikde mezbur Halil tasdik idüb kaydolundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Halid bin Şemseddin, Molla Mehmed bin Hacı Ali, Süleyman bin İsmail ve gayrihüm.

Belge -14

Ayntab kalesinden Şahi Hatun'un Kerime Hatun'da bir altın bilezik ve bazı kıyafetlerinin olduğunu iddia ederek dava etmesiyle aralarında yapılan sulha göre ödenen bedeli aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Ayntab kal'asından Mahmud bin Salih mahfil-i kazâda Kerime Hatun tarafından tasdik-i ati'û'z-zikr için vekil olan zevci İbrahim Beğ ibni Yusuf Çavuş mahzarında ikrâr idüb hemşehrim olan müteveffîye Şahi Hatun mezbure Kerime Hatun'un yanında mezbure Şahi Hatun'un bir altın bilezik ve ba'zı esbâbı

vardır deyü da'vâ idüb mezbure Kerime Hatun münker olub ika'ına beyyine huzurunda iken mabeynine müslimun girüb es-sulh seyyidü'l-ahkâm (...?) amel olub on beş gurusı üzerine ıslah eylediklerinde sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulhı alub kabz eyledim. Min ba'd müteveffiyem mezburenin metrûkâtında ve bileziğinde zevcemin alacak da'va ve nizâ'ım kalmayub zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat eyledim

Sayfa 6

Belge- 14'ün devamı

Didikde mezbur İbrahim Beğ vech-i meşruh üzre tasdik idüb sıhhat-i sulh ve ibrâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

Hacı Hızır bin Hacı Ahmed, Hacı Abdi bin Hacı Ahmed, Hacı Hamza bin Ali Kaya, (belge tahrip), İbrahim bin Hacı Hızır ve gayrihüm.

Belge -15

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Şah Nisa ve Aişe'nin babalarından kendilerine intikal eden bağın babalarının borcu olduğundan dolayı satını gerçekleştirdiklerini beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi'l-yevmi'l-hams

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kayser'de sakin ammileri Osman bin Hacı Şaban makar-ı yağma ile müteveffî olan Kamile ve Aişe, sebat Mehmed ve valideleri Şah Nisa, Hacı Hasan âli-daverinden husus-ı âti'l-beyâna İlyas Çelebi ibni el-Hac (...?) Abdülbaki ibni el-Hac Ömer şهادetleri ile şer'a vekâleti sabit olan Ali bin İbrahim mahfil-i kazâda Hüseyin ibni el-Hac Osman mahzarında takrir-i kelâm kılub mezburun Şah Nisa ve Aişe'nin babalarından kendülere intikal iden karye-i Mihmal turâbında vâkî' bir kıt'a bin altı yüz tiğek ma'lumetü'l-hudud bağdan hilâf-ı şer'î vaz'û'l-yeddir. Sû'âl olunmasını talep iderim didikde mezbur Hüseyin'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' zikr olunan bağı mezburunun babaları mülküdür müteveffa-yı mezbur babalarının Hacı Mahmud ve Mehdi nam kimesnelerde mü'eddi ve müseccil ve diyeti olub bağ-ı mezkûr ammileri olan işbu mahalde Kadı Osman babalarının zimmetine mukabil mezkûr Mehdi'ye kırk sekiz altun bey' idüb mezbur dahi bir pençesine zabt idüb bağ-ı mezkûr bana bey'

eylediler altı sene mikdarı benim dahl-ı tasarrufumdadır ve bundan ma'da mezburun Şah Nisa ve Aişe ve Kamile müslümanlar huzurunda ammimiz Osman'ın malını ve babalarının diyeti için virdiğini kabul eyledik dediler deyü cevap virdikde vekil-i mezbur Ali inkâr itmekle mezbur Hüseyin'de harabesine mutabık beyyine talep olundukda 'udûl-i müsliminden Hacı İbrahim bin Mehmed'den teslim-i şer'iden hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'iyye kılub mezburun Şah Nisa ve Kamile ve Aişe bizim huzurumuzda ammileri Osman vasileri olub vesayeten bağ-ı mezkûrı babalarının diyeti için bey' eylediğini kabul ve babamızın mevrusu Ali ve Hacı Davud'a deyni vardır deyü mukırr ve mu'terik oldular şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Hacı Hüseyin bin Hacı Hamza, Halil bin Ariya, Şaban bin Abdi, Süleyman bin Memi.

Belge - 16

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Aişe'nin babası Mehmed'in borcuna istinaden Aişe'nin amcası Osman tarafından vesayeten satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kayser'de sakin ammisi Osman bin el-Hac Şaban mukırr-ı yağma ile ma'arifi olan Aişe binti Mehmed tarafından ikrâr-ı atî'û'l-beyana iltimas Hilmi Ağa el-Hac Veli ve Hacı Abdülbaki ibni el-Hac Ömer şehâdetleri ile vekâleti sabit olan Memi bin İbrahim mahfil-i kazâda hafız-ı hezâ el-Hac Hüseyin ibni el-Hac Osman mahzarında ikrâr idüb mezbur Aişe'nin babası Mehmed'in karye-i vech-i Minhail turabında vâkî' bin altı yüz tiğek bir kıt'a bağını ammisi olan Osman müteveffâ-yı mezburun Hacı Kahre ve Memi nam kimesneye mü'eddi ve müseccil deyni vardır deyü vesayeten bey' itmiş mezbure Aişe'nin ikrar ve i'tirafı Kamile ve valideleri Şah Nisa'ya babalarının deynini mu'terika olub ammilerinin bey'ini kabul eylemişler mezbure Aişe evvel zamanda ben de baliğ vekildim deyü bağ-ı mezkûre da'vâya şahid oldukda mabeynimizde müslimun masalîhun ta'addi eyleyüb sekiz gurusı üzerinden mezbure Aişeyi sulh eylediler sulh-ı mezkûrı kabul idüb sulhı sekiz gurusı alub kabz eyleyüb ammisi Osman'ın (..?..) kabul eyledi bağ-ı mezkûrda vicahen tam alub da'va ve nizâ'ım kalmayub ba'de'l-yevm keyfe mâ-yeşa mutasarrıf olsun didikde makar-ı

mezburun ikrâr-I meşruhını mukarrın lehû'l-mezkûr tasdik idüb bi't-talep kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-hâl

Kara Selim bin Sadık, Molla Hüsam bin Ömer, Mevlana Gülce Efendi, Hacı Hasan bin Molla Hasan ve gayrihüm.

Sayfa 7

Belge -17

Hacı mahallesinden olan Hacı Mehmed'in Bezasistan'ın içinde olan dükkanı üç seneliğine ayda on sekiz pareye icareye verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı mahallesinde sakin olub Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerlerine müteveffî olan Hacı Mehmed bin el-Hac İbrahim mahfil-i kazâda Yusuf bin İsmail mahzarında ikrâr idüb sabıka fevt olub battal olan Bezasistan'ın içinde varid Kaiboğlu sakin olduğu dükkanı tarih-i kitabdan üç seneye varınca ayda on sekiz pareye icareye verdim dedikde mezbur Yusuf icare-i mezbureyi kabul idüb bi't-talep kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Hacı Şaban bin Hacı Mehmed, İbrahim bin Hacı Yusuf, Abdullah bin Ömer Çelebi, Hacı Ağar bin Hacı İbrahim ve gayrihüm.

Belge – 18

Ayntab'da Boyacı mahallesinden Ahmed'in eşi Elif'in nikah akdi sırasında akıl-baliğ olduğunu ifade etmesi ancak daha sonra bunu inkar ederek nikaha rıza vermediğini iddia etmesi üzerine kendisine vekil olan eniştesi Mustafa'nın, Elif'in nikaha rıza verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Boyacızade mahallesinden Ahmed ibni Hacı Mehmed yedinden husus-ı ati'û'z-zikrin istimâ'ı için bu hazıre ve bilfiil Yeniil kadısı olan mefahirû'l-kuzzat el-müteşerri'in Mevlana Abdullah Efendi zide-fazlehuya hitaben emr-i şerif varid olub ber-muceb-i emr-i 'âli akd-i meclis olundukda mezbur Ahmed zevcesi Elif binti Derviş mahzarında takrir-i kelâm kılub bundan akdem birce seneden ziyadedir ki mezbure Elif on iki yaşından mütecaviz

olub müslümanlar mazharında baliğa oldum deyü ikrar idüb bana tezvice rıza virüb eniştesi olan Mustafa Mehmed'i vekil idüb bana akd-i nikah olunub üzerine dahl olub bir seneden ziyade birbirimiz ile geçindikten sonra ben gaib iken mezbure Elif mühlekeye gelüb sabıka Ayntab kadısı olan Mehmed Efendi mahzarında hîn-i akıldan baliğa vekil idim hâlâ baliğa oldum nikahı fesh eyledim deyü sicil ve hüccet itdirüb ben hazır oldukda hind-i mezbure Hüseyin akıldan baliğ oldum deyü i'tiraf idüb nikaha rıza verüb akd-i nikah olunduğuna şahidleriz ve (..?..) takdirce şahidler istimâ' olunub nikah-ı sahih olduğuna benim himmetimde olan sicil vech-i meşruh üzere olan şهادetin istimâ'ına ani' olmadığına yedimden müteaddem fetva-yı şerife olub mumâ-ileyh Mehmed Efendi yedimde olan fetvaya iltifat itmeyüb bana gadr eylemişdir şer'a ahvalimiz görölüb ihfaf-ı hak olunmak talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Elif'den sût'âl olundukda ben hâlâ on dört yaşındayım ve nikah olalı bir buçuk sene oldu mezbur Ahmed üzerime dahl olub bekâretimi izâle eyledi bir seneden ziyade beravet olduk ve hayn-ı akdde on iki buçuk yaşında idim ve lâkin baliğ olmadım ve nikaha rıza vermedim deyü inkâr idüb mezbur Ahmed'den bermuceb-i şer'i şerif ve fetva-yı münif beyyin talep olundukda udûl-i müsliminden el-Hac Mustafa bin Hasan ve Cuma bin Kulu hazıran olub edâ-i şهادet-i şer'iyeye kılub bundan akdem bir buçuk senedir ki mezbure Elif bizim huzurumuzda ben on iki yaşından ziyade olub baliğ oldum iki üç def'a hayız gördüm ve mezbur Ahmed'e nikah olmağa rıza verdim deyüb ve eniştesi Mustafa'yı vekil-i nasb idüb mezbur Mustafa dahi mezbur Ahmed'e nikah eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şهادetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra mezbur Mustafa hazır olub hayn-ı nikahta ikrar iden mezbure Elif

Sayfa: 8

Belge – 18'in devamı

idi deyü tefrîk idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olındı.

Şühûdü'l-Hâl

fahrû'l-kuzzat Mevlana (..?..) Mevlana Mehmed Efendi, Mevlana Ahmed bin Nureddin, Hacı Mehmed bin Bali, (..?..) bin Yusuf, Abdurrahman bin Ömer ve gayrihüm.

Belge - 19

Mustafa Paşa evkafına memur olan Hacı Mehmed'in Bezazistan'da tacir dükkanını üç senelik ayda on sekiz pareye Receb'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki merhum Mustafa Paşa evkafına mütevellî olan Hacı Mehmed bin Bali mahfil-i kazâda Receb bin Bayındır mahzarında ikrar idüb evkaf-ı mezbureye müteallik Bezazistan'da mukaddema müteveffî Kara Canik oğlu Ahmed Çelebi'nin mütemekkin olduğu bir bab tacir dükkanını üç seneye varıncaya ayda on sekiz pareye merhum Receb'e icareye verdim didikde mezbur Receb tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Halil bin Yusuf, Abdülvehhab bin Ömer, Osman Halil bin İsmail, Mehmed bin Bayram, Ömer Hilmi bin Nuh ve gayrihüm.

Belge - 20

İbrahimli karyesinde sakin Hamza'nın tarlasına giren atın sahibini uyarırken mızrak ile yaraladığını iddia etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-sadis

Oldur ki karye-i İbrahimli'de sakin Hamza bin Abdülgani mahfil-i kazâ ya gelüb geçen gün karye-i mezburede olan buğday ekmiş gül tarlamin içinde bir aylık bir berlond atını bağlayub yürürken ben varub göğ buğdayı niçün yedirsin didiğim için yanıma bir mızrak ile sol küreğimin üzerinde vurub mecruh eyledi heman hakkım görölüb keşf olunmasını talep iderim dedikde mezbur Hamza'nın havahişine nazar olundukda fi'l-vâkî' sol küreğinin üzerinden bir mızrak ile vurulmuş mecruhu olduğu müşahede olundukda bi't-taleb keşf olunub taliman yedine def' olundu.

Şühûdü'l Hal

Mehmed Ağa mezbure-i Yeniil, Davud Efendi el-müderriş, Halil Çavuş (..?..) dergâh-ı 'âli, Hasan Çelebi bin Abdi, Monla Osman bin Durak ve gayrihüm.

Belge -21

Bezazistan mütevellisi olan Hacı Mehmed'in Karahıfa'da bulunan dükkanını kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Bezazistan'ın mütevellisi olan Hacı Mehmed bin İbrahim mahfil-i kazâda Ahmed bin Saadettin (..?..) Yusuf nam kimesneler mahzarlarında ikrâr idüb

sabıka karlık olub battal olan Bezazistanda vâkî' sabıka Karahifa'da sakin olduğu dükkânı tarih-i kitabdan üç seneye varınca eşya on sekiz pareye icareye virdim didikde mezbur tasdik ve icare-i mezbureyi kabul idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

(..?..) Çelebi ibni Yusuf, Abdülvaki Çelebi bin Ömer Çelebi, Seyyid Mahmud bin Seyyid Mehdi, Hakkı bin Ramazan.

Belge – 22

Mustafa Paşa evkafına mütevellî olan Hacı Mehmed'in Bezazistan'da olan dükkânını Ahmed'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Mustafa Paşa evkafına mütevellî olan Hacı Mehmed bin Bali mahfil-i kazâda Ahmed bin Saadettin mahzarında ikrar idüb evkaf-ı mezbure müteallik Bezazistan'da mukaddema müteveffî Hacı Hacı Hasan mütemekkin olduğu bir bâb tacir dükkânını tarih-i sicilden üç seneye varınca ayda on sekiz pareye mezbur Ahmed icâreye virdim didikde mezbur tasdik idüb kaydolundu, el-mezburun.

Belge -23

Mustafa Paşa evkafına mütevellî olan Hacı Mehmed'in tacir dükkânını kiraya vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki merhum Mustafa Paşa evkafına mütevellî olan Hacı Mehmed bin Bali mahfil-i kazâda el-Hac Mehmed bin Halil mahzarında ikrâr idüb evkaf-ı mezbureye müteallik mukaddema müteveffî Karaçanak oğlu Ahmed mütemekkin olduğu bir bab ma'lumetü'l-hudud tacir dükkânını ayda on sekiz pareye üç seneye varınca icareye virdim didikde mezbur Hacı Mehmed tasdik idüb. El-mezburun.

Sayfa: 9

Belge -24

Ayntab'da Tışlaki mahallesinde ikamet eden Emine binti Hüseyin ile kız kardeşi arasında miras paylaşımı hususunda hüccet.

Yevmü'l-ehadû'l-mübarek fi 17 Cemzaiye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tışlaki'de sakin Emine binti Hüseyin meclis-i şer'î şerif-i nebevîde hemşiresi Emine binti Hüseyin tarafından tasdik olanlar ati'û'z-zikr için Hacı İbrahim bin Haydar ve Derviş bin

hazire şehadetleri ile şer'î vekâleti sabit olan zevci Hacı Ali bin Ramazan mahzarında ikrâr idüb mahalle-i İbn-i Şeker'de vâkî' bir tarafı Hacı Haydar evi ve üç tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dârın nısfıma mezbur Hacı Ali'nin zevcesi mezbure Emine'nin olup ve nısfı benim babamdan düşmüş mülk-i mevrusum idi zikr olunan nısf hissemnden mezbure Emine'ye on sekiz guruşa bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr on sekiz guruşun sekiz guruşını mukaddema alub kabz eyleyüb dâr-ı mezkûrda vicahen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ım kalmadı ba'de'l-yevm mülk-i müşterasıdır keyfe-mâyeşa mutasarrıf olsun didikde mukirre-i mezburenin ikrâr-ı meşruhını mukırr-ı lede'l-mezkûr tasdik ve tahkik idüb hüccet-i bey' ve şirâyâ hükm olundu.

Şühüdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Bayram Sadık, Molla Abdürrezzak bin Hasan, Mehmed bin Ramazan, Hacı Şaban bin Hacı Ahmed, Molla Mehmed bin Ali, Molla Mehmed bin Davud Ağa ve gayrihüm.

Belge - 25

Balıklağı kasteline imam olan Molla Mehmed'in kastelin vakfından olan evi senelik altı guruşa icareye verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Balıklağı kasteline imam olan Molla Mehmed bin Binali mahfil-i kazâda Molla Mehmed bin Hacı Ali mahzarında ikrâr idüb kastel-i mezkûrın vakfından olup Çukur'da vâkî' ma'lumetü'l-hudud olan dârı senede altı aded guruşa mezbur Molla Mehmed'e icâreye verdim didikde mezbur Molla Mehmed tasdik idüb kayd-ı sicil olundu. Mukaddema yedi guruşa icareye virilmişken ben bir guruş alub kârda altı guruşa icâreye verdim didiği ketb olundu.

Şühüdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -26

Molla Abdi, Mirza Ali'nin kendisinin yakasına yapışıp köpek diyerek hakaret ettiğini iddia etmesi üzerine şahitler ile ispat ettiği davası hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i mezburandan İmam Molla Abdi bin Hamza mahfil-i kazâda Mirza Ali bin Derviş mahzarında da'vâ idüb mezbur Mirza Ali hilâf-ı şer'î sakalımdan yapışub bana köpek dedi şer'ân sûtâl olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvâcehe mezbur Mirza Ali'den sûtâl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Molla Abdi'den beyyine talep olundukda udûlünde Süleyman bin Ali ve Ali bin Mehmed hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub mezbur Mirza Ali bizim huzurumuzda mezkûr Molla Abdi'nin sakalından yapışub ve kendüye köpek dedi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâki' olub ma-vaka' hâlâ kaim-i makam mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Mustafa Ağa tarafından İbrahim Beğ mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Zeynel Halil ibni Yusuf, Ömer an-Bekir bin Mustafa, Hacı Minir bin Halil ve gayrihüm.

Belge -27

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olup vefat eden Mirza Çavuş'un kızı Şefika Hatun'un babasından kalan mirası dava ederek elde etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinde bundan akdem fevt olan Mirza Çavuş'un kızı Şefika Hatun meclis-i şer'î şerif-i nebevide karındaşı müteveffî Mahmud Beğ'in zevcesi Fatma Hatun tarafından vekil olub Mehmed ve Ahmed nam sağır oğullarına vasi olan Mehmed Beşe ibni Abdullah mahzarında ikrar idüb müteveffî babamdan ve karındaşlarım Ahmed ve Ali ve Mehmed yeniden bana aid olan hisse-i şer'iiyemi alub hüccet olmuş idi ve yalnız babamın dârı ziyade bahaya bey' olunub ve defterden haric ba'zı

Belge 27'nin devamı

(..?..) ve terekese kaldı deyü da'vâ itmiş idim (belge tahrip) alub kabz eyledim min-ba'd müteveffi babamın dârında (belge tahrip) kurbunda olan bostanda ve tarlasında vesâ'ir tecmilâthanesinde min-ba'd alakam kalmayub min-küllî'l-vücuuh zimmetlerini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat eyledim dedikde mezbur Mehmed Beşe tasdik idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Şeyhzade Mehmed Çelebi, Kozanzade Mehmed Beğ, Abdülgani Bekir ibni Mansur, İbrahim Çavuş, Molla Mehmed, Abacı Mahmud ve gayrihüm.

Belge -28

Kürkciyan mahallesinden Nasreddin'in harabe olan bin tiğek bağından vazgeçtiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kürkciyan'dan Nasreddin bin Mustafa mahfil-i kazâda hâlâ kaim-i makam-ı mirlivâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Mustafa Ağa tarafına Veli Ağa mahzarında ikrâr idüb Alayond turâbında bir kıt'a bin tiğek harabe müşerref bağım olmağla benden mezbur Veli Ağa fermân olunan nüzulî talep ider bağ-ı mezkûr harabe ve rekz ve ihbarım ile feragat eyledim her kim zabt iderse eylesün didikde mezbur Veli bin Ali talebiyle kayd-I sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Hacı Ali, Hacı Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -29

Kara Mustafa Paşa evkafı üzerlerinde ölen Hacı Mehmed'in Bezazistan'da Hacı Sunullah'ın sakin olduğu dükkânı üç seneliğine ayda on sekiz pareye kiraya verdiği hususunda hüccet.

Yevmi'l-isneyn fi 18 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab'da vâkî' Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerlerinde müteveffa olan Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim mahfil-i kazâda Hacı Mehmed bin Hacı Yusuf mahzarında ikrâr idüb sabıka fevt olub battal olan Bezazistan'da vâkî' mukaddema Hacı Sunullah sakin olduğu dükkânı tarih-i kitabdan

üç seneye varınca ayda on sekiz pareye icareye verdim didikde mezbur Hacı Mehmed Ağa'ya mezbureyi kabul vekaletimi tasdik idüb kayd-I sicil olundu.

Şühüdü'l Hal

Zeynel Çelebi ibni Hacı Yusuf, Abdülvehhab bin Ömer Salih, Osman Çelebi bin İsmail, Hacı Abdurrahman.

Belge -30

Perisha'nın Mehmed Çelebi'ye on altı guruş borcu olduğunu ve kendi mülkü olan beş yüz tiğek bağı Mehmed Çelebi'ye satarak on altı guruşdan takas ettiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Cebel-i Reşi'den karye-i Cağdığında Perisha bin Berçend mahfil-i kazâda Mehmed Çelebi ibni el-Hac Ali mahzarında ikrâr idüb mezbur Mehmed Çelebi'ye vacibû'l-edâ on altı guruş deynim olub meblağ-ı mezkûr mukabelesinde karye-i Cağdığın turabında vâkî' iki tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı hâli ve bir tarafı Fahrettin bağı ile mahdud olan bir kıt'a beş yüz tiğek bağın nısfı karye-i Kürt kethüdası Halil kethüdanın olub ve nısfı benim mülkümdür benim mülküm olan nısf hisse-i şayi'amı on altı guruşa mezbur Mehmed Çelebi'ye bey'-i bât ile bey' idüb zimmetinde olan on altı guruşdan takas itdim didiğinde mezbur Mehmed Çelebi tasdik ve kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühüdü'l-Hâl

Mehmed bin Yusuf, Hasan bin Mansur, Himmet bin Hacı Selim, Ali Çelebi ibni Mustafa ve gayrihüm.

Sayfa 11

Belge -31

Dikenzade Ali Çelebi'nin mülkü olub Tube mahallesinde olan mescidin vakfı olub adı geçen dükkânın üç seneliğine ayda on iki meşahiye kiraya verildiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf

Oldur ki Hayreddin Efendi ibni (boşluk) mahfil-i kazâda Halil bin Ali mahzarında ikrâr idüb vakî'û'l-sani sabıka mezbur Halil sakin olduğu dükkânın nısfı Tube mahallesinde vakî' mescidin vakfı olub ve nısf-ı ahârı işbu meclis-i hazır

Dikenzade Ali Çelebi'nin mülkleri olup zikr olunan dükkânı tarih-i kitabdan üç seneye varınca bilâ-hâl' ayda on iki meşahiye icareye virdim ve mezbur Ali Çelebi dahi bizim mülkümüz olan nısf hisse-i (..?..) icareye verdim didikde mezbur Halil tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Abdülkadir, Hacı Halil bin (belge tahrip) Molla Ömer bin Hacı Hamza ve gayrihüm.

Belge -32

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinde Şeyh Fethullah Cami'sinin Mehmed bin Ali'nin mülkünde iki yüz guruş hakkı olduğunu ve bu hakkın ödenmiş olduğu hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinde vâkî' merhum Şeyh Fethullah Cami'-i şerifin evkafına mütevellî olan evlâd-ı vakıfdan fahrû'l-zuama Mehmed Çelebi ibnû'l-merhum Yahya Efendi tarafından vekil olan Mehmed bin Ali mahfil-i kazâda Murad bin Hasan mahzârında ikrâr idüb Cevizlice mahallesinde vâkî' bir tarafı Hüseyin bin Mehmedcan mülkü ve bir tarafı Ahmed mülkü ve bir tarafı Kapıcı Ali mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan dârı müteveffa Kara Halil'in mülkü olup müteveffa-yı mezburda malının zimmetinde cami'-i mezkûrun iki yüz guruş hakkı olup hâl-i hayatında iken dâr-ı mezkûrı müşârû'n-ileyh Mehmed Çelebi'nin babası Yahya Efendi meblağ-ı mezkûrın altmış beş guruşunu bey' idüb tarih-i kitâba gelince on bir senedir dâr-ı mezkûrı müşârû'n-ileyh Yahya Efendi'ye teslim idüb Yahya Efendi dahi dâr-ı mezkûrın evvel mâhında mezbur Murad'a yine altmış beş guruşa bey'-i bât ile bey' idüb cami'-i şerif için akçemiz alub kabz idüb zimmetinde bir akçe kalmadı dedikde mezbur Murad tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Abdülgani bin Mansur, Satılmış bin Mustafa, Ali bin Mehmed Cevizlice, Osman bin Cuma hamamcı ve gayrihüm.

Belge -33

Ayntab'da Bostancı mahallesinde ikamet eden Abdülhalim'in mülkü olan dükkanı bir buçuk seneliğine ayda yarım guruşa kiraya verdiği hususunda.

Fi yevmi'l-Ramazanû'l-mübarek fi 20 Şehr-i Cemaziye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Bostancı'da sakin Abdülhalim bin Kaşmir mahfil-i kazâda İbrahim bin Hacı Mehmed mahzarında ikrâr idüb sûk-ı hafafında vâkî' hâlâ Nalçacı Hacı Receb nam kimesne sakin olduğ mülki dükkanımı mezbur İbrahim tarih-i kitabdan bir buçuk seneye varınca ayda yarım guruşa icâreye verüb bir buçuk senenin icare akçesi dokuz guruşa bervec-i peşin alub kabz eyledim dedikde mezbur İbrahim dahi icâre-i mezbureyi kabul itmeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Derviş bin Ramazan, Mehmed Efendi el-müdderrisin, Derviş Halil bin Arab, Mustafa Efendi, Molla Mehmed bin Hacı Ali ve gayrihüm.

Belge - 34

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden Mustafa'nın kardeşi Süleyman'a düşen miras hisselerinden Mustafa kendi hissesinden Süleyman'a satışı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şhreküstü'den Mustafa bin Hasan mahfil-i kazâda karındaşı Süleyman mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı nasr ve bir tarafı seyr-i usûl ve bir tarafı karlı ve bir tarafı mekabir ile mahdud olan dârin nısfı benim ve nısfı mezkûr Süleyman'ın olub ben hissem içinde olan mağara ve garbın

Sayfa 12

Belge - 34'ün devamı:

Tarih-i kitabdan bir sene müddet ile mezbur Süleyman'a (belge tahrip) on beş guruşa bey'-i bât ile bey' eyledim dedikde mezbur Süleyman tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Nasreddin subaşı, (..?..)bin Mehmed, ...bin Halil ve gayrihüm.

Belge -35

Ayntab'da Beğ mahallesinde ikamet eden Osman'ın eşi Ümmüşan'ın mihri olan yedi yüz tiğek bağını sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 21 Şehr-i Cemaziye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Beğ'de sakin Ümmüşan binti Mehmed mahfil-i kazâda hafız-ı hâze'l-hücce Halil'de mihr-i müeccelesinden olan sahih-i şer'i ve i'tiraf (..?..) kılub karyemizin turâbında vâkî' Hademe kayası dimekle ma'ruf bir kıt'a Küçük Ali bağı ve üç tarafı tarîk- 'âmm ile mahdud olan tezvici yedi yüz tiğek bağını mezbur Halil iki meşe vardır ki üç guruşa bey'-i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve zikr olunan bağın sözünde vâkî' İbrahim nam kimesnenin bir kıt'a yedi yüz tiğek bağını dahi mezbur Halil'e beş guruşa iştira eyledim meblağ-ı mezkûr beş guruşa dahi mezbur İbrahim alub kabz eyledi umuma bin dört yüz tiğek bağının müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

Mehmed bin Veli, Hacı Maden bin Mehmed, Ebubekir bin Mem, Osman bin Ali, Ramazan bin Elnur ve gayrihüm.

Belge -36

Ayntab'da Bostancı mahallesinde ikamet eden Ahmed'in harabe evinin satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübârek fi 23 şehr-i Cemzaiye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Bostancı'da sakin Ahmed bin Hızır mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli penahilerinden Hasan Beğ ibni Abdullah mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburda vâkî' bir tarafı Şefik oğlu evi ve bir tarafı dul ve bir tarafı Osman evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan harabe evimde mezbur Hasan Beğ evi beş guruşa bey'-i bât-ı kat'i ile bey' idüb (..?..)

semeni ve teslim-i meblağ eyledim keyfe-mâ-yeşa mutasarrıf olsun didikde mezbur Hasan Beğ takdiran idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

Ömer Hasan bin Ali, Ebubekir bin Ali, Osman bin Ali, Osman bin Serhad, Osman bin Hisar, Şaban Sara bin Ebubekir Hilmi, Molla Ebubekir bin Şahan ve gayrihüm.

Belge -37

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden Mustafa Ali'nin Hüseyin'in tasarrufunda olan evin Timurhanın mülkü olduğu ve ölen Timurhanın kızı ve eşinden başka mirasçıları olmadığını ve hissesini talep ettiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şehreküstü'den Mustafa Ali mahfil-i kazâda Hüseyin bin Nergis mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı Gazanfer evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı Küpeli Hasan mülkü ile mahdud olan dâr-ı uhdem Timur Han'ın mülkü olub fevt olub Nuri nam sağırde kızı ve Fatma nam zevcesi ve bundan gayrı varis-i müteveffa yokdur hâlâ dâr-ı mezkûr mezbur Hüseyin'in tasarrufundadır bana aid olan hissemi talep iderim deyüb mezbur Hüseyin'den sû'âl olundukda dâr-ı mezkûre müteveffi Timur Han'ın mülküdür ve lâkin mezbur Mustafa'nın müteveffa-yı mezbur Timur Han ammisi olduğın bilmezim deyü inkâr eyledikde udûlünde Hasan bin Durak (..?..) hazıran olub mezbur Mustafa Ali oğlu ve Ali Yusuf oğludur ve müteveffa-yı mezbur mezbur Timur Han mezbur Yakub oğludur müteveffi Timur Han mezbur Mustafa'nın ammileridir şahidleriz

Belge -37 ile belge 38 birbirinin aynıdır.

Sayfa 13

Belge - 37'nin devamı:

Didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde olub kayd-ı sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Molla Davud bin Ebubekir, Mevlana Yahya bin Zekeriya ve gayrihüm.

Belge- 39

Ayntab'da Bostancı mahallesinden Abdülcélil dükkânının vakıf dükkânı olduğunu ve Hacı Muhsin'in mütevellisi olduğu dükkânını teslim etmesi için dava etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-seb'

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Bostancı'da sâkin Abdülcélil ibni el-Hac Mehmed yedinde husus-ı âti'û'z-zikrin istimâ'ı için bu sağıre bilfiil Yeniil kadısı olan fahrû'l-kuzzat el-müteşerri'in Mevlana Abdullah Efedni zide-fazlûhuya hitaben emr-i şerif vacibû'l-imtisâl vârid olub (..?..)emr-i 'âli akd-i meclis olundukda mezbur Abdülcélil meclis-i şer'î şerif-i nebevide mahalle-i mezburede vâkî' Akoğlu Cami'i dimekle ma'ruf cami'-i şerifin mütevellisi olan Hacı Muhsin bin Hacı Mehmed mahzarında takrir-i da'vâ kılub sûk-i fezaînde vâkî' bir tarafı Abdurrahman dükkânı ve bir tarafı Memi dükkânı ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dükkânın selase deyni sûk-i mezburda vâkî' bir tarafı Tavi Ahmed dükkânı ve bir tarafı Ebubekir dükkânı ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı Attar dükkânlarına muntahi olan dükkân vakıfdır deyü hilâf-ı şer'î zabt ider husus-ı mezburun istimâ' için emr-i şerif getürdüm şer'a görölüb icrâ-yı hak olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvâcehe müteveli-i mezburdan sû'âl olundukda zikr olunan bir dükkânher selase ve ahar dükkânın tamamına mezbur Abdülhalil'in babası Hacı Mehmed mütevellisi olduğum cami'-i sabikû'l-zümre vakf eylemişdir deyü bir hüccet ibrâz eyledikde mezbur Abdülhalil cevap virüb teslim-i müteveli bulunmayub ve hükm-i kadılâ-hak olmamışdır. Bu takdirce vakıf lâzım olmayub mülkûme eşya olunmuş talep iderim bu hususda mevcut fetva-yı şerif vardır deyüb sabikû'z-zikr Hacı Muhsin'in mahiyetinden tastir olundukda fi'l-vâkî' teslim-i müteveli olunub ve hükm-i kadı dahi ta'alluk itdüğü mestur olmadığından müteveffi merkumdan dükkân-ı mezburun teslim-i müteveli olduğundan ve hükm-i kadı müteallik itdiğinden beyyine talep olundukda müşahidlerim yokdur amel eylesin dediğini mezbur Abdülcélil dükkân-ı mezbur hîn-i vakıfda teslim-i müteveli olmadığından ve hükm-i kadı müteallik itmediğine yemin verilüb ber-muceb-i fetvâyı şerife dâr-ı mezbure mülkiyet üzre ve yevm-i celilin yedinde ibka olunub vâkî'û'l-hâl kayd-ı sicil olundı.

Şühudü'l-Hâl

Fahrû'l-emasil Mustafa Efendi, Mehmed Efendi el-müserrisin, Tali Derviş bin Arab, Molla Mehmed bin Han Ali, Ramazan Çorbacı ve gayrihüm.

Belge -40

Mustafa'nın eşi olan Gülistan'ın daha kendisini boşamadan başka biriyle evlenmiş olmasını dava ettiğinde Gülistan Mustafa'nın kendisini boşadığını iddia etmesiyle iddiasında haklı olduğu hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 27 şehr-i Cemzaiye'l-evveli sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki bilfiil Zülkadriye beğlerbeğisi olan emirû'l-ümerâ'il-kirâm kebirû'l-küberâ'il-fiham izzetlü Yusuf Paşa dame-ikbâlehû hazretlerinin cânib-i a'lâlarından husus-ı ati'û'z-zikr içün mübaşir ta'yin olunan fahrû'l-akran Ebubekir Çavuş mukarenet ile mahmiye-i Ayntab sükkânından Mustafa bin İbrahim mahfil-i kazâda Gülistan binti Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbure Gülistan benim zevcem olub dahi boşamadan ahir kimesneye varmış şer'a

Sayfa 14

Belge -40'ın devamı

sû'âl olunmasını talep iderim didikde mezbure Gülistan'dan sû'âl olundukda mezbur Mustafa beni üç talak boşayub 'iddetim münkazi oldukdan sonra ahar kimesneye nikah ile vardum didikde mezbur Mustafa mezbure Gülistan'ı boşadığını inkâr idüb mezbure Gülistan'dan beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Ali Osman bin Hasan Hacı Şakir bin Hamza hazıran olub mezbur Mustafa hüccet-i şerifeniz ertesi gün mezbure Gülistan'ı bizim huzurumuzda üç talak boşadım deyü ikrâr iden ikrârına hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra işbu vesika ber-sebeb-i temessük ketb olundı.

Şühudü'l-Hâl

Abdülcelil bin Hacı Mehmed, Emin bin Müslim, Osman bin Mehmed Bekir, Süleyman bin Hüseyin ve gayrihüm.

Belge -41

Ayntab'da Hıyam karyesinde ikamet eden Karkas, amcasının damda yatarken düşüp öldüğünü iddia etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn (belge tahrip)

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab kazâsı muzafatından karye-i Hıyam sakinlerinden Karkas ibni Hızır meclis-i şer'a gelüb bu gece ammim müsliman kendü evinin damında yatarken damdan düşüb sol kolu ve sol kalçası kırılub fevt oldu kıbel-i şer'iden üzerine adam varub keşf olunmasını talep iderim didikde zeyl-i kitabda muharrerû'l-esami olan müslümanlar ile kıbel-i şer'iden bu fakir ve bilfiil Ayntab sancak beyi olan kıdvetü'l-ümrâ'il-kirâm Kasım Beğ dame-izzûhu hazretlerinin kaim-i makam olan fahrû'l-akrân Mustafa Ağa zide-kadrehu ma-yeşâ şeriflerinden fahrû'l-akrân Hasan subaşı ta'yin olunub karye-i mezbureye varılub merhum Süleyman'ın üzerine varıldıkda fi'l-vâkî' mezbur Süleyman gece ile kendü tarafında yatarken damdan düşüb sol kolu ve sol kalçası kırılub mezbur Süleyman fevt olmuş zıkr olunan kol ve kalçanın gayrı yerinde eser-i izahat olmamağın mezbur Karkas talim ile keşf olunub suret-i tahrir olunub yedd-i talebde def' olundu.

Şühudü'l-Hâl

Molla İbrahim, Osman kethüda, Asiyah bin İskender karye-i Rihalyük, Hasan bin Burhan, İskender bin Hacı Mustafa, Sündük bin Kara, Mehmed bin Abdi, Hamdi bin Hacı Kara, Ahmed bin Mehmed, Hacı Abdi ve gayrihüm.

Belge- 42

Ayntab'da Eblehan mahallesinde ikamet eden Osman annesinden kendisine intikal eden dut bostanının Hacı Süleyman'ın tasarrufunda olduğunu ve dava ederek hissesini talep etmesi üzerine Hacı Süleyman'ın dut bostanını Derviş Veli ve Nasreddin'den satın aldığı ispat ettiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-selase fi 29 Cemaziye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Eblehan mahallesinde Osman bin Ali mahfil-i kazâda Hacı Süleyman bin Ali mahzarında takrir-i kelâm idüb Leylencik nam mevkî'de vâkî' bir tarafı Hasan Efendi mülkü ve bir tarafı Başıbüyük mülkü ve bir tarafı el-Hac Mustafa mülkü ve bir tarafı Kara Mehmed oğlu mülkü ile mahdud olan bir kıt'a dut bostanı validem müteveffa Emine'nin mülkü olub bana ve karındaşım Ömer ve babam Ali'ye intikal idüb hâlâ mezbur Hacı Süleyman'ın

tasarrufundadır şer‘a sû‘âl olunub bana aid olan hissemi taleb iderim didikde bi‘l-müvacehe mezbur el-Hac Süleyman’dan sû‘âl olundukda zikr olunan bostanı işbu meclisde hazır Derviş Veli ve Nasreddin nam kimesnelerde doksan guruşa iştirâ eyledim mezburan Derviş Veli ve Nasreddin’dan sû‘âl olundukda fi‘l-vâkî‘ zikr olunan bostanı mezbur el-Hac Süleyman’a biz bey‘ eyledik biz dahi beş sene vardır ki mezkûr Osman ve karındaşı Ömer ve babası Ali’den elli beş guruşa iştirâ eyledik dedikde mezbur Osman inkâr idüb mezburlardan beyyine taleb olundukda

Sayfa 15

Belge - 42’nin devamı

‘udûl-i müsliminden el-Hac Hüseyin bin Mehmed ve Ali bin (..?..) hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub bundan akdem (belge tahrip) mezburun Osman ve karındaşı Ömer ve babası Ali bizim huzurumuzda zikr olunan bostanı mezburan Derviş Veli ve Nasreddin elli beş guruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb kabz-ı semeni ve teslim-i bey‘ eylediler hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî‘ olub ma-vaka‘ kayd-ı sicil olundu.

Şühudü’l-Hâl

Molla Mehmed bin Tengriverdi, Emin bin Selim, Hüseyin bin Mansur, Abdüsselam bin Mustafa ve gaayrihüm.

Belge-43

Ayntab’da Tarla-yı Cedid mahallesinde ikamet eden Mehmed’in kardeşinin hayatta olup olmadığını bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Cedid mahallesinden Mehmed bin Veli mahfil-i kazâda karye-i mezkûr köyünden Hacı Hasan bin Receb ve Halil bin Hacı Mehmed ve Seydi Ahmed bin Hanefî ve Yusuf bin Hacı Hüseyin, mahzarlarında ikrâr idüb bundan akdem karındaşım olan Abdurrahman köye gider iken yolunda na-bedid olub hayatı ve mematı malum olmayub bu hususda ahali-i karyeden bu ferd ile da‘vâm yokdur didikde mezburun kimesneler tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühüdü'l-Hâl

fahrû'l-akrân Mevlana Derviş Mehmed Efendi (..?..) kıdvetü'l-akrân Osman Ağa, Sipahi Hüseyin Beğ, Hüseyin bin Mansur, Dizdar Mehmed Ağa ibni Ramazan, Molla Mehmed bin Hasan , Molla Mehmed bin Ali, Mustafa Beğ ve gayrihüm.

Belge -44

Cağdıgın karyesinde ikamet eden Abdülhalim beş yüz tiğek bağın babasından miras kaldığını ve Hacı Hüseyin'in zabt ettiğini iddia ederek talep etmesine karşılık Abdülhalim'in inkâr ederek amcasından satın aldığını iddia ederek yemin etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Cağdıgından Abdülhalim bin Ali mahfil-i kazâda el-Hac Halil bin Mehmed mahzarında takrir-i kelâm idüb karye-i mezbure turabında vâkî' bir tarafı imam ve bir tarafı Hallacoğlu baği ve bir tarafı Emir Ahmed baği ve bir tarafı Mümeyyizoğlu baği ile mahdud olan bir kıt'a beş yüz tiğek baği müteveffi babamdan irs-i şer'le bana intikâl idüb hâlâ mezbur Hacı Hüseyin zabt ider sû'âl olunub men' olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Hacı Hüseyin'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' bağ-ı mezkûr merkum Abdülhalim'in babası mülküdür ve lâkin on sene vardır ki işbu meclisde hazır-ı amid Hüseyin bin Hasan'dan yirmi guruşa iştirâ idüb hayn-ı bey'de mezbur Abdülhalim hazır olub ammisinin bey'ini kabul eyledi didikde mezbur Abdülhalim inkâr idüb mezbur el-Hac Hüseyin'den beyyine talep olundukda şahidlerim yokdur ammisinin bey'ini kabul etmediğine ve hayn-ı bey'de hazır olmadığına yemin eylesün didikde mezbur Abdülhalim yemin billâh idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühüdü'l-Hâl

Osman bin İbrahim, Ramazan bin Osman, Süleyman bin Yusuf, Hüseyin bin Mansur ve gayrihüm.

Belge - 45

Çepni cemaatinden olan Ali ve Hatun Beşe Şarkıyan mahallesinde olan evin Ahmed Çavuş'dan irsen kendilerine kaldığını ve İbrahim Bey'in sattığını iddia etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki cemâ'at-i Çepni'den Ali bin Hasan ve Hatun Beşe binti Selman Ahmed mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli kullarından İbrahim Beğ ibni İsa mahzarında

‘âli-hinde ikrâr idüb mahalle-i Şarkıyanda vâkî‘ bir tarafı Mustafa evi ve bir tarafı Hacı Hakkı ve biraderi ve bir tarafı Hasan Çavuş ve Karlı mülkü ve bir tarafı târîk ile mahdud olan bir ev ve bir mağara ve hoş müştemil dâr müteveffa Ahmed Çavuş’dan ırs-i şer‘le bize intikal idüb hâlâ mahdud-ı mezkûr dârı on guruşa mezbur İbrahim Beğ bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledik didiklerinde mezkûr İbrahim Beğ tasdik idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm olundu.

Şühudü’l-Hâl

Hacı Hakverdi bin Mahmud, Nasreddin bin Mehmed, Bazarbaşı Mustafa, Hacı Mirza Cecelü ve gayrihüm.

Sayfa 16

Belge - 46

Ayntab’da Tarla-yı Cedid mahallesinden olan Süleyman Ağa Karatay nam mevzide olan yerini Mehmed Ağa’ya sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Tarla-yı Cedid mahallesinden dergâh-ı ‘âli müteferrikalarından kıdvetü’l-emâcid ve’l-ekârim Süleyman Ağa ibni el-merhum Mehmed Ağa meclis-i şer‘i şerif-i nebevide hafıza haze’l-kitâb bi’l-fiil (belge tahrip) zabtı olan fahrû’l-emâcid ve’l-ekârim umdetü’l-ekâbir ve’l-e‘ânni Mehmed Ağa ibnû’l-merhum Kasım Ağa dame-mecdûhu mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer‘i ve i‘tirâf-ı sarîh-i mer‘i kılub karye-i Hamanıs turabında Karatay nam mevzi‘de vâkî‘ üç kıt’a yerler ki birbirine müttesıl olub içinde vâkî‘ bir bab bir göz değirmeni bir tarafı Malkoç Beğ mülkü ve bir tarafı Çavuşbaşı Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı Sacur ve bir tarafı su ile mahdud olub hâlâ zikr olunan üç kıt’a yerleri ve değirmenci müşârû’n-ileyh Mehmed Ağa’ya sekiz yüz esedi guruş ile bir raşed katre bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb katrı ve meblağ-ı mezkûrı müşârû’n-ileyh Mehmed Ağa yedinden bi’t-tamam ve’l-ikmâl alub kabz eyledim ba‘de’l-yevm keyfe ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde müşârû’n-ileyh Mehmed Ağa tasdik idüb tarafeynden icab ve kabul ve kabz ve ikbâz bulunmağın sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

Cafer Halil bin Hacı Halil, İbrahim Çavuş, İbrahim Beğ, Mehmed Halil bin Abdurrahman, Hüdaverdi Ağa, el-Hac Mahmud bin Ali, İsnad Ali bin Ahmed, Mehmed Ali bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge- 47

Ayntab'da Kayser mahallesinde ikamet eden Hacı Zekeriya ve Musa ve Yahya, amcalarından kalan mirası amcalarının eşi olan Hacı Fatma'nın yeni eşi olan Hacı Hüseyin'e intikal ettiğini ve onun da ölmesiyle mirasın kendilerine intikal ettiğini iddi etmeleri hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehad

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının Kayser mahallesinde sakin Hacı Zekeriya ve Musa ve Yahya ebnâ-i umde-i mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Hasan bin Hacı Süleyman mahzarında li-hüccet ikrâr-ı sahih-i şer'î ve'l-i'tiraf-ı sarîh-i müdde'a kılub mezbur Hüseyin'in hâlâ zevcesi olub Hacı Fatma mukaddema ammimiz Hacı Halil'in zevcesi olub mezbur Hacı Halil fevt olub muhallefatı karındaşı Hacı Hüseyin'e iştigal idüb ve Hacı Hüseyin dahi fevt olub ikisinin metrukâtı mezbur Hüseyin'in zevcesi Fatma yanında kaldı deyü sekiz badeye ve yirmi kazanpezir ve altı teşt ve bir bakkal kazganı ve bir aş ve bir don kazganı ve beş halı ve bir tencere ve yirmi sahan Vartal nam karyede bir değirmenin hamamı ve bir bakraç ve dört sini ve mahalle-i mezburede vâkî mezbur Hüseyin'in sakin olduğu dâr-ı ammimiz mülküdür bize intikal ider deyü da'vâ ve nizâ eylemiş idik mezbur Hasan dâr-ı mezkûrei bana mezbure Hacı Fatma hibe ve temlik eyledi deyü sene isney ve işrin ve elf tarihli müverrih bir hüccet-i şer'îye ibrâz idüb mazmun-ı hüccet mümeyyiz-i münkerûn olduğumuzda mazmun-ı hüccet mezbur Hasan isbat idüb sâ'ir terekede nizâ'ımız olub mezbur Hasan münker oldukda ma-beynimizde müslimin masalihun tevzi eyleyüb otuz gurus üzerine bizi sulh eylediler bedel-i sulh olan otuz gurusı bi't-tamam alub kabul ve kabz eyleyüb mezbur Hüseyin'in zimmetini Hacı Halil ve Hacı Hüseyin ve Hacı Fatma'nın mallarından ve ev da'vasından ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat-ı tam ile iskat eyledik didiklerinde mezbur Hasan minval-i meşruh üzre olan kelimatları tasdik idüb berât-ı zimmetlerine hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

El-Hac Hilmi ibni Veli, Ali Hilmi ibni Veli, Kıdvetü'l-emacid el-Hac Yahya Efendi, fahrû'l-emasil Ali Kara, Hacı Abdurrahman bin İbrahim, Hacı İbrahim bin Hacı Ahmed, Seyyid Ebubekir bin Seyyid Ahmed, Seyyid Halil bin Hacı Ömer, Hacı Mustafa bin Hacı Mehmed, Ali Çelebi bin Asıf ve gayrihüm.

Belge - 47 ve Belge – belge 48 birbirinin aynıdır.

Sayfa 17

Belge -49

Ayntab'da ikamet eden Ömer'in Hacı Garib karyesinde iki yüz elli tiğek bağın babasının mülkü olduğunu ve Hüseyin'in idaresinde olduğunu iddia ederek talep etmesi üzerine Hüseyin , Arab hayattatken Mercan adlı kişiye sattığını ve ondan aldığını beyan etmesiyle beyanını ispat ettiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Ömer bin Arab mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Hüseyin bin Ahmed müvacehesinde takrir ve da'vâ kılub Hacı Garib köyü dimekle ma'ruf karye turabında vâkî' bir tarafı Pirioglu bağı ve bir tarafı Molla Ahmed bağı ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ve cebr ile mahdud olan bir kıt'a iki yüz elli tiğek bağı müteveffa babam Arab'ın mülküdür hilâf-ı şer'î mezbur Hüseyin'de vaz'û'l-yeddir şer'a sû'âl olunub men' olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Hüseyin'den sû'âl olundukda bağı mezkûru babası Arab hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken Mercan nam kimesneye bey' idüb mezbur Mercan dahi Servinaz nam Hatun sufinin ariyesine bey' eylemiş ben dahi mezbure Servinaz'dan on iki buçuk guruşu iştira eyledim bağı mezkûr mülk-i müştêrâmdır deyü cevap virdikde mezbur Ömer babası Arab'ın bağı mezkûr bey' itdüğünü münker olmağın mezbur Hüseyin'den cevabına mutabık beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Hasan bin Ahmed ve Halil bin Yağmur hazıran edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub mahdud-ı mezkûr iki yüz elli tiğek bağı mezbur Ömer'in babası Arab hâl-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken Mercan nam kimesneye bey'î bât-ı kat'î ile bey' eyledi husus-ı mezburda şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra bağı mezkûr mezbur Hüseyin'in yedinde ibka olunub vakî'û'l-hâl ketb-i sicil olundu.

Şühudü'l-Hâl

Mehmed bin İbrahim, Abdülhalim ibni Hacı Halil, Abdülbaki bin Hacı Ömer ve gayrihüm.

Belge -50

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden olub vefat eden babalarından kalan miras için vasi tayin edilmesi ancak babalarının mallarını adı geçen Murat'a sattığını gerçekleştirdiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şehreküstü mahallesinden bundan akdem fevt olan Mahmud bin Mehmed ve Ahmed nam sağır oğullarına vasi olan ve müteveffanın zevcesi Fatma Hatun tarafından husus-ı atî'û'z-zikr için udûlden Behram Beğ bin Abdullah ve Zülfikar bin Abdullah şehâdetleri ile vekâleti sabit olan Mehmed Beşe ibni Abdullah meclis-i şer'î şerife gelüb bilfiil Türkman-Haleb zabiti olan kîdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Murad Ağa zide-mecdihu mahzarında vekalet ve vesayete ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' kıblesi ve şarkî tarik-ı 'âmm ve şimâli muhzır Mehmed ve Bali kethüda mülkü ve garbı el-Hac Hüseyin mülkü ile mahdud olan ebru ve solunda vâkî' bir büyük ve iki küçük evler ve bir matbah ve bir eyvan ve cebe-mâ ve içinde olan bahçe ve dûlî ve hudud-ı mezkûrın dahilinde taş havluda vâkî' sakfsız dört oda ve üç mükemmel oda ve bir şehinşahin ve yine sakfsız bir fevkani oda ve bir ahır ve havlu kapısı muttasıl ebrulu ve taşlı odunluk ve dâr-ı mezkûrın kurbunda vâkî' ma'lumetü'l-hudud eşcar-ı muhtelifeyi müştemil bahçe müteveffâ-yı mezbur Mehmed ve Bekir'den irs-i şer'le mezburan Mehmed ve Ahmed ve Fatma Hatuna intikal idüb zikr olunan evlerin ve odaların ekseri yıkılub bakî kalan dahi harabe-müşerref olub ta'mir eylemek yetimlerin kudreti olmayub eğer iki sene dahi kalub bi'l-küllîye harabe olub yetimlere küll-i gadr olur ve müteveffâ-yı mezburun bilfiil Yeniil ağası olan Mehmed Ağa'ya vacibû'l-edâ yüz guruş deyni olub

Sayfa 18

Belge -50'nin devamı

(belge tahrip) bey' olunub (belge tahrip) olmayub zikr olunan evlerin ve odaların ve bahçenin bey' olunmasını (belge tahrip) deyni olması yetimler hakkına

evi olmağın bi-garaz müslümanlar huzurunda bey' min-yezid olundukda dört yüz guruşdan ziyadeye talib olub kimesne olmayub müşârû'n-ileyh Murad Ağa hazretleri bin aded guruşa talib olub hâlâ zikr olunan evler ve odaları ve bahçeye cümle tevabi'i ile müşârû'n-ileyh Murad Ağa'ya bin aded esedi guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblâğ-ı mezkûrî bi't-tamam alub kabz eyledim didikde mahalle-i mezbureden Mustafa bin Hasan ve Mahmud bin Mehmed ve Ali ve yetimleri hazirun olub zikr olunan evlerin ve odaların ve bahçenin ekseri yıkılıb harabe müşerref olub eğer iki sene dahi kalırsa cümlesi münhedem olmak münevverdir deyüb bin guruşu hil'af bahasından ziyadedir deyü haber virdiklerinde müşârû'n-ileyh Murad Ağa huzurunda tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühudü'l-Hâl

fahrû'l-kuzzat Mevlana Abdurrahman Efendi, kıdvetü'l-kuzzat Mevlana Derviş Mehmed Efendi, Molla Ali bin Hacı Bedir, Mehmed Çelebi bin Yahya Efendi, el-Hac Hüseyin bin Hacı Sunullah, Derviş bin Abdullah ve gayrihüm.

Belge -51

Ayntab'da Kilis karyesi sakinlerinden olan Mustafa'nın babasından kalan yerlerin Mehmed'in Bey'in tasarrufunda olduğunu iddia edip talep etmesiyle Mehmed Bey'in kabul etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi şehr-i Cemâziye'l-evvel sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab karrasından karye-i Kilis'de sakin Mustafa bin Hamza mahfil-i kazâda Mehmed Beğ ibni Burak müvacehesinde takrir-i kelâm kılub karye-i mezbure turabında vâkî' Şakaltı dimekle ma'ruf bir tarafı taşlak ve bir tarafı köylü bağları ve bir tarafı Köseoğlu bağı ve bir tarafı Neşe nam Hatun bağı ile mahdud olan bir kıt'a arazide ve yine karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı İncili yeri ve üç tarafı cebel ve borular ile mahdud bir kıt'a arazi ve yine karye-i mezbure turâbında vâkî' Ovacık yeri dimekle ma'ruf bir tarafı Süleyman Beğ yeri ve üç tarafı arazi-i hâli ile mahdud olan bir kıt'a arazi ve yine karye-i mezbure turabında vâkî' Yolüstü dimekle ma'ruf bir tarafı Şahoğlan yeri ve iki tarafı Kulakoğlu yeri ve bir tarafı köylü yerleri ile mahdud olan bir kıt'a arazi ki cem'a dört kıt'a yerler babam yerleridir bana intikal eylemişken mezbur Mehmed Beğ hilâf-ı şer'a vaz'û'l-yeddir sû'âl olunub men' olunub geri red olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvâcehe

mezbur Mehmed Beğden sû'âl olundukda ikrâr idüb fi'l-vâkî' sabıkû'z-zikr dört kıt'a yerler mezbur Mustafa'nın babası Hamza'nın mülküdür lâkin yedime mülhak idüb nisf mikdarını buğday zira' eyledim zirâ' eylediğim buğdayı kaldırub arz-ı mezkûrını kendüye teslim itdim Flemenk akçesi virsün didikde siyadetü'z-zikr dört kıt'a arz-ı mezkûrın babası mülkü olduğu mukarrer olub mezbur Mustafa'da hükm olunmağın kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hüseyin bin Hüseyin, Mehmed Efendi ibni Hasan Molla (..?..), Molla Hasan bin Mehmed, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Sayfa 19

Belge - 52

Şhreküstü mahallesinden Emin, kendisine ait olan yerleri Mehmed Çelebi'ya satışını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şhreküstü'de sakin Emin bin Mehmed mahfil-i kazâda Mehmed Çelebi ibni Ebubekir huzurunda ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı Derviş Osman mülkü ve iki tarafı mezbur Mehmed'in mülkü ile mahdud olan altı zirâ' ev yedimde olan mülk yerimi bin guruşa mezbur Mehmed Çelebi'ye bey'-i bât-ı kat'i ile bey' eyledim meblâğ-ı mezkûrı müştera mezbur yedinden bi't-tamam ve'l-ikmâl ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhu mukırrü'n-lehû'l-mezkûr vicahen tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Derviş Osman bin Seyyid Mehmed, İshak Efendi, Molla Ahmed bin Memi.

Belge - 53

Ayntab'da Çukur mahallesinden olub babalarından intikal eden miras yerleri Fatma ve Halime'nin Süleyman Ağa'ya satışını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-sadis

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Çukur'da sakin validesi Fatma binti Sıddık tarafından oğlu Molla Said bin İlyas ve ahar hemşiresi

olan Halime binti Sıddık tarafından oğlu Ramazan Çelebi bin Hacı Osman mahfil-i kazâda dergâh-ı ‘âli müteferrikalarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-ekârim umdetü’l-ekâbir ve’l-efahim Süleyman Ağa dame-mecdihu tarafından tasdikan ikrâr-ı ati’û’z-zikr için vekil olan İbrahim bin Mehmed müvâcehesinde ikrâr idüb karye-i Kilisecik turabında vâkî‘ bir tarafı müşârû’n-ileyh Süleyman Ağa mülkü ve bir tarafı cebel ve arz-ı hâlidir ve bir tarafı bend-i arz-ı hâliye ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdud olan bir kıt‘a müteveffa babalarından intikal itmiş mülk-i mevrusları olan arzı bin kaime guruşa müşârû’n-ileyh Süleyman Ağa’ya bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yirmi bir guruş her birisi hisselerine aid olan on bir buçuk guruşa alub kabz eylediği ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didiklerinde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Cafer Çelebi bin Hacı Halil, Hacı Ali bin Hacı Sunullah, İbrahim Çavuş ibni Mehmed Ağa, Halil Çavuş ibni Mehmed Ağa ve gayrihüm.

Belge -54

Ayntab’da Seng-i Tavi’de Uzun Mehmed mescidinin imamı olan Molla Ali’nin vefat etmesiyle yerine oğlu Molla Hüseyin Salih’in tayin edilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Seng-i Tavi mahalde vâkî‘ Uzun Mehmed mescidi demekle ma‘ruf mescid-i şerifin imamı olan Molla Ali fevt olub işbu rafî‘û’l-hücce mütevaffa-yı mezbur Molla Ali’nin oğlu Molla Hüseyin Salih ve mütedeyyin ve (..?..) olub imamet-i mezbureye her vechle lâyük ve serdar olmağın yevmi bir Osmani ile mezbur Molla Ali mescid-i mezbure imam nasb ve ta‘yin idüb mezbur dahi imâmet-i mezbureyi kabul itmeğin kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Hasan bin Mansur, Osman bin Mmei, Süleyman bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -55

Kayseriye kazâsına bağlı Kesad karyesinden Hızır Beşe’nin köle olan Rızvan’ı dört bin akçeye satın aldığı hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Kayseriye’ye tabi‘ Kesad nam karyeden Hızır Beşe ibni el-Hac Haydar mahfil-i kazâda mahmiye-i Ayntab sakinlerinden Mehmed Çelebi ibni

el-Hac Abdurrahman mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu meclis-i hazır vasiyyû'l-imam uzun boylu göğ gözlü sarı sakallı Rızvan bin Abdullah benim abd-ı memlûkem olub bundan akdem bir seneden ziyadedir mülkünden zarar eylemiş idi hâlâ mezbur Mehmed Çelebi'den sû'âl olundukda mezkûr Rızvan'ı Hüseyin Paşa hazretlerinden dört bin akçeye iştirâ eyledim mezkûr Hızır Beşe'nin abd-ı memlûki olduğunu bilmezim deyü inkâr eyledikde mezbur Hızır Beşeden beyyine talep olundukda

Sayfa 20

Belge - 55'in devamı

Mezbur Abdülbaki bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah olub edâ-i şehadet-i şer'îyye kılub ve mezbur bundan akdem Hızır Beşe'nin (belge tahrip) bundan akdem bir seneden ziyadedir mülkünden firar eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra mezbur Hızır Beşe mezkûr Rızvan'ı bey' ve hibe eylemediğine ve bir (belge tahrip) mülkünden ihrâc eylemediğine yemin billâh idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Minhal, Hüseyin bin Mansur, Ferhad Beşe, Hemiz bin Sami ve gayrihüm.

yevmü'l-ehad fi 2 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Belge -56

İbrahimli karyesinde ikamet eden Abdülmüğni'nin Mehmed'i bıçak ile yaralaması hususunda hüccet.

Yevmü'l-ehad fi 2 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i İbrahimli'de sakin Abdülmüğni oğlu Cuma mahfil-i kazâda Mehmed bin Ömer mahzarında takrir-i kelâm kılub bundan akdem yedime şer'-i şerif gelüb bir atlı levendatını sim altıma sokub boyladığım için Yemen mızrağı ile sol küreğimin üzerine vurub mecruh eyledi deyü da'vâ idüb keşf itdirüb yalan yere da'vâ eylemiş idim semeni mızrak ile vurmadılar mezbur Mehmed'in oğlu Mehmed nam kimesne beni bıçak ile sol küreğimin üzerinden vurub mecruh eyleyüb firar eylemiş şöyle sû'âl olunmasını talep iderim didiğin mezbur Mehmed'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' benim oğlum Mehmed mezbur hamre-i bıçak ile sol küreğinin üzerinden

vurub mecruh eyledi didikde bilfiil şehir subaşı olan Mustafa tarafından İbrahim Beğ mahzarında ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -57

Ayntab sakinlerinden olan Ahmed'in mahkemeye bir miktar elmayı Sengoğlu Mehmed'in bahçesinden temin ettiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Ahmed bin Mehmed meclis-i şer'î şerife bir mikdar kırmızı elma sene seb' ve işrin ve elf Cemaziye'l-evvelisinin yirmi beşinci günü izâr idüb zikr olunan elma mahmiye-i Ayntab'da Sengoğlu Mehmed'in bahçesinde ayrışub ve etrafında olan bahçelerde dahi erişmiştir didikde hazır-ı fi'l-meclis olan müslümanlar dahi mahmiye-i mezburede olan bahçelerde kırmızı elma erişmiştir katani zamanıdır deyü haber verdiklerinde hâlâ kaim-i makam-ı mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Mustafa Beğ tarafından İbrahim Ağa mahzarında kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Mustafa bin Ali, Hacı Ali ibni Hacı Yunus, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -58

Adeyni karyesi yolunda Sulucağ'ın İhyad pazarında olan vakfın mütevellisi Abdülmüğni vakıf dükkânını tamir ettirmek istemiş ancak vakfın müsadese olmamıştır. Adı geçen Mehmed Sulucağ'ı tamir ettirip aylık kiraya verdiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn

Karye-i Adeyni yolunda olan Sulucağ'a müteveli olan Abdülmüğni bin Hüseyin mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Mehmed bin Abdülvehhab mahzarında ikrâr idüb zikr olunan Sulucağ'ın hâlâ İhyad bazarında vâkî' bir vakıf dükkânı olub zikr olunan dükkân mahdum olub ta'mir itmeğin vakfın müsâ'idesi olmamağla mezbur Mehmed dükkân-ı mezburı binâ idüb altı gurusı dahi gidüb ve bir gurusı dahi zikr olunan Sulucağ'ın ta'mir ve termime ihtiyacı olmağla onun ta'miri için bir gurusı dahi virüb dükkân-ı mezburda cem'a yedi gurusı (..?..) olmuştur ve dükkân-ı

mezburuma ayda merkum Mehmed üç şâhiye tarih-i kitâbdan bir seneye varınca icâreye virdim didikde mezbur Mehmed minvâl-i mezkûr üzre olduğunu tasdik ve icâre-i mezbureyi kabul itmeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yunus bin Ahmed, Şaban bin Ahmed, Himmet bin Saim, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Sayfa 21

Belge -59

Alıcı cemaatinden olan Ali, Veli, Durak ve Abdülkadir'in birbirlerinde borçlarının olduğu hususunda hüccet.

Oldur ki cemâ'at-i Alıcı'dan Ali Veli ve Durak bin Hamid ve Abdülkadir bin (silik) mahfil-i kazâda bilfiil Kilis kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat el-müteşeri'in Şecaeddin Efendi tarafından Ali Çelebi mahzarında 'alî-hak ikrâr idüb müşârû'n-ileyh Şecaeddin Efendi'ye sene seb' ve işrin ve elf Cemzaiye'l-ahirinin gurrende üç aya varınca her ayda yirmi beş guruşa sekiz batman dört vakîyye kirebân virmek üzre cem'a yirmi beş gurus ile yirmi beş batman kirebağa birbirimize kefil-i bi'l-mal olan vacibû'l-edâ deynimiz vardır didiklerinde mahalle-i Ammu'da sakin Abdi Çelebi ibni Mehmed Çelebi dahi mezburun Ali Veli ve Durak ve Abdülkadir kefil-i bi'l-mal oldum didiği mezbur Ali Çelebi talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yahya Efendi bin Zekeriya, Süleyman Çelebi bin Mehmed, Molla Ahmed bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -60

Ayntab'da İbn-i Köer mahallesinden olan Hacı Mahmud ile Emir arasında hisse paylaşımı hususunda hüccet

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i İbn-i Kör'de sakin Hacı Mahmud bin Hacı Mehmed mahfil-i kazâda Emir bin İbrahim mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Emir ile ber-vech-i müşterek hazıran olduğumuz evlerin havalisinin edâsına bir duvar çekmiş idik zikr olunan evler havalisiyle dört hisse idi dört hissenin iki sehimi benim tasarrufumdadır ve bir sehimi ammim Yusuf dadır ve

bir hissesi dahi mezbur Emir'dedir zikr olunan duvarı ara yerden kaldırub zikr olunan evlerin dört kısmı olunub hâlâ benim tasarrufumda olan Osman'dan iştirâ eylediğim dârin havalisi duvarın öte tarafında kaldı şer'a sû'âl olunub teslim olunmasını talep iderim deyücek Molla Ahmed mezbur Emir'den sû'âl olundukda zikr olunan duvarı mezbur Hacı Mehmed'in duvar-ı mezbur çekdikde müslümanlar gelüb ip tutub zikr olunan duvarı çekdik evvel zamanda duvar bina itmeği yine mezbur Hacı Mehmed'e mübaşeret eyleyüb kendüsi çaldı evvel zaman asla havlusu huzuruna ne kendüsi ekdi ve ne ben aldım (..?..) duvardır çekdik yedi sekiz sene mürûr eyledi deyü cevap virdikde mezbur Hacı Mehmed münker oldukda 'udûl-i müsliminden Yusuf bin Neccar Mehmed ve Hacı Halil bin Hacı Yunus hazırân-ı fi'l-meclis idâre-i şehâdet-i şer'îye kılub mezburun Hacı Mehmed ve Emir aralarında olan duvarı bina eyledikleri zamanda ip tutup hâlâ çekildiği yerden bina olunsun deyü ikisinin ma'rifetiyle duvarı bina eylediler evvel nişan benim havluda hissem vardır deyü ne mezbur Hacı Mehmed aldı ve ne Emir aldı mezbur Hacı Mehmed duvarı kendü rızasıyle bina olunan yerden çekdi şahidleriz ve şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yusuf bin Ahmed, Ramazan bin Osman, Mehmed bin Yusuf, Ali bin Ali, Hacı Ahmed bin Said ve gayrihüm.

Belge -61

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinden olan Mehmed'in annesine ve kendisine babasından intikal eden bahçesinin satışı yapıldığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i İbn-i Şeker mahallesinden Mehmed bin Sefer mahfil-i kazâda bundan akdem fevt olan Sefer'in zevcesi Ümmü binti Hüseyin mahzarında takrir-i kkelâm kılub müteveffâ-yı mezbur Sefer hal-i hayatında iken müteveffa validem Cemile binti el-Hac Ömer'in karye-i Hamanus turabında vâkî' bir kıt'a ma'lumetü'l-hudud babasından intikal iden bahçesini yüz ak altuna bey' idüb akçesini kendü masarısına haric idüb mukabelesinde mahalle-i mezburede

Sayfa 22

Belge -61'in devamı

vâkî' bir tarafı Hacı Şaban mülkü ve bir tarafı (belge tahrip) ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı cebemâ mülk ile mahdud olan bir büyük ve bir küçük evi müstemili valideme yüz altuna bey'-i bât ile bey' idüb akçesini zimmetinde olan bahçe bahasından olan yüz altundan hesab idüb valideme evi bey' eyleyüb validem dahi zabt idüb validem fevt olduktan sonra bana intikal idüb hâlâ mezbure Ümmü tasarrufuma mani' olub kendüsi zabt ider sû'âl olunub men' olunmasını talep iderim deyüb mezbure Ümmü'den sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Mehmed'den beyyine taaleb olundukda udûl-i müsliminden Mehmed bin Hüseyin ve Ahmed bin İsmail hazıran olub edâ-i şهادet-i şer' iye kılub mezbur Sefer hâl-i hayatında iken bizim huzurumuzda mezkûr Mehmed'in validesi Cemile'nin karye-i mezbure turâbında vâkî' bir kıt'a bahçesini yüz ak altuna bey' idüb akçesini kendü masarısına harc idüb mukabelesinde zikr olunan iki evini havlusuyla mezbure Cemile'ye bey'-i bât ile bey' idüb akçesini zimmetinde olan bahçe bahasından olan yüz ak altundan hesab eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şهادetleri hîn-i kabulde vâkî' olduktan sonra zikr olunan ev mezkûr Mehmed'e hükm olunub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Musa bin Seydi Ahmed mahalle-i Yazıcık, Molla Mehmed bin Hacı Ali, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -62

Eblehan mahallesi mescidinin imamı olan Molla Yusuf, Uzunbazar'da Sarachane'de olan dükkan Reşma mescidinin vakfıdır ve Kalender'in mülkü olup Kalender'den sual olunmasını talep etmesi üzerine Kalender haberim yoktu diyerek haber vermesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-selase 5 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Eblehan'da vâkî' mescid-i şerifin imamı olan Molla Yusuf bin İshak mahfil-i kazâda Kalender bin Murad mahzarında takrir-i kelâm idüb Uzunbazar'da Sarachanenin ağzında vâkî' bir bab dükkânın kibleşi ve garbı tarîk-ı 'âmm ve şarkî Hacı Reşma mescidi vakfi ile mahdud olan dükkânın bu âna gelince

selase hissesi mescid-i şerifin vakfı bir sülûsanı mezkûr Kalender'in mülkü olup bu minval üzere zabt olunub ve lâkin dükkânın sülûsanı mescid-i şerifin olduğına sabıka Ayntab efendisi olan faziletli Abdurrahim Efendi'nin sicilinde mestur bulunduğu zikr olunan dükkânın sülûsanını mescid-i şerif için taleb iderim didikde mezbur Kalender'den sû'âl olundukda kırk seneden ziyadedir ki zikr olunan dükkânın sülûsanını mülkiyet üzere biz zabt ve mülkiyet hissesini mescid-i mezkûr için eyyam olanlar zabt iderler işbu sicilden benim haberim yokdur didikde mezbur Molla Yusuf'dan sicil-i mezburun mazmunına beyyine taleb olundukda otuz seneden ziyade olmaları mazmun-ı sicile şahidlerim yokdur deyüb ve udûlünde İbrahim Sefer ve Ömer bin Hüseyin hazıran olup otuz seneden ziyadedir zikr olunan dükkânın selasesi mezbur Kalender ve selase hissesi vakıf için zabt iderler deyü haber virdiklerinde ma-vaka' kayd olundu. Sicil.

Şühûdü'l-Hâl

(belge tahrip) bin Ali, Yunus bin Ahmed, Ali bin Mihail, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Sayfa 23

Belge -63

Hacı Ömer, Halil'de olan beş gurusu bağını talep ettiği hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı Ömer bin Ali mahfil-i kazâda Halil bin Yusuf mahzarında ikrâr idüb mezbure beşer gurusu bağı (belge tahrip) vardır taleb iderim deyüb sû'âl olundukda ikrâr olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Emin bin Selim, Hüseyin bin Mansur, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -64

İncesu karyesi imamı olan Mehmed'in karyede ikamet etmesine rızamız yoktur diyerek şikayet edilmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehadis

Bi'l-fiil Ayntab sancak beği olan kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâm Kasım Beğ dame-izzihu hazretlerinin kaim-i makamı olan fahrû'l-akrân Mustafa Beğ zide-kadrehu tarafından İbrahim subaşı karye-i İncesu'dan Mehmed bin Burhan'ı sâ'ir

imameti karye ile ihtizar idüb mezbur Mehmed için (...?) karyede sakın olduğına rızamız yokdur deyü şikayet itdiler islami şer‘le teftiş olunsun deyüb ahali-i karyeden sû‘âl olundukda emekdarı Hüdaverdi Ağaya gammaz idüb yerimi beş yüz tiğek bağımı aldirdı ve kızım Elif için ondan yeri gece gaib olub yabanda yattı deyü gammaz idüb deynim aldirdı deyüb Mahmud’dan sû‘âl olundukda bağ-ı mezkûr Taşmur nam yeri kesanın idi mumâ-ileyh Hüdaverdi Ağa teftiş eyledi ben gammaz itmişdim deyüb ilka dahi yattığı durduğu yeri bilmez bir mecnun idi kendüni ahz itdiler imamet gammaz itmedim deyü cevap virüb mezbur Ali’den beyyine talep olundukda şahidlerim yokdur deyüb şer‘a üzerine nesne zuhur itmeyüb ve yine karye-i mezburede Şah Burak bin Sündük dahi takrir-i kelâm idüb ben dahi Yeniil Zbıtı Mehmed Ağa’nın bağının mahsulünü zabt itdirdim otuz beş kazgan pekmez geldi mezbur-ı mahdud kırk üç kazgan geldi deyüb Mahmud’dan sû‘âl olundukda cevap virüb muma-ileyh Mehmed Ağa benden ne mikdar pekmez çekdi çaldı öyle deyü sû‘âl eyledi ben dahi kırk üç kazgan geldi didim ve hakikatde kırk üç kazgan idi deyüb Mehmed Yusuf ile mezbur Mahmud gammaz olmayub ve şer‘a üzerine tesmih-i tazem gelmeyüb ve yine karye-i mezburdan Mustafa bin Torum bundan akdem beş sene vardır ki köyde esbab yörükde evi beş şahi kıymetlü bir zebunım sanayi‘ oldu bu kemâgân itdim inha alduğuna şahidlerim olub ve tefhim olmadığından evvel ferman kağıdını atdım idi deyüb mezbur Mahmud’un üzerine şer‘ ile tenbih-i lâzım olmayub vakî‘û’l-hâl kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

El-mezburun.

Belge -65

Alennecar mahallesinde ikamet eden Ali’nin kızına vasiyet olan bir ayva ve bir zerdali ağacının Hasan’a otuz guruşa satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Ale’n-necar’da sakın Ali’nin kızı Kerime binti Ahmed’e vasiyet olan hak Emine binti Abdullah mahfil-i kazâda Hüseyin bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburda vâkî‘ bir tarafı İsa yeri ve bir tarafı Hüseyin yeri ve bir tarafı Hacı Musa yeri ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdud olan bir kıt’a arz-ı hâli dahilinde olan iki dib ka’imû’l-usul ve bir ayva ve bir zerdali eşcarı ile mezbur Hasan’a otuz guruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr otuz

guruşu bi't-tamam alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik ve kabul idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükmolundu.

Şühûdü'l-Hâl

İsa Çelebi ibni Hacı Yusuf, Abdülhami bin Dünder, Osman bin Ali, Mustafa bin Hasan, Mustafa bin Osman ve gayrihüm.

Sayfa 24

Belge -66

Eyüb mahallesinden olan Ömer Şah, Ali'de olan yirmi üç guruşunu aldığı ve bir alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Eyüb mahallesinde Hacı Ömer Şah bin (belge tahrip) mahfil-i kazâda Ali bin Cuma mahzarında ikrâr idüb mezbur Ali'de (belge tahrip) yirmi üç guruşu mukim olub külli hesab alub kabz idüb zimmetinde bir akçe ve birce alakam kalmadı didikde mezbur Ali tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Emin bin Selim, Yuşa bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -67

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinde ikamet eden Ahmed, Mustafa'nın zimmetinde hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi üzerine inkar ile cevap vermiş ancak ispat edememiştir. Mustafa'nın borcunu ödemesi hususunda alınan karara ilişkin hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tarla-yı Atik'de sakin Ahmed bin Satılmış mahfil-i kazâda Mustafa bin Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Mustafa'nın zimmetinde çadır bahasından kırk iki guruş hakkım vardır şer'a taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Mustafa'dan sû'âl olundukda benim zimmetimde mezbur Ahmed'in bervech-i karz beş guruşu vardır kendinden çadır almadım deyü inkâr ile cevap verdikde mezbur Ahmed'den da'vâsına mutabık beyyine talep olundukda udûlden Hakkı Ebubekir bin Mehmed hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'iyye kılub mezbur Ahmed'in mezbur Mustafa zimmetinde (..?..) batmanı yedi guruşdan altı batman çadır bahasından kırk iki guruş deyni vardır

şahidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrın edâsına iltizam olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Abdi bin Hoca, Kasım bin Hacı Hüseyin, Hacı Ahmed bin Ahmed, Himmet bin Selim, Şaban bin Abdi, Molla Hasan bin Abdullah, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -68

Kilis'te ikamet eden Sakine'nin Alennecar mahallesinde olan evin içinde olan eşyaların Hacı Ali'ye satışı hususunda hüccet.

Oldur ki nefis-i Kilis'te Sakine kızı Sakine binti Ahmed tarafından Hacı Hasan bin Osman ve Yusuf ibni Abdullah şehadetleri ile şer'a vekaleti sabit olan validesi Hacı Emine binti Abdullah mahfil-i kazâda hafız haze'l-hüccce Hacı Ali bin Sarıcalı mahzarında vekaleten ikrâr idüb mahalle-i Ale'n-necar'da vâkî' bir tarafı Ali evi ve bir tarafı Malkoç Beğ mülkü ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan üç oda uvir matbah ve iki cebe-mâ ve hoş müştemil dârin içinde olan hayretten perişan gayrisine altmış guruşa mezbur Hacı Ali'ye bey'-i bât ile bey' idüb ve meblâğ-ı mezkûr altmış guruşu yedinden alub kabz eyledim didikde tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükmolundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hasan bin Ali, Hüseyin bin Veli, Süleyman bin Hacı Murtaza, Hacı Ömer bin Abdullah, Derviş bin Şaban ve gayrihüm.

Belge -69

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olub vefat eden Hamza'dan kendisine kalan mülkün Yabacı camiinin vakfı olduğunu kabul etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Şhreküstü'de sakin müteveffa Hamza bin Şeyh Mehmed'in zevcesi Hatice binti Sündük hemşirezadesi olan Hacı Fatma binti Mehmed tarafından İbrahim bin Hüseyin ve Hüseyin bin Hüseyin şehâdetleri ile şer'a vekaleti sabit olan karındaşı Mehmed Ağa ibni Mehmed mahfil-i kazâda mahalle-i mezburda vâkî' Yabacı cami'-i şerifinde müteveli olan fahrû'l-ulema Mevlana İsa Efendi ibnû'l-merhum Süleyman Efendi mahzarında Ali

Hasan ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh mer'î kılub mahalle-i mezburda vâkî' bir dârın iki beyt ve bir mağara ve bir tabağı ve bir hazine ve matbah ve cebe-mâ ve hoş müstemildir kibleten mezbure Hatice mülkü ve garben tarîk-ı 'âmm ve şimâlen Nasuh Beğ ve şarken Kürekcinin oğlu İsa

Sayfa 25

Belge -69'un devamı

Evi ile mahdud olan dârı müteveffâ-yı mezbur Hamza hal-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken cami'-i mezbur (belge tahrip) idüb seb' ve tis'in ve tis'a tarihli müverrih bir vakfiye-i mer'îye tahrir ve tescil ve teslim-i mütevellî eylemiş zıkr olunan dârın vakfiyetini biz kabul eyledik dâr-ı mezkûrda vicâhen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ımız yokdur didiklerinde mütevellî-i mezbur İshak ahzı minvâl-i mezbûr üzre olan (..?..) tasdik ve kabul idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Gökçe Efendi, Molla Ebubekir ve Osman, Molla Mehmed bin Hacı Ali, İbrahim bin (..?..) Ali bin Yunus, Mehmed (..?..) Ahmed Beğ, Mehmed Çavuş bin Hızır Çavuş, Seyyid Mehmed bin Seyyid Said, Hacı Mehmed bin Bali ve gayrihüm.

Belge -70

Ayntab'da Mervane karyesinde ikamet eden Nur Ali'nin Molla (...?) tarafından yaralandığını iddia edip dava etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki kazâ-i Ayntab muzafatından karye-i Mervane'de sakin Nur Ali bin Ahmed mahfil-i kazâda biz karye-i mezburede sakin Hanefî bin Abdi mahzarında da'vâ kılub mezbur Hanefî ile geçen gün vekil üzerinde Molla (..?..) sağ yüzümde (..?..) mecruh eyledi şer'a sû'âl olunub ihkak-ı hak olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Hanefî'nin sû'âl olundukda ikrâr idüb fi'l-vâkî' geçen gün mezbur Nur Ali ile merkeb üzerinde 'alâ'id iderken meks ile mezbur Nur Ali'nin sağ yüzünde darb eyleyüb mecruh eyledi didikde livâ-i Ayntab kaim-i makamı olan fahrû'l-akrân Mustafa Ağa zide-kadrehu tarafından İbrahim subaşı mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hüseyin bin Abdullah, Hüseyin bin Seyfeddin, Hüseyin bin Mansur, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge – 71

Güllüce karyesinden olan Mahmure'nin Hasan'la evlenmeyi kabul ettiğini ancak amcasının engel olduğunu ileri sürünce amcasının evlenirse evlensin diye haber vermesi hussunda hüccet.

Oldur ki karye-i Güllüce'den Mahmure binti Veli mahfil-i kazâda karye-i Atabeğ'den Hasan tarafından vekil olan Hamza bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb Allah û Teala hazretlerinin emr-i şerifi ve Resulullah hazretlerinin kavl-i münifi ile mezbur Hasan'a varmağa rızam vardır karye-i Güllüce'den ammim oğulları Mehmed ve Ebubekir biz alırız deyüb ben merkum Hasan'a varmağa mani' oldular adem gönderilüb bi-hasbi's-şer'i sû'âl olunmasını taleb iderim didikde canib-i şer'iden mezburan Mehmed ve Ebubekir'i da'vet-i şer'i için muhsır Abdi gönderilüb varub mezburan Mehmed ve Ebubekir'i şer'a da'vâ eyledikde biz mezbure Mahmureyi el-hazer her kime varırsa varsın dediler deyü haber verdiklerinden sonra ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Davud bin Ebubekir, Molla Mehmed bin Ali, Kasım bin Mehmed, Kurd Halil bin Mehmed Efendi ve gayrihüm.

Belge -72

Ayntab'da Cevizlice mahallesinden olan Mehmed Çavuş'un, savaş durumunda iken eşi Zarife'nin kıyafetlerini sattığını ve kendi masraflarına sarfettiğini ve karşılığında Şehreküstü'de olan evini sattığını ve sonrasında Zarife'nin vefat etmesiyle evin kendisine intikal ettiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Cevizlice mahallesinde sakin dergâh-ı 'âli çavuşlarından fahrû'l-akran Mehmed Çavuş ibnû'l-merhum Hızır Çavuş zide-kadrehu meclis-i şer'i şerif-i nebevide mahmiye-i mezbure mahallâtından Şehreküstü mahallesinden bundan akdem fevt olan Şeker Hüseyin'in emmisi oğlu Mehmed bin Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm kılub müteveffâ-yı mezbur Hüseyin'in zevcesi

Zarife müteveffa babam Hızır Çavuş (..?..) olub mezkûr-ı mezbure Zarife'nin hal-i savaşıda iken altmış gurusluk esbabını alub bey' idüb kendü masarısına harc ve sarf eyleyüb mukabelesinde mahalle-i Şhreküstü'de vâkî' mütemekkin olduğu dârını altmış gurusı mezbure Zarife'ye bey' idüb mezbure Zarife fevt olub ba'ide merkum Hasan fevt olub mezbure Zarife babamın eimme-i hakikası olmasıyle zikr olunan dârın nısfı bana intikal ider dâr-ı mezkûre

Sayfa 26

Belge 72'in devamı

Merkum Mahmud'un tasarrufundadır şer'a sû'âl olunub bana aid olan hakkımı talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Mahmud'dan sû'âl olundukda fi'l-vâkî' mezbure Zarife müşârû'n-ileyh Mehmed Çavuş'un babası Hızır Çavuş'un eimme-i hakikisidir ki müteveffi Hasan zikr olunan dâr-ı mezbure Zarife'ye bey' eylediğini bilmezim deyü inkâr ile cevap virüb müşârû'n-ileyh Mehmed Çavuş'dan beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Hoca Hızır bin Hacı Ahmedî ve Hasan Beğ ibni Hüdaverdi hazırolub edâ-i şehâdet-i şer'îyye kılub müteveffâ-yı mezkûr Hasan hâl-i hayatında iken mezbure Zarife'nin altmış gurusluk esbabını bey' idüb akçesini kendü masarısına sarf idüb zikr olunan evimi mezbure Zarife'ye altmış gurusı bey' idüb akçesi zimmetinde olan esbab bahasından altmış gurusdan hesab eyledim deyü ikrâr eyledi şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub dâr-ı mezkûrun nısfı mumâ-ileyh Mehmed Çavuş'a hükm olunub ma-vaka' ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Ahmed, Molla Mehmed bin Ali, Mehmed bin Mansur, Şaban bin Aydın ve gayrihüm.

Belge -73

Lohan karyesinden olan Mahmud, Server ile yüz gurus ile mihir vererek evlendiğini iddia etmesi üzerine babası Ali'nin inkar ie cevap vermesi üzerine Hife ile nikah eylemek caiz olur mu diye dava etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Lohan'dan Mahmud bin Kasım mahfil-i kazâda Ali bin Abdüllatif mahzarında takrir-i kelâm idüb bundan akdem mezbur Ali kızı olan Serveri yüz gurus mihir-i mukaddem ve mihir-i mü'ehhir ile bana akd-ı nikah idüb

karye-i Kürüm'de imam olan Molla Şakir akd eylemiştir şer'a sû'âl olunmasını talep iderim didikde mezbur Ali'den sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Mahmud'dan beyyine talep olundukda şahidlerim yevmde yokdur ona göre mihaliif virilsün ihzâr idesiz deyüb üç gün mürûr idüb şahidleriz ihzar idemeyüb ve kendüsi dahi gelmeyüb mezbur Ali tekrar takrir-i kelâm idüb da'vası Mahmud ve da'vası günü gelmese mezbure Server'i ahar kimesneye tezvic eylemek caiz olduğuna yedimde müteveffâ-yı şerife ibraz idüb mazmunında zide Ömer'in kızı Hife bana akd-i nikâh olunmuşdur deyü da'va eyledikde Ömer ve münker olub zide iki gün mühlet talep idüb üç gün mürûr ile zide gelmese Ömer ve kızın ahir kimesneye tezvic eylemek kadir olur mu cevâb-ı şerifinde olur ve bu mestur bulunub ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hüseyin bin Mehmed, Hüseyin bin Ali, Emin bin Selim ve gayrihüm.

Belge -74

Ayntab'da Mehmed Efendi'nin Süleyman Ağa'da olan altmış guruşunu talep etmesiyle alması hususunda hüccet.

Oldur ki sabıka ve tarla iktisab olan fahrû'l-emâcid Mehmed Efendi tarafından husus-ı ati'üz-zikr için vekil olan dergâh-ı 'âli çavuşlarından Halil Çavuş mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Süleyman Ağa dame-mecdihu mahzarında ikrâr idüb müşârû'n-ileyh Mehmed Efendi'nin Ayntab kazâsında vâkî' ze'âmet aklamından karye-i (...?) ve Kalcan'ı iki sene müşârû'n-ileyh Süleyman zabt idüb zikr olunan iki karyede iki sene duhan buğdayın üç kilesi bir guruşdan ve arpanın kilesi altı şahi ve kara danenin kilesi biner şahi hesabından cümle elli guruşlu hububat ve on guruşar bağı (...?) cem'a altışar guruşa mumâ-ileyh.

Sayfa 27

Belge- 74'ün devamı

Süleyman Ağa'nın mebruhı olub hâlâ zikr olunan altmış guruşı müşârû'n-ileyh Süleyman Ağa yedinden alub kabz eyledim didikde müşârû'n-ileyh Süleyman Ağa tasdik idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Halil ibni Abdurrahman, Zeynel Halil ibni Yusuf, Alaaddin Halil ibni Hacı Adem, Cafer Halil bin Hacı Halil ve gayrihüm.

Belge -75

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olup vefat eden Hacı Yusuf ve kardeşi Hatice için vasi tayin edilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Bostancıyan mahallesinden bundan akdem fevt olub Hacı Yusuf'un Musa nam sağır oğlu ile Hatice'yi sağıresinden babalarından kendüme aid olan hisse-i şer'iyyelerinin ahz ve kabzına ve zabt ve hıfzına vâsi lazım olmağın işbu hamilû'l-hücce müteveffanın oğlu el-Hac Ömer'i mütedeyyin ve müstakim olmağın kıbel-i şer'iden vasi nasb olundukda mezbur dahi kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Hüseyin bin Mansur, Osman bin Ali ve gayrihüm.

Belge -76

Köçek karyesinden olan Halil'in kızı Esma için nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Karye-i Köçek'de sakin Halil bin Abdülgani mahfil-i kazâda Süleyman bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb sulbiye kızım Esma'nın nafaka vesair (..?..) olmağın mezbur Süleyman nafaka ile (..?..) virdim kıbel-i şer'iden takdir-i nafaka olunmasını talep iderim didikde kıbel-i şer'iden mezbure Esma'ya yevmi ikişer sani Osmani takdir ve karz olunub istidâneye izin verildi.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Mahmud (..?..) Maksud bin Mehmed (..?..) ve gayrihüm.

Belge -77

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Hacı Ebubekir'in Hacı Ali'de olan Abdullah'ın bir altın bileziği olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmû'l-hamsû'l-mübârek fi 7 Şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Kastal'da sakin Hacı Ebubekir bin Abdurrahman mahfil-i kazâda Hacı Ali bin Hacı Ramazan mahzarında takrir-i kelâm kılub Hacı Ali'de müteveffa Abdullah'ın bir altun bilezik cebesi vardır mezbur Abdullah'ın veraseti bana ve ahir karındaşın iştigal-i mezbur şer'le zikr olunan hibeyi taleb iderim deyücek bi'l-müvâcehe mezbur Hacı Ali'den sûtâl olundukda ikrâr idüb fi'l-vâkî' müteveffa-yı mezbur Abdullah'ın yetmiş guruşu bir re's katır bey' idüb yekün zikr olunan cebeyi otuz altı guruşu katır bahası mukabelesinde bey' idüb yirmi dokuz guruşu dahi nakd-i akçe virdi zimmetinde beş guruşım kalmışdır deyü cevap virdikde mezbur Hacı Ebubekir inkâr ile cevap virüb mezbur Hacı Ali dahi cevabında mutabık beyyine taleb olundukda udûlden Molla Mehmed bin Ali Beğ ve Abdullah tahkîk-i hak li-ecli's-şehâde hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'ie kılub mezbur Hacı Ali müteveffa-yı mezbur Abdullah'a yetmiş guruşa tahrirata katır virdim mezbur Hacı Ali yanında merkum Abdullah'ın bir altun cebe bilezik var imiş otuz altı guruşa zikr olunan bilezik katır bahası mukabelesinde bey' idüb yirmi dokuz guruşu dahi mezbur Hacı Ali'ye nakd-i âti virüb Abdullah'ın zimmetinde Hacı Ali'nin beş guruşu kaldı şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Selim, Hüseyin bin Mansur, Molla Hasan bin Mehmed, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Sayfa 28

Belge -78

Kızık taifesinden olan Şah Murad, akrabası olan Hüdabend'in Ayntab'a gelirken yine aynı taifeden olan Yunus tarafından yaralanarak öldürüldüğünü iddia ederek araştırılmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Kızık taifesinden Şah Murad (belge tahrir) mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub akrabam olan Hüdabend kasaba-i Ayntaba gelür iken Edenebi yolunda taife-i mezkûreden Yunus bin Yakub mezbur Hüdabend sancak ile vurub katl idüb üzerine varılub keşf olunmasını taleb iderim didikde bi'l-fiil Türkmen Haleb zabiti olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Murad Ağa dame-mecdihu tarafından fahrû'l-

akrân Yusuf Ağa ve hâlâ mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akran Mustafa Beğ tarafından Hasan Ağa ve canib-i şer'iden Mevlana Hasan halife ta'yin olunub karye-i Edenebi yolunda mezkûr Hüdabend Beğ üzerine varub nazar olundukda kasığın üzerinde bıçak yarası olub mecruhan fevt olmuş olub mezkûr Yunus bin Yakub ihzâr olunub sû'âl olundukda mezbur Hüdabend Beğ elinde bir bıçak olub alınub virme-yüb ben dahi bıçak ile mezbur Hüdabendi kasığın üzerinden vurub katl eyledim deyü bi't-tav'û'r-rızâ ikrâr idüb mâ-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Fahrû'l-akrân Osman Ağa, Kasım bin Ali, Mehmed bin Ramazan, Emin bin Allahverdi, Dünder bin Cuma, Musa bin Ali ve gayrihüm.

Belge -79

Kozanlı mahallesinden olan Leyla'nın eşi Hacı Abdülgani tarafından nafakasız bırakıldığını ve nafakasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kozanlı'dan Leyla binti Mahmud mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub zevcim Hacı Abdülgani bundan akdem sekiz ay vardır ben bilâ-nafaka bırakub gidüb nafaka ve kisveye muhtacım kibel-i şer'iden takrir-i nafaka olunmasını talep iderim didikde mezbure Leyla'nın nafakasına ve kisvesine yevmi beş Osmani takdir ve farz olunub istidâneye izin verildi.

Şühûdü'l-hal

Mevlana Abdülgani Hüseyin bin Abdülbani Efendi, Durmuş Beğ ibni Mahmud Beğ, Süleyman bin Yusuf ve gayrihüm.

Belge -80

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinden olan Mehmed Çelebi, Mertemiz mezraasında olan bahçenin üç hissesinin kendisine ait olduğunu ve Mehmed Ağa'ya satıp alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından İbn-i Şeker mahallesinden Mehmed Çelebi ibni el-Hac Abdurrahman mahfil-i kazâda hafıza haze'l-kitab bi'l-fiil Yeniil zabiti olan fahrû'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa dame-mecdihu mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub mezra'a-i Mertemiz turâbında vâkî kiblesi Sacur ve şarkî el-Hac Halil mülkü ve şimâli cebel ve garbı Mehmed mülkü ile mahdud olan bir kıt'a eşcâr-ı müsemmere-i muhtelifeyi müştemil

bahçe ve etrafında olan bir kıt'a sumak ve yalangoz ve içinde olan zerdali ve içinde olan otuz adet ceviz eşcarının selase hisse-i sabıkası benim mülk-i müşterâm olub zıkr olunan selase hisse-i sabıkamı müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretlerine iki yüz adet gurus esediye bey'-i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretleri yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim zıkr olunan bahçede vicahen mine'l-vücûh alakam kalmadı didikde müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretleri takdir idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hal

Ramazan bin Mehmed Kürkciyan, Mehmed Çelebi bin Ramiz, Hüsrev Ağa ibni Abdullah, Mustafa Beğ sipahi, fahrû'l-akran Hasan ve gayrihüm.

Sayfa 29

Belge -81

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olup vefat eden Hacı Yunus'un mirasının kardeşleri arasında taksim olunması hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn el-mübarek fi 10 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Bostancı'da sakin olub fevt olan Hacı Yunus bin Musa ve Hatice nam sağırlerine vasi olan karındaşlarımızı Hacı Yusuf mahfil-i kazâda ammisi olan Abdülcelil ibni Hacı Mehmed mahzarında asaleten ve vesayeten takrir-i kelâm kılub mezbur Abdülcelil'in babası Hacı Mehmed fevt olub terekese verese mabeyninde taksim olundukda mezbur Abdülcelil hissesi mukabelesinde ahir dükkan ve bazı terekemi alub kat'-i nizâ' ve kassamlar huzurunda eylemiş iken (..?) vâkî' bir tarafı Minhaliye vakfı ve bir tarafı Alaybey Camii vakfı ve bir tarafı Attar bazarı ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan bir bâb dükkân müteveffa Hacı Mehmed'indir bana nisf hisse intikal ider deyü nisfindan vaz'iyed eylemişdir men' olunmasını taleb iderim deyüb merkum Abdülcelil'den sû'âl olundukda cihet-i tahtımın dükkân-ı mezburu Akoğlu camiinde cüz'-i şerif salavat olunmak için vakıfdır deyü ta'limden dışarı kalub ma'dâsından kat'i nizâ' itdim ba'de şeyhülislam Halil'in Kilis müftülerinden istifa itdikde teslim-i müteveli olmadıkça vakfiyete lazım olmaz deyü fetva-yı şerife ve emr-i münifi ibrâz idüb bende mülkiyet üzre ibraz olunub nisfı bana ve Yusuf Ağaya karındaşım Hacı Yusufu intikal idüb Hacı Yusuf fevt olmağla evladı olan mezbur ammim Musa ve

Haticeye intikal eyledi didikde mezbur Ömer zikr olunan dükkân taksimlerini dışarı kalmadığını münker oldukda adl-i müsliminden Hacı İbrahim bin Abdullah ve Hüseyin ve Hacı Mehmed bin Ömer hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer'iyeye kılub müteveffâ-yı mezbur Hacı Mehmed fevt oldukda zikr olunan dükkânı vakıfdır deyü taksimleri dışarı koyuldu dükkân-ı mezburdan gayrı olan terekesinden bizim huzurumuzda birbirlerinden zimmetleri ibrâ ve iskat eyledim şahidleriz deyü yüce Allahu Teala şehadet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâkî' oldukdan sonra dükkân-ı mezburun nısfı merhum Abdülcélil ve nısfı mezburun Musa ve Haticeye olmak üzere işbu vesika kayd ve sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Cebecizade Ali Çavuş, Mehmed Çavuş ibni Hızır Çavuş, Molla Mehmed bin Ali, Hasan bin Mansur, Şaban bin Hayri ve gayrihüm.

Belge -82

Hacı Ali'nin Musa'ya çarşıda olan dükkânı sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı Ali bin Asaf mahfil-i kazâda Musa bin İsa mahzarında ikrâr idüb sûk-i sultânide birer aya değin mezbur Musa'ya altı buçuk guruşa bey'-i bât ile bey' idüb kabz-ı semeni eyledim didikde mezbur tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ömer bin Selim, Molla Ahmed bin Ali ve gayrihüm.

Belge- 83

Zülfikar Ağa'nın Zülfikar Paşa'ya ettiği hizmet mukabelesinde mülkünü satın aldığı hususunda hüccet.

Bâ'is-i tahrir-i varak oldur ki Zülfikar Ağa babam Zülfikar Paşa ve bu mülk-i müştera kullarından olub merhum babam ferman oldukdan sonra bu ana değin mezbura hükm olub hizmeti mukabilesi üzerine kendü malımdan azâd olub yedlerinden asakir virilmiştir ki merhum Zülfikar Ağayı ahardan bir kimesne rahatsız ve remide eylemeye tahriren fi şehri-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Malkoç Bekir.

Sayfa 30**Belge -84*****Dilaver adlı kölenin azad edilmesi hususunda ferman.***

Vech-i tezkire budur ki Macar Hüseyin'de sarı kaşlı ve gök gözlü ismi Dilaver oğlan abd-ı memlûkem olub Beytullah'ın deyni kalmadı deyü gayriden kendüni azâd eyledim vallahi mihr-i memlû tezkire verdim bir tarikle kendüsine kimesne mâni' ve terahim olmaya şöyle ki emr-i kadr resuldür kağıdına amel oluna hüccet-i şer'îye ideler idde'l-icab terahi olası Şa'banû'l-muazzam erba'a ve işrin ve elf.

Be-makam-ı Konstantin.

Belge -85***Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan El-Hac Mişa'ya Mehmed Çelebi Ammu mahallesinde olan evini hizmet eyleyip hizmet mukabelesinde Mişa'ya vasiyet ettiği hususunda hüccet.***

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Alennecar'da sakin el-Hac Mişa binti Şecaaddin beğ tarafından Katib Mehmed Çelebi bin Hüseyin ve Zülfikar bin Abdullah şهادetleri ile şer'a vekâleti sabit olan fahrû'l-akrân Mehmed Ağa zide-kadrehu mahfil-i kazâda işbu haze'l-hücce el-Hac Dilaver bin Abdullah mahzarında vekâlet olan sahih-i şer'î dâ'ileri sarih-i mer'î kılub mahalle-i Ammu'da vâkî' bir tarafı mescid-i şerif ve bir tarafı Sahanoğlu evi ve bir tarafı Mehmed Çelebi evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dârımı mezbure Hacı Mişa'ya hizmet eyleyüb kemâl-i mertebe hizmeti sıkat itmekle zikr olunan hizmeti mukabelesinde dâr-ı mezkûr mezbur Hacı Dilaver vasiyet ve temlik ve teslim eyledi mezbur Hacı Dilaver dahi vasiyetin teslim ve kabz ve kabul eyledi didikde mezbur Hacı Dilaver minvâl-i mezkûr üzre olan hükmünü tasdik ve kabul itmeğin sıhhat-i ibrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ahmed bin Ali, Hacı Hüseyin bin Abdullah, Himmet bin Hacı Selim, İbrahim Çelebi bin Hacı Halil, Ali bin Mihail, Mustafa Çelebi ibni Hasan, İbrahim bin Hüseyin, Hacı Mehmed bin Hacı Rum ve gayrihüm.

Belge -86

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan Malkoç Beğ kölesi olan Gürcü Ala Hasan'ı hür bıraktığı hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Alennecar mahallesinde mütemekkin kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Malkoç Beğ ibni el-merhum Zülfikar Paşa tarafından şer'an vekâleti sabit olan Mehmed Ağa ibni el-Hac Ramazan mahfil-i kazâda hafız haze'l-kitab müşârû'n-ileyh Malkoç Beğin abd-ı memlûki olan Gürcü Ala Hasan tavlû'l-kama kara yağız Zülfikar bin Abdullah mahzarında ikrâr idüb müşârû'n-ileyh Malkoç Beğ mezbur Zülfikarı hasbunallahi'l-azim ve talebü'l-marizatü'l-kerim yevmi'l-yenbaği hâl ve'l-nübüvveti'l-emin Allahû âti'llahi bi-kalb-i müslim Mehmed Beşe Resulullah sallallahu aleyhi vesellim min ağvati rukiyyete mü'minin ağvatullahi Teala bi-küllü uzv min gazv mine'n-nâr kendü malından azâd idüb sair ahrar-ı müslimin külli hür oldu didikde mezbur Zülfikar tasdik idüb sıhhat-i i'tika hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Halid ibni Ali, Hacı Hüseyin bin Taşcı, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -87

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan Malkoç Beğ kölesi olan Gürcü Ala Hasan'ı hür bıraktığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Alennecar mahallesinde mütemekkin kıdvetü'l-akrân Malkoç Beğ Beğ ibni el-merhum Zülfikar Paşa tarafından ikrâr-ı atî'û'z-zikr için vekil olan olan Mehmed Ağa ibni el-Hac Ramazan mahfil-i kazâda müşârû'n-ileyh Malkoç Beğin abd-ı memlûmı olan hafız-ı haze'l-kitâb macari el-asl ve subtû'l-kame sarı kaşlı gök gözlü Dilaverin mahzarında azad idüb müşârû'n-ileyh Malkoç Beğ merkum Dilaveri hasbunallahû'l-hıfz ve talebü'l-marizatü'l-kerim ni'âmü'l-yenfa'-i hâl ve'l-nübüvvetü'l-emin atî'û'llahi'l-kalb min ağvati rukiyyete mü'minin ağvatullahi Teala bi-küllü gazv min uzvullahi mine'n-nâr kendü malından azâd eyledi sair ahrar-ı müslimin külli hür oldu didikde mezbur Dilaver tasdik idüb sıhhat-i i'tika hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Sayfa 31

Belge -88

Fatma'nın Ahmed'e satışını gerçekleştirdiği kumaşların parasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Fatma binti Şaban mahfil-i şer'a gelüb işbu hücremde olan on günlük Ahmed nam oğlan taht-ı tevciha muğayyer kumaşlarımı alub (..?..) nafakasını pederim (belge tahrip) takdir-i nafaka olunmasını talep iderim deyüb mezbur Ahmed yevmi ikişer akçe takdir-i nafaka olunub istidâneye izin verildi tahriren fi 12 şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Şühûdü'l-Hâl

Yakub bin Abdullah, Ali bin Mustafa, Ali bin Cemal ve gayrihüm.

Belge -89

Hacir karyesinde olan cami-i şerifin mütevellisi olan Hacı Ömer'in caminin imam ve hatibi olan Molla Ali imametden hariçtir fakat camiye vakfedilmiş tarla, bağ, bahçe ve ceviz ağaçlarını zabt ettiğini iddia ederek aldığı ve davası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Hacir'de vâkî' cami'-i şerifin evkafına müteveli olan Hacı Ömer bin İbrahim ve karye-i mezbureden Abdülbaki bin Ahmed ve Hacı Ali bin Mehmed ve Hacı Osman bin Mehmed mahfil-i kazâda Molla Ali bin Süleyman mahzarında ikrâr idüb mezbur Molla Ali karyemizde olan camiin imam ve hatibi olub imametden haric olub mezbur Molla Ali dahi camii mezkûrun vakfından olan tarla ve bağ ve bahçe ve ceviz şecerelerimin ve ba-cümle her ne kimesne zabt itmiş ise yerli yerinden tecessüs idüb min bi-gayr-i noksani olmayub bize virilüb nesh idüb camii şerifin vakfına müteallik mezbur Molla Ali ile yüce mine'l-vücuha da'vamız kalmayub zimetini ibrâ ve iskat eyledik didiklerinde mezbur Molla Ali tasdik idüb kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ali bin Mehmed, Molla Mehmed bin Ali, Hacı Ahmed bin Ahmed, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -90

Tahtalı medresesine mütevellî olan Şeyh Sunullah Çelebi, vakfın akârı olan Kaban hanını bir seneliğine doksan altı guruşa el-Hac Hüseyin'e kiraya vermesi hususunda hüccet.

Oldur ki Tahtalı medresesinin evkafına mütevellî olan Şeyh Sunullah Çelebi tarafından ikrâr-ı atî'û'z-zikr için vekil olan Mevlana Mehmed Çelebi ibni Kemal Efendi meclis-i şer'î şerif-i nebevide el-Hac Hüseyin bin Hüseyin müvacehesinde akar-ı evkaf-ı mezbureye müte'allik Kaban hanı demekle ma'ruf hanı tarih-i kitabdan bir seneye varınca doksan altı aded guruşa mezkûr el-Hac Hüseyine icareye virüb ve han-ı mezkûrın bazı yerleri yıkılub izn-i mütevellî mezbur el-Hac Hüseyin otuz dört guruşu harc idüb bakımı eyledi zikr olunan otuz dört guruşu zimmetinde olan icareden hesab eylesün didikde mezbur Hacı Hüseyin tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Emin bin Selim, Molla Süleyman bin Mehmed, Ali bin Minhail ve gayrihüm.

Belge -91

Ayntab'da Sengüzen Mehmed mahallesinden olan Şahzade, vefat eden babasından kalan malından bir kısmını Ahmed Bey'e sattığını ve bunda alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-ehadi'l-mübarek fi 11 Cemzaiye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Olur ki nefis-i Ayntab'da Sengüzen Mehmed mahallesinden Şahzade binti Timurhan mahfil-i kazâda Ahmed Beğ ibni Yusuf mahzarında ikrâr idüb müteveffa babamdan irs-i şer'le intikal iden birer râ'is kır kısrak ile iki yaşında bir al erkek tayik bahçe bâni ile müşterek olub zikr olunan kısrak rikâbın nısfından altmış guruşa mezbur Ahmed Beğ bey' idüb atın ben alub kabz eyledim tayda ve kısrakda min ba'd alakam kalmayub nısları bâninin ve nısları mezbur Ahmed Beğ'in olmuşdur didikde mezbur Ahmed Beğ tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Yağmur bin Kulu, Satılmış bin Murad, Mehmed bin Yusuf, Şaban bin Yahya Ömer ve gayrihüm.

Sayfa 32

Belge -92

Arablar karyesinden olan Molla ve Kara'nın İkizce'de olan yeri Hacı Ali'ye vererek karşılığında altı guruşdan iki guruş aldığını noksan olan dört guruşu vermesini talep etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Arablar'dan Molla bin Aldız ve Kara bin Satılmış mahfil-i kazâda Hacı Ali ve Veli bin Karo mahzarlarında ikrâr idüb karye-i İkizce turabında vâkî' bir tarafı Veled ve bir tarafı dere ve bir tarafı Mehmed ve bir tarafı İkizocağı ile mahdud olan bir kıt'a düşen yerimi mezburan Hacı Ali ve Veliye feragat idüb ve mukabele-i ferağ altı guruşu virecek olub iki guruşu ve rub' guruşını alub dört guruşdan rub' guruşu noksan kaldı zikr olunan dört guruşdan rub' guruşu noksan tarih-i kitabdan dört ayda virmek üzre va'de virsün didiklerinde mezburan Veli ve Hacı Ali tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ahmed bin Abdülkadir, Yunus bin Serhad, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -93

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Fatma, Tüfengli adlı yerde babasından düşen mülkü kardeşleri olan Mahmud Beşe ve İsmail Beşe'ye hissesini sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 12 şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının Tışlaki mahallesinde sakin Fatma binti Hüseyin tarafından Musa bin Ali Kaya ve Ali bin Musa şehadetleri ile şer'a vekaleti sabit olan mezbure Fatma'nın oğlu Yusuf bin Mehmed vekaleten mahfil-i kazâda tabii ima olan Mahmud Beşe ve İsmail Beşe ibni Hüseyin el-mezbur mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tiraf-ı sarih-i mer'i kılub nefis-i şehr kurbunda

vakî‘ Tüfengli nam mevzi‘de vakî‘ bir tarafı Mehmed Ağa ve üç tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdud olan bir kıt‘a içinde olan eşcarıyla bir kıt‘a birr babamızdan düşen mülkümüz olub bana aid olan li‘z-zikr misl-i hatt-ı ünseyeyn üzre beş hissedenden bir hissesini karındaşları mezburun Mahmud Beşe ve İsmail Beşeye yüz guruşa bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr yüz guruşını müşteribân-ı mezburun yedlerinden bi‘t-tamam alub kabz eyledi ba‘de‘l-yevm keyfe mâ-yeşa mutasarrıf olsun didikde makarr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû‘n-lehû‘l-mezkûr vicahen tasdik ve tahkik idüb tarafeynden icab ve kabul ve karzda ve ikbazda bulunmağın sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü‘l-Hâl

Hacı Ömer Şah bin Mustafa ibni Agob, Ramazan bin Osman (..?..), Süleyman bin Mehmed, Molla Hasan bin Mahmud ve gayrihüm.

Belge -94

Ayntab‘da Boyacızade mahallesinden olan Mehmed Beşe ve İsmail Beşe Tüfengli adlı yerde babasından kendilerine düşen mülkden Fatma Hatun‘un hissesini satın aldıklarını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Boyacızade mahallesinden Mehmed Beşe ve İsmail Beşe veledi Hüseyin Beğ mahfil-i kazâda bilfiil Yeniil zabiti olan kıdvetü‘l-emacid ve‘l-ekârim umdetü‘l-ekâbir ve‘l-efahim Mehmed Ağa dame-mecdihu tarafından husus-ı âti‘û‘z-zikr için vekil olan Katib Mehmed Çelebi ibni Ebubekir müvacehesinde ikrâr-ı sahih-i şer‘i ve i‘tirâf-ı sarih-i mer‘i kılub şehir turabında Tüfengli nam mevzi‘de vâkî‘ bir tarafı müşârû‘n-ileyh Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve iki tarafı tarîk-ı hazır ve sui le mahdud olan bir kıt‘a arz içinde olan eşcarı ile müteveffi babamızdan bend eve hemşiremiz Fatma Hatuna irs-i şer‘i ile intikal idüb mezbure Fatma Hatun‘un hissesini biz iştirâ idüb sicil ve hüccet olunub hâlâ mahdud-ı mezkûr arazi içinde olan eşcarı ile müşârû‘n-iley Mehmed Ağa huzurunda beyyine bin aded esedi guruşa bey‘-i bât-ı kat‘i ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûr bi‘t-tamam yedinden alub kabz eyledik min-ba‘d bir akçe ve birce alakamız kalmadı ba‘de‘l-yevm keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun

Sayfa 33

Belge -94'ün devamı

Didikde mezbur Mehmed Çelebi tasdik idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Çelebi bin Yusuf, el-Hac Osman bin Aşcı, Abdülvehhab Çelebi bin Ömer, Hasan Çelebi bin Mahmud dede, Ramazan bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge- 95

Yeniil voyvodası olan Mehmed Ağa, iki göz değirmen ocağını tamir ettirmek için İsa ile müşterek olması hususunda hüccet.

fi'l-yevmi'l-salis el-mübarek

Oldur ki bilfiil Yeniil voyvodası olan kıdvetü'l-emacid ve'l-ekârim umdetü'l-ekâbir ve'lefahim Mehmed Ağa dame-mecdihu tarafından fahrû'l-muharririn Rabifa Mehmed Çelebi

mahfil-i kazâda karye-i Seylan sakinlerinden İsa bin Selim mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbure turabında vâkî' bir tarafı değirmen arkı ve bir tarafı tarik-ı 'âmm ve iki tarafı mekabir-i Sam ile mahdud olan iki göz değirmen ocağı olmak üzere birr müşârû'n-ileyh Ağa değirmeni olub mezbur İsa'ya ber-vech-i münaza'a müşterek olmak üzere değirmeni tamir ve bina itmeğin bir değirmen ocağı bina itmek için virdiler zikr olunan değirmen ocağına mezbur İsa bina ve tamir eyledikten sonra müşârû'n-ileyh Ağa hazretleri ile ber-vech-i münaza'a mutasarrıf olalar didiğinde mezbur İsa zikr olunan değirmen ocağını mumâ-ileyh Ağa hazretleri ile ber-vech-i müşterek mülkleri olmak üzere bina ve tamir itmek kabul ve ta'ahhüd eyledi tahrir.

Şühûdü'l-Hâl

İsa ibni Receb, sicill-i kethüda, Ebubekir bin Polad, Molla Hasan bin Durmuş Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -96

Eblehan mahallesinden Hacı Mustafa, Hatice'ye bir küçük ev ve bi rev yeri havluları on guruşa sattığını mukabelesinde Suludere adlı yerde olan iki yüz

tiğek bağını alarak birbirleriyle alakaları kalmadığını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Yevmi'l-erba'a fi 13 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Eblehan'dan Hacı Mustafa bin Yusuf mahfil-i kazâda Hatice bin Abdullah mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Taviloğlu mülkü ve bir tarafı Halil ve iki tarafı tarîk ile mahdud olan bir küçük ev ile bir ev yeri havluları on guruşa mezbure Hatice'ye on guruşa bey' idüb meblağ-ı mezkûr mukabelesinde Suludere nam mevzi'de vâkî' bir kıt'a ma'lûmetü'l-hudud iki yüz tiğek bağını alub birbirimizde alakamız kalmadı ve mahdud-ı mezkûr dârin kurbunda vâkî' olan hâli yeri virmedim deyüb mezkûre Hatice tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ibrahim bin Sefer, Emir bin (boşluk), Molla Mehmed müderris ve gayrihüm.

Belge -97

Ayntab'da İbn-i Eyüb'de ikamet eden Hacı Ebubekir, eşi Elife tarafından vekaleti sabit olan Hacı Ahmed huzurunda, annesi Halime'nin vefat ettiğini ve annesinden kalan bin tiğek bağı babamız annemizze satmıştır diyerek kendilerine düşen hisseyi talep etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i İbn-i Eyüb'de sakin Hacı Ebubekir bin Hacı Ömer mahfil-i kazâda zevcesi Elif binti Ahmed tarafından şer'a vekâleti sabit olan Hacı Ahmed bin Abdulgaffar mahzarında takrir-i kelâm kılub validem Halime fevt olub beni ve Mustafa ve Cemile nam iki karındaşlarım ve babam Hacı Ömer'i terk idüb müteveffa-yı mezbure validem Halime'nin karye-i Alaca turabında vâkî' bir tarafı Maraşlıoğlu bağı ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı Hacı Mehmed bağı ve bir tarafı arz-ı hâliye ile mahdud olan bir kıt'a bin tiğek bağımızın babam Hacı Ömer mezbure Elif'e bey' eylemiş bağı mezkûrdan bana üç yüz tiğek düşer bana düşen hissemi talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Hacı Ömer'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' bağı mezkûr validesi müteveffiye-i mezbure Halime'nin

Sayfa 34

Belge -97'nin devamı

Mülküdür. Babası Hacı Ömer bağ-ı mezkûr bana bey' eylediğinde mezbur Hacı Ebubekir dahi hazır-ı ani'l-meclis idi sükut eyledi husus-ı mezburda şahidlerim vardır deyü cevap virdikde mezbur Hacı Ebubekir hazır-ı fi'l-meclis olduğunu münker oldukda merhum Ahmed Çelebi dahi cevabında mu'ârıza beyyine Talep oldukda üç gün mehari virsün şahidlerim ihzâr-ı enâm deyüb üç gün mühlet virilüb dört gün mürur idüb şahidlerini getirmeyüb vakî'û'l-hâl ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zengi Çelebi bin Bedri, Mahmud Beğ ibni Ahmed, Durmuş bin Mahmud, Yunus bin Ali ve gayrihüm.

Belge -98

Ayntab'da Hayik mahallesinde ikamet eden Mehmed, Kozanlı mahallesinde olan mülklerini Mahmud Ağa'ya sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Hayik'de sakin Mehmed bin Nurhak mahfil-i kazâda Kozanoğlu Mahmud Ağa tarafından Ali Beğ ibni Maksud mahzarında ikrâr idüb mahalle-i Kozanlı'da vâkî' dört tarafı arz-ı hâliye virane ile mahdud olan bir (..?..) ve bir makara ve bir matbah cebemâ ve hoş müştemil dârımı on yedi guruşa mezbur Mahmud Ağaya altı ay vardır ki bey'-i bât ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i bey' eyledim didikde mezbur Ali tasdik idüb hüccet-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed bin Hacı Ali, Hacı Ali çorbacı, Pir Mehmed bin Süleyman, Şahberan ve gayrihüm.

Belge -99

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinde vefat eden Musa Efendi'nin küçük oğlu Musa'ya vasi olan Keyvan Bey'in hissesine düşen değirmeni Seyyid Abdülbaki kendi malından tamir ettirmiş mukabelesinde altı seneliğine mutasarrıf

olmuştur, altı sene sonra yetimin hissesini kendisine teslim etmesini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tarla-yı Atik'de fevt olan Musa Efendi'nin küçük oğlu Musa'ya vasi olan enbiya-i sipahiyandan Keyvan Beğ ibni Abdullah vesayete mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitab karye-i Kızılhisar-ı Tahtani'de sakin Yusuf bin Abdülaziz mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbur turâbında vâkî' bir tarafı arz-ı hâliye ile mahdud olan harabe değirmenin nısfı vasisi olduğu Musa Beğin babasından müstakil mülk-i mevrusıdır ve nısf-ı ahiri haliya Seyyid Ahmed oğlu Abdülbaki nam kimesnenin olan zikr olunan değirmeni kendü malından bina ve tamir eyleyüb bina ve tamiri mukabelesinde altı seneye varınca kendüsi mutasarrıf olub altı seneden sonra nısf değirmeni mezbur Abdülbaki'ye teslim eylemek üzere tamir eyledikde hüccet eylemişler ve yetim-i mezburun dahi hissesini biz dahi altı seneye varınca zikr olunan değirmeni minvâl-i meşruh üzre bina ve tamir eyleyüb altı sene mutasarrıf oldukdan sonra yetim-i mezburun nısf hissesini kendüne teslim eylemek üzere tamir eylediği bina ve tamiri mukabelesinde tarih-i kitabdan altı seneye varınca mezbur Yusuf'a verdim didikde mezbur Yusuf minvâl-i meşruh üzre olduğın tasdik ve kabul itmeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi el-müderriş, Mehmed bin Ahmed, Şaban bin Abdi, Ramazan bin Abdullah ve gayrihüm.

Sayfa 35

Belge -100

Ayntab'da Kanalcı mahallesi sakinlerinden olan Bedir Mustafa, Çakırbacı adlı yerde olan yerlerden olan hissesini Mehmed Beşe'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kanalcı'da sakin Bedir Mustafa bin Hasan mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Mahmud Beşe ibni Hasan Beğ mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarih-i mer'i kılub nefsi-i şehir kurbunda Çakırbacı dinmekle ma'ruf mevzi'de vâkî' bir tarafı Hacı Mahmud bostanı ve bir tarafı Yusuf bostanı ve bir tarafı Ömer bostanı ve bir tarafı Aybeg oğlu bostanı ile mahdud olan bir kıt'a sekiz baran bostanı içinde olan ceviz hissesiyle eşcâr-ı müsemmere-i muhtelifeyi müştemil ve yine Çakırbacı'nda vâkî' bir tarafı

Mahmud Beşe bostanı ve bir tarafı Memikoğlu bostanı ve bir tarafı Hacı Ahmed bostanı ve bir tarafı bostan ile mahdud olan sekiz tarlamı eşcâr-ı müsemmere-i muhtelifeyi müştemil bostanlarımı merkurum Mehmed Beşe'ye iki yüz yirmi beş guruşa bey'ı bât-ı kat'ı ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr yirmi beş guruşaa müşteri mezbur yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur Mahmud Beşe tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed bin Yusuf, Mehmed bin (..?..) Rızvan bin Rıza, Camus Mehmed bin Fasih, Yunus bin Ahmed, Mehmed Çavuş bin Mahmud ve gayrihüm.

Belge -101

Ayntab'da Cevizlice mahallesi sakinlerinden olan Mahmud, Mehmed Ağa'ya mülkünü sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Cevizlice'de sakin Mahmud bin Hüseyin mahfil-i kazâda yine mahalle-i mezbure sükkânından olub dergâh-ı âli mutasarrıflarından kıdvetü'l-ematicid ve'l-ekârim Mehmed Ağa ibni Zaim Ahmed Beğin tarafından Osman beğ ibni Ebubekir mahzarında ikrâr idüb ali-i şehadet bu hayikde vâki' bir tarafı Nasuh beğ evi ve bir tarafı Derviş Yusuf evi ve bir tarafı dahi diğer Yusuf evi ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan Sebük Hüseyin evinin nısfı Mehmed Çavuşa müstehak-ı hukuk ve nısf-ı ahirini müşâr'ûn-ileyh Mehmed Ağaya otuz bir buçuk guruşa bey'ı bât-ı kat'ı ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr müştara mezbur yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim dedikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Sadık, Hüseyin bin İbrahim, Satılmış bin Hud, Ali bin Dede, Mehmed bin İbrahim, Molla Murad bin Ebubekir ve gayrihüm.

Belge -102

Ayntab'da Akyol mahallesinden olan Ahmed Çavuş, Ahmed Bey'ye bir at sattığını ancak vefat ettiğinden zimmetinde kaldığını ve mirasçılarının talep ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Akyol'da sakin dergâh-ı âli çavuşlarından Ahmed Çavuş ibni Süleyman Beğ mahfil-i kazâda müteffetan Ahmed Beğin validesi Başaran binti Münir ve hemşiresi kefaretinde bir kulu ve ammisi oğlu olan Emin Ali bin Bayezid mahzarlarında takrir-i da'va kılub müteveffâ-yı mezburtan Ahmed Beğe iki yüz kızıl altuna bir râ'is al yağız çakal erkek at virmiş idim fevt olub zimmetinde kaldı meblağ-ı mezkûr iki yüz kızıl altını müteveffânın metrûkâtından taleb iderim deyücek bi'l-müvacehe mezburun Başaran ve Nigar ve İsmail'den sû'âl olundukda adem-i ulema cevap virüb merkur Ahmed Çavuş'dan da'vâsına mutabık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Abdülaziz Çelebi ibni Şah Veli Efendi

Sayfa 36

Belge 102'nin devamı

Ve Cafer Çelebi ibni Şaban Çavuş ve Receb Beğ ibni Mehmed Çavuş ve Molla Osman bin Durak beğ hazirun-ı fi'l-meclis olub edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub müteveffâ-yı mezburtan Ahmed Beğ bizim huzurumuzda iki yüz kızıl altuna bir râ'is al çakal at bey' eyleyüb zimmetinde kaldı şahidleriz şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrdan (..?..) bir akçe ve bir pare alub bir tarîkla mezburun zimmetini (..?..) itmediğine yemin etmek lazım gelmekte mezbur Ahmed Çavuşa yemin virüb meblağ-ı mezkûrın edâsı müteveffâ-yı mezburun metrûkâtından hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Mihail, Ramazan bin Osman, Himmet bin Ali, Hacı Ahmed bin Ahmed, Hasan bin Mansur ve gayrihüm.

Belge -103

Kayacık mahallesinden Kasım Dede evini Başaran'a sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kayacık'dan Kasım Dede bin Abdülkadir mahfil-i kazâda Başaran binti Münir mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Mehmed evi ve bir tarafı Veli evi ve bir tarafı tarîk ve bir tarafı benim evim ile mahdud olan dârımı bundan akdem altı senedir ki kırk bir guruşa mezbure Başaran'a

bey'-i bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr alub kabz eyledim didikde mezbure Başaran tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Mehmed bin Halil, Ahmed bin Ahmed, Yusuf bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -104

Tel-Hüseyin karyesinden Hüseyin'in kölesini, Şhreküstü mahallesinden Nasireddin'in sattığını ve bedeli olan kırk beş esedi guruşa aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Tel-Hüseyin'den Hüseyin bin Burak mahfil-i kazâda nefsi-i Ayntab'dan mahalle-i Şhreküstü'den Nasireddin bin Mehmed mahzârında ikrâr idüb işbu meclisde hazır kurbu'l-ihsan Kıraç bin Abdullah nam seyyah abd-ı memlukimi mezkûr Nasireddin kırk beş aded esedi guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr alub kabz eyledim didikde mezbur Kıraç dahi mezkûr Hüseyin'in abd-ı memluki olduğunu ikrâr idüb mezkûr Nasireddin dahi tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Ömer bin Rafi, İsmail bin Abdullah mezra'â-i Sarun, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -105

Kayacık mahallesinden olup vefat eden Ahmed Ağa'nın annesi Başaran, Ahmed Ağa'nın amcasının oğlu olan İsmail'in ve mirasta payı olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kayacıkdan bundan akdem fevt olan Ahmed Ağa'nın validesi Başaran binti Münir ve hemşiresi Nigar binti Pir Kulu mahfil-i kazâda İsmail bin Bayezid mahzarında ikrâr idüb müteveffâ-yı mezbur Ahmed Ağa mezbur İsmail'in ammisi oğludur veraseti üçüne de aittir didiklerinde mezbur İsmail tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l Hâl

Ahmed Çavuş dergâh-ı âli, Abdülaziz Çelebi ibni Şah Veli Efendi, Ahmed bin Ali, Ali bin Mihail ve gayrihüm.

Belge -106

Ayntab'a ilhak olan Seylan karyesinde sakin Ömer'in, komşusu olan Maksud'un evinin birbirine bitişik olduğu ve aralarının iyi olmamasından dolayı başka bir giriş kapısı yaptırdığı hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Ayntab ilhak-ı şahin olan karye-i Seylan'da sakin Ömer bin Maksud mahfil-i kazâda Maksud bin Abdülgaflar mahzarında ikrâr idüb mezbur Maksud ile bizim evimizin duvarı duvarına olmağla ikimiz mürur ve ubur eylediğimiz yerin kapısı dar idi birbirimiz ile zindegân üzre olmamağla zikr olunan kapıdan otuz kırk sene var idi ki mürur ve ubur iderdik ma-beynimiz hoş olmamağla zikr olunan kapıdan ve yoldan ben kendü hüsn-i ihtiyarım ile fariğ olub ahar yerden bir kapı açtım mürur ve ubur ideyim Ramazan'dan sonra bana bir kapı dahi ücuruma feragat eyledim didiğinde mezbur tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa bin Ahmed, Haydar bin Mustafa, Molla Bekir Davud bin Ramo Beğ, Hacı Emin bin Mehmed ve gayrihüm.

Sayfa 37

Belge -107

Kayacık mahallesinde vefat eden Mehmed'in kızına vasi olarak tayin ettiği Süleyman'ın vefat etmesiyle yerine yeni bir vasi lazım olduğu hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 16 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Kayacık'dan fevt olan Mehmed bin Mehmed Beğ Sakine nam hatun kızına vasi olan Süleyman fevt olub yerine vasi lazım olmağın işbu hamilû'l-hücce Ali bin Süleyman kıbel-i şer'iden vasi nasb olundukda mezbur dahi kabul idüb vakı'a ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Şemseddin, Veled bin Bali, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -108

Ayntab sakinlerinden olan İbrahim Beşe, Yabancı Ali'den satın aldığı çiftliğin tasarruf hakkını Hacı Ahmed'e verdiğini ve karşılığında kırk guruş aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sakinlerinden dergâh-ı âli yeniçerilerinden İbrahim Beşe ibni Hüseyin mahfil-i kazâda karye-i Kızılhisar-ı Tahtani'den Hacı Ahmed bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb bundan akdem Yabancı Ali'den iştirâ eylediğim Hacı Medeni çiftliği dinmekle ma'ruf karye-i Seylan turâbında vâkî' arz-ı safiye ve Sabük turabında vâkî' düşen araziler ki çiftlikdir zikr olunan çiftlik sahibi arz-ı ma'rifeti ile tasarrufını ve hakk-ı karin-i mezkûr Hacı Ahmed feragat idüb ve mukabele-i ferağı yedinden kırk guruş alub kabz eyledim didikde mezbur Hacı Ahmed tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Gökçe Efendi, Mehmed Çelebi ibni Şemseddin, Mehmed Beşe ibni Abdullah, Hacı Ahmed bin Şeref, Hacı İsa bin Selim, Hacı Mustafa bin Avni, zât-ı Ömer ve gayrihüm.

Belge -109

Şehreküstü mahallesinden olan Mehmed Çelebi'nin, arazisini Medeni'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-ehad el-mübarek

Oldur ki mahalle-i Şehreküstü'den Mehmed Çelebi ibni Molla Ömer mahfil-i kazâda Musa bin Natır mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezbure kurbunda vâkî' bir tarafı Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı Hacı Abdülrezzak ve bir tarafı Nasıreddin Paşa evladı mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan bir kıt'a arazi yirmi guruşa mezbur Medeni'ye bey'-i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr yirmi guruş yedinden alub kabz eyledim didikde mezbur Medeni tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Şemseddin, Mehmed bin Hamza, Hasan bin ebeci, Molla Mehmed müderris, Molla Mehmed bin Hüseyin, Mehmed bin (..?..), Molla Mehmed, Hızır ibni Hacı Hüseyin, Hüseyin bin Hüseyin ve gayrihüm.

Belge -110

Ayntab'da ikamet eden Hüseyin, Uzunbazar'da Kürd Kasım'ın bakkal dükkanında yarı hissesi benim yarı hissesi de Eşber kastalının vakfıdır diyerek dükkanı üç seneliğine kiraya verdik dediği hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Hüseyin bin Muzaffer mahfil-i kazâda Hacı Şaban bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb Uzunbazar'da Kürd Kasım nam kimesnenin mütemekkin olduğu bir bâb ma'lûmetü'l-hudud bakkal dükkanının nısfı benim ve nısfı Eşber kastalının vakfı olup zikr olunan dükkânı tarih-i kitâbdan üç seneye varınca ayda benim hissemi ve miras-ı şahane icareye virdik didikde mezbur Hacı Şaban tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Molla Mehmed bin Hasan, Mehmed bin Bayram, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Sayfa 38**Belge -111**

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan İbrahim Çelebi kendisine ve kardeşi Kasım'a intikal eden hisseleri talep etmeleri hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn el-mübarek fi 18 Şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Yazıcık'da sakin İbrahim Çelebi ibni el-Hac Halil mahfil-i kazâda Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi veledi Hacı Ali mahzarlarında takrir-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-meram kılub karındaşım Kasım'ın (..?..) müzâfinin validesi Hatice mezburan Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi'nin karındaşı olup babaları Hacı Ali'den kendülere intikal idüb mezbure Hatice dahi fevt olup kızı mezbure müzafiye intikal iden hisselerini talep ve terahim kassamlar huzurunda ve sulh ve ibrâya ve mürafi' ve muhassah itmek için yetime vekil eyledi vekâletim sicil olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezburun İbrahim Çelebi ve Zekeriya Çelebi'den sû'âl olundukda inkâr ile cevap virdikde udulden Hacı Ömer bin Hacı İbrahim karye-i Hacı Mahmud bin Molla Ali mahalle-i Tube'haziran olup icrâ-i şهادet-i şer'iyye kılub mezbure Harafi merkum İbrahim Çelebi'ye bizim huzurumuzda mezburan Zekeriya ve İbrahim Çelebi ile olan

miras-ı da'vâdan görüb mürafi' ve kassam huzurunda sulh-ı ibrâya vekil eyledi şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde mezbure Harafî kendi ammisi oğulları Musa ve Ali ibni Seydavi nam kimesneler li-ecli't-ta'rif hazıran olub mezbur İbrahim Çelebi ibni Hacı Halil'i vekil iden (..?..) sabıku'z-zikr Kasım Çelebi'nin kızı Harafî'dir deyü ta'rif itmeğin şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Çelebi ibni Hacı Yusuf, Molla Mehmed bin el-müderriş, İsmail bin ibni Cuma, Abdi ibni Tengriverdi, Ali Çelebi ibni Murad, Asım oğlu Ali Çelebi, Abdülgani Çelebi ibni Ömer Çelebi ve gayrihüm.

Belge -112

Ayntab'da Kürtünciyan mahallesi sakinlerinden olan Ebubekir'in on yedi buçuk yaşında olup bülûğ çağına eriştiği ve alım-satım işlemi yapabileceğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kürtünciyan mahallesinden Ebubekir bin Kasım Çelebi meclis-i şer'î takrir-i kelâm idüb hâlâ on yedi buçuk yaşında olub baliğ oldum bey' ve şirâya kadirim didikde hazır-ı fi'l-meclis olan müslümanlardan fi'l-vâkî' mezbur Ebubekir on yedi yaşında vardır baliğ oldu bey' ve şirâya kâdir olmuştur deyü haber verdiklerinde mezbur Ebubekir'in sâninin bülûğuna tasdik olunub ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -113

Ayntab'da Hacı mahallesi sakinlerinden olan Hacı Mehmed, Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi'nin kızkardeşleri olan Hatice'nin babalarından düşen hissesini Hatice vefat ettiğinden eşi Kasım Çelebi'ye ve oğlu Bekir ve kızı Huzafe'ye düşen hisseden vazgeçmelerini talep etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Hacı'da sakin Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim mahfil-i kazâda Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi ibni Hacı Ali mahzarlarında takrir-i kelâm kılub mezburan Zekeriya ve İbrahim'in hemşireleri Hatice merhum Kasım Çelebi'nin zevcesi olub mezbure Hatice ve

İbrahim ve Zekeriya'nın babaları Hacı Ali fevt olmağla mezbure Hatice'ye düşen hissesini virilmeğin mezbure Hatice dahi fevt olub merkum Kasım Çelebi'ye ve oğlu Bekir'e ve kızı Huzafe'ye düşüb mezkûr Kasım Çelebi müteveffıye-i mezbure Hatice'den kendüye intikal iden hisseden ahz û kabz ve da'vâ ve terahim ve kassam huzurunda ve sulh ve ibrâya vekil eyledi ben vekâletim sicil olunmasını taleb iderim deyüb mezburan zahiran olundukda udulden Hacı Abdi bin Hacı Hamza ve Cafer Çelebi ibni Hacı Halil hazıran olub icrâ-i şehâdet-i şer'ıyye kılub mezbur Kasım Çelebi zevcesi müteveffıye-i mezbure Hatice'den kendüye intikal iden hissemnden ahz û kabz ve da'vâ ve nizâ' ve kassam huzurunda ve sulh ve ibrâya vekil eyledi şahidleriz şehâdet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun

Sayfa 39

Belge -114

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Abdülkasım köleleri olan Derviş Meryem, Hasan, Murad ve Kasım adlı kişileri hür kıldığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salis el-mübarek

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastal mahallesinde ashab-ı hayratdan el-Hac Abdülkasım bin İbrahim mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitâb abd-ı memlûkem olan Bağdat'ı muhassıl vasıtû'l-han ak sakallı Derviş bin Abdullah mahfil-i kazâda ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh mer'î kılub mezkûr Derviş Meryem ve Hasan ve Murad ve Kasım nam dört evladı ile bir muktezâ-yı hadis-i şerifem i'tika rafî'a mü'mininden i'tika Allah û Teala begl-i afv û mine'l-afvû'l mine'n-nâr azâb-ı (silik) halas olmak ricâsına hasbinallahû'l-azim ve külliyû'l-marizatû'l-kerim yevmû'l-enife mal-i velayetden el-emin atiullah kılub teslime kendü malımdan rakabeden rakabe-i rakiyetden ıtlak ve farika arkadan ifraz ve tefriz idüb yedimden ahrara ilhak eyledim sâ'ir ahrar-ı müslim gibi hür olub kulları (..) cem'î tasarruflarında müstakıl olalar dedikde mezkûr Derviş tasdik idüb hüccet-i i'tak hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zekeriya Çelebi ibni Hacı Ali, Ramazan bin Osman, Hüseyin bin Mansur, Abdi veledi Halil, Mehmed bin Hacı Mansur, Molla İmam, Molla Ali bin Abdülkadir, Molla Ahmed bin Ahmed, Molla Ebubekir ibni Osman, Hacı Abdüsselam bin Tengriverdi ve gayrihüm.

Belge -115

Ayntab'da Yazıcık mahallesinde sakin olan Kasım Çelebi'nin eşi olan Hatice'nin babasının vefatından sonra eşine intikal eden hisse hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hadis

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Yazıcık'da sakin Kasım Çelebi ibni Hoca Halil tarafından el-Hac Abdi ibni el-Hac Ahmed ve Cafer Çelebi ibni el-Hac Halil şهادetleri ile husus-ı ati'û'z-zikr için vekaleti sabit olan el-Hac Mehmed bin Hacı İbrahim ve mezbur Kasım Çelebi'nin kızı olup mahalle-i Yenhi'den Zekeriya Çelebi ibni Molla Ali'nin hemşiresi Hatice'nin kızı olan Huzafe mabeyninden biz husus-ı ati'û'z-zikrû'l-hicrde karye-i Hacr'den Hacı Ömer ibni el-Hac İbrahim ve Tube mahallesinden Mahmud ibni Molla Ali şهادetleri ile ve mezbure Huzafe'nin ammizadeleri olan Musa ve Ali ibni seyyid'l-ad ta'rifleri vekaleti sabit olan İbrahim Çelebi ibni el-Hac Halil ve mezbur Kasım Çelebi'nin oğlu olup on yedi yaşında olmak ile bülüğna tasdik olan Ebubekir meclis-i şer'a hazıran olup mahalle-i Yenhi'den merkurum Zekeriya Çelebi ve karındaşı İbrahim Çelebi ibni el-Hac Halil vekaleti ve mezbur Bekir asalet-i alâ's-salâtı't-takrir-i kelâm idüb mezbur Zekeriya Çelebi'nin hemşiresi müteveffıye Hatice merkurum Kasım Çelebi'nin zevci olup babası müteveffı Te'alâ âliden kendüye müstakil olup vefatından sonra bize intikal iden hisse-i şer'ıyyesine mukabelesinde sabıkû'z-zikr Molla Ali'nin terekesinden karye-i Hacr turabında vâkî eşcâr-ı müsemmere-i muhtelifeyi müştemil bir tarafı Kasım Çelebi mülkü ve bir tarafı Molla Hasan mülkü ve bir tarafı şehir-i Sacur ve bir tarafı Hacı Ebu Reş bostanı ile mahdud Attar bostanına Hacı Ebu Reş nam kimesne ile müşterek olan Yılankoz eşcarından olan hisse-i ma'iyet ile asaleten ve vekâleten alub kabul eyledik müteveffâ-yı mezbur Molla Ali'den kızı müteveffıye Hatice'ye ve Hatice'den bize intikal iden tereke hususunda ba'de'l-yevm da'vâ

Sayfa 40

Belge -115 'in devamı

Ve terahim kalmayub mezbur Zekeriya Çelebi'nin ve biraderi İbrahim Çelebi'nin ve hemşireleri Nefise ve Emine ve Cemile'nin zimmetlerini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledik ve sabıku'z-zikr Molla Ali'nin akardan ba'zı vakıf evlâdı olub ve mukayyed mucebince hesab olunub mezbure Hatice'ye 'âid hissesi mukabelesinde mevkufatdan sûk-ı hifafında vakî' bir tarafı Ale'n-necar vakfı ve bir tarafı Türkmenoğlu dükkânı ve bir tarafı Alaybeğ camii vakfı ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dükkânı dahi mezburun yek ve müzafı kayd-ı huyutda oldukça kirasına mutasarrıf olmak üzere olub kabul eyledik ve müteveffa Molla Ali hal-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken mezburan Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi nehir turâbında vakî' hazrevat bostanı ve karye-i Hacı'de vâkî' Yükarzı dinmekle ma'ruf Attar bostanını ve Cenva nam mevzi'de vâkî' bir Attar bostanının ve mevzi'-i mezburda vâkî' Ak Burak bostanı demekle ma'ruf meyve bostanını Karaun demekle ma'ruf Attar bostanını ve Çaldıran demekle ma'ruf bostanda ve ba'zı eşcar-ı cevizlerini hibe ve temlik ve tesellüm eyleyüb hüccet-i şer'îye olunmuş idi onu dahi kabul eyledik mezburan Zekeriya ve İbrahim zimmetlerinde merkum Hatice'ye düşen terekeden ve vakf-ı evladdan aid olan hisseden ve tarih-i kitaba gelince mülkden ve vakfdan hasıl olan galle da'vâsından ibrâ-i 'âmm ile ibrâ idüb da'vâ ve terâhim kalmadı ba'de'l-yevm husus-ı mezkûre müte'allık da'vâ ve nizâ' iderse tezvîr ve telbis amel olunub ani'l-hükkâm olmadı didiklerinde mezburan Zekeriya ve İbrahim Çelebi tasdik idüb sıhhat-i ibrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Çelebi bin Hacı Yusuf, Molla Mehmed Efendi el-müderris, İsmail bin İbrahim, Abdülkerim bin Tengriverdi, Ali Çelebi ibni Zeki ve İbrahim Çelebi ibni Aşık, Abdülvaris bin Ömer Çelebi ve gayrihüm.

Belge -116

Kızılcamescid mahallesinden olan Ebubekir'in evini altı guruşa sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kızılcamescid'den Ebubekir bin İlyas mahfil-i kazâda Hızır bin Sıddık mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Elif evi

ve bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve bir tarafı kasab İbrahim evi ve bir tarafı yine tarîk ve benim evim ile mahdud olan dârımın on altı guruşa bey‘-i bât ile bey‘ idüb ve meblâğ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledim didikde mezbur Hızır tasdik idüb sıhhat-i bey‘ ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Molla Veli ibni Molla Ali, Hacı Hüseyin bin Cafer, el-Hac İbrahim bin Hüseyin, Seyyid Musa bin Hüseyin ve gayrihüm.

Belge -117

Kızılhisar karyesinde sakin olan Ömer Şah’ın Hacı Ahmed’de iki yüz yirmi gurus borcunun olduğunu ve mukabelesinde kendi yerini Ahmed’e satarak takas etmesi hususunda hüccet.

Yevmi’l-hams 21 Cemâziye’l-ahir sene seb‘ ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Kızılhisar kitânında sakin zevcesi Fatma binti İbrahim tarafından Hacı Mehmed bin Şaban ve Hasan Çelebi ibni Cuma şهادetleri ile şer‘a vekâleti sabit olan mezbure Fatma’nın zevci Ömer Şah bin Cuma mahfil-i kazâda hafız-ı haze’l-kitâb Hacı Ahmed bin Şerif müvâcehesinde icaletû’l-tefsi ve vekâlet-i ‘ân-kabl zevcine ikrâr-ı sahih-i şer‘i kılub mezbur Hacı Ahmed’de yüz elli gurus bir ve yetmiş gurus dahi bir cem‘a iki yüz yirmi gurus tarîkû’l-edâ deynim olub meblâğ-ı mezkûr iki yüz yirmi gurusın yüz elli gurusı mukabelesinde karye-i mezkûre turâbında vâkî‘ Tamarzı dinmekle ma‘ruf bir canibi Hacı Kadri ve bir canibi zimmet yeri ve iki canibi tarîk-i ‘âmm ile mahdud olan bir mesmu‘ yeri ve yine karye-i mezbure turâbında vâkî‘ Beğtarafı dinmekle ma‘ruf kıbleten Hacı İbrahim ve şarkan tarîk ve şimâlen Gün Ahmed mülkü ve irsen harîk ile mahdud olan yeri yüz elli (150) bedel virüb zimmetinde olan yüz elli gurusdan

Sayfa 41

Belge 117’nin devamı

Takas eyleyüb bakî kalan yetmiş gurusdan karye-i mezbure turâbında vâkî‘ Gedikliyeri dinmekle ma‘ruf kıbleten Sam ve şarken tarîk ve şimâlen Ebubekir ve garbı yine tarîk ile mahdud olan yerin hakka kadiriz ve ta‘rifin bey‘ eyleyüb tefviz eyleyüb ve sabıku’z-zikr Yekce tarîk ile Gedikli yeerleri tarih-i kitâbdan altı aya varınca akçesini mezbur Hacı Ahmed’e teslim iderim zikr olunan yerleri bana teslim

eylemek üzere virdim didikde mezbur Hacı Ahmed minvâl-i mezkûr üzre olan akarın tasdik idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

İshak Çelebi, Abdülhalim Çelebi ibni İshak Efendi, Hacı Ahmed bin Sam, Molla Alihan Efendi, Molla Muhyiddin, Hacı Musa bin Molla Hasan ve gayrihüm.

Belge -118

Ayntab'da Kızılhisar-ı Tahtani karyesinde sakin olan Fatma tarafından Hızır Beşe'ye satışı gerçekleştirilen değirmen hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Ayntab mahallâtından olan karye-i Kızılhisar-ı Tahtani'de sakin olan Fatma binti Emir Ahmed tarafından Hacı Mehmed bin Şaban ve Hasan Çelebi ibni Hamza şهادetleri şer'a vekâletleti sabit olan Ömer Şah bin Haamza mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Hacı Ahmed ibni Şerif mahzarında isaleten tefsi ve vekâleten an-kabil zevcine ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî Köyönü dinmekle ma'ruf mevzi'de (tahrip) civarında erba'ası arazi-i haliye ile mahdud olan bir göz değirmenden on kırat ki Hızır Beşe'ye bey' idüb tekrar istirdâd itdüğüm on kıratdan öşrü on kıratdır yüz yirmi beş guruşa mezbur Hacı Ahmed bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrdan yetmiş beş guruş alub bakî kalan elli guruş mukabelesinde karye-i mezbure turâbında vâkî sabıka kendüye bey' eylediğim kıbleten Hacı Kadri yeri ve şarken Harman yeri ve şimâlen ve garben tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan yeri elli guruşa alub kabz eyledim didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -119

Ayntab halkından olan Hızır Bey, Rızva, Hacı Hoca, Hüseyin, Ali ve Cuma'da babam Bektaş Bey'in yüz elli guruşu vardır ve bana intikal eylemiştir. Ancak hayattayken hakkını aldığı hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab sükkânından dergâh-ı 'âli kullarından Hızır Beğ bin Bektaş Beğ mahfil-i kazâda karye-i Sargun'dan Rızvan bin Abdullah ve Hacı Hoca bin Ahmed ve Hüseyin bin Yar Ali ve Ali bin Seydi ve Cuma bin Murad mahzarlarında takrir-i kelâm idüb mezburun kimesnelerde müteveffî babam Bektaş

Beğin yüz elli guruş vardır bana intikal eylemiştir şer'an taleb iderim didikde bi'l-müvacehe mezburun kimesnelerden sû'âl olundukda babası müteveffî Bektaş Beğ hal-i hayatında iken bana on sekiz kırmızı altun virüb yüz elli guruşa muamele idüb ba'de yine hal-i hayatında iken bizden yüz elli guruşluk buğday ve arpa ve darı alub zimmetimizde alakası kalmadı didiklerinde mezbur Cafer Beğ inkâr idüb mezburun kimesnelerden beyyine taleb olundukda udûlden Molla Hüseyin bin Ramazan ve Derviş İbrahim bin İbrahim hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub müteveffâ-yı mezbur Bektaş Beğ hal-i hayatında iken bizim huzurumuzda mezburun kimesnelerde olan yüz elli guruş hakkımı alub kabz eyledim deyü akar eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra berat-ı zimmetlerine hükm olunub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Bali, Abdülvehhab bin Ömer, Mustafa Çelebi bin Süleymani Müderris Mehmed Efendi ve gayrihüm.

Belge -120

Cağdıgım karyesinde el-Hac Hüseyin, Mehmed'de yüz elli guruş hakkı olup üç taksitte ödemesini yapmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Cağdıgından el-Hac Hüseyin bin Hüseyin mahfil-i kazâda Mehmed bin Hüseyin mahzarında ikrâr idüb mezbur Mehmed'de yüz elli guruş hakkım olub meblağ-ı mezkûrın elli guruşını ben yirmi yedi Ramazan-ı mübarek guresinde

Sayfa 42

Belge 120'nin devamı

Ve elli guruşını Bekir Beğ ve sekiz Ramazan-ı mübarek guresinde ve elli guruşını bana ve yirmi dokuz Ramazan-ı mübarek guresinde virmek üzre taksit eyledim didikde mezbur Mehmed bin Hüseyin tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hüseyin bin İbrahim, Molla Maksud bin Cuma, Hacı Ebubekir bin İshak, Hacı Mehmed bin Satılmış ve gayrihüm.

Belge -121

ayntab'da Şarkıyan mahallesinde sakin Hacı Mehmed'in mülk olan evini on yedi esedi guruşa sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams fi 22 Şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Şarkıyan'da sakin Hacı Mehmed ibni Ahmed mahfil-i kazâda Hacı Ali bin Velid müvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' garben ormancı Hamza mülkü ve şarken tarîk ve kıbleten bendi tarîk ve şimalen mülk-i mail ile mahdud olan mülk dârımı on yedi esedi guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr on yedi guruşu müşteri mezbur yedinden bi't-tamam ve'l-ikmâl ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur Hacı Ali tasdik idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hürmüz, Hacı Ahmed Kara oğlan, İbrahim bin Hacı Hasan, Hacı Fermuş ibni Kabar ve gayrihüm.

Belge -122

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden Hasan Çavuş, mülk olan yerini Murad Ağa'ya sattığını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinden dergâh-ı 'âli çavuşlarından fahrû'l-akrân Hasan Çavuş ibnû'l-merhum Ferah Ağa mahfil-i kazâda bi'l-fiil Türkmen Haleb zabiti olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Murad Ağa dame-mecdihu tarafından tasdik-i ati'üz-zikr için vekil olan Mehmed Beşe ibni Abdullah mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' kiblesi Cebel ve şarkî tarîk ve mekabir ve şimâli tarîk-ı 'âmm ve garbı Ali bin Cebeci mülkü ile mahdud olan bir kıt'a duvarlı yerimi müşârû'n-ileyh Murad Ağa'ya yüz aded esedi guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim didikde mezbur Mehmed Beşe tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi ibni Şemseddin, Molla Mehmed bin Hüseyin, Hacı Hüseyin bin Sunullah, Hüseyin bin Mansur ve gayrihüm.

Belge - 123

Beşinci cemaatinden Mehmed Beşe, Murat Çelebi'nin müşterek olduğu bir adet kısrakdan iki hissesi benimdir diyerek hisseye ortak olan Hüseyin'e satışını gerçekleştirdiği hususunda hüccet.

Fi'l-yevmi'l-salis

Oldur ki bi'l-fiil dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden olub Beşinci cemaatinden Mehmed Beşe ibni Abdullah mahfil-i kazâda Hüseyin bin Ali nam hizmetkarı mahzarında ikrâr Ayntab sükkânından Murad Çelebi nam kimesne ile ber-vech-i münaza'a müşterek olduğum kısrak iki nısfı benim ve nısf-ı mezbur Murad Çelebinin olub benim hissem olan nısf-ı hisse-i mezbur Hüseyin'e altmış guruşa bey'i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr mezbur Hüseyin yedinden alub kabz eyledim bir akçe ve bir Osmani alakam kalmadı didikde mezbur Hüseyin tasdik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hızır Beğ ibni Tengriverdi, İbrahim bin Emir Ali, Kefeli Ahmed Çelebi, Hacı Ali bin Mail, Kara Ali bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -124

Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe'nin, Ali bin Kasım'a tasarrufumda olan bostanı Ali'ye sattım diyerek Ali'nin tasdik etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden olub Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe ibni Abdullah mahfil-i kazâda Ali bin Ebulkasım mahzarında ikrâr idüb mahalle-i İbn-i Eyüb'de vâkî andû'l-ahkâm ve İnciran hududda müstağni olan hâlâ tasarrufumda olan bostanı otuz guruşa mezbur Ali'ye bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb kabz-ı semeni v eve teslim-i haşmet eyledim didikde mezbur Ali tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Sayfa 43

Belge -125

Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe'nin borçlarını ödediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki bi'l-fiil dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden olub Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe ibni Abdullah mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub bu ana değin bu vilayetde olub nice kimesnelere faiz ile akçe virüb ve bazı kazzaz ve bakkal ve kasab vesair (tahrip) harik ile alışveriş eyleyüb bir kimesne zimmetinde bir pare ve bir Osmani alakam kalmayub cümlesini alub kabz eyleyüb zimmetlerini ibrâ eyledim didikde bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -126

Hacr karyesinde olan camii şerifin evkafına baharatçı olan Hacı Ali'nin camiye vakfedilen malların gelirlerinin bir kısmının değiştirilmesi ve el değiştirmesinin uygun görüldüğünü ifade etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Hacr'de vâkî camii şerifin evkafına attar olan Hacı Ali bin Ahmed mahfil-i kazâda karye-i mezbureden Hayri bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb cami-i mezkûrın vakfından olub karye-i mezbure turâbında vâkî bir tarafı Sacur ve bir tarafı mezkûr Hayri mülkü ve bir tarafı Bayezid mülkü ve bir tarafı Davud mülkü ile mahdud olan bir kıt'a arza bundan akdem on beş senedir ki rub'u mezkûr Hayri ma'dası cami-i mezkûre olmak üzere merkum Halil beş baran erik fidanı gars idüb ba'de vakfa aid olan hisse ile mezbur Hayri karye-i mezkûre turâbında Harakçe dimekle ma'ruf mevzi'de vâkî üç tarafı vakıf yeri ve bir tarafı Sacur ile mahdud olan üç baran nar bahçesi ve dört dip ceviz şeceri ile cami-i mezkûrın mütevellisi istibdâl eylemiş mezkûr Halil'in verdiği nar bahçesi ve dört ceviz şeceri her vechle vakfa un olmağın ben dahi kabul eyledim didikde karye-i mezbureden Hacı Osman bin Mehmed ve Abdülbaki bin Ahmed ve Hacı Ömer bin İbrahim ve Ömer bin

Ebubekir ve Hacı Ramazan bin Hüseyin ve Davud bin Ali hazıran olub mezbur Halil'in verdiği üç baran nar ve dört ceviz şeceri her vechle vakfa un olub vakfa aid olan erik bahçesinden ziyadedir deyü haber verdiklerinde canib-i şer'ide dahi tecviz görölüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Şemseddin, Molla Mehmed bin Hüseyin, Hüseyin bin Mansur ve gayrihüm.

Belge -127

Gedik karyesinden Hüseyin'in Ali Çelebi'ye altı yüz tiğek bağ sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Gedik'den Hüseyin bin Abdal Mehmed Nefise ve Mustafa bin Abdullah tarafından Mevlana Mustafa Efendi ve Mevlana Esad Efendi şahadetleri ile vekaleti isbat eyledikden sonra mahfil-i kazâda bi'l-fiil Kilis Efendisi olan fahrû'l-kuzzat el-müteşerri'in Mevlana Şecaattin Efendi ibni Abdullah zide-fazlehu tarafından tasdik-i ati'û'z-zikr için vekil olan Ali Çelebi ibni Hüseyin mahzarında isaleten ve vekâleten ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı yine benim ve bir tarafı Ali bağı ve bir tarafı Topak Ali ve bir tarafı arz-ı hâliye ile mahdud olan bir kıt'a altı yüz tiğek bağı müşârû'n-ileyh Efendi yirmi altı guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblâğ-ı mezkûr bi't-tamam alub kabz eyledim didikde mezbur Ali Çelebi tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ramazan bin Osman, İsmail Çelebi ibni Abdülhalim, Süleyman Çelebi ibni Mehmed, Ali bin Mihail ve gayrihüm.

Sayfa 44

Belge -128

Ayntab'da Yanhi mahallesinin Hacr karyesinde sakin olan Hacı Ömer ve Haleb Hoca'nın vekalet eyledikleri Emine'ye babasından intikal eden hissesini talep etmeleri hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehad

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Yanhi'de sakin karye-i Hacr'den Hacı Ömer ibni el-Hac İbrahim ve nisa taifesinden Haleb Hoca beyne'l-hac Ebubekir ve Melike binti Zekeriya nam hatunlar ta'rifleri ile mu'arrika olan Emine Hatun eylemiştir Molla Ali tarafından Cafer Çelebi ibni el-Hac Halil meclis-i şer'ide mezbure Emine'nin biraderi olan Zekeriya Çelebi ibni el-Hac Cuma müvacehesinde takrir-i kelâm kılub mezbure Emine yetima müteveffâ-yı mezbur babasından kendüye düşen hissesini taleb ve muradım ve maksadım için ve sulh ve ibrâya vekil eyledi vekaletim sicil olunmasını taleb iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Zekeriya Çelebi'den sû'âl olundukda inkâr ile cevap virdikde udûl-i müsliminden olub mahalle-i Yenhi'den Hacı Hüseyin ibni Mehmed ve mahalle-i Hayik müsliminden Hacı Hasan ibni Kaya hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer'iyeye kılub mezbure Emine merkum Cafer Çelebi bizim huzurumuzda müteveffâ-yı mezbur babasından kendüye düşen hissesini mürâfi' ve mehasım ve da'vâ ve (...?) için ve sulh ve ibrâya vekil eyledi şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Halil ibni Hacı Yunus, Hızır Yahya bin İskender, Hacı Yahya bin Rızvan, Hacı Hüseyin bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -129

Osman Ali ve kardeşi Ömer, Şekeroğlu Nasreddin vakfına ait olan bostanlar ve dükkânların ecdadlarından kendilerine kaldığını iddia etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ahsen Hatun tarafından ikrâr-ı ati'û'z-zikr için udûl-i müsliminden Mevlana Abdülhalim bin Hüseyin ve Ebubekir bin Mehmed şehadetleri ile vekaleti sabit olan oğlu Osman Ali ve karındaşı Ömer meclis-i şer'ide hazıran olub mahmiye-i mezbure mahallâtından Kastal mahallesinden Yusuf bin Ali Bedir mahzarında mezbur Osman asaleten ve vekaleten ve mezkûr Ömer isaleten ikrâr ve i'tiraf idüb Hacı mezkûr Yusuf'un tasarrufunda olan hazrevat zirâ'ati olunur bostanlar ve dükkânın ecdadımız olan Şeker oğlu Nasreddin vakfıdır benim hisseme aid olur deyü da'vâ idüb mezkûr Yusuf zikr olunan bostanı ve dükkânın mülkümüzdür vakıf değildir elli altmış seneden ziyade babam mülkiyeti onda zabt idüb babamdan sonra otuz kırk seneden ziyade yine

mülkiyet üzere ben zabt idüb vakıf değildir deyü mezbur Yusuf cevap virüb vakfiye olmayub ve vakf olduğın dahi isbat idemeyüb mülk olduğı münevver olmağın zikr olunan da'vâdan mezbur Yusuf'un zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledim didiklerinde mezbur Yusuf tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman Çelebi bin İsmail, Ali Çelebi bin Hacı Çerkes, Hacı Mehmed bin Bali ve gayrihüm.

Sayfa 45

Belge -130

Ayntab'da Bostancı mahallesinde Zekeriya Çelebi kızkardeşi Emine'ye babasından ve diğer kardeşlerine intikal eden miras hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Bostancı'da Zekeriya Çelebi ibni Molla Ali mahfil-i kazâda hemşiresi Emine Hatun ebniyeden Molla Ali el-mezbur tarafından husus-ı atî'û'z-zikr ikrâr ve tasdik ve kabz ve ibrâya Hacı Hüseyin ibni el-Hac Mehmed ve Hasan Çelebi ibni Kaya şهادetleri ile mezbure Emine'nin mahreminden Hacı Ömer ibni el-Hac İbrahim ve nisa taifesinden Haleb Hoca binti Hacı Bekir ve Melike binti Zekeriya nam Hatunlar ta'rifi ile vekaleti sabit olan Cafer Çelebi ibni el-Hac Halil müvâcehesinde takrir-i kelâm idüb hemşirem mezbure Emine'ye babası müteveffâ-yı mezbur Ali'den Kerim ve Tengriverdi nam kız karındaşlarımız mezbure intikal iden tereke hesab olundukda mezbure Emine'nin hissesi mukabelesinde iktisab mezbur Cafer Çelebi'ye işbu meclisde mevcud yüz yirmi aded mihrim hal-i hayatında müslümanlar şهادetleri ile kıymet-i adem ile hesap olunub yüz yirmi hasene virdim ve bundan ma'dâ doksan guruşa bir işleme medid mihrimde dört guruşa bir fener örtüsü ve on iki guruşa mükerrer zirâ' eylemiş iken ve bir peşkiri ve on iki guruşa dört diz mihrim basma ve yirmi guruşa iki işleme ince keten gömlek ve altı guruşa iki bin karim gömlek ve on beş guruşa etvak ibrişim ve bir hamam gömleği döşemesiyle ve on guruşa beyaz üzerine işlenmiş bir döşek ve on guruşa dahi bir göğ işleme döşek ve on guruşa ii işleme minder ve on guruşa iki ak üzerine işleme minder ve on altı guruşa iki ak ve iki işleme yasdık ve on guruşa dokuz yüz yasdık ve dokuz guruşa on sekiz zirâ' nafız döşek çarşafı ve yüz guruşa bir çift altun Haleb bileziği ve bir çift altun Burma ve boyun kıstı ve üç dane çatma ve bir altun çanak ve yirmi guruşa beş aded yüksek sahan ve bir tepsi ve bir leğen ve

bir ibrik ve yirmi guruşa zehair hamam leğeni ve bir teşt ve bir sini ve bir hamam tası ve bir Sivas nam kese cem'a beş yüz otuz üç guruş olur teslim eyledim didikde mezbur Cafer Çelebi dahi vekaleten alub kabz eyledim deyüb ba'de'l-kabz mezbure Emine Hatuna teslim eyledikten sonra mezbur Cafer Çelebi yine takrir-i kelâm kılub müvekkilem Emine Hatun'un babası müteveffâ-yı mezbur Molla Ali'nin muvafık vakf-ı evladı olub vakfiye müvacehesinde hesab olunub galle-i vakıfdan müvekkilem Emine Hatun'a bu ana dek müsaid olan hissesi mezbure Emine Hatun bi't-tamam alub alakası kalmamışdır deyü akrâr idüb vekâlet-i mezbure Zekeriya Çelebi Beğ ve İbrahim Çelebi ve hemşireleri Cemile ve Nefise'nin zimmetlerinde müteveffâ Molla Ali'den kız karındaşları Kerime ve Tengriverdi'den intikal iden hissesinden ibrâ-i 'âmm ile ibrâ idüb kat'ı nizâ' ve fasl-ı husumet itdim didikden sonra mezbure Emine Hatun dahi isaleten ikrâr idüb ben dahi zikr olunan bostanı müvekkilem mezbur Cafer yedinden kabz eyleyüb babam Molla Ali'den kız karındaşlarımdan Kerime ve Tengriverdi'den bana intikal iden hissemi ve vakf-ı evlâddan dahi bu âna değin amil olan hissemi alub mezburan Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi ve hemşirelerim Cemile ve Nefise zimmetlerine ibrâ-i 'âmm ile ibrâ idüb ve kat'i nizâ' ve fasl-ı husumet itdim ve babam hal-i hayatında ve kemâl-i sıhhatinde iken mezburan Zekeriya ve İbrahim Çelebi'ye ba'zı akar hibe idüb hüccet ittirmiş ben dahi kabul eyledim da'vâm yokdur didikde mezburan İbrahim Çelebi ve Zekeriya Çelebi bi'l-müvâcehe tasdik idüb ba'de sabıku'z-zikr Cafer Çelebi ben de vekalet takrir-i kelâm idüb müvekkilem mezbure

Sayfa 46

Belge -130'un devamı

Emine'ye babası müteveffâ Molla Ali'nin vakf-ı evlad itdüğü akardan hissesi mukabelesinde Eski Terzipazarında zennede Şaban sakın olduğu ma'lumetü'l-hudud bir dükkân ta'yin olunub zikr olunan dükkânı mezbur Zekeriya Çelebi'ye icâre-i tavile ile doksan seneye doksan guruşa icâreye virüb icaresi için doksan guruş kıymetlü bir altın halhal alub kabz eyledim didikde mesfur Zekeriya Çelebi tasdik ve kabul idüb sıhhat-i ibrâ ve krara sıhhat-i icâreye hükm olunduktan sonra işbu vesika ber-sicil-i temessük ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hasan bin Mehmed, Mustafa bin İskender, Hasan Çelebi bin Hoca Kaya, Hacı Halil ibni el-Hac Yunus, Hacı Osman bin Hacı Şaban, Abdülhamid Çelebi ibni Hacı Ömer, Hacı Şaban bin Hüseyin, Ali bin Mihail, Hacı Abdi bin Hacı Hamza, Zeynel Çelebi ibni Hakkı Yusuf, Hacı Hüseyin bin Buçuk, Hacı Osman bin Hamamcı, Molla Hasan bin Mehmed, Hacı Mehmed bin Satılmış ve gayrihüm.

Belge -131

Ammu mahallesinde Büyükmescid'e imam tayin edilmesi hususunda hüccet.

Yevmû'l-sebtû'l-mübârek 25 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Ammu mahallesinde Büyük mescid dinmekle ma'ruf mescide imam olan Mevlana Esad Efendi ahirinizde maslahatıma olub gitmekle yedimden işbu meclisde hazır Ömer ibni el-Hac Ahmed nam kimesneyi ta'yin idüb bi't-taleb kayd olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Şemseddin, Molla Hasan bin Muhyiddin, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -132

Cafer mahallesinden olan Osman'ın evine hırsız girdiğini iddia ederek bazı eşyalarının Hanifi ve kardeşi Hamza tarafından çalındığını beyan ederek hırsızların suçlamaları kabul etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cafer'den Osman bin Hüseyin mahfil-i kazâda Hanifi bin Ömer ve karındaşı Hamza mahzarlarında takrir-i da'vâ kılub bundan akdem altı gecedir evime hırsız girüb bir kazgan ve bir teşt ve bir yorgan ve ba'zı esbabım sırka olunub mezburan Hanifi ve Hamza sırka eylemişler sû'âl olunub icrâ-yı hak olunmasını talep iderim didikde gibbe's-sû'âl mezbur Hanifi fi'l-vâkî' karındaşım Hamza ile mezbur Osman'ın evine girüb bir yorgan ve bir kazgan ve bir teşt ve ba'zı esbabını alub Döşenkli Hacı Ali'ye götürdük ve bundan ma'dâ Kara Hüseyin nam kimesnenin evini mezbur Hamza ve Halid nam iki Kürd ve bir Türkman oğlu ile yarub bir halı ve üç arşın bez ve ba'zı esbabını alub mezkûr Kara Hüseyin'in evini

biz yardım deyü ikrâr eylediklerinden sonra udûl-i müsliminden Mehmed Çavuş bin Ali ve Arslan Beğ ve Receb beğ ibni Mehmed ve Bayram bin Hasru ve İdris bin Ali ve hüve'l-aded hazırın olub ve bundan Hanifi ve Hamza hırsız ve yaramaz ve kat'û'l-tarîkdir her vechle (..?..) ve izâlesi lazım kimesnelerdir kat'û'l-tarîk olduklarına şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâki' oldukdan sonra hâlâ kaim-i makam mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akrân Mustafa Ağa tarafından İbrahim Ağa mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Müderris Mehmed Efendi, Hacı Mustafa bin Mahmud ve gayrihüm.

Belge -133

Ayntab'da Kastel mahallesinden olan Yusuf'un, Uzunpazar'da olan dükkânını, bir aded tuzcu dükkânını Ramazan'a sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Kastel mahallesinden Yusuf bin Ali Bedir mahfil-i kazâda Ramazan bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb mahmiye-i mezburede Uzunpazar'da vakî' Hafız Mustafa'nın mütemekkin olduğu bir bab attar dükkânının bir tarafı Ebubekir dükkânı ve bir tarafı Mehmed dükkânı ve iki tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dükkânımı

Sayfa 47

Belge -133'nin devamı

Yüz guruşa ve yine Uzunpazar'da Hallac pazarının kurbunda Tuzcu Abdülgani sakin olduğu bir bâb tuzcu dükkânı ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı vakıf dükkânı ve bir tarafı han ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan dükkânı elli guruşa cem'a yüz elli guruşa olur iki bab dükkânı merhum Ramazan'a bat-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı alub kabz eyledim didikde merhum imzasına tasdik eyledikten sonra Ahsen Hatun tarafından husus-ı ati'û'z-zikr için udûlünde Mevlana Abdülhalim bin Hasan ve Ebubekir bin Mehmed şehadetleri ile vekaleti sabit olan oğlu Osman ve ahir oğlu Ömer mahzarlarında ikrâr idüb zikr olunan iki bab dükkânı ben dahi mezburun Osman ve Ömer ve Ahsen Hatun'a yüz elli guruşa bey'i bat-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrı yedlerinden alub kabz

eyledim didikde mezburan Osman ve Ömer tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Abdülhamid bin İbrahim, Ali Çelebi bin Hacı Çerkes, Ebubekir bin Ali, Osman Çelebi ibni İsmail, Molla Davud bin Ebubekir, Osman bin Bekir attar ve gayrihüm.

Belge - 134

Ayntab'da Kayser mahallesinden olan Ahmed kethüda vakfı mütevellisi Mustafa'nın Odunpazarı'nda olan kahvehanesinin yerine ekmek fırınıni kendi malıyla açtığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Kayser mahallesinden Ahmed kethüda evkafına mütevellî olan evlâd-ı vakıfdan Mustafa bin Ali ve vakf-ı mezkûrdan hisse-i mutasarrıf olan Hasan bin Hamza mahfil-i kazâda Mustafa Çelebi ibni Ebubekir mahzarında ikrâr idüb evkaf-ı mezbureye müte'allik tahtû'l-kal'ada Odunpazarı'nda vâkî' olan kahvehanemden medid-i harab olub eseri binadan bend olmayub yerine mezkûr Mustafa bir bab ekmek fırını kendü malıyla binâ idüb tamamen tamir oldukdan sonra harc eylediği meblağ-ı vakfın üzerinde durub ve vakfa yevmi iki akçe icâre virdiklerinde mezbur Mustafa Çelebi tasdik idüb işbu vesika ber-sebeb-i temessük ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Minhail, Mehmed bin Yusuf, Molla Mehmed bin Hasan ve gayrihüm.

Belge -135

Ayntab'da Beğ mahallesinden olan Şaban'ın babasından kalan evin zımmi Murad tarafından alıkonulduğunu iddia ederek talep etmektedir. Murad, mülkün Şaban'a ait olduğunu bilmiyordum diyerek başkasından satın aldığını iddia etmiştir. Şaban'a şahitlik edenler aracılığıyla mülkün Şaban'a ait olduğunun kabul edilmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-salis fi 26 Cemzaiye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Beğ mahallesinden Şaban bin Mehmed mahfil-i kazâda zımî Murad veledi Serkiz mahzarında takrir-i kelâm kılub mahalle-i mezburede vakî‘ bir tarafı tarîk-ı ‘âmm ve bir tarafı İsmail evi ve bir tarafı Topal evi ve bir tarafı Şaban evi ile mahdud olan dâr müteveffî babam Mehmed’in mülküdür hâlâ mezkûr zımî Murad hilâf-ı şer‘i zabt ider sûtâl olunub men‘ olunmasını taleb iderim didikde mezbur zımî Muraddan sûtâl olundukda zikr olunan dârı mahalle-i mezbureden cebr ve Seydi Mehmed’den dört guraşa satun aldım mezbur Şaban’ın mülkü olduğunu bilmezim deyü inkâr eyledikde mezbur Şaban’dan beyyine taleb olundukda udûlünde Sübhanverdi bin Hızır ve İlyas bin Abdülkadir hazıran olub edâ-i şehadet-i şer‘iye kılub zikr olunan dâr-ı mezbur Şaban’ın babası mülküdür şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî‘ olub kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Molla Hüdaverdi bin Ebubekir, Bali bin Minhail, Mehmed bin Kasım ve gayrihüm.

Sayfa 48

Belge -136

Ayntab’da Şhreküstü mahallesinden olan Ahsen Hatun’un, annesi Saidülmülk’ün el-Hac Ali’ye evini sattığını kabul etmesi hususunda hüccet.

Oldru ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Şhreküstü mahallesinden Ahsen Hatun binti el-Hac Ali tarafından husus-ı atî‘û’z-zikr için mezbure Ahsen Hatun’un zevci Hacı Mehmed bin Abdullah ve nisa taifesinden Aîşe Hama binti Hacı Hasan ve Yamar binti Mahmud nam hatunlar ta‘rifî ile muvaffa ve şehadetleri ile vekâleti sabit olan mezbure Ahsen Hatun’un validesi Saidülmülk binti Ahmed mahfil-i kazâda hafız-ı haze’l-kitâb el-Hac Ali bin Hamza mahzarında isaleten ve vekâleten ikrâr idüb mahmiye-i mezbure mahallâtında Kayacık mahallesinde vâkî‘ kibleli Mustafa uncu ve şarkî ve şimali tarîk-ı ‘âmm ve garbî mezkûr Hacı Ali evi ve mahalle evi ile mahdud olan bi rev ve bir tabaka ve cebe-mâ ve havluyu müstemildir mezkûr el-Hac Ali’ye elli esedi guraşa bey‘i bât-i kat‘i ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûr bi’t-tamam alub ve’l-ikmâl alub kabz eyledim didikde mezbur el-Hac Ali tasdik eyledikten sonra işbu Ali Çelebi ibni el-Hac Hüseyin mahzarında mezbur el-Hac Ali ikrâr idüb ben dahi zikr olunan dârı mezbur Ali Çelebi ibni el-Hac Hüseyin’e altmış

beş guruşa bey'î bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr benden alub kabz eyledim didikde mezbur Ali Çelebi ibni el-Hac Hüseyin tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman Çelebi ibni Mehmed Efendi mahalle-i mezkûreden, Molla Hamza bin Mehmed M., Mustafa bin İsmail mahalle-i mezbur, Mahmud bin İskender mahalle-i Kayacık, Yusuf Çelebi bin Ahmed mahalle-i mezkûre, el-Hac Derviş ibni Aba Mustafa ve gayrihüm.

Belge -137

Haleb'de Hüsreviye Camii şerifin evkafından olan Boyahanelerin tahsildarı olan Hacı İsmail, Ayntab'da İbn-i Eyüb mahallesindeki bir dükkânı Mustafa'dan kiralaması hususunda hüccet.

Fi'l- yevmi'l-ehadû'l-mübarek fi 27 şehr-i Cemaziye'l-ahire sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki nefsi-i Haleb'de vâkî' Hüsreviye camii şerifinin evkafından olan Boyahanelerin cabisi olan Hacı İsmail ibni Hüseyin mahfil-i kazâda Hayaklı'dan Mustafa bin Ali müvâcehesinde ikrâr idüb mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i İbn-i Eyüb'de vâkî' işbu meclis-i şer'ide Hacı Abdüsselam ibni el-Hac Mustafa'nın mahalle-i mezburede vâkî' olan pazarda bir bâb dükkânını ayda bir buçuk guruşa icâreye alub işbu sene seb' ve işrin ve elf Recebü'l-müreccebinin uhdesinden ayda altı guruşa boyahane itmek üzere icâzet virilüb tarih-i kitabdan bir seneye varınca altı guruşa icareye verdim bir buçuk guruşunu dükkân-ı mezburun kirâsına ve dört buçuk guruşını vakf için alub kabz eylemek üzere didikde mezbur Mustafa tasdik ve kabul eylemeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi el-müderriş, Hacı Murad bin Abdullah, Hüseyin Mehmed zaviyeden, Osman bin İbrahim, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge-138

Ayntab'da Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinden olan Gazi Bey'in eşi Fatma'ya borcu olan Hasan'dan borcunu talep etmesi hususunda hüccet.

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kızılcamescid'de sakin erbâb-ı tımardan Gazi Beğ ibni Mehmed mahfil-i kazâda Hasan ibni Kalender mahzarında ikrâr idüb mezbur Hasan ile zevcem Fatma'ya ber-vech-i karz vacibû'l-edâ altmış gurus deynim olub kazâ-i mezburede olan tımarımızı kendü canibimizden vekil olub kassem olunub ma'dasını evime teslim eylesün didikde mezbur Hasan tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hasan bin İbrahim, Ömer bin Avaz, Hacı Ömer bin İsmail, Hacı İbrahim bin Hacı Hüseyin ve gayrihüm.

Sayfa 49

Belge -139

Ayntab'da Seng mahallesinde Çukur kasteline müteveli olan Abdülaziz Çelebi, Mehmed Çelebi'nin kastelin su çarı olmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Seng mahallesinde vâkî Çukur Kastel dinmekle ma'ruf kastalın evkafına müteveli olan Abdülaziz Çelebi ibni Şeyh Şah Veli Efendi mahfil-i kazâda bi'l-fiil Yeniil zabıtı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa dame-mecdihu tarafından vekil olan kâtib Mehmed Çelebi mahzarında ikrâr idüb kastel-i mezkûrın kabzından harici olan Savik tahtında müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretlerinin ve dokuz kimesnelerin mülk bahçesi ve yerleri olub zikr olunan dokuz kimesnenin bahçesine ve yerlerine su çarı olub hâlâ müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretlerinin dahi yerine on günde bir gün su çarı olmak üzere kul olunub ve her sene kastel-i mezkûrı yedi altun virmek üzere su çarı olunub ba'de'l-yevm on nevis olub bu minvâl üzere su çarı ola didikde mezbur Mehmed Çelebi tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mustafa bin Hızır Efendi kallavi, Seyyid Kazım bin Mustafa, kâbir-i huruf Hasan ve gayrihüm.

Belge -140

Hacı Mehmed Bedir köyünde olan bağından fergat ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-hams fi 28 Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Hacı Mehmed bin Abdi mahfil-i kazâda karye-i Bedir köyünde dört yüz tiğek bağım olub harab olmağla feragat eyledim her kim zabt iderse eylesin deyüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali Çavuş bin Cebeci, Hüseyin bin Mansur, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -141

Çukur mahallesinden Ahsen Hatun'a Yusuf tarafından hisse düşmesi üzerine aralarında akrabalık olmasından dolayı kendisine de hisse düşmesi gerektiğini iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Ahsen Hatun binti Hüseyin tarafından husus-ı âti'û'z-zıkr için udûlünde Ebubekir bin Mehmed ve Halil bin Tenbak şehadetleri ile vekâleti sabit olan oğlu Osman bin Ali mahfil-i kazâda Yusuf bin Ali Bedir mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Yusuf'un validesi Aişe binti Mehmed validem Ahsen Hatun'un ammisi oğlunun kızıdır ikisi dahi evlâd-ı Şakir'dendir mezkûr Yusuf'un tasarrufunda olan besatın ve dekâkini ecdadları vakfidır mezbure Ahsen Hatun'a hisse aid olur hissesini talep iderim didikde mezbur Yusuf'dan sû'âl olundukda mezbure Ahsen Hatun akrabamız ve hakkım şer'imiz değildir mülkiyet üzere tasarruf ideriz vakıf değildir deyü inkâr eyledikde udûlünde Mevlana Abdülhakim bin Hüseyin ve Molla Davud bin Ebubekir hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub mezbure Ahsen Hüseyin'in kızıdır ve Aişe Mehmed kızıdır mezkûrân Hüseyin ve Mehmed evlâd-ı Şakir'dendir şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali Çelebi ibni Hacı Çerkes, el-Hac Osman bin İsmail, Hüseyin bin Mansur, Ali bin Minhail ve gayrihüm.

Belge -142

Ayntab'da Kanalcı mahallesinden olup vefat eden Hamza'nın büyük oğlu akıl-baliğ oldum diyerek babasının borcu olduğu kişilere ödeme yapıldıktan sonra kalan mülkü talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübârek fi 29 şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kanalcı'dan fevt olan Hamza bin Göğ Mehmed'in büyük oğlu Ahmed ile hâlâ on altı yaşında olup baliğ oldum deyü tev'id-i mukırr olub zahir hanı dahi mukayyeden olan İbrahim ibni Yakub Yakub mahzarında ale-hazihi ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub mahalle-i mezburda vâkî' bir tarafı el-Hac Mansur mülkü ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı İskender mülkü ve bir tarafı Ahmed bin Hoca Dünder mülkü ile mahdud olan iki ev ve iki cebe-mâ ve iki makara ve iki tabaka ve bir matbah ve bir hoş müstemil dâr müteveffâ babamız Hamza'nın mülkü olup fevt oldukda ba'zı kimesnelere deyni olub biz sağır iken mümeyyiz olan Durak bin Hasan müvâcehesinde her yeri şer'le isbat idüb sicil ve hüccet olunub edâsı müteveffî babamızın metrûkâtından hükm olundukdan sonra dâr-ı mezkûre bey' olunmak lâzım olub zikr olunan dâr delalet virilüb iki yüz yirmi guruşa çıkub ziyade ile taleb ve rağbet zuhur itmeyüb mezkûr el-Hac Ali üç yüz guruşa iştirâ idüb sicil ve hüccet olunmuş hâlâ yirmi guruşdan berat virilüb meblağ-ı mezkûr yirmi guruşa mezbur Hacı Ali yedinden alub kabz eyledik ve saymış olan durağın (...?) kabul eyledik min-ba'd da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı dâr-ı mezkûre da'vâsından zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat-ı tam ile iskat eyledik biz dahi dâr-ı mezkûre müte'allika da'vâ ve nizâ' ideriz andû'l-hükkâm mesmu' olmaya didiklerinde mezburan Ahmed ve İbrahim'in valideleri Kamer binti Abdullah dahi hazıran olub ben dahi dâr-ı mezkûrda da'vâ ve nizâ'ım yokdur deyü mezbure Kamer ikrâr idüb mezbure Hacı Ali tasdik eyledikten sonra sıhhat-i ibrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

İbrahim Çelebi ibni Hacı Halil, Seyyid Ebubekir bin Seyyid Ahmed, Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed, Tengriverdi bin Yahya, Hacı Mehmed bin Manuk, Hacı İsmail bin Hacı İbrahim, Hacı Ahmed bin Servet, Esad Çelebi ibni Hacı Yusuf, Hacı Mehmed bin Bali, Hacı İbrahim bin Hacı Ahmed, Molla Ahmed bin İbrahim, Rızvan bin Hacı Hasan ve gayrihüm.

Belge- 143

Şehreküstü mahallesinden olan Hüseyin'in kefil olduğu Abdülbaki Efendi'nin İslam Ağa'ya olan borcunun kendisinde olduğunu bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şehreküstü'den Hüseyin bin Ali mahfil-i kazâda bi'l-fiil Ayntab kadısı olan fahrû'l-kuzzat ve'l-müteşerri'in Mevlana Abdülbaki Efendi zide-fazlehu mahzarında ikrâr idüb işbu meclisde hazır İslam Ağa Mehmed'den müşârû'n-ileyh Efendi'nin bin yirmi yedi Şevvalinin gurresine va'de ile on guruş hakkı olup meblağ-ı mezkûr on guruşa kefil-i bi'l-mâl oldum akçesi bendedir deyüb ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hasan bin Mahmud, Süleyman Çelebi bin Mehmed subaşı, Osman bin İbrahim ve gayrihüm.

Belge -144

Ayntab'da Molla Abdülatif Beğlerbeği karyesinde olan bağından feragat ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki nefsi-i Ayntab'dan Molla Abdülatif bin Hüseyin mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb karye-i Beğlerbeği turâbında vâkî' bir kıt'a ma'lumetü'l-hudud beş yüz tiğek bağım olup çakerden kalub harab olmağla bundan akdem bir senedir ki feragat idüb sicil olunmuş idi hâlâ yine da'vâm yokdur her kim zabt iderse eylesün didiği kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hüseyin bin Değirmen, Süleyman bin Yusuf, Abdi bin Osman, Ahmed bin İsa ve gayrihüm.

Fi yevm-i salisû'l-mübârek fi şehr-i Cemaziye'l-ahir sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 56**Belge -145**

Haleb kâtibleri öğrencilerinden olan Derviş Çelebi, kendisinin sorumluluğunda olan yetimin, Abdi'nin tasarrufuna feragat ettiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmü'l-ehadû'l-mübarek fi gurre-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki divan-ı Haleb kâtibleri şakirdlerinden kâtib Derviş Çelebi ibni Hüseyin mahfil-i kazâda Abdi bin Abdullah müvâcehesinde ikrâr idüb bundan akdem karye-i (..?..) ve mezra'â-i Egler divânı cânibinden yetim üzerimde idi hâlâ nısfını kendü hüsn-i ihtiyârımla mezbur Abdi'ye fariğ oldum ber-vech-i münaza'a mezbur Abdi ile müşterek zabt ve tasarruf eylesün didikde mezbur Abdi tasdik ve ber-vech-i münaza'a müşterek olduğın kabul itmeğın kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Cafer bin bevab-ı dergâh-ı Ali, Abdurrahman Efendi ve gayrihüm.

Belge -146

Ayntab'da Cabi mahallesinden olan Hacı Mustafa'nın altı yüz tiğek bağını Mehmed Çelebi'ye sattığını beyan hususunda hüccet.

Oldur ki Ayntab mahallâtından mahalle-i Cabi'de sakin Hacı Mustafa ibni Gazi Mehmed mahfil-i kazâda bi'l-fiil Türkmen Haleb kâtibi olan Mehmed Çelebi ibni Mustafa mahzarında ikrâr idüb karye-i Oyum meskûn turâbında vâkî' bir tarafı Kayabağı ve bir tarafı Yazıcıbağı ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a altı yüz tiğek bağımı mezbur Mehmed Çelebi'ye elli guruş bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr elli guruşa müştara mezbur yedinden ihtimam alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur Mehmed Çelebi tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed ibni Ali, Mehmed Çelebi ibni Şemseddin, Mehmed Efendi el-müderriş, Ömer Türkman, Hacı Hamza bin Hızır, Hacı Hasan bin Musa, Hacı Ahmed bin Ahmed, Katib el-maruf ve gayrihüm.

Belge -147

Ayntab'da Ammu mahallesinden Osman'ın kendisine ait olan evin Balkır tarafından kullanıldığını ve dava ederek talep ettiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Ammu mahallesinden Osman bin Durmuş mahfil-i kazâda Balkır binti Mehmed mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı Osman ve bir tarafı Göçeri evi ve bir tarafı Seyyid evi ile mahdud olan dâr-ı nim mülkü olub hâlâ mezbure Balkır hilâf-ı şer'î zabt ider men' olunmak taleb iderim deyüb mezbure Balkır'dan sû'âl olundukda zıkr olunan dârı yirmi seneden ziyadedir ki zevcim Ali'ye bey' idüb tasarrufumuzdadır didikde mezbur Osman on beş seneden ziyadedir ki mezbure Balkır ile zevci Ali'nin tasarrufunda idi deyüb on beş sene mürûr iden da'vânın emr-i şerif olmadıkça istimâ'ı memnu' olmağın mezbur Osman men' olunub dâr-ı mezkûre mezbure Balkır'ın yedinde ibka olunub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Şemseddin, Osman bin İbrahim helvacı, Osman bin Mehmed helvacı, Yusuf bin öksüz ve gayrihüm.

Belge -148

Kara Mustafa Paşa evkafına müteveli olan Hacı Mehmed'in Hüseyin'e bir dükkânı on seneliğine kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerlerinde müteveli olan Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim mahfil-i kazâda Kasab Mehmed bin Mehmed mahzarında ikrâr idüb Şetran bazarında vâkî' hâlâ (..?..) zevci Hüseyin'de mesâkin olduğu dükkânı her üç ebnai gurusı üzre tarih-i kitâbdan on seneye varınca icâreye virdim didikde mezbur tasdik idüb bi't-taleb ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Attarzade, Mehmed bin Ömer, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Sayfa 57

Belge -149

Cabi mahallesinde Hacıoğlu camii muezzin ve mütevellisi olan Molla Mustafa'nın camii şerifin vakfından olan hafaf dükkânını Seyyid Mahmud'a kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cabi'de vâkî' Hacıoğlu camii muezzin ve mütevellisi olan Molla Mustafa mahfil-i kazâda Seyyid Mahmud bin Ahmed mahzarında ikrâr idüb camii şerifin vakfından olup Hafaf bazarında vâkî' Kantaroğlu mütemekkin olduğu bir bâb ma'lumetü'l-hudud Hafaf dükkânını tarih-i kitabdan üç seneye varınca ayda sekiz şahiye mezbur Seyyid Mahmud icareye virdim didikde mezbur Seyyid Mahmud tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hüseyin bin Mahmud, Hüseyin bin Mansur, Mehmed bin Yusuf ve gayrihüm.

Belge- 150

Cabi mahallesinde Cabioğlu camii mütevellisi olan Molla Mustafa'nın camii şerifin vakfından olan hafaf dükkânını Seyyid Mahmud'a kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cabi'de vâkî' Cabioğlu camiine mütevellisi olan Molla Mustafa mahfil-i kazâda Seyyid Mahmud bin Ahmed mahzarında ikrâr idüb camii mezkûrın vakfından olup Hafaf bazarında vâkî' Kantaroğlu mütemekkin olduğu bir bâb ma'lumetü'l-hudud Hafaf dükkânı tarih-i kitâbdan üç seneye her ayda sekiz şâhiye mezbur Seyyid Mahmud'a icâreye virdim didikde mezbur Seyyid Mahmud tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -151

Ayntab'da Rungül ağası olan Mehmed Bey'in bin iki yüz tiğek bağını Seyyid Mahmud Bey'e sattığı hususunda hüccet.

Yevmi'l-isneyn fi 2 Receb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kazâ-i Ayntab muzafatından olan karye-i Rumgöl ağası olan Mehmed Beğ ibni Hasan mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı Birce imamı oğlu bağı ve bir tarafı Aliyar bağı ve bir tarafı benim bağım ve bir tarafı Mustafa ve Gannuş bağı ile mahdud olan bir kıt'a bin iki yüz tiğek bağımın mukaddema altı yüz tiğekini yirmi guruşa mezbur Seyyid Mahmud'a bey' idüb akçesin alub kabz eylemiş idim hâlâ bakî kalan altı yüz tiğekini dahi yirmi guruşa yine mezbur Seyyid Mahdud'a bey'i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr yirmi guruşa dahi alub kabz eyledim didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Bali, İsmail Çelebi bin Hacı Yusuf, Hacı Ali bin Yuşa, Hacı Ali bin Aşık, Hacı Osman bin İsmail ve gayrihüm.

Belge -152

Rumgöl ağası olan Mehmed Bey'in değirmen ocağını tamir ettirmek için mülkü olan yeri Hüdaverdi ve Mustafa'ya sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Rumgöl ağası olan Mehmed beğ ibni Hasan mahfil-i kazâda karye-i mezbure sükkânından Hüdaverdi ibni Huddam ve Mustafa bin Taşcı mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir iki değirmen ocakda değirmen olmaz demekle bend-i karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı Afrin suyu ve bir tarafı Ali bin Abacı tarlası ve bir tarafı benim mülküm ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan yeri iki ocağıma bedel değirmen ocağına binâ eylemek için otuz guruşa bey'i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr bedayetden alub kabz eyledim didikde mezburun tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Sayfa 53

Belge -153

Şarkıyan mahallesi sakinlerinden olan Osman'ın mülk yerini Murad Ağa'ya sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şarkıyan'da sakin Osman bin Ulaş kadı mahfil-i kazâda bi'l-fiil Türkmen-Haleb divânından kıdvetü'l-emâsil ve'l-ekârim Murad Ağa dame-mecdihu mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburda vâkî' bir tarafı müşarû'n-ileyh Murad Ağa mülkü ve iki tarafı arz-ı haliye ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan mülk yerimi müşarû'n-ileyh Murad Ağa'ya on guruşa bey'î bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr on guruşa müştıra mumâ-ileyh yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müştirâsıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb hüccet-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Bali, Cafer Çelebi ibni Hacı Halil, el-Hac Halil bin Hacı Yusuf, Molla Ovannis bin Musa, Hacı Halit bin Hacı Sunullah ve gayrihüm.

Belge -154

Kara Mustafa Paşa evkafı üzerinde iken vefat eden el-Hac Mehmed'in vakfa ait dükkânı Cafer Çelebi'ye kiraya verdiğini ve Cafer Çelebi'nin kabul etmesi husunda hüccet

Oldur ki Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerine berât-ı âli-şân ile müteveffî olan el-Hac Mehmed bin Bali mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Mustafa Çelebi ibni el-Hac Halil müvâcehesinde ikrâr idüb evkaf-ı mezbure tabi' (..?..) kapusunda olan (..?..) dükkânı ayda on bir pareye tarih-i kitâbdan üç seneye varınca icareye virdim didikde mezbur Cafer Çelebi icare-i mezbureyi kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Abdi bin Hacı Hamza, Hacı Cihan bin Hacı Sunullah, Molla Ovannis bin Musa, Süleyman bin Memi ve gayrihüm.

Belge -155

Hacr karyesinden Hacı İvaz'ın değirmenini Abdülbaki'ye sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Hacr'de sakin Hacı İvaz bin Osman mahfil-i kazâda bi'l-fiil Ayntab kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat el-müteşerri'in Abdülbaki Efendi ibni Abdülmuti Efendi el-merhum mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î kılub karye-i mezburda vâkî' Kendönü dinmekle ma'ruf bir sakfe altında bir göz

mülk değirmenin rub‘ası on guruşa bey‘i bât olmak ile bey‘ idüb meblağ-ı mezkûr on guruşa müşârû’n-ileyh Abdülbaki Efendi yedinden alub kabz eyleyüb asla alakam kalmadı ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey‘ ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Molla Davud bin Şemseddin, Ali bin Mercan, Süleyman bin Memi ve gayrihüm.

Belge -156

Hacr karyesinden Ebubekir’in mülkünü Abdülbaki Efendi’ye elli dokuz guruşa bir sene müddetle verdiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Hacr’dan Ebubekir bin Ali mahfil-i kazâda bi’l-fiil Ayntab kadısı olan Abdülbaki Efendi ibni Abdülmuti Efendi el-merhum mahzarında ikrâr idüb mülküm şeriat bahasından müşârû’n-ileyh Abdülbaki Efendi’ye elli dokuz guruşa tarih-i kitâbdan bir sene müddet ile virdim mamafih deynim vardır didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

El-mezburun.

Belge -157

Kızılca mahallesinden olan Makal kendi mülkü olan evini Hüseyin’in zapettiğini iddia etmesiyle evin teslimini talep etmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Kızılca’dan Makal binti Ahmed mahfil-i kazâda Hasan bin Abdullah mahzarında iddia idüb mahalle-i mezburede vâkî‘ bir tarafı Ali subaşı evi ve bir tarafı Mehmed evi ve iki tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdud olan dâr benim mülküm olub hâlâ mezbur Hüseyin zabt ider sû’âl olunub men‘ olunmak taleb iderim deyüb mezbur Hüseyin’dan sû’âl

Sayfa 54

Belge- 157’nin devamı

Olundukda bundan akdem yirmi seneden ziyadedir zikr olunan dârı Yahya bin Abdullah yirmi altı ak altuna Kalender nam kimesneye bey‘ idüb Kalender dahi Ferdi Ağaoğlu Hasan Çavuş’a bey‘ idüb Hasan Çavuş’dan ben aldım mezbur

Makal'ın mülkü olduğunu bilmezim deyü inkâr eyledikde mezbure Makal'dan beyyine taleb olundukda şahidleri yokdur yemin eylesin didikde mezbur Hasan yemin billah idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ovannis bin Musa, Cafer Çelebi bin el-Hac Halil, el-Hac Mehmed bin Bali ve gayrihüm.

Belge -158

Cevizlice mahallesinden olan Mehmed'in Hüseyin'de olan on sekiz guruş hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Fi'l-yevmi'l-salis fi 3 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Cevizlice'den Mehmed bin Hasan mahfil-i kazâda Hüseyin bin Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Hüseyin'de arpa bahasından yirmi beş guruş hakkım olub yedi guruşını alub on sekiz guruş hakkım kaldı taleb iderim deyüb mezbur Hüseyin'den sû'âl olundukda ikrâr idüb ve lâkin virüb edâ eyledim didikde mezbur Mehmed münker oldukda udûlden Derviş Satılmış bin Mustafa ve Mustafa bin Şaban hazıran olub mezbur Mehmed bizim huzurumuzda mezbur Hüseyin'de olan arpa bahasını alub kabz eyledim deyü ikrâr eyledi şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Osman bin İbrahi, Bakkal Osman, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -159

Ayntab'da Satı, Hüsnü'nün kızını beslediğini ve karşılığında nafaka talep ettiğini bildirmesi hususunda.

Oldur ki nefis-i Ayntab'da Satı binti Satılmış mahfil-i kazâda Hüsnü binti Abdi mahzarında takrir-i kelâm idüb bundan akdem mezbure Hüsnü'nün kızı Raziye sağire iken besleyüb yirmi iki pare nafaka takdir itdirüb hüccet-i şer'iyeye itdirmiş idim ba'de hesablaşub yirmi guruş zuhur eyledi taleb iderim didikde mezbure Hüsnü'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' kızı Raziye sağire iken besleyüb nafaka takdir itdirdi vekil müslümanlar huzurunda hesablaşub benden dokuz guruş aldı zimmetimi

ibrâ ve iskat eyledi didikde mezbure Satı'nın oldukda udûlden Mehmed bin Musa ve Hacı Süvar bin Mehmed hazıran olub mezbure Satı bizim huzurumuzda mezbure Hüsnü ile hesablaşub takdir itdirdiği nafakadan zimmetine ibrâ eyledi şahidleriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin İbrahim, Molla Davud bin Ebubekir, Bakkar Osman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -160

Gökçekend karyesinden olan Server'in altı yüz tiğek bağın kendisine ve kardeşlerine intikal ettiğini ve aldıklarını belirterek herhangi bir davaları olmadığını bildirmesi hususunda hüccet.

Yevmü'l-hamsü'l-mübârek 5 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Gökçekend'den Server binti Şahverdi mahfil-i kazâda hemşireleri Medine binti Şahverdi ve Halime mahzarlarında takrir-i kelâm idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı Molla Davud bağı ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve iki tarafı arz-ı haliye ile mahdud olan bir kıt'a altı yüz tiğek bağı müteveffî babamızdan üçümüze irs-i şer'i ile intikal idüb hâlâ bağı mezkûrdan her birimize iki yüz tiğek bağ alub kabz eyledik bani hususunda ve müteveffî babamızın metrûkâtından vesâ'ir emlâk hususunda vicahen mine'l-vücûhda ve sebep-i mine'l-esbab da'vâmız ve nizâ'ımız kalmayub aharın zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat eyledik didikde mezburtan Halime ve Medine tasdik ve kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi ibni Hacı Mansur, el-Hac Mehmed bin Vedat, İhkad Osman helvacı, Ali bin Mihail ve gayrihüm.

Sayfa 55

Belge – 161

Ayntab'da Orulciyan mahallesinden olan Aişe'nin ev yerini on beş guruşa Abdülvehhab'a sattığı hususunda hüccet.

Fi'l-yevmi'l-hams fi 6 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Orulciyanda sakin hemşiresi Aişe binti Hamza tarafından Davud bin İbrahim ve Hacı Ferman bin (..?..) şahadetleri ile şer‘a vekâleti sabit olan karındaşı İbrahim bin Hamza isaleten ve vekaleten ve mezbur İbrahim’in ahar kız karındaşı Elife binti Hamza mahfil-i kazâda hafız-ı haze’l-hücce Abdülvahhab ibni Hasan mahzarında ale’l-hak ikrâr-ı sahih-i şer‘i ve i’tirâf-ı sarîh-i mer‘i kılub mahalle-i mezburede vâkî‘ bir tarafı Ali Merdan ve bir tarafı Bayram Hoca ve iki tarafı tarîk-ı ‘âmm ile mahdud olan ev yerini on beş guruşa mezbur Abdulvehhab’a bey‘i bât ile bey‘ idüb ve meblağ-ı mezkûrdan her birimiz hisselerimiz alub kabz eyledik didiklerinde mezbur Abdülvahhab minvâl-i meşruh üzre olan kelimatın tasdik idüb hüccet-i bey‘ ve şirâya hükm-i birle kayd-ı sicil olundukdan sonra mezburun Aişe valid eve İbrahim’in dideleri olan Tursun’dan hakkını fi’l-meclis olub dâr-ı mezkûrda vicâhen mine’l-vücuha da‘vâ ve nizâ‘ım yokdur didikde bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Osman bin Emin, Durmuş bin Birun, Mehmed bin Hasan, Nefer bin Abdullah, Ahmed bin Ramazan ve gayrihüm.

Belge- 162

Ayntab’da Tışlaki mahallesinden olan Hacı Tatar Hatun’un oğlu Musa Çelebi’ye babasından kalan malı annesine verip saklamasını istemesi üzerine Tatar Hatun’un bir kısmını harcadığını kalan kısmın ise kendisinden habersiz Musa Çelebi’nin aldığını ve kendisine düşen hisseyi talep etmesi hususunda hüccet.

Fi’l-yevmi’l-isneyn fi şehr-i Ramazanû’l-muazzam sene seb‘ ve işrin ve miete ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Tışlaki’de sakin Hacı Tatar Hatun ibneti el-Hac Hüseyin mahfil-i kazâda sulbi oğlu Musa Çelebi ibni el-Hac İbrahim mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Musa’nın babası müteveffî el-Hac İbrahim’in malından bin kızıl altun kendüye virmiş ayda ba‘de mezbur Musa Çelebi bana sakla deyü meblağ-ı mezkûr virdikde iki yüz altını içinden harc eyledim ve iki yüz altını dahi hemşiresi Mizmiz’e virüb bakî kalan altı yüz altunını bir yerde hıfz eylemiş idim mezbur Musa benden habersiz meblağ-ı mezkûr çıkarub almış andu’ş-şer‘i meblağ-ı mezkûrdan bana düşen semen hissemi talep iderim

husus-ı mezbur istid'â için emr-i şerif dahi getirdim didikde mezbur Musa Çelebi'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' meblağ-ı mezkûr müteveffî babam el-Hac İbrahim'in malıdır kendüsi bana virmiş iken ben kendüye sakladım deyevidiğimde iki yüz altunını kendüsi alub harc eylemiş ve iki yüz altunını dahi hemşiresi Mizmiz'e virüb bakî kalan altı yüz altunı bana kendüler verdiler ve verdikleri aynen meblağ-ı mezkûrdan kendüye düşen semeni hissesini bana vasiyet eyleyüb zimmetimi evvel haynda ibrâ eylediler deyü cevap virdikde mezbure el-Hac Tatar münker olmağın mezbur Musa'dan cevaben beyyine muvafık beyyine taleb olundukda şahidlerim yokdur yemin eylesin deyüb mezbur Hacı Tatar meblağ-ı mezkûrdan kendüye düşen hissesini hemiyd ve zimmetini ibrâ itmediğine yemin teklif olundukda mezbure Hacı Tatar afdan hulûl idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hasan, İbrahim Çelebi bin Hacı Halil, Ramazan bin Osman, Ali bin Mihail, Hacı Abdülbaki ibni Hacı Ömer ve gayrihüm.

Sayfa 56

Belge -163

Ayntab'da Seng-i Nakkaş mahallesinden olan Safiye'nin Kayacık'ta olan harabe evlerini sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Seng-i Nakkaş'da sakin zevcesi Safiye binti Ahmed tarafından Ali Çelebi ibni Aşık ve Hacı Şaban bin Ali şهادetleri ile şer'a vekâleti sabit olan Mehmed bin Abdülkerim mahfil-i kazâda vekaleti sabit zevciyete hafız-ı haze'l-hüccce Kasım ibni el-Hac Yusuf müvâcehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub mahalle-i Kayacık'da vâkî' bir tarafı Halil Beşe evi ve bir tarafı Mahmud Çavuş evleri ve bir tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan harabe evlerimi içinde olan su kapısı ile mezbur Kasım bir buçuk guruşa müvekkilem mezbure Sadık'dan bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr bir buçuk guruş mezbur yedinden bi't-tamam alub kabz eyledi ba'de'l-yevm keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa bin Hüseyin, Mahmud Çelebi ibni Seyyid Abdullah, Mehmed bin Veli, Mehmed bin Bayram, Süleyman bin Memi ve gayrihüm.

Belge - 164

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinden el-Hac Hüseyin'in bağını Mehmed Çelebi'ye sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik mahallesinden el-Hac Hüseyin ibni el-Hac Sunullah mahfil-i kazâda kâin Mehmed Çelebi ibni Mustafa mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' iki tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Zeynel Çelebi mülkü ve bir tarafı müşârû'n-ileyh Mehmed Çelebi mülkü ile mahdud olan bir kıt'a bağımı seksen guruşa müşârû'n-ileyh Mehmed Çelebi'ye bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledim didikde müşârû'n-ileyh Mehmed Çelebi tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Bani, el-Hac Osman bin İsmail, Zeynel Çelebi bin el-Hac Yusuf, İbrahim Halil bin İbad ve gayrihüm

Belge -165

Ayntab'da Arab karyesinde sakin olan Sarim'in bin tiğek bağını Mehmed Çelebi'ye sattığı hususunda hüccet.

Fi'l-yevmi'l-sadis fi 8 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve miete ve elf.

Oldur ki kazâ-i Ayntab muzafatından olan karye-i Arab'da sakin Sarim bin Meşayiş mahfil-i kazâda bi'l-fiil Türkmen-Haleb kâtibi olan fahru'l-muharririn Mehmed Çelebi ibni Mustafa Çavuş ahzarında ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı Hakkı Ağa bağı ve bir tarafı dere ve iki tarafı benim bağım ile mahdud olan bir kıt'a bin tiğek bağımı müşârû'n-ileyh Mehmed Çelebi'ye iki yüz altmış guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr iki yüz altmış guruşa müştera mezbur yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeshâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırru'n-lehû'l-mezkûr vicahen tasdik ve şifâhen tahkik idüb tarafeynden icab ve kabul ve kabz ve ikbaz bulunmağın sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi ibni Oruç Gazi, Molla Ebubekir bin İmam karye-i münevver, Hacı Hasan bin Kaya, Abdülvehhab bin Ömer Çelebi, Ebulderda Çelebi ibni Ömer Çelebi, Molla Hasan bin Musa ve gayrihüm.

fi'l-yevmi'l-isneyn el-mübarek fi 9 şehri Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve miete ve elf.

Sayfa 57

Belge 166

Türkmen-Haleb kadısı Murad Ağa'nın Arslan Beğ tarafından akçesinin yağma edildiğini ve dergâh-ı âli kapıcılarını yaraladığını iddia ederek araştırılmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki hâlâ Türkmen-Haleb kadısı olan kıdvetü'l-emacid ve'l-ekarim Murad Ağa dame-mecdihu meclis-i şer'ide takrir-i kelâm idüb Alund Bey oğlu Arslan Beğ adamları bir kaç kuzu çeküb aldığından gayrı mezbur Arslan Beğ yanında olan sekban ve atlı ile mülk evimin kurbunda olan bahçemin içinde miri akçe ad ider iken altı pile üzerime gelüb miri akçeyi yağma idüb ve dergâh-ı 'âli bevvalarından Mustafa ve dergâh-ı 'âli sipahilerinden Aydın bey ve Mehmed Beğ ve Veli ve Kaplan nam kimesneleri ok ve mızrak ve kazık ile vurub mecruh idüb üzerlerine varıub keşf olunmasını talep iderim didikde canib-i şer'iden (..?..) ve hâlâ Ayntab beği olan kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâm Kasım Beğ dame-izzihu hazretlerinin kaim-i makam olan Mustafa Ağa ve bi-gayr müslümanlar ile müşârû'n-ileyh Murad Ağa'nın odasında üzerlerine varıub nazar olundukda mezbur kapıcı Mustafa'nın umurunda ok yarası ve Aydın beğin sağ kolunda ve Veli'nin yüzünde ok yarası ve Mehmed Beğin sol ayağında ok yarası olub ve Kaplan'ın ayağında ok yarası olub ve Mehmed'in ayağında kazık yarası olub mecruh oldukları mukarrer oldukdan sonra udulden Hacı Hüseyin bin Hacı Sunullah ve Hasan Beşe ve Osman Beşe ve Ahmed Çavuş bin Mehmed ve nefsi-i şehirden Abdülgani bin İdris ve Ali bin Süleyman ve Mehmed bin İshak ve Ramazan bin Mustafa ve Ebubekir bin Mehmed hazıran olub mezbur Arslan Beğ yanında olan sekban ve atlı ile müşâû'n-ileyh Murad Ağa'nın üzerine gelüb ok ve mızrak ve tüfenk atub adamlarını mecruh eylediler deyü şهادet eylediklerinde müşârû'n-ileyh Arslan Beğin adamlarından Yusuf ve Abdullah meclis-i şer'a ihzar olunub sû'âl olundukda müşârû'n-ileyh Murad Ağa'nın üzerine

gelen yemenlü ve sacı ve Arslan Beğın oğulları idi deyü cevab virüb ba'de mumâ-ileyh Arslan Beğın canibinden Mısırlı Ali Beğın vekil olub meclis-i şer'a gelüb mezburun şahidleriz vech-i meşruh üzre mezbur Arslan Beğ yanında olan sekban ve atlı ile üzerine gelüb altı de pile zikr olunan adamları vurub mecruh eylediler deyü vekil-i mezbur Ali Beğın müvâcehesinde şehadet eylediklerinden sonra ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kıdvetü'l-emacid Mehmed Ağa, Mahmud Çavuş dergâh-ı 'âli, Uzun Mustafa Beğ sipahi, Abdullah Beğ ibni Nasrullah Paşa, Ahmed Çavuş bin Nasrullah Paşa, Abdülgaflar Beğ sipahi, el-Hac Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -167

Ali ve Musa arasında buğday ve akçe hesabı olup ancak hesaplaşıp davalarının kalmadığını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki Ali bin Aydın mahfil-i kazâda Musa bin Hanefî mahzarında ikrâr idüb mezbur Musa ile bir aradan geçüb ma-beynimizde buğday ve akçe hesabı olub hâlâ hesablaşub tarih-i kitaba gelince birbirimizde da'vâ ve alaka kalmayub birbirimizin zimmetini ibrâ ve iskat eyledik didikde mezbur Musa tasdik ve kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hüseyin bin Hüseyin, Osman bin İbrahim, Müderris Mehmed Efendi ve gayrihüm.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 10 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 58

Belge -168

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Hacı Tatar Hatun'un eşinden aldığı mihrinin bir kısmını aldığını ve bir kısmının hâlâ zimmetinde olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tışlaki'de sakin el-Hac Tatar Hatun ibneti el-Hac Hüseyin tarafından vekil olan dergâh-ı 'âli çavuşlarından fi'l-

meclisde Ahmed Çavuş ibni Mustafa mahfil-i kazâda oğlu Musa Çelebi ibni el-Hac İbrahim mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure el-Hac Tatar Hatun'u Musa Çelebi'nin babası el-Hac İbrahim bin altun mihr-i mukaddem ve bin altun mihr-i müehhir ile akd-i nikâh olunub bin altun hayn-ı akdden alub kabz eyleyüb bin kızıl altun mihr-i mü'ehheri henüz dahi zimmetindedir şer'a taleb iderim deyüb mezbur Musa'dan sû'âl olundukda ben bin kızıl altun mihr-i mukaddem ve bin altun mihr-i mü'ehhir ile babam el-Hac İbrahim günah olunduğunu bilmezim deyü adem-i ulema cevab virdikde mezbur Ahmed Çavuş'dan da'vâsına muvaffık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden emr-i şerif gidüb tarîk-i hüccet vefat iden Abdullah ibni Molla (..?..) Mevlana Hasan Efendi ibni Şaban Efendi el-merhum ve Hacı Mustafa ibni Mahmud vacibu'l-eda Mustafa bin Mehmed hazırın-ı fi'l-meclis olub edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub mezbure Tatar Hatun'u babası el-Hac Hüseyin mezbur Mustafa Çelebi'nin babası el-Hac İbrahim nam kimesneye bin kızıl altun mihr-i mukaddem ve bin kızıl altun mihr-i mü'ehhir ile nikah eyleyüb mihr-i mukaddemini alub kabz eyleyüb mihr-i mü'ehheri zimmetine aldı şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed, Ahmed bin Ahmed, Osman bin Ahmed, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge –169

Hacr karyesinde sakin Ramazan'ın yerini Abdülbaki Efendi'ye sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-erba'atû'l-mübarek fi 11 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Hacr'de sakin Ramazan bin Bedir Hüseyin mahfil-i kazâda bi'l-fiil Ayntab kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat el-müteşerriin Abdülbaki Efendi dame-mukaddem mahzarında ikrâr idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' iki tarafı müşârû'n-ileyh Efendi mülkü ve bir tarafı Mehmed yeri ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan mezruhum yerimi bin on dört tarihinde müşârû'n-ileyh Abdülbaki Efendi hazretlerine on dört guraşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb kabza semen ve teslim müemmin eyledim didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud Hacr'de, Molla Mehmed bin Hacı Memi, Ali bin Mihail, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -170

Tarla-i Atik mahallesinde Zincirli kapının vakfı olan yeri bina edip oturması için şer'an izin verilmediği hususunda.

Oldur ki mahalle-i Tarla-i Atik'de vâkî' Zincirli kapının zincirini zabt itmek için Ali bin Yakub taahhüd idüb kapının vakfı olan yerin bir tarafı Molla Sıdkı ve bir tarafı Hüseyin mülkü ve bir tarafı Eskici yeri ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan yere mezbur Ali ol-bina idüb içinde sakin olmak canib-i şer'iden izin verilmez mezbur dahi kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 12 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve miete ve elf.

Sayfa 60

Belge -171

Ayntab'da Tube mahallesi ahalisinden Ebubekir Diyarbakır'a gittiğinde komşusu Calibverdi'nin evlerinin duvarı bitişik olduğu evini satmış olduğunu iddia ederek dava etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 13 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tube sükkânından Ebubekir bin Hasan mahfil-i kazâda Hacı Mehmed bin Arab müvâcehesinde takrir-i kelâm ve tebeyyin-i ani'l-merâm idüb ben Diyarbakır'e gitmiş idim konşum Calibverdi nam kimesnenin duvarı benim havlum olan darıma mezbur Hacı Mehmed yirmi beş guruşa bey' eylemiş ben hâlâ Diyarbakır'e geldim dâr-ı mezkûrın bey' olduğunu istimâ' itmekle şef' tutdum müslümanları tutduğum şif'aya eşhâd eyledim şöyle sû'âl olunub dâr-ı mezkûr benim şifahımdadır sû'âl olunmasını taleb iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Hacı Mehmed'den sû'âl olundukda dâr-ı mezkûr yanında mezbur

Ebubekir'e mahaldir benim virdiğim meblağ-ı mezkûr yirmi beş guruşımı bana teslim eylesün dâr-ı mezkûrı kendüye teslim ideyim didikde meblağ-ı mezkûr yirmi beş guruşı meclis-i şer'ide mezbur Hacı Mehmed'e teslim eyleyüb dâr-ı mezkûrı dahi mezbur Ebubekir'e tahlid ve teslim eylemeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hasan bin Musa, Veli bin Mehmed, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge -172

Girit karyesi sakinlerinden Teslime, eşi Uğurlu'dan mihrini aldığı ve boşanmak istediği için de Uğurlu'ya altmış guruş vererek boşamasını istediği hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Ayntab'a tabi' karye-i Girit'de sakine Teslime binti (..?..) tarafından Yusuf bin Mahmud ve İbrahim bin Abdülkadir şehâdetleri ile

Sayfa 61

Belge -172'nin devamı

ikrâr-ı atî'û'z-zikr içün vekil olan Kasım bin Abdülkadir mahfil-i kazâda mezbure Teslime'nin zevci olan Uğurlu bin Hoca Hızır mahzarında ikrâr idüb müvekkilem mezbure Teslime mihr-i mü'ehhirim olan yüz guruşın ellisini alub kabz eyleyüb ve elli guruşı dahi mezbur Aişe ve Fatma aşifte vasiyet eyleyüb hâlâ yüz guruş mihr-i mühhirinden vesâ'ir nafaka-i iddetimin dahi bedel-i hal' karinem olub mezbur Uğurlu'nun zimmetinde bir pare ve bir akçe alakası kalmadığından gayrı beyyine bedel-i hal' mezbur Uğurlu'ya altmış guruş dahi virüb mezbur Uğurlu mezbure Teslime'yi üç talak boşadı didikde mezbur Uğurlu dahi ikrâr idüb fi'l-vâkî' mezbure Teslime keyf-i bedel hal' altmış guruş virüb nafakasından ve mihr-i müehhirinden karinem olub ben dahi mezbure Teslime'yi hal' idüb üç talak boşadım didikde mezbure Teslime'nin müvekkilini mezburtanın talebi ile kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

İsmail Çelebi ibni Süleyman Efendi, Abdullah Çelebi ibni Süleyman Efendi, Halil bin Haydar, Mehmed bin Hürmüz, Mustafa bin Musa ve gayrihüm.

Belge -173

Ayntab sakinlerinden olan Hüseyin Beşe'nin Aknaz adlı cariyeyi Ahmed Çelebi'den satın aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübârek fi 5 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden Hüseyin Beşe ibni Cafer mahfil-i kazâda mahmiye-i Ayntab sükkânından Ahmed bin Nuri mahzarında takrir-i kelâm kılub bundan akdem nefsi-i Haleb'de mezbur Ahmed Çelebi'den yüz guruşa Aknaz binti Abdullah nam beyaz şehlâ'il-bain hüdaperest eser-i cerahat ve ertahiletû'l-kami el-tavidurû'l-asl bir cariyeye alub işbu meclis-i hazır Hüseyin Beşe nam kimesneye ben dahi bey' itmiş idim nefsi-i Haleb sükkânından Balkız binti Abdullah nam mezbure cariyeye müstehak çıkub celb mahkemesinden cariyeye-i mezbure kendünün olub mülkünden kadr itdiğini isbat idüb hükm-i şer'i ile alub nez' olunmuşdur ben dahi mezbur Ahmed Çelebi'ye semeni cariyeye içün virdiğim yüz guruşu taleb iderim deyü bir hüccet-i şer'iyeye ve bi'l-fiil Haleb kadısının imzasıyla mümeyyiz ve mahtum nakl-i şer'i ibrâz idüb mazmun-ı münifde zikr olunan evsaf ile (..?..) olub mezbur Ahmed'in sabıkû'z-zikr Hüseyin kimesneye bey' itdiği cariyeye Balkız nam Hatun istihkakını isbat idüb aldığı ve Balkız'ın aldığı cariyeye Ahmed'in bey' itdiği cariyeye aldığı Haleb Efendisi hazretlerinin huzur-ı 'âlilerinde sabit olduğu mestur olub merkum Ahmed'in müvacehesinde kiraet olundukda mazmunu naklime şahid taleb itmeğin udûlünde Arab bin Hacı Hasan ve Mustafa bin Şaban nam kimesneler nakl-i mezbur Haleb muhasebesine bi'l-fiil kadı olan adlû'l-hükkâm ve akzâ kuzzâtû'l-islam Abdülkerim Efendi hazretlerinin huzurunda sabit olub nakl-i mezbur mumâ-ileyh hazretlerinin hükm-i şerifi ile mahtum olduğuna mumâ-ileyh siması ile şehr-i mu'tad onda şehadet itdikden sonra mezbur Hüseyin Beşe sabıku'z-zikr (..?..) ma'ân halim gidüb Haleb mahkemesinde mezbure Balkız ile tekrar mürafi'i evvel didikde mazmunu nakl ve şehadet itdiler şehadeti kabul idüb semeni cariyeyi Hüseyin Beşe'ye rakk itmek mukırr olub vakı'û'l-hâl kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Ali, Hacı Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -174

Oldur ki Uzun Mustafa bin Musa mahzarında Ramazan bin Osman ikrâr idüb tarih-i kitabdan Zi'l-ka'de'ye varınca dokuz gurus ücret ile vasi'û'l-edâ deynim vardır deyüb mezbur Ramazan'dan tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa Çelebi katip, Mustafa Çelebi Efendi ve gayrihüm.

Sayfa 62**Belge -175**

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Yusuf'un Arpa çayında olan dükkân yerinin kendisin mülkü olduğunu ve Mehmed Şah şahitliğinde sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehad

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Kastal'da sakin Yusuf bin Ali mahfil-i kazâda Mehmed Şah ibni el-Hac Hüseyin müvâcehesinde ikrâr idüb Arpa çayında sebilhanın üstünde yer yıkılmış dükkân yeri benim mülkümdür mezbur Mehmed şahid altı gurus bey'i bât ile bey idüb kabz-ı semen ve teslim-i mümeyyiz eyledim didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

İsmail Çelebi ibni Himmet, Ahmed bin İsa, Hamza Çelebi ibni Hayri ve gayrihüm.

Belge -176

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan Hacı Mustafa babasından kendisine intikal eden debbağ dükkânını Hacı Ali'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Ale'n-necar'da sakin Hacı Mustafa ibni Hüseyin mahfil-i kazâda Hacı Ali bin Hüseyin mahzarında ikrâr idüb debbağhanede vakî' bir tarafı Tekicoğlu dükkânı ve bir tarafı Kara Halil oğlu dükkânı ve bir tarafı değirmen arkı ve bir tarafı nehr-i Sacur ile mahdud debbağ dükkânı babamdan intikal eylemiş idi sabıka vasimiz olan Abdullah nam kimesne mezbur Hacı Ali'ye bey'i bât ile bey' eylemiş kıymet-i adl ile bey' olmadı deyü

da'vâ ve nizâ' eyledikde ma-beynimizde müslimun masalîhun tevassut eyleyüb altı gurusu üzerinde yeri sulh eylediler sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh altı gurusu mezbur Hacı Ali yedinden alub kabz eyleyüb dükkân-ı mezburda vicâhen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı didikde mezbur Hacı Ali tasdik idüb hüccet-i ikrâr hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hülagü Genç Efendi, Selim bin Hayri, Mustafa bin Ekrem, Ahmed bin Hasan, Hacı Bekir bin Seyyid Ali, Hacı Hasan bin Abdullah ve gayrihüm.

Belge -177

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Hatice Hatun'un kocası Abdülkadir Bey için Ahmed'den Üftade adında bir cariye satın alması hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik mahallesinden Ahmed bin Börü meclis-i şer'ide fahrû'l-akrân Hatice Hatun binti Ahmed Beğ tarafından şer'a vekâleti sabit olan zevci Halil beğ mahzarında takrir-i kelâm idüb bundan akdem mezbure Hatice Hatun fahrû'l-edâ'il-kirâm Abdülkadir beğ hazretlerine yüz gurusu Üftade binti Abdullah nam cariyeyi bey' idüb ba'de mezbure Üftadeyi müşârû'n-ileyh Abdülkadir beğ tarafından mahruse-i Haleb'de işbu meclisde hazır Hüseyin Beşe'ye yüz gurusu bey' idüb ve mezkûr Hüseyin Beşe işbu hazır-ı fi'l-meclis olan Hasan Beşe'ye bey' idüb mezkûr Hasan Beşe'den mahruse-i celbde Belkis Hatun mezbure Üftade'ye mushafa çıkub şer'le alub bi'l-fiil Haleb Efendisi olan akza kuzatî'l-müteşerri'in Mevlana Abdülkerim Efendi zide-fazlûhu huzur-ı şeriflerinde istihkakını isbat idüb müşârû'n-ileyh Efendi'den hüccet-i şer'îye ve nakl-i şer'î ile mezkûrlar gelüb meblağ-ı mezkûr benden alub kabz eylediler ben dahi mezbure Hatice Hatun'dan taleb iderim didikde mezbur Halil Beğ'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' mezbure Üftade'yi müşârû'n-ileyh Abdülkadir Beğ hazretlerine zevcesi mezbure Hatice Hatun yüz gurusu bey' eyledi tarih-i kitâbdan bir ay sabr eylesin meblağ-ı mezkûr virdim ve Akyol mahallesinde vâkî' olmuş müttesıl ma'lumetü'l-iddia olan bir kıt'a hazrevat ziraatı olunur bosatnı meblağ-ı mezkûr mukabelesinde rehin vaz' idüb mezbur Ahmed'e teslim eyledim didikde mezbur Ahmed tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa Çelebi bin Hızır Efendi, Müderris Mehmed Efendi, Molla Mehmed bin Ali, Mustafa Çelebi bin Süleyman, Kara Hasan bin Hasan ve gayrihüm.

Belge - 177 iki kez çekilmiş ve 178 ile aynıdır.

Sayfa 63

Belge –179

Ayntab'dan yeniçeri çorbacısı olan Hasan Beşe'nin Hüseyin Beğ'den alacağına sayarak altmış kızıl altını teslim aldığı beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki bi'l-fiil Ayntab'da olan Yeniçerilerin çorbacısı olan el-Hasan Beşe yeniçeri zümresinden Ferhad Beşe tarafından vekâleti mahfil-i kazâda bi'l-fiil sefine beği olan kıdvetü'l-ümerâ'il-kirâm Hüseyin Beğ dame-izzihu tarafından Sinan Ağa ibni Abdullah mahzarında ikrâr idüb mezbur Ferhad Beşe beğ müşârû'n-ileyh Hüseyin Beğin zimmetinde olan akçelerinden ale'l-hesab altmış altı kızıl altun alub kabz eyledik ba'de müşârû'n-ileyh Hüseyin Beğ gelüb Hasan Beşe'dedir didikde mezbur Sinan Ağa tasdik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Bali, Mehmed Hilmi ibni İbrahim, Ramazan bin Mehmed, Mehmed bin Mehmed Ali ve gayrihüm.

Belge -180

Kilis'e tâbi Heşnevan taifesinden Çolak el-Hac Hüseyin'in eşeğini sattığını beyan ederek ücretini aldığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn'ül-mübarek fi 17 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kazâ-i Kilis'e tabi' Heşnevan taifesinden Nasır kethüda cemaatinden Çolak el-Hac Hüseyin bin Mehmed mahfil-i kazâda el-Hac Mehmed bin Hayri mahzarında ikrâr idüb mezbur el-Hac Mehmed bir boz kancık arzı siyah sopalı merkebimi suk-î sultânide sekiz guruşa bey'i bât ile bey' idüb akçesini alub kabz eyledim didikde mezbur Hacı Mehmed tasdik idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Derviş Ramazan bin Mehmed mahalle-i Kürkcü, Molla Mehmed bin Hacı Ali, Osman bin İbrahim ve gayrihüm.

Belge -181

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olup vefat eden İsmail'in oğlu küçük olması hasebiyle mirasını alabilmesi için el-Hac Tatar adlı hatunun vasi olarak tayin edilmesi hususunda hüccet..

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tışlaki'den fevt olan İsmail'in küçük oğlu İbrahim babası İsmail'den kendüye düşen emvâl ve erzakını zabt ve kabz ve hıfz ve derdest eylemek için bir vasi lazım-ı velayet olmağın müteveffâ-yı mezbur İsmail'in varakası el-Hac Tatar nam Hatunı kibel-i şer'iden vasi nasb ve ta'yin idüb ve vasiye-i mezbure üzerine dahi bir nazır ta'yin olunması lazım olmağın vasiye-i mezbure el-hac Tatar Hatun'un üzerine Uncu Musa Çelebi nam kimesne nazır nasb ve ta'yin idüb mezbur Musa nezaret-i mezbureyi ve mezbure Tatar Hanımı vesayet-i mezbureyi kabul itmeğın bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed bin Hacı Çavuş dergâh-ı 'âli, Hacı Ahmed bin Ahmed, Ramazan bin Abdi, Ali bin Mihail ve gayrihüm.

Belge -182

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Tatar Hatun'un İbrahim'in zimmetinde yirmi kızıl altın mihrinin olması dolayısıyla adı geçen mülklerin Tatar Hatun'a verilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Tışlaki mahallesinden Mevlana İbrahim mahfil-i kazâda validesi Tatar Hatun tarafından vekil olan dergâh-ı 'âli çavuşlarından Ahmed Çavuş mahzarında ikrâr idüb validem mezbure Tatar Hatun'un müteveffi babam İbrahim'in zimmetinde yirmi kızıl altın mihr-i mü'ehhiri olduğunu isbat idüb hâlâ şehir turabında Suyukarı'da vakî' bir tarafı Kalay Mustafa Çelebi mülkü ve bir tarafı Ömer Ali mülkü ve bir tarafı mekabir ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan bir kıt'a hazrevat ziraatı olunur bin müşare bostanı bin guruşa ve tahtû'l-kal'ada vâkî' Börekci

Cavrioğlu mütemekkin olduğu bir bâb dükkânı ve kurbunda vâkî bir bâb terzi dükkânını

Sayfa 64

Belge -182'nin devamı

Ve hafaf bazarında vâkî bir bâb ma'lumetü'l-hudud hafaf dükkânını ve Uzunpazar'da vâkî Ağacık'da sakin olduğu bir bâb ma'lumetü'l-hudud bir bakkal dükkânını cem dört dükkândır beş yüz guruşa ma'an beş yüz gurusu olur mezbure Tatar Hatun'a virdim min-ba'd bostanda dört dükkânda benim ba'de da'vâm kalmadı ve mezbure Tatar Hatun'un dahi mihr-i mü'ehhirinden bende alakası kalmadı didikde mezbur Ahmed Çavuş tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Abdullah Çelebi bin Şah Veli Efendi, Fethullah Çelebi bin Hüseyin, Molla Mehmed bin Ali, Katib Ahmed Çelebi bin Nureddin ve gayrihüm.

Belge -183

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden olub Türkmen-Halep kâtibi olan Mehmed Çelebi'nin kölesini azâda ettiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salis

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik'de sakin olub ashab-ı hayratdan bi'l-fiil Türkmen-Haleb kâtibi olan Fahrü'l-hayri Mehmed Çelebi ibni Mustafa Çavuş mahfil-i kazâda abd-ı memlûki olan Çerakes (..?..) altun Hasan ibni Abdullah mahzarında tav'ân ve rızâen ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub mezbur Hüseyin hasbinallah olmağım ve talebü'l-mariza tedârikim yevmü'l-tevkî mâl ve yetimûnû'l-eman atiullah kılub teslim ve imtisalen Mehmed bin seyyidü'l-irâd ve'l-resul el-muhteremen i'takdır kaydı ibka-i rak'iyetlerini ıtlak ve ferîkdir hazıran ikrâr idüb zümre-i ahrara ilhak eyledim min-ba'd mevali için atika üzerinde sabit olan hakda ve'l-ahirin gayrı hakkım bakî kalmayub sair ikrar-ı asliyesini inhad oldu didikde merkur Hasan vech-i meşruh üzre olan kelimasını tasdik idüb sıhhat-i i'tamına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hasan bin Hizarcı Bahri, Abdülbaki bin Dünder, Mustafa bin Abdurrahman, Hacı Hasan bin Beğkulu Emrullah bin Mustafa ve gayrihüm.

Belge -184

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Emine'nin vekil eylediği eşi Mehmed Çelebi ve kızkardeşi Cemile Hatun tarafından vekil olan eşi Ahmed Çelebi vasıtasıyla babalarından kalan miras yerinin Mehmed Çelebi'ye satışının gerçekleştirildiği hususunda hüccet

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik mahallesinden Emine binti İbrahim Çelebi tarafından vekil olan zevci Mehmed Çelebi ibni el-Hac Abdülkadir ve hemşiresi Cemile Hatun tarafından vekil olan zevci Ahmed Çelebi ibni Tengriverdi mahfil-i kazâda bi'l-fiil Türkmen-Haleb kâtibi olan Mehmed Çelebi ibni Mustafa mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' arzı altı zirâ' ve tûlî on zirâ' arz müteveffî babalarından irs-i şer'le mezburtan Emine ve Cemile Hatuna intikal idüb mezkûr Mehmed Çelebi binâ eylediği dârın burnundan sokak duvarına varınca ma-beynde olan arz otuz altı guruşu iki selase guruşa mezkûr Mehmed Çelebi'ye bey'i bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrî yedinden alub kabz eyledik didiklerinde mezkûr Mehmed Çelebi tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Müderris Mehmed Efendi, el-Hac Hüseyin bin Hacı Sunullah, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -185

Tarla-i Atik mahallesinden olan Fatma'ya babasından intikal eden yeri bina eyleyen Mehmed Çelebi'ye satışını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 19 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Tarla-i Atik'de sakin Fatma binti İbrahim Çelebi tarafından zevci Zeynel Çelebi ibni el-Hac Yusuf mahfil-i kazâda Türkmen-Haleb kâtibi Mehmed Çelebi ibni Mustafa Çavuş

Sayfa 65**Belge -185'in devamı**

Mahzarında isaleten ve vekâleten ikrâr idüb mezbur Mehmed Çelebi'ye mezbure Fatma'ya babasından intikal itmiş altı zirâ' tûlî on zirâ' uzun yerin kendüsi binâ eylediğini duvarın burnundan ön tarafda kendüsi bina eylediği divana varınca yeri mezkûr Mehmed Çelebi'ye elli guruşa bey'î bât ile bey' idüb kabz-ı semeni ve teslim hatmin eyledim didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -186

Eyüb mahallesinden olan Raziye'nin el-Hac Hüseyin'den boşanıp boşandığı günden itibaren üç defa âdet hali yaşadığının beyan edilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Eyüb'den Raziye binti el-Hac İbrahim tarafından Ahmed Çelebi ibni Hasan mahfil-i kazâda mezbure Raziye'yi zevci el-Hac Hüseyin bırakub gidüb mezbure Raziye şafi'aya gidüb mezbur el-Hac Hüseyin'den boşanub boşandığı günden bu ânâ gelince iki aydan ziyade olub üç def'a hayz görüb yeni arınmış didikde mezbure Raziye'ye kıbel-i şer'iden adam ta'yin olunub varub üç def'a hayz görüb arındığına yemin eylediğini varan adam gelüb haber virüb had olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hanefî bin Cuma, Salih bin Ali, Veled bin Bali ve gayrihüm.

Belge -187

Ayntab'da Tube mahallesinde olan dükkânın Makbel mescid-i şerifinin imamı olan Mevlana Hayreddin'in Makbel mescidinin vakıflarından olduğunu iddia etmesiyle talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-hams 20 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tube'de vâkî Makbel mescidi demekle ma'ruf mescid-i şerifin imamı olan Mevlana Hayreddin ibni el-Hac Ali mahfil-i kazâda İsmail Çelebi ibni Abdülhalim mahzarında takrir-i kelâm kılub Makbel mescid-i şerifinin evkafından Hafaf bazarı kurbunda vâkî bir tarafı

mahkeme-i şerif vakfı ve bir tarafı Ömeri mescidi vakfı ve bir tarafı mezbur İsmail Çelebi dükkânı ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdud olan dükkân mescid-i mezburun vakfindan olup mezbur İsmail Çelebi’nin dükkânı kurbunda olmağla dükkân-ı mezbure hilâf-ı şer’i vaz’û’l-yeddir şer’a taleb iderim deyücek bi’l-müvacehe mezbur İsmail Çelebi’den sû’âl olundukda inkâr ile cevap virdikde mezbur Molla Hayreddin’den da’vasına mutabık beyyine taleb olundukda udûlden Ahmed bin Süleyman ve Mehmed bin Hüseyin hazıran olup adâ-i şهادet-i şer’iyye kılub mahdud-ı mezkûr dükkân Tube mahallesinde vâkî Makbel mescid-i şerifinin vakfidır şahidleriz şهادet dahi ideriz didiklerinde şهادetleri hîn-i kabulde vâkî olup mezbur İsmail Çelebi dükkân-ı mezburdan kasr-ı yed eyleyüb dükkân-ı mezbur mescid-i mezburun vakfindan hükm olunduğunu bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Ömer Çelebi bin Kemal Efendi, Abdülvehhab bin Molla Haydar, Mir Mehmed bin Molla Haydar, Molla Ahmed bin Hacı Abdullah, (..?..) ve gayrihüm.

yevmi’l-hams 21 Receb sene seb’ ve işrin ve elf.

Sayfa 66

Belge -188

Sinan Ağa’nın Ayntab’da Hüseyin Paşa hazretlerinin toprağını idare etmek istediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Sinan Ağa bin Abdullah mahfil-i kazâda ikrâr idüb Hüseyin Paşa hazretlerinin oğulları Ayntab kazâsında vâkî ze’âmet-i karrasını cümle bu sene ben zabt ideyim her kim iki yüz guruş noksan gelür ben ve yedimin vacibû’l-edâ deynim olsun dediği kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Seyyid Mehmed Efendi, Kara Hüseyin bin Hüseyin, Ramazan bin Mihail ve gayrihüm.

Belge -189

Tıslaki mahallesinden Musa ve annesi Tatar Hatun’un köleleri olan Abdullahoğlu Musa’nın kendi mallarına tacizde bulunduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Tışlaki mahallesinden Musa bin İbrahim ve validesi Tatar Hatun tarafından dergâh-ı ‘âli çavuşlarından Ahmed Çavuş mahfil-i kazâda abd-ı memlûkleri olan efladû’l-asl vasıtu’l-kame ısgaru’l-van Musa bin Abdullah mahzarında mezbur Musa isaleten ve müşarû’n-ileyh Ahmed Çavuş vekaleten ikrar idüb mezbur Musa’yı hasbinallahi’l-azim ve talebe’l-marizatû’l-kerim yevmi’l-yenbağı mal-i vela nebunû’l-ahsenatillahi bi-kalb-i selim ve imtisâlen Mehmed Beşe Resulullah sallallahu aleyhi vesselem min-i‘tikad-i kıble-i mü’minun atikullahi teala bekl-i uzv min uzven mine’n-nar kendü malımızdan izâc eylediği sair ahrâr-ı müslimin gibi olsun didiklerinde mezbur Musa tasdik idüb sıhhat-i i’tika hükm olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Ramazan bin Osman, Süleyman Çelebi bin Mehmed subaşı, Ali bin Mihail, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge- 190

Çukur mahallesinden muhallebici İbrahim’in Ramazan Çelebi’ye olan borcunun bir kısmını ödediğini ve bir ferace değerinde borcu kaldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur’dan muhallebici İbrahim mahfil-i kazâda Ramazan Çelebi ibni Osman mahzarında ikrâr idüb merkum Ramazan Çelebi’ye vacibû’l-edâ yetmiş beş guruşın nakid virüb ve dokuz guruşa mahalle-i mezburede vâkî‘ bir tarafı tarîk ve bir tarafı mescid vakfı ve bir tarafı mahalle ve bir tarafı yine vakıf dükkânı ile mahdud olan bir bab hallac dükkânının virüb ve on bir guruşından virmek üzere bakî yirmi guruş deynim kalub yirmi guruş dahi tarih-i kitabdan bir seneye yirmi dört guruşa bana ferace virüb yirmi dört guruşın ferace bahasından deynim kalmışdır didikde mezbur Ramazan Çelebi tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Kara Hasan bin Hasan, Ali bin Mihail, Uzun Musa bin Musa, Bevvab Ali bin Şaban ve gayrihüm.

Belge -191

Akyol mahallesini sakınlarından olan Hasan’ın mahallede gerçekleşen kına gecesinde oğlu Mustafa’nın bıçaklandığını iddia etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Akyol'da sakin Hasan bin İsa Beğ mahfil-i kazâda Mustafa bin Rüstem mahzarında takrir-i kelâm kılub mahalle-i mezburede bu gece kına gecesi var idi benim oğlum mezbur fahru'l-akran merhum Mustafa bıçak ile sol böğründen vurub mecruh eyleyüb yağma çıkmıştır şer'a sû'âl olunub ikrâr-ı hak olunmasını taleb iderim deyüb mezbur Mustafa'dan sû'âl olundukda bi'tav' ve'r-rıza (..?..) ve'l-ceza ikrâr ve i'tiraf idüb bu gece mahalle-i mezburede olan kına gecesinde mezbur Mahmud ile

Sayfa 67

Belge – 191'in devamı:

Mukayyed üzre Aktörük'de mezbur Mahmud'un elinde tütün tarlası var idi zikr olunan tarla-i mezbur Mahmud'dan taleb eylediğimde inad eyleyüb virmedikde mezbur Mahmud'u bıçak ile sol böğründen vurdum didiği bi'l-fiil liva-i Ayntab yeni kaimakamı olan fahrû'l-akran Mustafa Ağa tarafından Osman mahzarında bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Yakub bin İsa, Abdülkadir Beğ ibni Timurhan, Hacı Hasan bin Ahmed, Hacı İbrahim bin İbrahim, Aydın bin İbrahim, Molla Ahmed bin Süleyman, Mahmud bin Memi, Halil bin Hüseyin, Mehmed bin Veli, Ali Beşe derviş ve gayrihüm.

Belge - 192

Alennecar mahallesinden olan Ali Dursun üç yaşında olan kızının bekâretinin Hacı Halil'in karısı Aişe tarafından oklava ile yok edildiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Ale'n-necar'dan Ali Dursun bin Mustafa mahfil-i kazâda Döndü binti İsnek mahzarında iddi'â idüb mezbure Döndü işbu meclisde hazır üç yaşında Fatma nam sağire kızımın fercine bir sokub mağmeni sokub bekâretini zail eylemiş sû'âl olunmasını taleb iderim didikde mezbur Döndü'den sû'âl olundukda mezbure Fatma'nın fercine işbu meclisde hazır Hacı Halil'in zevcesi Aişe binti Ali oklağa ile dürtüb bekâretini zail eyledi didikde mezbure Aişe'ye sû'âl olundukda inkâr idüb ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ali bin Hacı Hızır, Hacı Mahmud bin Ahmed, Hacı İbrahim bin Memi, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -193

İsbaturun karyesinden olup vefat eden Arife'nin oğlu Hüseyin'e babasından kalan mirası alabilmesi için Hüdaverdi'nin vâsi olarak tayin edilmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-sebt 22 Recebû'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Isbaturun'dan bundan akdem fevt olan Arife'nin Hüseyin nam sağır oğluna müteveffî babasından aid olan hisse-i şer'iyesinin ahz ve kabzına ve zabt ve hıfzına vesâ'ir ahvalini görmeğe vasi lazım olmağın işbu hamilû'l-hüccce Hüdaverdi bin Hacı Mehmed kıbel-i şer'iden vasi nasb olundukda mezbur dahi kabul idüb vakı'a ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Bayram, Hacı Ahmed bin Ahmed, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge – 194

Kara Mustafa Paşa vakfı üzerlerinde vefat eden Hacı Mehmed'den sonra bezazistan içerisinde olan dükkanın icareye verilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki merhum ve mağfuru'n-leh Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerlerinde müteveffî olan Hacı Mehmed bin Hacı İbrahim mahfil-i kazâda Hacı Ömer Şah bin Mustafa mahzarında ikrâr idüb bezasistanın içerisinde vâkî' sabıka Memiş oğlu sakin olduğu dükkânı ayda on sekizer pareye tarih-i kitâbdan üç seneye varınca icâreye verdim didikde mezbur Hacı Ömer Şah tasdik idüb sıhhat-i icâre hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Halil bin Hacı Yusuf, Hacı Halil bin Hacı Sunullah, Hacı Ahmed bin Ahmed, Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed ve gayrihüm.

Belge -195

Ayntab'da Şehreküstü mahallesi sakinlerinden olan İbrahim Ağa'nın Yusuf'a bostan dahilinde olan dört ceviz ağacını sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Şehreküstü'de sakin dergâh-ı 'âli bevvâblarından İbrahim Ağa ibni Çağatay tarafından İbrahim bin Halil ve Cafer bin Allahverdi şهادتleri ile vekâleti sabit olan Cemil bin İshak mahfil-i kazâda vekâlete hafızû'l-hücce Yusuf bin Mehmed müvâcehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarih-i mer'î kılub karye-i Karvan turâbında vâkî' iki tarafı Ahmed Çavuş mülki

Sayfa 68**Belge 195'in devamı:**

Ve bir tarafı harîk ve bir tarafı mülk-i mezbur ta'rif-i şer'î müteveffî ile mahdud olan eşcâr-ı müsmire-i muhtelifeyi müştemil bostanı dahilinde olan dört dip kaimû'l-vusul ceviz eşcârıyla mezbur Yusuf'a yetmiş guruşa bey'î bât-ı kat'î ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr yetmiş guruşa müşterima mezbur yedinden bi't-tamam alub kabz eyledi ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kara Hüseyin bin Hüseyin, Hüseyin bin Mansur, Osman bin Yahya, Mehmed Efendi el-müderriş, Mehmed Çavuş mahalli, ve gayrihüm.

Belge -196

Şarkıyan mahallesinden Müşfika Hatun'un mülk yerlerinin kendisinden habersiz kızının kocası olan Mehmed Beşe tarafından satılması üzerine satışın reddedilmesini talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn

Şarkıyan mahallesinden Müşfika Hatun binti Acem Mirza mahfil-i kazâda Şahide binti Hasan müvâcehesinde takrir-i kelâm kılub mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Murad Ağa mülkü ve bir tarafı Hasan mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Memi mülkü ile mahdud olan iki beyt ve cebe-mâ havlusıyla benim mülküm olub benim haberim yoğiken kızım Fatma'nın zevci olan Mehmed Beşe

nam kimesneden mezbur Şahin'den maktulen bey' eylemiş makbulüm değildir sû'âl olunub men' olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvâcehe merkur Şahin'den sû'âl olundukda zikr olunan dâri mezbure Müşfika'dan kırk guruşa iştirâ eyledim akçesini kendüye virüb terahim eyledim didikde mezbure Müşfika münker oldukda mezkûr Şahin'den beyyine talep olundukda udûlden Aydoğmuş bin Kanber ve İzzet bin Ali hazırın olub mezbur Müşfika bizim huzurumuzda mahdud-ı mezkûr dâri mezbur Şahin'den kırk guruşa bey'-i bât-i kat'i ile bey' idüb akçesin alub kabz eyledim şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehâdetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan bin Ali, Veli bin Murad, Memi bin Mehmed, Allhverdi bin Berber Ahmed ve gayrihüm.

Belge -197

Ayntab'da Hacı mahallesinden olan Kara Mustafa Paşa'nın vakfının üzerlerinde Bezazistan'da olan dükkanın kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından Hacı mahallesinde sakin olub merhum ve mağfurun-leh Kara Mustafa Paşa'nın bunda olan evkafının üzerlerinde berât-ı padişâhi ile ma'kud olan fahrû'l-akrân el-Hac Mehmed ibni el-Hac İbrahim mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitab el-Hac Hüseyin ibni Sadık müvacehesinde ikrâr idüb bezasistan içerisinde vâkî' hâlâ Hoca Hanefî sakin olduğu dükkân tarih-i kitâbdan üç seneye varınca ayda on sekiz pareye icareye virdim didikde mezbur Hacı Hüseyin icare-i mezbureyi kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı şod.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed, Zeynel Çelebi bin Hacı Yusuf, Molla Davud bin Ebubekir, Süleyman bin Ahmed ve gayrihüm.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 25 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 69**Belge- 198**

Ayntab'da Kara Mustafa Paşa vakfı olan Bezazistan'ın Kikcereçakan'da bulunan mescidin imam ve mütevellisi Molla Mehmed'in mescidin hiç parası kalmadığından tamir ve termimi için lazım olan miktar mukabelesinde vakfa bağlı baytar dükkânının kiraya verilmesini belirtmesi hususunda hüccet.

Mahmiye-i Ayntab'da vâkî' merhum ve mağfurun-leh Kara Mustafa Paşa'nın vakfı olan Bezazistan'ın Kikcereçakan kapısında vâkî' mescid-i şerifin imam ve mütevellisi olan Molla Mehmed bin Takar Hasan mahfil-i kazâda sabıku'z-zikr Bezazistan'ın mütevellisi olan el-Hac Mehmed ibni el-Hac İbrahim müvecehesinde ikrâr idüb tahtû'l-kal'ada vâkî' olan baytar dükkânı zikr olunan Mehmed'in vakfından olub lâkin nice taraftan yeri hali ve harabe olub mescid-i mezbure bir akçe ve bir pare aidesi olmayub zikr olunan baytar dükkânının ta'mir ve termimine kabulünün ve vakfının dahi asakirleri olmayub dükkân-ı mezburun yeri Mustafa Paşa vakfına lazım olmağla dükkân-ı mezburun yeri mukabelesinde iki pare ayda on altı Osmani kiralari dahi ziyade itmek tahmilleri olan dükkânları vakf-ı mezburun malından bir baytar dükkânı bina eylemek üzere zikr olunan dükkânlar ile istibdal olunması vakf-ı mezbur hakkında evi ve enfî olduğın sekati hayr virdikde sabıku'z-zikr baytar dükkânına iki bab semerci ve bileyci dükkânları ile istibdal eyleyüb mescid-i mezburun harabe ve ta'mire muhtac olan yerlerini bina ve ta'mir eylemek için iki bab bileyci ve semerci dükkânlarımı alub kabz eyledim didikde mezbur Hacı Mehmed minvâl-i meşruh üzre olduğını tasdik ve kabul idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Ahmed, Ramazan bin Osman, Şaban bin Abdi, Molla Mehmed el-müderris ve gayrihüm.

Belge -199

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olan Hasan Beğ'in, Cevizlice'de bulunan mülklerini Mehmed Beğ'e sattığını belirtmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-erba'a el-mübârek fi 25 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Şhreküstü'de sakin fahrû'l-meclis-i şer'î Hasan Beğ ibni Ferdi Çavuş zide-kadrehu mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitâb ebniya-i silahdardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran Hüseyin Beğ ibni Mustafa mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î kılub mahalle-i Cevizlice'de vâkî' bir tarafı Ebubekir evi ve bir tarafı Mehmed Beğ evi ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan bir ev ve bir mahzen ve bir matbah ve bir hırdavat ve bir eyvan altı ev ve bir mağarada su kuyusudur ve hoş müştemil dârımı üç yüz guruşa mezbur Hüseyin Beğ'e bey'î bât-i kat'î ile bey' idüb halef-i mezkûr mukabelesinde (..?) üç yüz guruşa alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeşâ mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'n-lehû'l-mezkûr vicahen tasdik ve şekaveten tahkîk idüb tarafeynden icab ve kabul ve kabz ve ikbazı bulunmağın sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ahmed Halvacı ibni Mustafa, Mustafa Hilmi kâtib-i hâl, diğer Hacı Mustafa kethüdâ-i ma'î mezbur, Molla Ahmed bin Mehmed Hilmi, Hasan Hilmi bin Mahmud, Kazgancızade Katib Mehmed Hilmi, diğer Katib Bekir ibni Mehmed Efendi, Ali Kaya helvacı, Müdür Ali, Ali Sufi ibni Helvacı, ve gayrihüm.

Belge- 200

Cabi mahallesinde Cabioğlu camiine müteveli olan Hacı İbrahim'in caminin vakfından olan hafaf dükkânını kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Cabi'de vâkî' Cabioğlu Camiine müteveli olan Hacı İbrahim bin Bali mahfil-i kazâda Abdülkadir bin Fahreddin mahzarında ikrâr idüb cami-i mezburun vakfından olub hafaf bazarında vâkî' bir tarafı mahalle ve bir tarafı cami vakfı

Sayfa 70

Belge – 200'ün devamı:

Ve bir tarafı Araboğlu dükkânı ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan bir bab hafaf dükkânını tarih-i kitabdan üç seneye ayda otuz Osmani ile senede iki batman zeyt bahçesi virmek üzere icareye virdim didikde mezbur Abdülkadir tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Bayram, Ramazan bin Osman, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -201

Tahtalı camiine imam ve hatip olan Mevlana Mehmed Efendi ve Alaybeğ camii imam ve hatibi olan Mevlana Abdülhalim Efendi ve Çukur kastalına imam olan Mevlana Mehmed Efendi'lerin beratlarının yenilenmesi için asitane-i saadete gönderdikleri hususunda hüccet.

Oldur ki hâlâ Tahtalu camiine imam ve hatib olan fahrû'l-ulema Mevlana Mehmed Efendi ibni Abdüllatif ve Alaybeğ camiine imam ve hatib olan Mevlana Abdülhalim Efendi ibni Hüseyin ve Çukur kastalına imam olan Mevlana Mehmed Efendi mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub cümle beratlarımız tecdid eylemek için asitane-i sa'âddete gönderdiği canib-i şer'iden izin taleb ideriz didiklerinde canib-i şer'iden izin virilüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Mehmed Efendi el-müderris, Molla Mehmed bin Ali, Molla Ali bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge - 202

Beğ mahallesinden Şaban'ın, evini Ahmed'e sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Beğ'den Şaban bin Mehmed mahfil-i kazâda Ahmed bin Murad mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Şaban evi ve bir tarafı Çolak evi ve bir tarafı İsmail evi ve bir tarafı tarik-i 'âmm ile mahdud olan dârımı on buçuk guruşa bey'î bât ile bey' idüb akçesini alub kabz eyledim didikde mezbur Ahmed tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Müderris Mehmed Efendi, İbrahim Halil bin Hacı Halil, Ömer bin Hacı Yahya, İbrahim bin Mehmed Mahalle-i Beğ ve gayrihüm.

Belge - 203

Ayntab'da Eyüb mahallesinden olub vefat eden Hamza'nın eşi Ümmühan ve kızı Zahide, vefat eden Hamza'nın oğlu Mahmud babasından kalan mirası masraflarını karşılamak için sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Eyüb mahallesinden bundan akdem fevt olan Hamza'nın zevcesi Ümmühan binti el-Hac Mehmed ve kızı Zahide mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezkûrın oğlu Mahmud mahzarında Ali Hasan ikrâr idüb müteveffâ-yı mezburun yüz guruşluk metrûkâtını bey' idüb kendü masarımıza harc idüb meblağ-ı mezkûr yüz guruşdan mezkûr Mahmud altmış guruşa intikal idüb hâlâ mahalle-i İbn-i Şeker'de vâkî' bir tarafı Ömer evi ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Ali Kaya evi ile mahdud olan dâri otuz guruşa mezkûr Mahmud bey' idüb akçesini zimmetimizde olan altmış guruşın otuz guruşundan hesab idüb zimmetimizde otuz guruş kalmışdır didiklerinde mezbur Mahmud tasdik idüb ma-vaka' kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Hasan müteveli ibn-i baba, Şaban bin Abdi, irza bin Ali, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -204

Çukur mahallesinden Halime, bir ev yerini mezbur Mehmed'e sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Halime binti Tengriverdi mahfil-i kazâda Mehmed bin Hamza müvâcehesinde ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' iki tarafı tarîk ve bir tarafı Musa mülkü ve bir tarafı Ebubekir mülkü ile mahdud olan bir ev yeri iki senedir ki mezbur Mehmed'e elli şahiye bey'i bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledim didikde mezbur Mehmed tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Ramazan bin Osman, Ali bin Miaail, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Fi yevmi'l-hams el-mübarek fi 27 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 71

Belge -205

Kara Mustafa Paşa evkafları mütevellisi olan Hacı Mehmed'in vakfa bağlı kahvehaneyi Hacı Ömer'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki merhum ve mağfurun-leh Kara Mustafa Paşa'nın evkafları üzerlerinde mütevellî olan Hacı Mehmed bin el-Hac İbrahim mahfil-i kazâda mezbure Hacı Ömer bin Mehmed müvâcehesinde ikrâr idüb sabıka Eskiciler bazarı iken yıkılıb kahve bina eylediğim kahveyi tarih-i kitabdan ki bin yirmi yedi Şabanû'l-mu'azzamanın guresinden her gün yarım guruşa üç seneye varınca mezbur Hacı Ömer'a icareye virdim didikde mezbur Hacı Ömer icare-i mezbureyi kabul idüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Abdurrahman Efendi, Mehmed Çelebi ibni Şemseddin, Zeynel Çelebi ibni Hacı Yusuf, Zekeriya Çelebi ibni Hacı Ali, Abdülmuti Çelebi ve gayrihüm.

Belge - 206

Ayntab'a Bostancı mahallesinden Ömer, annesinden kalan mirası kızkardeşi Halime'nin sattığını iddia ederek hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams el-mübarek.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Bostancı'da sakin Ömer ibni İbrahim mahfil-i kazâda hemşiresi Halime binti İbrahim müvâcehesinde takrir-i kelâm kılub karye-i Leylencik turâbında vâkî' bir tarafı Abdülbaki Efendi bostanı ve bir tarafı Hacı Süleyman bostanı ve bir tarafı vakıf bostanı ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan Kırkağaç dut bostanının içinde olmağın dört dip kaimû'l-usûl ceviz eşcarı ile olan bostanını otuz guruşa aldım Fatma kendü mülki iken Kalaycıoğlu Osman dahi işbu meclisde hazır hafızû'l-hücce Hacı Mustafa ibni Hüseyin nam kimesneye bey' eylemiş bostan-ı mezkûrda da'vâm yokdur lâkin bostan-ı mezkûr bahası otuz guruşa alub kabz eyledikden bir ay sonra vefat eylemedi selh-i mezkûr felç olmuşdur mezbure Halime'den sû'âl olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbure Halime'den sû'âl olundukda validem bostan-ı mezkûrı bey' eyledi ve hasta olub yatdığı yerde bedeni felç olduğunu bilmezim deyüb mezbur Ömer meblağ-ı mezkûr validem Fatma fevt oldukda kendü yanında kalub ve tecmilathanemiz dahi kendünde olmadığına yemin eylesin deyüb mezbure Halime'ye yemin verüb vakı'û'l-hâl ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin Mehmed, Molla Hasan bin Mehmed Çelebi, Muhzır Veled, İsmail muhzır ve gayrihüm.

Belge - 207

Şehreküstü mahallesinden Mehmed ile eşi Elif'in boşanması hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-sebtû'l-mübarek fi 29 şehr-i Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Şehreküstü'den Mehmed bin Hasan mahfil-i kazâda zevcesi Elif binti Kutlu mahzarında ikrâr idüb mezbure Elif ile adem-i zindegân üzre olmağın zimmetinde olan mihr-i mü'ehhir ve nafaka-i iddet vesair hukuk-ı vacibesinden zimmetimi ibrâ ve iskat idüb ben dahi bain talak boşadım didikde mezbure Elif tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin Hamza, Ahmed bin Mehmed, Abdullah bin Şeref ve gayrihüm.

Sayfa 72

Belge -208

Ayntab sakinlerinden Hayreddin Ağa'nın vefatıyla oğluna vâsisi olan amcası tarafından kalan mirasın müşterekleri olmasından dolayı yeğenine intikal eden hisseyi yetimin hakkıdır diyerek satması hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab sakinlerinden olub bundan akdem fevt olan merhum Hayreddin Ağa'nın Ömer nam sağır oğluna vasi olan ammisi dergâh-ı 'âli bevvalarından fahrû'l-akrân Hacı İbrahim Beğ ibni el-Hac Mehmed meclis-i şer'i şerif-i nebevide beraber zabt olub dergâh-ı 'âli müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa ibni İbrahim Kasım Ağa dame-mecdihu mahzarında vesayeten ikrâr idüb Üsküdar'da Yenimahalle'de Valide Cami kurbunda vâkî' iki tarafı tarik-i 'âmm ve bir tarafı müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı Hacı Seydi Ali Beğ evi ile mahdud olan iki beyt ve bir matbah ve bir kiler evi ve havlu ve iki evde ve bir ahur müteveffi Hayreddin Ağa'nın mülkü olub ma'ân mezkûr Ömer'e irs-i şer'i ile intikal idüb ve lakin harabe müşerref olub bey' olunmasını yetim

hakkına evi olmağın hâlâ zıkr olunan dârı ve oda-i cümle tevabî'i ve levahıkı ile müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretlerine bin aded esedi guruşa bey'i bât kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûrı yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim didikde müşârû'n-ileyh Mehmed Ağa hazretleri tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

fahrû'l-ulema Mevlana Davud Efendi, Fahrû'l-akran Ahmed Çavuş, Kıdvetû'l-akran Abdullah Beğ, Hüdaverdi Ağa ibni Hüseyin, Katib Mehmed Çelebi bin Ebubekir ve gayrihüm.

Belge -209

Eyüb mahallesinden Cemile'nin eşi Cuma'dan kendisi ve kızı için nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmû'l-ehad el-mübarek fi 29 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Eyüb'den Cemile binti Kasım mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb zevcem Cuma bundan akdem altı aydır ki beni ve Emine nam Hafize kızı bila nafaka vela-kisve bırakub gidüb nafaka ve kisveye şahidleriz kıbel-i şer'iden takdir-i nafaka ve kisvet olunmasını talep iderim didikde mezbure Cemile ile mezbure Emine'ye yevmi beş Osmani takdir-i nafaka ve kisvet olub istidâneye izin virilüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Ramazan bin Osman, Mehmed bin Bayram, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -210

Ayntab'da Tahtani mahallesinde sakin Receb'in babasından intikal eden evi haksız yere amcam tasarrufuna almıştır diyerek talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Tahtani'de sakin bülüğına mukırr olub zahir hali dahi hissedenden olan Receb ibni Alihan mahfil-i kazâda İsak bin Mustafa mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Mustafa subaşı evi ve bir tarafı Şaban evi ve bir tarafı Emir İbrahim Beğ'in ahır ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan dâr bana

babam Ali Can'dan intikal eyleyüb benim mülk-i murisim iken işbu meclisde hazır ammim Musa benim vasim değil iken fuzulen bey' eyleyüb hâlâ da'vâ ve nizâ' eylediğimde ma-beynimizde müslimun masalîhun tevasut eyleyüb yirmi sekiz guruş üzerine beni sulh eylediler sulh-ı mezkûrî kabul-i bedel sulh olan yirmi sekiz guruşa alub kabz eyleyüb ammim mezbur Musa'nın nasbını kabul eyledim didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'n-lehû'l-mezkûr vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkik idüb sıhhat-i ikrâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Katib Hüseyin Çelebi, Osman bin Ömer, Hacı Şaban bin Hüseyin, Mehmed bin Hüseyin, Fahrullah bin Sırrı ve gayrihüm.

Sayfa 73

Belge -211

İbrahimli karyesinden Molla Veli'nin kendisine ait olan mülk yerlerini adı geçen kimseler tarafından haksız yere zaptedildiğini ve talep ettiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-isneyn fi 4 Recebü'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i İbrahimli'den Molla Veli bin Mehmed mahfil-i kazâda karye-i mezkûreden Ramazan bin Hüseyin ve Sıdkı bin Sıdkı ve Ahmed bin Mehmed ve İbrahim bin Mehmed ve Veli bin Osman ve Piri bin Abdülgani mahzarlarında takrir-i kelâm idüb karye-i mezkûre turâbında vâkî' Harman yeri ve Kadirokları ve Yolarası dimekle ma'ruf ma'lumetü'l-hudud olan arziler benim mülküm olub hâlâ mezburun kimesneler zabt iderler sû'âl olunub men' olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezburun kimesnelerden sû'âl olundukda zıkr olunan yerlerden mezbur Monla Veli feragat idüb semeni teslim idüb hüccet-i şer'iyye olmuşdur deyü bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz idüb mazmununda zıkr olunan yerleri mezburun kimesneler zabt eylesinler deyü mezkûr Molla Veli ikrâr eylediği mestur bulundukda mezkûr Molla Veli mazmun-ı hüccetimiz oldukda Süleyman Çelebi ibni Mehmed mazmun-ı hüccet-i şهادet idüb şahidler dahi talep olundukda zıkr olunan arazilerde da'vâm yokdur mazmun-ı hücceti kabul eyledim deyü mezbure Molla Veli ikrâr idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mustafa bin Ali Dülük, Hasan bin Hasan Dülük, Ahmed bin Ahmed Tube, İbrahim bin Mehmed Ammu ve gayrihüm.

Belge - 212

Ayntab kalesinden olan Abdülbaki'nin babasından intikal eden kalede bulunan bir evi kardeşleri tarafından satıldığını iddia ederek hissesini vasisi olan annesinin talep etmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-selase fi gurre-i Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kasaba-i Ayntab kal'asından Abdülbaki bin Ömer mahfil-i kazâda Halil ve Hacı Hasan veledi İbrahim mahzarlarında ikrâr idüb kal'a-i mezburede vâkî' bir tarafı el-Hac Mustafa bin Süleyman mülkü ve üç tarafı tarîk-ı 'âmm ile mahdud olan iki beyt ve bir matbah ve hoş müştemil olan dâr-ı müteveffi babam Ömer'den irs-i şer' ile bana ve validem Hatice'ye intikal idüb ben sağır iken validem mezbure Hatice vasim olub mahdud-ı mezkûr dârın nısf-ı şayi'ini vesayete ve kendüye aid olan selase hissesini asaleten mezburan Halil ve Can Hüseyin'in karındaşları müteveffi Mehmed kırk altuna bey'i bât ile bey' idüb otuz beş altunun alub kabz idüb bâkî dokuz altun kalub zikr olunan dokuz altunı dahi mezburan Halil ve Hacı Hüseyin yedinden ben alub kabz eylediğim min-ba'd da'vâm yokdur validemin bey'ini kabul eyledim didikde mezburan Halil ve el-Hac Hasan tasdik eylediklerinden sonra kal'a-i mezburede kâ'in olan Hacı Mustafa bin Süleyman mahzarında ikrâr idüb mezkûr el-Hac Mustafa'nın kal'a-i mezburede vâkî' kıblesi ve garbı ve şimali tarîk-i 'âmm ve garbı diğer el-Hac Mustafa mülkü ile mahdud olan bir ev hazinesidir ve bir matbah ve bir mağara ve hoş müştemil olan dârı ile mezkûr Abdülbaki'nin validesinden aldığım nısf-ı dâr ile istibdâl eyledik didiklerinde mezbur Hacı Mustafa tasdik idüb sıhhat-i ikrâra ve istibdâline hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Dizdar Ramazan Ağa, Salih Ağa, Hacı Mustafa bin Hızır Efendi, Mehmed Bölükbaşı bin Hacı Ahmed, Mehmed bin Hacı Baha ve gayrihüm.

Sayfa 74**Belge - 213**

Ayntab kalesinden olan Abdülbaki'nin babasından intikal eden kalede bulunan bir evi kardeşleri tarafından satıldığını iddia ederek hissesini vasisi olan annesinin talep etmesiyle on altın karşılığında davasından vazgeçtiği hususunda hüccet.

Oldur ki Ayntab kal'asından Abdülbaki bin Ömer mahfil-i kazâda Katib Hacı Mustafa bin Süleyman mahzarında ikrâr idüb kal'a-i mezburede ikrâr idüb kal'a-i mezburede vâkî' üç tarafı (tahrip) mezkûr Katib Hacı Mustafa mülkü ile mahdud olan iki ev ve bir matbah ve hoş müstemil olan dâr müteveffî babam Ömer'den bana validem Hatice'ye intikal idüb ben sağır iken validem benim vasim olmağla mahdud-ı mezkûr dârın nısf-ı şayi'ini mezkûrda kâ'in Hacı Mustafa'nın kal'a-i mezburede vâkî' kiblesi tarik-i 'âmm ve şarkî Seyyid Üveys oğlu mülkü ve şimali Ali mülkü ve garbı Hacı Hüseyin mülkü ile mahdud olan bir ev ve havlusuyla istibdâl idüb ve on altın dahi almış validemin istibdâlini kabul eyledim min ba'd da'vâm yokdur didikde mezbur Katib el-Hac Mustafa tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge - 214

Ayntab'da Orul karyesi ahalisi kethüda olan Kasım'dan memnun olmadıklarını bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kazâ-i Ayntab'a tabi' karye-i Orul ahalisi meclis-i şer'a hazırın olub karye-i mezkûrede kethüda olan Kasım bin Halil mahzarında takrir-i kelâm idüb mezkûr Kasım'dan razı değiliz karyemizde kethüda olduğına ve köyümüzün ahvaline karışdığına rızamız yokdur ve mukaddema eğer kethüda olursam (..?..) sebt idenlerden olayım deyü ahz ve şart eylemiştir sû'âl olunub ba'de'l-yevm kethüdalıktan ref' olunmağın taleb ideriz didiklerinde bi'l-müvacehe mezbur Kasım'dan sû'âl olundukda çünkü ahali-i karye beni kethüda olmağa razı değildir ben dahi feragat eyledim ba'de'l-yevm kethüda olursam minvâl-i meşruh üzre olan ammim benim üzerime sabit olub hakkımdan (..?..) deyüb ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Ramazan bin Osman, Ali bin Mihail, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -215

Hüsreviye evkâfına bağlı Hüsreviye camii şerifi vakfına tâbi olan dükkanın caminin tamir ve termimi için kiraya verildiği hususunda hüccet.

Oldur ki Hüsreviye evkâfının üzerlerinde müteveffî olan Ali beğ ibni Kurd Beğ tarafından kaimakam olan Hacı İsmail bin Hüseyin mahfiil-i kazâda Ramazan bin Mahmud müvâcehesinde ikrâr idüb Hüsreviye cami'i şerifinin vakfına tabi' tahtû'l-kal'ada vâkî' bir tarafı Kasab dükkanı ve bir tarafı Leblebici dükkanı ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan dükkan yirmi sene vardır ki kani ve harabe olub mezbur Ramazan dükkân-ı mezburuma kendü malından bina eyleyüb kirasından satılmak üzere taş duvarın vesair ırgatına yirmi yedi ak altın harc eyleyüb bir bakliyat dükkanı bina eyledikde tarih-i kitabdan üç seneye varınca ayda üç şahiye dükkan-ı mezbureyi kiraya virdim mezbur Ramazan didikde mezbur Ramazan tasdik ve icare-i mezbureyi kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Mahmud bin Seyyid Ahmed, Molla Ebubekir bin Osman, Hacı Muhsin bin Hacı Mehmed, Molla Mehmed bin Hacı Selim ve gayrihüm.

Fi yevmi'l-isneyn el-mübarek fi 2 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 75

Belge -216

Girit karyesinden Hızır'ın kendisine ait olan evi Molla Hasan tarafından zaptedildiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams el-mübarek fi 3 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Girit'den Hızır bin Mehmed mahfil-i kazâda Molla Hasan bin Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub bundan akdem yirmi sene vardır ki karındaşım Hasan iki kantar üzüm bey' idüb benim için mezkûr Molla Hüseyin'den

karye-i mezburede vâkî' ma'lumetü'l-hudud bir ev iştirâ idüb hâlâ mezkûr Molla Hasan zikr olunan evi yine zabt ider sû'âl olunub men' olunmak matlumubdur didikde mezbur Molla Hüseyin'den sû'âl olundukda bundan akdem zevcesi olan Huri'yi on iki guruşa bir ev bey' idüb ba'de yine mezbure Huri'den on sekiz guruşa Hatun aldım karındaşım Hüseyin'e bey' eyledim deyü münker oldukda mezbur Hızır'dan beyyine taleb olundukda şahidlerim bunda yokdur on gün mühlet virilsün şahidlerimi ihzar iderim deyüb on beş gün mürur idüb ikamet beyt idemeyüb ma-vaka' kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Hüseyin bin Mansur, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge - 217

Selanik sakinlerinden Mehmed Hindi'nin vefat etmesiyle beytü'l-mala intikal eden malları ve evraklarının Mustafa Çavuş hazretlerine satılması hususunda hüccet.

Vech-i tahrir-i tezkire budur ki Selanik sakinlerinden Mehmed Hindi fevt olub emval ve evrakı beytü'l-mala aid olub işbu (..) Süleyman bin Abdullah nam allâm ordu-yı hümayunda dellal virilüb üç gün bey'i men' olundukdan sonra Ayntab sancağının kethüdası Mustafa Çavuş hazretlerine dört bin akçeye bey' olunub zikr olunan dört bin akçe miri için kabz olunub yedine yoğiken vaz' olundu tahriren fi evâil-i Recebül'l-mürecceb sene seb' ve işrin ve elf.

Mehmed Ağa beytü'l-mâl, ordu-yı hümayun.

Belge -218

Ayntab kalesinde sakin Hacı Mehmed ve oğulları Molla Hüseyin ve Mahmud'un Çakırbacağı'nda Paşmaycı Hüseyin ve babası Arslan'ın on senedir mülklerini Mehmed Ağa'ya sattığını belirtmeleri hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 3 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab kal'asında sakin Hacı Mehmed bin Mahmud ve oğulları Molla Hüseyin ve Mahmud veledi el-Hac Mehmed el-mezbur mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Mehmed Ağa ibni Ramazan müvâcehesinde ikrâr idüb

nefs-i şehir kurbunda vâkî' Çakırbacağı dinmekle ma'ruf mevzi'de vâkî' Paşmayıcı Hüseyin ve babası Arslan'dan aldığımız bir kıt'a bostan ile Artun Hüseyin Ağa nam kimesneden aldığımız bir kıt'a yerlerine mülâhık yakanın bir tarafı şehir-i Sacur ve bir tarafı mezbur Mehmed Ağa mülkü ve bir tarafı Hacı Burak ammisi mülkü ve bir tarafı seng evi bostanı ile mahdud mülk bostanımız eşcar-ı müsmire-i kahlafayı müstemildir on sene vardır ki mezbur Mehmed Ağa'ya altı guruşa bey'i bat-i kat'i ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim kılub aldım didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ramazan bin Mehmed, Mustafa Hilmi bin Süleyman, diğer Mustafa Hilmi bin Hızır Efendi, Mehmed bölükbaşı bin Hacı Ahmed, Hacı Muhsin ve gayrihüm.

Sayfa 76

Belge - 219

Ayntab'da Girit mahallesinden sipahi kulu olan Mehmed Beğ'in vefat etmesiyle sipahi kıyafetlerinin Abdülmuti Çelebi'ye elli esedi guruşa satıldığı hususunda hüccet.

Oldur ki hâlâ Ayntab sancağı olan Girit'den emirû'l ümerâ'il-kiram umdetü'l-küberâ'il-fiham Kasım Beğ dame-izihu hazretlerinin kaimakamı olan fahrû'l-akran Okçuzade Mustafa Çavuş zide-kadrehu mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce fahrû'l-müderresin Mevlana Abdülmuti Çelebi ibni Mevlana Abdülbaki Efendi zide-fazlehu mahzarında ikrâr idüb işbu meclisde hazır şühudû'l-hal vasıtu'k-kame Süleyman bin Abdullah, Selanikli Mehmed nam sipahinin kulu olub mezkûr Mehmed Beğ fevt olmağla mezkûr Süleyman vesair esbabı miriye aid oldukda mezkûr Süleyman Diyarbekir'de ordu-yı hümâyun emini olan Mehmed Ağadan dört bin akçeye satın alub mezbur Mehmed Ağa'dan mühürlü tezkire alub hâlâ ben dahi mezkûr Süleyman'ı mumâ-ileyh Abdülmuti Çelebi'ye elli esedi guruşa bey'i bât ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı bundan alub kabz eyledim didikde mezbur Süleyman dahi kul olduğımı ikrâr idüb mezbur Abdülmuti Çelebi tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Müderris Mehmed Efendi, Hacı Mehmed bin Bali, Zeynel Çelebi bin Yusuf ve gayrihüm.

Belge -220

Kızılca mahallesinden Abdülaziz'in evini Hızır'a sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kızılca'dan Abdülaziz bin Abdülkadir mahfil-i kazâda Hızır bin Bedir mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vaki' bir tarafı Abdi evi ve bir tarafı Hüseyin evi ve bir tarafı mescid ve bir tarafı Ahmed ve bir tarafı ile mahdud olan evimi cümle tevabi' ve levahık ile altmış guruşa mezbur Hızır'a içinde olan mücmel ile bey'i bat-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledim didikde mezbur Hızır tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman Çelebi bin Hacı Mustafa, el-Hac Hüseyin bin Musa, Abdi bin Musa, Ferman bin Abdullah ve gayrihüm.

Belge -221

Kara Mustafa Paşa evkafına bağlı Bezazistan'da olan kahve dükkânının kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 5 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Merhum ve mağfurun-leh Kara Mustafa Paşa'nın evkafı üzerlerinde müteveffi olan fahrû'l-akran es-Seyid Hacı Mehmed ibni es-Seyid el-Hac İbrahim mahfil-i kazâda Zaka taifesinden Yarsum veledi Hatır mahzarında ikrâr idüb evkaf-ı mezbure tabi' sabıka kahve olan Bezazistan'da vaki' sabıka Hacı Yusuf bin Murad sakin olduğu dükkânı ayda on sekiz pareye tarih-i kitabdan üç seneye varınca icareye verdim didikde mezbur Yarhum icare-i mezbureyi kabul ve kelimatını tasdik idüb sıhhat-i icâra hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Çelebi ibni Hacı Yusuf, Ebulderda bin Hacı Ömer Çelebi, Cafer Çelebi bin Hacı Halil, Molla Davud bin Yunus ve gayrihüm.

Belge -222

Hatiboğlu evkafı dükkanlarından olan hafaf bazarında olan dükkanın imareti için sarfedilen ücretler hususunda defter kaydı.

Vech-i tahrir oldur ki Hatiboğlu evkafı dükkanlarından hafaf bazarında vaki‘ dükkanı bakılıb imaret olunması lazım oldukda mütevellisi olan Ahmed ma‘rifeti ile sarf olunan akçedir ki defter olundu.

Direk 3 guruş samesi 27, düğme 1 guruş samesi 5.5, düğme deri 6 guruş, hasrımdan 6 guruş sames, 6, düğme elinden taş 4 samesi 7, tüccara ücret ma‘ taş 4 samesi 13, ırgat 6 guruş samesi 9, kırk iki gümüş berzi ve bir bend kese ve mûri guruş 1, sahh guruş 1, raf için 6 guruş samesi 13, def‘a derb için 6 guruş.

Sayfa 77**Belge -223**

Haleboğlu vakfına bağlı hafaf bazarında olan dükkanın harabe olmasıyla Yahya’nın sakin olduğu dükkana sekiz guruş tamir parası harcadığı ve kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Haleboğlu vakfından müteveffa olan Ahmed bin Yahya mahfil-i şer‘ide Tengriverdi bin Yahya mahzarında ikrar idüb mezbur Yahya’nın sakin olduğu dükkan vakf-ı mezbure tabi‘ hafaf bazarında vaki‘ dükkan harabe olub mezbur Tengriverdi benim ma‘rifetim ile dükkan-ı mezbure altında olan mümeyyizi defter mucebince sekiz guruş harc eyleyüb bina ve ta‘mir eyledi dükkan-ı mezburu sene seb‘ ve işrin ve elf Recebü’l-müreccebinin guresinden yirmi aya varınca ayda dokuz şahiye icareye verdim harc olunan yirmi guruşu hesab olunmak üzere didikde mezbur tasdik idüb bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Ebubekir bin Ramazan, İsmail bin İbrahim, Hacı Ali Kaya bin Hacı Mehmed, Molla Ahmed bin İbrahim ve gayrihüm.

Belge -224

Çukur mahallesinden Hacı Halil’in, Hayam ve Nur Hatun adlı kimselerin Ali adında üç aylık oğlunun kendisine verilmesi hasebiyle nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Hacı Halil mahfil-i kazâda takrir-i kelâm idüb Hayam nam kimesnenin üç aylık Ali nam bir oğlu olup mezbur Ali'yi nafaka ile bana validesi Nur Hatun virüb takdir-i nafaka olunmak taleb iderim deyüb sağır-i mezkûr Ali'ye yevmi üç Osmani takdir-i nafaka olmağın istidaneye ahz verildi.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, el-Hac Halil bin Davud, Mahmud bin Durmuş, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge -225

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden olup vefat eden Ömer Şah'ın, kızları Nur Hatun ve Zaliha'nın babalarından kendilerine intikal eden mülklerinin Ali tarafından zaptedildiğini iddia ederek talep etmeleri hususunda hüccet.

Yevmi'l-ehad fi 6 Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kasaba-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik mahallesinden bundan akdem fevt olan Ömer Şah'ın kızları Nur Hatun ve Zeliha taraflarından husus-ı ati'û'z-zikr için udulünde Derviş Mustafa bin Ali ve Seyyid Kazım bin Mustafa şahadetleri ile vekaleti sabit olan Mustafa bin Hüseyin mahfil-i kazâda Ali bin Hüseyin mahzarında vekaletle ikrar idüb mahalle-i mezburede vaki' bir tarafı Ahmed Efendi evi ve bir tarafı yine Ahmed Efendi bostanı ve bir tarafı mescid ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan dar-ı mezbure Nur Hatun ve Zeliha'nın babası Ömer Şah'ın mülkü olup mezbur Ali zabt idüb taleb eylediklerinde mezbure Nur Hatun ve Zeliha dar-ı mezkûreyi babası el-Hac Hüseyin'e bey' eylemişlerdir deyü cevap virüb mezburlar inkar idüb mezkûr Ali mezburelerin bey' eylediklerine yine biz şahidleriz ihzar idüb şahid-i ahirimden iken mabeynlerine müslimun masalîhun girüb el-nesah seyyidû'l-ahkâm isti'dâmı olup iki mor çukaya sulh eylediklerinde sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh iki çukayı alub kabz eyledim husus-ı mezkûr da'vâsından zimmetini vekaletim hasebiyle ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledim didikde mezbur Ali tasdik idüb sıhhat-i sulh ve ibrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Seyyid Halil bin Seyyid Ömer, Hasan Çelebi ibni Hoca Sıdkı, Helvacı Osman, Boyacı İbrahim, biraderi Abdullah ve gayrihüm.

Belge -226

Şehreküstü mahallesinden olup vefat eden Mehmed'in hissesinin Rahan vakfına ve zabtına gibi hususlarda durumlarının takip edilmesi için vâsi tayin edilmesine ilişkin hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şehreküstü'den bundan akdem fevt olan Mehmed bin Ömer'in Dursun ve cümleye müteveffî babasından aid olan hisse-i şer'iyelerinin Rahan vakfına ve zabtına vesair ahvallerini görmeğe vasi lazım olmağın izzet-i vasiye nasb olundukda mezbure Habibe vesayet-i mezbureyi kabul edib kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Abdi bin Hacı Ahmed, Yusuf Çelebi ibni Ahmed, Satılmış bin Mehmed, Mustafa bin Rüstem ve gayrihüm.

Sayfa 78**Belge - 227**

Kanalıcı mahallesinden Mağara mescidine imam olan Molla Abdülvehhab, Boyacı bazarında olan dükkânı kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kanalıcı'da vaki' Mağara mescidine imam olan Molla Abdülvehhab mahfil-i kazâda Mehmed bin Ahmed mahzarında ikrâr idüb mescid-i mezkûrın vakfından olup boyacı bazarında vaki' bir bab ma'lumetü'l-hudud Halil nam kimesnenin mütemekkin olduğu dükkânı üç seneye varınca ayda dört şahiye virüb altı aylık icare akçesini alub kabz eyledim didikde mezbur Mehmed tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Mehmed bin Mustafa, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -228

Haleb'de sakin olan Mustafa'nın eşi Aişe'yi boşadığı hususunda hüccet.

Yevmi'l-selase 8 Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahruse-i Haleb'de sakin Mustafa bin Murad mahfil-i kazâda zevcesi Aişe binti Süleyman müvacehesinde ikrâr idüb zevcem olan mezbure Aişe mihr-i müehhirim ve nafaka-i iddetimden karim olup ben dahi mezbure Aişeyi bain

talak boşadım didikde mezbure Aişe dahi ikrâr idüb fi'l-vaki' mihr-i mü'ehhir vesair nafaka-i iddetimden karim olub mezbur beni bain talak boşadı didikde mezbur tasdik idüb tarafeynin talebleriyle kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Hacı Ali, Molla Mustafa bin Ali, Seyyid Hilmi bin Seyyid Ömer, Seyyid Kazım bin Seyyid Mustafa ve gayrihüm.

Belge -229

Ayntab kaymakamı Mustafa Beğ, adı geçen kişiler tarafından yolda zorbalığa uğradığını belirtmesi hususunda hüccet.

Oldur ki hâlâ kaimakam-ı mir-livâ-i Ayntab fahrû'l-akran Mustafa Beğ tarafından İbrahim Beğ mahfil-i kazâda Kanber Ali bin Mahmud ve Yusuf bin İsa mahzarlarında takrir-i kelâm kılub mezburan Kanber Ali ve Yusuf kat'û'l-tarîk eylemişler yolda ahz olundular sû'âl olunsun didikde gıbbe's-sû'âl karye-i Burc'da Hamiyet nam avrat ile kavlimiz olub mezbure Cennet'e gelüb bulmadık deyüb vak'a kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yunus bin Ahmed, Hacı Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Bayram, ve gayrihüm.

Belge -230

Ayntab'da Ammu ahallesinden Durmuş'a bostan yerinin ve bir evin Abdülkadir tarafından satıldığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-erba'a

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Ammu'da sakin Durmuş bin Şahverdi mahfil-i kazâda Abdülkadir bin Yevilhan mahzarında takrir-i kelâm kılub işbu mahalde hazr Ramazan bin Hüseyin nam kimesne mahalle-i mezburede vaki' bir tarafı çayır ve bir tarafı bostan ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud ev yerimin rub' hissesini yedi buçuk guruşa bat-i bey' eylemişken hâlâ mezbur Abdülkadir tasarrufumda mani olur şer'le su'âl olunub men' olunmasını taleb iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Abdülkadir'den sû'âl olundukda zikr olunan ev yerimin rub' hissesini bana yedi buçuk guruşa mezbur Durmuş'a bey' etmezden mukaddem tarih-i

kitabdan üç ay virmek üzere bey'î bat ile bey' eyledi deyü cevap verdikde mezbur Durmuş kendüye bey' olunmazdan mukaddem mezbur Abdülkadir'e bey' olduğunu halik oldukda mezbur Abdülkadir'den cevabına mutabık beyyine taleb olundukda udulden Kulu bin Mustafa ve Hüseyin bin Hamza hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub zikr olunan ev yerimin üzere mezbur Abdülkadir'de merhum Durmuş'a bey' itmezden mukaddem bey'î bat ile bey' eyledi şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra tabî'-i mezkûr

Sayfa 79

Belge 230'un devamı

Ramazan inkar idüb (tahrip) mezbur Abdülkadir'den zikr olunan ev yerimin rub' hissesini mezbure üç ay müddet ile bey' itdim lakin bana şimdi lazım oldu didikde bihasbi's-şer'î bey' olan dâr-ı mezkûre yerimin rub' hissesi mezbur Abdülkadir'de hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Köse Yusuf bin Salim, Molla Ali bin Hacı Ali, Ramazan bin Osman, Mahmud bin Ali, Musa bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -231

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olub vefat eden Hoca Mehmed'in vakıf akçesine müteveli olan Mevlana Davud Efendi'ye olan borcunu ödemek için mirası olmadığından Hoca Mehmed'e ait olan evin satılarak çocukları tarafından ödenmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Şhreküstü'de sakin olub fevt olan Hoca Mehmed bin Ahmed'in büyük oğlu Halil Çelebi ibni el-Hac Mehmed el-mezbur asaleten müteveffâ-yı mezburun kızları sağire Dursun ve Cemile'nin vasileri olan valideleri Habibe binti Avşin ve büyük kızları Safiye ve Raziye taraflarından Mustafa bin Cuma ve Yusuf bin Ahmed şehadetleri ile şer'a vekâleti sabit oldukdan sonra mezbur Hüseyin Çelebi mahfil-i kazâda asaleten ve vekaleten hafız-ı haze'l-kitab Hacı Hamza ibni el-Hac Ali Kaya müvâcehesinde ikrâr idüb müteveffâ-yı mezbur babamın mahalle-i mezbure vakıf akçesine müteveli olan Mevlana Davud Efendi'ye müsbet ve müseccil hesab-ı mu'âmelem yüz ak altun

deynim olub müteveffâ-yı mezburun menkulat kısmından edâ-i deyn idecek terekesi olmamağın hazırın deyn için mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı bizim evlerimiz ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan odayı zikr olunan odanın tahtanisinde olan matbah bizim olmak üzre ve iki küçük evleri ve hoş seksen guruşa mezbur Hacı Hamza'ya bey'i bat-i sahih ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr seksen guruşa müşârû'n-ileyh Davud Efendi'ye olan deyni için virüb edâ-i deyn eyledim didikde mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhi mukırrû'n-lehû'l-mezkûr tasdik ve tahkik eyledikten sonra sekât-ı müsliminden Hacı Abdi ibni el-Hac Ahmed ve Satılmış bin Mehmed ve nice müslümanlar dahi hazırın-ı bi'l-meclis olub müteveffâ-yı mezburun sabıku'z-zikr odadan gayrı menkulât-ı müsliminden bey' idüb edâ-i deyn idecek terekesinden tenesi olmayub hazırın vardır deyü ihtar eylediklerinde sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yahya Dede, Gedik Mustafa bin İsmail, Yusuf bin İsa, Hacı Mehmed bin Halil, Salih Ağa dizdar-ı kal'a, Köse kasab, Molla Mustafa ibni kasab dede, ve gayrihüm.

Belge - 232

Ammu mahallesinde olan Develi mescidi imamı ve mescidin sahafları beratlarının yenilenmesi için talepte bulundukları hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki mahalle-i Ammu'da vakî' Develi mescidi imamı ve yine mahalle-i mezburede vâkî' mürekkebcî evi kurbunda olan mescidin sahafları meclis-i şer'a gelüb yedimizde olan berât-ı âli-şânlarımızı istadene-i sa'âdet tarafına tecdid itmek için gönderdiği sicil olunmasını talep ideriz didiklerinde müşârû'n-ileyhanın takrirleri sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Ahmed, Abdülbaki bin Abdullah, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Sayfa 80**Belge - 233**

Ayntab'da Mehmed Ali'nin evi ölen amcamın oğlu Osman'ın mülküdür diyerek ondan bana intikal etmiştir diyen Hacı Mustafa'nın hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Ayntab sükkânından Mehmed Ali bin Mahmud mahfil-i kazâda zımmi gazi veledi Zekeriya mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede vakî' bir tarafı Mahmud evi ve bir tarafı Şaban beğ oğlu evi ve bir tarafı Tuser oğlu evi ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan dâr müteveffî ammim Avaz'ın oğlu Osman'ın mülkü olup kızı Halime ile bana ve karındaşım Hacı Mustafa'ya intikal idüb karındaşım Hacı Mustafa mezbure benim hissem bânidir sû'âl olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezburdan azliden sû'âl olundukda bundan akdem zikr olan dârı mezbure Halime'nin vekili olan Mehmed bin Ramazan zımmi bu sefer veledi Güllah beş guruşa hissesini alub dar-ı mezkûreden da'vâm yokdur deyüb ba'de mezbur Yusuf'dan ben iştira eyledim didikde mezbur Mehmed Ali inkâr idüb mezbur zımmi azlinden beyyine talep olundukda udulünde Hacı Halil ve Hacı Ali veledi Hacı Yunus hazıran olup edâ-i şehadet-i şer'îye kılub dâr-ı mezkûreyi mezbure Halime tarafından Mehmed bin Ramazan otuz beş guruşa mezbur dahi Yunus'a bey' idüb mezbur Mehmed Ali hazır olup beş guruş hissesini alub dâr-ı mezkûrede da'vâm yokdur deyü ikrâr eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olup kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Müderriş Mehmed Efendi, el-Hac Hüseyin bin Hacı Sunullah, Ebubekir bin Ali Alaca, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge -234

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olan Hüseyin'in, kardeşi Ömer ile kendilerine düşen ev ve eşyaların paylaşılması hususunda.

Fi yevmi'l-salis

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Bostancı'da sakin Hüseyin bin Hüseyin mahfil-i kazâda karındaşı Ömer bin Hüseyin el-mezbur müvâcehesinde ikrâr idüb bundan akdem karındaşım mezbur Ömer ile cümle

mülkümüz iştirak üze iken mahalle-i mezburede vaki' iki dârımız olub dâr-ı mezkûrenin yerini biz virmeden kendüye virüb ve tecmilâthane dahi her birimizin evinde bulunan esbablarımı mabeynimizde taksim eyleyüb kabz eyledik ve karye-i Eriklice turâbında olan on altı ceviz eşcarı mabeynimizde ber-vech-i münaza'a müşterek olub ve Eriklice'de olan bağ benim olub ve İbrahimli turabında vâkî' on altı ceviz eşcarı ve Kapu deresinde olan bağın başında ve ayağında olan iki ceviz şeceri ve Sübhanoğlundan alınan bir ceviz şeceri mabeynimizde müşterek olub ve İbrahimli'de olan bağları mabeynimizde iktisam ve her birimize düşen hisselerimizi tasarruf eyledik ve Yağmalu vakfında vaki' bağım dailerinden iştirâ olunan handak tarla Ömer'in olub ve İbrahimli turâbında vâkî' Kara Cuma yeri demekle ma'ruf ma'lumetü'l-hudud tarla ve İbrahimli bağı ve Kalalu Ali Çelebi'den iştirâ olunan tarlalar bu üç tarla bağımızda müşterek olub bundan gayrı olan arsalarımız ba'de's-sübut her birimiz hisselerimizi hıfz ve kabz eyledik ve bunlardan ma'da mukaddema mezbur yeri mezbur Ömer'i vurdum didiğinde akçe harc eyledim deyü ve bir mikdar akçem dahi müşahidlerdir deyü da'vâ ve nizâ' eylemiş idim mabeynimizde müslimin masalihun tevasıt eyleyüb es-sulh seyyidü'l-ahkâm muhavelesiyle amel olub mezbur Ömer ile ber-vech-i müşterek birer rais siyah boğa olub zikr olunan bostanda olan nisf hissesi on altı guruş üzerine bizi sulh eyleyüb sulh-ı mezkûr kabul ve bedel-i sulh olan boğanın 'âmil evi altı guruşa alub kabz eyleyüb mezbur Ömer ile

Sayfa 81

Belge - 234 'ün devamı

Ile müşterek tasarrufumuzda olan üç kıt'a tarladan gayrı aramızda iki kıt'a ve iki kırac tarlamız olub taksim olunmadı lazım oldukça kullanırız ve bunlardan ma'dâ her nelerimiz var ise mezbur Ömer ile iktisam eyledik her kişi hisselerimiz zabt eyleyüb mezbur Ömer'in düğününe harc ve mukaddema olan akçe da'vâlarından mezbur Ömer'in zimmetinde ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat-ı tâm ile iskat eyledim ba'de'l-yevm husus-ı mezbure mutabık da'vâ ve nizâ' iderim andû'l-hükkâm istimâ' olunmayub telbis ve tezvire kabul olunsun didikde mezbur Ömer ben dahi virdiğim deynim ile on altı guruşda da'vâ ve nizâ'ım yokdur ben dahi husus-ı mezbura müteallik da'vâ ve nizâ' iderim tezvir ve telbis amel olundukdan sonra ahz-ı heza ahirin zimmetlerinde ibrâ eyledikleri ecilden berat zimmetlerine hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Hacı Mahmud bin Hacı Mehmed, Osman bin İbrahim, Ramazan bin Osman, Molla Osman bin Durak ve gayrihüm.

Belge -235

Şarkıyan mahallesi'nde Mehmed'in kendisine ait olan hissesini Yusuf'a satışını beyan etmesi hususunda.

Fi yevmi'l-ehad.

Oldur ki Şarkıyan mahallesinde sakin Mehmed bin Abdülmüğni mahfil-i kazâda Yusuf bin Mirza Ali mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî kibleten virâne-i Hacı Süleyman ve şarkî Mehmed kulu ve şimali Hasan Ali ve garbı Turdoğan mülkü ile mahdud olan iki mağara ve bir ev ve hoş müştemil dâr olan hissemi on yedi guruşa mezbur Yusuf'a bey'-i bât ile bey' idüb kabz-ı semeni ve teslim-i bey' mahdud eyledim didikde mezbur Yusuf tasdik idüb sıhhat-i hükm ve şirâyâ hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed bin Hürmüz, Hacı Mustafa bin Yahya, İbrahim Ağa Tacirli, Nasır subaşı, Hamza Efendi, Ahmedhan subaşı ve gayrihüm.

Belge -236

Şarkıyan mahallesinde Hızır, hissesi olan mülkü Hacı Abdülbeyti'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Şarkıyan mahallesinde sakin Hızır bin Ahmed mahfil-i kazâda Hacı Abdülbeyti ibni Hacı Satılmış mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî kibleten virane-i Hacı Süleyman ve şarken Mehmed kulu ve şimalen Hasan Ali ve garben Turdoğan mülkü ile mahdud olan bir ev ve bir mağara ve cebe-ma hoş müştemil dârda olan hissemi mezbur Hacı Abdülbeyti'ye yirmi iki guruşa bey'-i bât ile bey' idüb kabz-ı semeni ve teslim-i mübeyyi' hudud eyledim didikde mezbur Hacı Abdülbeyti tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâyâ hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -237

Hıyam karyesinden olu vefat eden Ramazan'ın kızı Aişe, adı geçen mülklerin Ramazan'a ait olduğunu ve vefatından sonra kızı Aişe ve eşi Mümin ve kardeşi Şaban'a intikal ettiğini beyan etmesi ve Aişe'nin hissesini Hacı Mehmed'e sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Hıyam'dan bundan akdem fevt olan Ramazan'ın kızı Aişe tarafından hüccetlü ve kebir olan Ahmed bin Ali mahfil-i kazâda Abdi bin Ali mahzarında takrir-i kelâm idüb karye-i mezbure turabında vâkî' bir tarafı Hüseyin mülkü ve bir tarafı Mehmed mülkü ve bir tarafı Şecaoğlu mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan iki kıt'a araziler müteveffî Ramazan'ın mülkü olub fevt oldukda kızı mezbure Aişe ve zevcesi Mü'min ve karındaşı Şaban'a intikal idüb Mümin semeni hissesini aldıktan sonra nısfı mezbure Aişe'ye aid olur iken mezbur Şaban kendi hissesiyle mezbure Aişe'nin hissesini fuzûla Hacı Mehmed nam kimesneye bey' idüb mezbur el-Hac Mehmed dahi mezbur Abdi'ye bey' eylemiş sû'âl olunub mezbure Aişe'ye aid olan hissesini taleb iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Abdi'den sû'âl olunan

Sayfa 82

Belge -237'nin devamı

Arazilerin nısfı mezbur Sefa'nın ve nısfı Ramazan'ın mülküdür mezbur Şaban Hacı Mehmed'e bey' idüb ve Hacı Mehmed'den ben aldım didikde mezbur Ahmed arazilerin nısfı Şaban'ın değildir deyü inkâr eyledikde udûl-i müsliminden Hamza bin Hasan ve diğer Hamza bin Sıdkı hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub zikr olunan arazilerin nısfı mezbur Şaban'ın mülküdür şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' oldukdan sonra mezbur Şaban'ın hissesi ki arazilerin nısfıdır mezbur Abdi'ye hükm olunub ve müteveffî Ramazan'ın hissesinin sekizde bir hissesi müteveffinin zevcesi olub mezbure Aişe'nin validesi mezbure Mümine'ye ma'dasının nısfı mezbure Aişe ve nısfı mezbur Şaban'a intikal idüb mezbur Sefa'nın hissesi dahi bey'-i sabık mucebince mezbur Abdi'ye hükm olunub ma-vaka' kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Zeynel Çelebi ibni Yusuf, Cuma bin Zeynel Hacı, Hamza bin Hüseyin, Hamza bin Sıdkı ve gayrihüm.

Belge -238

Boyacı mahallesinden Şah Sultan'ın, Mehmed Ağa'ya bir göz değirmeni sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Boyacı'dan Şah Sultan binti Süleyman tarafından udûlünde el-Hac Alaaddin ve el-Hac Abdûlbani bin Şeref şهادetleri ile vakaleti sabit olan Mehmed bin Mustafa mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid Mehmed Ağa ibni el-merhum Kasım Ağa zide-mecdihi tarafından tasdik atı'û'z-zıkr içün vekil olan Hüseyin Çelebi ibni Mahmud mahzarında vekaletle ikrâr idüb mezra'a-i Meritmen turabında vâkî' ma'lumetü'l-hudud bir göz harabe müşerref değirmenin nısfını müşarû'n-ileyh Mehmed Ağa'ya mezbure Şah Sultan yüz guruşa bey'î bât-i kat'î ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûr bundan alub kabz eyledi didikde mezbur Hasan Çelebi tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Ebubekir, Molla Abdürrezzak bin Hasan, Hüdaverdi Ağa bin Hüseyin ve gayrihüm.

Belge - 239

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden sakin olan el-Hac Emine Hatun, Murad'ın kendisine borcu olduğunu bir kısmının verdiği bir kısmını ise borcuna karşılık olarak mülk yerlerini satarak ödediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-isneyn fi 16 Şabanu'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Tarla-i Atik'de sakin el-Hac Emine Hatun ibneti Ramazan mahfil-i kazâda oğlunun oğlu Murad bin Ramazan mahzarında ikrâr idüb mezbur Murad üç yüz guruş vacibû'l-edâ ve lazımu'l-kazâ deynim olub meblağ-ı mezkûr mukabelesinde mezbur Murad elli guruşluk koyun virüb ve iki yüz elli guruşına dahi mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Hamdi evi ve bir tarafı İsmail evi ve bir tarafı ve üç tarafı tarik-î 'âmm ile mahdud olan iki kat ev ve bir hazine ve iki matbah ve cebe-ma ve hoş müstemil ve havlusunda olan bir ağaç ve cümle tevâbi' ve levahıkım ile iki yüz elli guruşa bey'-i

bât-ı kat'î ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr iki yüz elli guruşı zimmetinde olan akçesinden takas eyledi dâr-ı mezkûre ba'de'l-yevm mülk-i müşterasıdır keyfe-ma yeşa mutasarrıf olsun didikde mezbur Murad minvâl-i meşruh üzre olan kelimatı tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olunduktan sonra mezbur Murad'ın babası olub mezbure el-Hac Emine'nin oğlu olan Ramazan dahi hazır-ı fi'l-meclis olub dâr-ı mezkûr validem mezbure Hacı Emine'nidir mezbur Murad'da olan üç yüz guruş zimmeti için dört sene vardır ki bey'î bât ile bey' eyledi vicahen mine'l-vücuha dâr-ı mezkûrda da'vâ ve nizâ'ım

Sayfa 83

Belge - 239'un devamı

Yokdur didikde mezbur Murad talebiyle bi't-taleb vakı'û'l-hâl kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan Çelebi bin Hüseyin, Hacı Mehmed bin Kasım, Mehmed bin Arab, Hacı Ömer bin Mesud, Ali bin Hacı Mehmed, Mehmed bin Arab, Server bin Abdullah, Abdülhamid bin Hacı Yusuf, diğer Server bin Abdülkadir, Derviş Ramazan bin Hacı Durmuş, Ali bin Hacı Hamza, Ali bin Mihail, Ramazan bin Süleyman ve gayrihüm.

Belge -240

Akyol mahallesinden İbrahim, Gülfer ve Aişe, Ammu mahallesinde olan mülklerinin zabt edildiğini bildirerek talep etmeleri hususunda hüccet.

Yevmi'l-selase fi 15 Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Akyol'da İbrahim bin Sefer ve Gülfer binti Mehmed ve Aişe binti Mehmed nam hatunlar ta'rifi ile mukayyed olan Raziye ve Zahide binti İshak ve valideleri Ahsen Hatun binti Kaya ve taraflarından ikrâr-ı ati'û'z-zikr için udûlünde İsmail Çelebi ibni Derviş ve Molla Ömer bin Ahmed şهادetleri ile vekaleti sabit olan mezbur Raziye ve Zahide'nin karındaşı olub mezbure Ahsen'in oğlu Lütfi İshak el-mezbur mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitab Hüseyin ibni el-Hac Hamza mahzarında asaleten ve vekaleten ikrâr idüb mahalle-i Ammu'da vâkî' üç tarafı mezbur Hüseyin evi ve bir tarafı Sıdkı ve bir tarafı tarik-î 'âmm ile mahdud olan dâr bizim mülkümüz olub bundan akdem zikr olunan dâr ile karye-i mezbure

turâbında vâkî' bir tarafı Hacı Ahmed bağı ve bir tarafı şehir ve bir tarafı Receb bağı ve bir tarafı tarîk-î 'amm ile mahdud olan bir kıt'a yedi yüz tiğek bağ ile mezbur Hüseyin'in karındaşı Zekerîya ile istibdal idüb her birisinin bu âna değin bağı ve evi zabt ve tasarruf eylemiş idik mabeynimizde nizâ' vakî' olmağın mezkûr hemşirelerimiz mezbure Raziye ve Zahide'ye otuz beş gurus ve validem mezbure Ahsen'e on gurus virüb cem'a kırk beş gurus olur idi kabz eyledik min-ba'd zikr olunan dârda vicahen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ımız kalmayub husus-ı mezkûr da'vâsından mezkûr Hüseyin'in zimmetini ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve iskat eyledik ikide bir dahi da'va iderse and'ş-şer'i istimâ' olunmayub tebdil-i cümle olunsun didikde mezbur Hüseyin tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Lütî bin Hüdaverdi, Hacı Mehmed bin Sarı, Mustafa Çelebi bin Hızır Efendi ve gayrihüm.

Belge -241

Hayik mahallesinden olup vefat eden Abdülnur'un kızı Beğcan ve eşi Melek kendilerini intikal eden mirası paylaşmaları hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Hayik'den bundan akdem fevt olan Abdülnurun kızı Beğcan ve müteveffinin zevcesi Melek mahfil-i kazâda müteveffinin ahir kızı Arslan mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı İlkan evi ve bir tarafı Süleyman evi ve bir tarafı Köşker evi ve bir tarafı tarîk-î 'amm ile mahdud on iki gurus kıymetli dârı kalub irs-i şer'i ile ben virdim ve Hızır nam evladına intikal idüb ba'de mezburan Hızır ve mer'i dahi fevt olub bu cümleden dört gurus dört şahi Beğcan'a ve iki gurusı iki şahi Melek'e düşüb hâlâ zikr olunan hisselerimizi mezbure Arslan'dan alub kabz

Sayfa 84

Belge - 241'nin devamı

idüb dâr-ı mezkûrede da'vâımız ve nizâ'ımız ve alakamız kalmayub cümle mezbure Arslan'ın olmuşdur deyü mezburan Beğcan ve Melek ikrâr itdiklerinde mezbure Arslan tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Derviş bin Abdullah, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -242

Akyol mahallesinden Derviş İbrahim'in kızı Elif'e vâsi olan Hatice'den, eşi olan Elif'e verdiği gümüş halhalı boşandıktan sonra Ahmed'in talep etmesi ve halhalın Ahmed'e verilmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Akyol mahallesinden Derviş İbrahim bin İbrahim mahfil-i kazâda kızı Elif tarafından vekil olan Hatice binti Avaz mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbure Elif zevci ahed boşadıkda mezbure haricinden on guruşa bir gümüş halhal alub zevci Ahmed'e bedel-i hal' (..?..) şer'a on guruşımı mezbure Hatice'den talep iderim didikde mezbure Hatice'den sû'âl olundukda fi'l-vâkî' kızım mezbure Elif'i zevc boşadıkda mezbur Derviş İbrahim'den on guruşa bir çift gümüş halhal alub mezbur Ahmed bedel-i hal' virdim mezbur Derviş İbrahim deynimdir viresiz deyi mukayyed olub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hayreddin Efendi, Kasım bin Abdülhalim, İsmail Çelebi bin Abdülhalim ve gayrihüm.

Belge -243

Akyol mahallesinden adı geçen kardeşler arasında mülk paylaşımında yaşanan anlaşmazlıklar ve orta yolun bulunması için açılan dava hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn

Akyol mahallesinden Raziye ve Zahide bint İshak ve valideleri Ahsen binti Kaya nam hatunlar taraflarından Gülhan binti Mehmed ve Aişe binti Mehmed ve mezbure Raziye'nin zevci İbrahim bin sağır ta'rifleriyle ma'rifetleri olan mezbure Raziye ve Zahide ve Ahsen hatunlarından ikrâr-ı ati'û'z-zikr için İsmail Çelebi ibni Derviş ve Molla Ömer bin Ahmed şهادetleri ile vekaleti sabit olan mezbure Raziye ve Zahide'nin karındaşları olub mezbure Ahsen'in oğlu olmağın ancak el-mezbur mahfil-i kazâda hafızan haze'l-kitab Hacı Süleyman ve Hüseyin ibnû'l-hak Hamza mahzarında asaleten ve vekaleten ikrar idüb mahalle-i Ammu'da vaki' kıbleten

kıdvetü'l-ümera Abdülkadir beğ mülkü ile mezbur Hüseyin ve karındaşı el-Hac Süleyman mülkleri v eve şarken yine merkum Hüseyin ve Hacı Süleyman mülkleri ve şimalen tarik-î 'âmm ve garben mu'assıra ve Abdülkadir beğ bu hududlar bey' ile mahdud olan dâr bizim mülkümüz olup bundan akdem zikr olunan dâr ile karye-i Mirza ceviz turabında vâkî' bir tarafı el-Hac Ahmed bağı ve bir tarafı nehir ve bir tarafı Receb bağı ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a yedi yüz tiğek bağı ile mezbur Hüseyin'in karındaşı Zekeriya ile istibdal idüb her birimiz bu âna değin bağı ve evi zabt ve tasarruf eylemişdik hâlâ mabeynimizde terahim vaki' olmağın mezbur Hüseyin ve karındaşı el-Hac Süleyman hemşirelerim mezbure Raziye ile Zahide'ye otuz beş gurus olur mezbur Hüseyin ve karındaşı el-Hac Süleyman yedlerinden bi't-tamam alub kabz eyledik min ba'd zikr olunan dârda vicahen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ımız kalmayub husus-ı mezkûra müte'allik da'vadan merkum Hüseyin'in ve Hacı Süleyman'ın zimmeetleri ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskat ile iskat eyledik ber-vech-i mutasarrıf mezkûre müteallik da'vâ iderse andû'l-hükkâm istimâ' olunub tezvire kamil olunsun didikde mezburan Hüseyin ve Hacı Süleyman tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Lütfi bin Hüdaverdi, Hacı Memi bin Sarı, Hacı Mustafa bin Hızır Efendi, İbrahim bin İsmail, Mahmud Çelebi bin Şemseddin ve gayrihüm.

Sayfa 85

Belge -244

Ayntab'da Tube mahallesinde olan mescid-i şerifin imamı olan Dellal Hayreddin Efendi mescidin vakıf malı olan dükkanın İsmail Çelebi tarafından bina edildiğini ve talep ettiğini belirtmesi üzerine İsmail Çelebi vakıf malı olduğunu bilmiyordum diyerek beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek 17 şehr-i Şabanu'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Tube'de vâkî' makbeli mescid-i şerifinin imamı olan Dellal Hayreddin Efendi mahfil-i kazâda İsmail Çelebi ibni Abdülhalim müvacehesinde takrir-i kelâm kılub hafaf bazarının ardında vaki' bir tarafı Nalçacılar dükkânında müşehhed olan dükkân ve iki tarafı mezbur İsmail Çelebi'nin vakf-ı evladı olan dükkanlar ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan

dükkan mescid-i mezburun vakfından olub nice neman harabe olmağla hâlâ mezbur İsmail Çelebi bina eylemiş şer‘a sû‘âl olunub mescid-i mezbur için taleb iderim deyücek bi’l-müvacehe mezbur İsmail Çelebi’den sû‘âl olundukda dükkan-ı mezbur mescid-i mezburun vakfı olduğunu bilmezim deyü inkâr ile cevap virdikde mezbur Molla Hayreddin’den davasına mutabık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Ebubekir bin Hasan asaleten ve karındaşı Hasan bin Hasan sanından molla Hüsam bin Ömer ve Hacı Ali Kaya bin Mehmed hazırın-ı fi’l-meclis olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub mahdud-ı mezkûr dükkan mescid-i mezburun vakfından olub ber-nech-i ferman dükkan-ı mezburda sakın olub kirasını mescid-i mezburun imamı olan Abdül(..?) bin Mehmed Çelebi’ye virüb teslim iderdik şahidim yüce Allahu Teala şehadet iderim siz dahi benim şehadetim üzre şehadet eyledik dedi biz dahi şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî‘ oldukdan sonra mezbur İsmail Çelebi dükkan-ı mezburdan otuz seneden ziyadedir ki benim kira aldığım yokdur didiği bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Molla Kasım bin Abdülhalim, Molla Ahmed bin Hacı Kaya, Molla Mehmed bin Molla Haydar, Molla Murad bin Mansur ve gayrihüm.

Belge - 245

Çoban taifesinden Velid’in Dülük karyesinden olan Ahmed tarafından yaralandığını iddia ederek şer‘an sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Çoban taifesinden Velid bin el-mezbur mahfil-i kazâda karye-i Dülük’den Ahmed bin el-mezbur mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Ahmed beni geçen gün bir değnek ile sol elimden vurdu şer‘ sû‘âl olunmasını taleb iderim deyüb mezburdan sû‘âl olundukda inkâr ile cevap virüb udûlden Hacı Yakub bin Mehmed ve Mehmed bin Resul hazırın olub edâ-i şehadet idüb mezbur Ahmed merkum Veledi geçen gün bizim huzurumuzda bir değnek ile elinden vurdu şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vakî‘ olub bi’l-fiil Maraş beğlerbeğisi Haslarbeği zabiti olan Mehmed Ağa tarafından Receb bin Hamik mahzarında bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Musa bin Ahmed, Molla Hasan bin Mahmud, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge -246

Şarkıyan mahallesinden İbrahim'in eşi Elif'i boşaması hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Şarkıyan'dan İbrahim bin Ali mahfil-i kazâda zevcesi Elif binti Cuma mahzarında ikrâr idüb mezbure Eli file adem-i zindegan üzre olmağın bain talak boşadım didikde mezbure Elif ben dahi zimmetinde olan mihr-i mü'ehhir ve nafaka-i iddetimden zimmetini ibra ve iskat eyledim didikde mezbur İbrahim tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin İbrahim, Ramazan bin Dursun, Şaban bin Abdi ve gayrihüm.

Belge -247

Arabgin karyesinden olan Halil, Hakiroğlu Abdurrahman'ın Hüseyin'in yanında öğrenci olduğunu ve öldürdüğünü iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Arabgin'de sakın Halil ibni el-Hac İbrahim mahfil-i kazâda Hüseyin bin Osman mahzarında takrir-i da'vâ kılub Hakiroğlu Abdurrahman mezbur Hüseyin'in yanında şakird olub mezbur Abdurrahman'ı geçen gün mezbur Hüseyin

Sayfa 86**Belge -247'nin devamı**

Güçle tutub mevat eylemiş şer'a su'âl olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Hüseyin'den sû'âl olundukda inkar ile cevap virmeğın mezbur Abdurrahman'ı cerrah Hacı Hüseyin nam kimesneyi getirüb yokladıkda mezbur Abdurrahman'ın ma'kudunda cezâ-i eser ceradet vardır deyü mezbur Hacı Hüseyin haber virmeğın bi'l-fiil Ayntab sancağı olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kiram Kasım beğ dame-izzihu tarafından kaimakam olan İbrahim beğ mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi el-müderris, Zeynel Çelebi bin Hacı Yusuf, Seyyid Ömer bin Karum, Zekeriya Çelebi bin Hacı Mmei, Cafer Çelebi bin Hacı Halil ve gayrihüm.

Belge -248

Semadin karyesinde Eyüb'ün eşi Emine'yi boşadığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Semadin'den Eyüb bin Hacı Ahmed mahfil-i kazâda zevcesi Emine binti Ahmed mahzarında ikrar idüb mezbure Emine ile adem-i zindegân üzre olmağın zimmetinde olan mihr-i mü'ehhiri ve nafaka-i iddetinden fariğa olup ben dahi üç talak boşadım didikde mezbure Emine tasdik idüb vakı'a kayd-ı sicil olundu. Fi 25 Şaban sene 127

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Receb, Musa bin Ebubekir, Hüseyin Bekir bin Şirin ve gayrihüm.

Belge -249

Semadin karyesinden Hacı Ahmed'in kendi hissesine düşen bir göz değirmeni Abdülkadir Efendi'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Yevmi'l-hams el-mübarek fi 18 sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Semadin'den Hacı Ahmed bin Receb mahfil-i kazâda hâlâ Ayntab kadısı olan fahrû'l-kuzzat el-müteşerri'in Mevlana Abdülbaki Efendi ibni el-merhum Abdülmuti Efendi zide-fazlehu mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'i kılub karye-i mezbure turabında vakî' kibleten benim mülküm ve şarken nehr-i mav şimalen Herzade mülkü ve garben Abdülkadir beğ ve benim mülküm ile mahdud olan bir bab bir göz değirmenin nısf-ı şayi'ini seksen esedi guruşa müşarû'n-ileyh Abdülbaki Efendi'ye bey'i bat-i kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı yedinden bi't-tamam alub kabz eyledim didikde müşaru'n-ileyh Efendi hazretleri tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Efendi bin Kemal Efendi, Molla Davud bin Ebubekir, Molla Ali bin Süleyman, Karzade Mahmud Beğ, Müderris Mehmed Efendi ve gayrihüm.

Belge -250

Hasan Beğ'in Ayntab sancağında olan otuz ben akçe zeametinden hazır olan mahsûlatı Zülfikar Ağa ile iki yüz kırk gurus ile kırk kilo buğdaya mukabil verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Sinan Ağa ibni Abdullah mahfil-i kazâda fahrû'l-zu'âma Hasan Beğ tarafından Zülfikar Ağa mahzarında ikrâr idüb müşarû'n-ileyh Hasan Beğ'in Ayntab sancağında vâkî' otuz beş bin akçe zeametinden bu sene hazır olan mahsulâtın iki yüz guruş ile kırk kile buğdaya kabul eyledim eğer faide eğer zarar iderse makbulümdür didikde mezbur Zülfikar Ağa tasdik idüb kayd-ı sicil olundu. İki yüz elli guruş ile kırk kile buğday.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ahmed, Molla Mehmed bin Ali, Mehmed bin Bayram, Molla Kasım bin Mustafa ve gayrihüm.

Sayfa 87

Belge -251

Babilge karyesinden Kara Ahmed'in ve kardeşlerine ait olan mülkünden kendi hissesi olan bir göz değirmeni sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Babilge'den Kara Ahmed bin Mansur ve karındaşı Mehmed ve ahir karındaşı Hüseyin'in oğulları Mansuroğlu Kaya ve İshak taraflarından udûlünde Hacı Abdullah bin Şeref ve Mehmed bin Mustafa şehadetleriyle vekaleti sabit olan Kara Ahmed el-mezbur mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli müteferrikalarından kıdvetü'l-ematicid Mehmed Ağa ibni el-merhum Kasım Ağa tarafından Hasan Çelebi ibni Mahmud mahzarında mezbur Mehmed asaleten ve mezkûr Kara Ahmed asaleten ve vekaleten ikrar idüb mezra'â-i Mertmiz turabında vâkî' bir tarafı Hacı Mustafa mülkü ve bir tarafı Hacı Abdûlbani mülkü ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ve bir tarafı nehr-i hal ile mahdud olan bir bab bir göz harabe değirmen ocağının nısf-ı şayi'ini yüz yirmi beş esedi guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüb ve masalîh-ı mezkûrı yedinden alub kabz eyledik dediklerinde mezbur Hüseyin Halil tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Müderris Mehmed Efendi, Katib Mehmed Çelebi bin Ebubekir, Helvacı Osman bin İbrahim, Mehmed Beşe ve gayrihüm.

Belge - 252

Ayntab'da Kastal mahallesinden Yusuf'un Sunguriye medresesi vakfı olan dükkanın kendisine ait olan hissesini Abdülbaki Efendi'ye sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehadû'l-mübarek

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kastal'da sakin Yusuf bin Ali Bedir mahfil-i kazâda bi'l-fiil Ayntab kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat el-müteşerri'in Mevlana Abdülbaki Efendi ibni el-merhum Abdülmuti Efendi zide-fazlûhu müvacehesinde ikrar-ı sahih-i şer'î ve i'tiraf-ı sarîh-i mer'î kılub suk-i Tavi'l'de vaki' Tahtalu Camii şerifinin pazara çıkan kapısının kurbunda bir tarafı Sami beşincioglu dükkanı ve bir tarafı Alaybeğ camii vesair mescid vakfı dükkanı ve bir tarafı Tahtalu camii şerifi duvarı ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan dükkânın nısf-ı Sunguriye medresesinin vakfı olup nısf-ı ahiri benim mülküm olan nısf dükkanı altmış guruşa Mevlana-yı müşarû'n-ileyh Abdülbaki Efendiye bey'î bat-ı kat'î ile bey' idüb ve mablağ-ı mezkûr altmış guruşa bi't-tamam ve'l-ikmal Mevlana-yı müşarû'n-ileyh Abdülbaki Efendi yedinden alub kabz eyledim mahdud-ı mezkûr dükkânın nısfı mülk-i müşterâsıdır keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrâr-ı meşruhın mukırrû'n-lehû'l-mezkûr vicahen ve şifahen tahkik ve tasdik idüb tarafeynden icab ve kabul ve kabz ve ikbaz olunmağın sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

fahrû'l-kuzzat Abdurrahman Efendi, Fahrû'l-kuzzat Abdülkerim Efendi, Molla Gökçe Efendi, Molla Üveys bin Musa, Molla Veli bin Cebrail, Mustafa bin Hüseyin, Molla Mustafa bin Hacı Hamza ve gayrihüm.

Belge -253

Ayntab sükkânından olan Ali'nin vefat eden diğer Ali'de elli gurus hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Ali bin Mehmed mahfil-i kazâda mahalle-i Kürtünciyandan fevt olan Ali bin Seydi Ahmed'in karındaşı Musa Çelebi müvacehesinde takrir-i kelam kılub müteveffâ-yı mezbur Ali'de mikdariyeden elli

guruş hakkım vardır şer‘a metrukatından taleb iderim didikde bi’l-müvacehe mezbur Musa Çelebi’den sû‘âl olundukda inkar ile cevap virüb mezbur Ali’den beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Ali Çelebi ibni Zeki ve İlyas Çelebi ibni el-Hac Zeki hazıran olub edâ-i şehâdet-i şer‘iye kılub müteveffâ-yı mezbur Ali’den hayatında iken bizim huzurumuzda mezkûr Ali bin Mehmed ihzar idüb elli guruşa deynim vardır deyü ikrar eyledi hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vaki‘ oldukdan sonra meblağ-ı mezkûrdan mezbur Ali hükmen ve ma‘ân

Sayfa 88

Belge - 253’ün devamı

Almayub bir-vechle ibra ve iskat etdiğine yemin idüb ma-vaka‘ bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Molla Mehmed bin Ahmed, Molla Sinan bin Mehmed, Molla Davud bin Ebubekir ve gayrihüm.

Belge -254

Kilis kasabası mahallesi olan Kızılca’da el-Hac Yusuf’un eşeğini Ömer adlı kişinin aldığıı iddia etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki kasaba-i Kilis mahallâtından Kızılca nam mahalden el-Hac Yusuf bin Mehmed mahfil-i kazâda nefsi Ayntab’dan İbn-i Şeker mahallesinden Helvacı el-Hac Mehmed bin Ahmed müvacehesinde takrir-i kelim kılub bundan akdem bir sene üç aydır ki mezbur el-Hac Mehmed’den sipahi mail sadrı bozanın ve gözlerinin çevresi ak ve arkasının iki tarafı dağlu erkek merkebi altı guruşa iştira idüb zikr olunan merkeb kasaba-i Kilis’de Ömer bin İdris nam kimesne istihkak da‘vası idüb şer‘a isbat idüb elimden alub hüccet-i şer‘iye olmuşdur deyü garaz mahkemesinde sabitû’ş-şer‘i olan Mevlana Ömer bin Halife imzasıyla mahzıma bir hüccet-i şer‘iye ibraz idüb mazmununda mezkûrumuz zikr olunan merkeb mülkü olub şer‘a isbat idüb merkum Hacı Yusuf’dan aldığı mesur bulunub bi’l-müvacehe mezkûr el-Hac Mehmed’den sû‘âl olundukda fi’l-vaki‘ zikr olunan vasıflar ile mevsuka değin mezbur Hacı Yusuf altı guruşa bir yıl üç aydır ki ben bey‘ eyledim deyü ikrâr idüb ma-vaka‘ ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ali bin Hacı Mehmed, Mehmed Ali bin Hamza, Molla Davud bin Ebubekir, Ramazan bin Osman ve gayrihüm.

Belge -255

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Aişe'nin eşi Mustafa'nın tasarrufunda olan arazi ve ceviz ağaçlarının babalarının mülkü olduğunu iddia eden Kasım ve İsa'nın talep etmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından Tarla-i Atik'de sakin Aişe binti Avaz mahfil-i şer'ide zevci olan Mustafa bin Hüseyin müvâcehesinde ikrâr idüb elli altmış seneden beri deynim ve babam Avaz'ın tasarrufunda olan karye-i Ferar turâbında vâkî' tezvic arazi (..?..) içinde olan yirmi beş dip zeytin ağacı ile babamız malıdır deyü Kasım ve İsa binti Hacı Hamza nam kimesneler da'vâ idüb hâliye sülûk eylemişler zevci mezbur Mustafa husus-ı mezburun istimâ' için vekil eyledim vekaleten da'vâ ve nizâ'ların görsün didikde mezbur Mustafa vekaleten mezbureyi kabul itmeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Ahmed, Abdülmuti bin Ali, Ramazan bin Sinan, Osman bin İbrahim ve gayrihüm.

Belge -256

Ayntab'da Şeyh Mehmed Eerzincani evkafına müteveli olan Şeyh Sunullah Çelebi'nin, hafaf bazarındaki dükkanın kiraya verilerek her ay vakıf için kendilerine yarım guruş verilmesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki nefis-i Ayntab'da vâkî' Şeyh Mehmed Erzincani evkafına müteveli olan evlad-ı vakıfdan Şeyh Sunullah Çelebi ibni el-merhum Abdülcilil tarafından vekil olan Mevlana Mehmed Efendi ibni Kemal Efendi mahfil-i kazâda Hacı Halil bin İbrahim mahzarında ikrar idüb evkaf-ı mezbura müte'allik hafaf bazarında Terriba kurbunda vakî' ma'lumetü'l-hudud işbu Ağsak Musa'nın mütemekkin olduğu bir bâb hafaf dükkânını her ayda bir esedi guruşa mezbur Hacı Halil icareye virüb ber-vech-i peşin alub kabz eyledim her ayda yarım guruşını elli guruşdan hesab idüb yarım guruşını mah bi-mah vakıf için bize verüb madem mezbur Hacı Halil hayatda

oldukça kendüsi mütemekkin olub vefatından sonra evladı mütemekkin olub kimesne ihrac eylemeye dedikde mezbur el-Hac Halil tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ahmed bin Ali, Müderris Mehmed Efendi, Katib Molla Hasan bin Mahmud, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Sayfa 89

Belge – 257

Cevizlice mahallesinde olan mescid-i şerifin evkafına müteveli ve imam olan Mevlana Seyfeddin Efendi'nin vakfa ait Uzunbazar'da olan dükkânı kiraya verdiği hususunda hüccet.

Oldur ki Cevizlice mahallesinde vakî' mescid-i şerifin evkafına müteveli ve imam olan Mevlana Seyfeddin Efendi mahfil-i kazâda Musa bin Ahmed mahzarında ikrar idüb mescid-i mezkûrın vakfından olub Uzunbazarda Tahtalu camiinin çarşısında vâkî' Abdullah mütemekkin olduğu bir bab ma'lumetü'l-hudud dükkânı tarih-i sicilden üç seneye varınca ayda yetmiş Osmaniye mezbur Musa'ya icareye virdim didikde mezbur Musa tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Helvacı Osman, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -258

Ayntab'da Seng-i Karasakal mahallesinden Hacı Ali'nin oğlu Musa'ya adı geçen mülklerini hibe ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Seng-i Karasakal'da sakin Hacı Ali bin Hacı Yusuf mahfil-i kazâda küçük oğlu Musa Çelebi ibni el-Hac Ali el-mezbur tarafından vekil olan Hacı Halil ibni el-Hac Yunus mahzarında bi't-tav' ve'l-rıza ikrar-ı sahih-i şer'i ve i'tiraf-ı sarîh-i mer'i kılub mahalle-i mezburda vâkî' bir tarafı Fahreddin evi ve bir tarafı Cafer Çelebi evi tasarrufunda olan şerefan muassarası ve bir tarafı Mehmed bin Şerafatçı evleri ve bir tarafı tarîk-i 'âmm (..) ile mahdud olan beş ev ve bir matbah ve tabakaları ile ve cebe-mâ ve hoş müştemil mülk dârimı oğlum mezbur Musa'ya hibe ve temlik ve teslim eyledim vekalet-i

mezbur Hacı Halil'e teslim eyledim dâr-ı mezkûrda vicahen mine'l-vücuha alaka ve müdahale kalmadı didikde vekil-i mezbur Hacı Halil Ağa alub kabz ve teslim eyledim didikde mezbur Hacı Ali Ağa talebi ile kayd-ı siciil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Gökçe Efendi, İsa dede şeyh, Molla Mustafa bin Mehmed, Abdülhalim bin İbrahim, Hacı Halil bin Yusuf, Osman bin Mustafa, Zekeriya Çelebi bin Molla Ali, Hacı Abdi bin Hacı Hamza, İsa bin Hacı Hamza, Mehmed bin Şaban, Süleyman Çelebi ibni Hacı Receb, Hacı Mustafa bin Hacı Yakub, Hacı Mehmed bin Hacı Yusuf ve gayrihüm.

Belge -259

Tube mahallesinden olup vefat eden Demirci Hüseyin'in oğlu olan Mehmed'e Yahya'nın vâsi olarak tayin edilmesi hususunda.

Oldur ki mahalle-i Tube'den bundan akdem fevt olan Demirci Hüseyin'in Mehmed nam sağır oğluna vasi lazım olmağın işbu hamilû'l-hücce karındaşı Yahya bin Hüseyin kibel-i şer'iden vasi nasb olundukda mezbur Yahya vesayeten mezkûreyi kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Yusuf bin Molla Ahmed, Hasan bin Hüseyin, Mansur Çelebi bin Hacı Ferdi, Yusuf bin Ramazan ve gayrihüm.

Belge -260

Tube mahallesinden olup vefat eden Demirci Hüseyin'in oğlu olan Mehmed'e Yahya'nın vâsi olarak tayin edilerek Mehmed'in kardeşleri arasında babalarından düşen hisselerin pay edilmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salis fi 22 Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Tube mahallesinden bundan akdem fevt olan Demirci Hüseyin'in oğlu Ali meclis-i şer'a li-eb karındaşı sağır Mehmed vasi olan baliğ karındaşı Receb ve validesi Fatma binti Hamza mahzarlarında ikrar idüb mahalle-i Ammu mezburede vaki' bir tarafı Piri mülkü ve bir tarafı Ebubekir mülkü ve bir tarafı Kara Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk ile mahdud olan bir beyt ve kurbunda vaki' matbahın nısfı ve matbah burnunda beraber yine varınca havlu bana hisse-i şer'iyesi için bana

makbuz olunub ve karye-i Burc turabında vakî' bir kıt'a bin üç yüz tiğek bağı mezbure Fatma'ya mutabık

Sayfa 90

Belge -260'ın devamı:

Olunub ve mahdud-ı mezkûr dârin kurbunda vâkî' bir ev ve karşısında vakî' bir küçük ev ve on beş zirâ' havlu ve iki yorgan ve iki döşek ve dört kilim ve bir test ve bir leğence ve bir köhne halı ve yedi sahan mezburan Mehmed ve Yahya'ya hisseleri için ta'yin olunub her birimiz alub kabz idüb birbirimizde da'vâ ve nizâ'ımız kalmadı didikde mezburan Mecid ve Fatma tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Yusuf bin Molla Ahmed, Hasan bin Hüseyin, Mansur Halil bin Hacı Nuh, Yusuf bin Ramazan ve gayrihüm.

Belge -261

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Derviş İbrahim'in babasının mescid olsun diye inşa ettiği duvar içinde namaz kılınmadığını ve harabeye döndüğünü ve bozup yerine ev yapmak istediğine binaen izin isteyerek izin verildiği hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-erba'a fi 23 Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Yazıcık'da sakin Derviş İbrahim bin Nazır meclis-i şer'ide takrir-i kelâm kılub babam Hızır hâl-i hayatında iken mahalle-i mezburda vâkî' bir tarafı Ayaroğlu mülkü ve bir tarafı Şeyh Ömer mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı Şaban ve su arkı ile mahdud olan bir mikdar arazi mescid olsun deyü etrafında üç duvar eylemiş idi lakin içinde namaz kılmayub ve tarih-i kitaba gelince kırk seneden ziyadedir ki hâlî ve harabe meziyelelik olub ve içinde nice def'a leş bırakılub müslümanlara te'addisi olduğundan gayrı kurbunda camii şerif olub mescid olmakdan müstağni olub hâlâ arazi-i mezkûreyi bozub ev bina eylemek caiz olduğuna yedimde fetva-yı şerife vardır deyü bir kıt'a fetva-yı şerife ibraz idüb mazmun-ı şerifinde mezbur mescid bina idüb zidefevt olan mü'min mescidden müstağni olub namaz kılmayub kırk sene mikdarı hali ve harabe ola şer'a mezburun veresesinin mülküne aid olur mu cevabımız tekaid olur deyü mestur bulundukdan sonra mahalle-i mezbure halkından

Ömer bin Ahmed ve Yakub bin Ziya ve Ramazan bin Durmuş ve Kalender bin Musa ve Ali bin Köçer hazıran olub minval-i meşruh üzre arz-ı mezkûre kırk seneden ziyadedir ki hali ve harabe ve mezyelelik olmağla nice def'a içinde leş bırakılıb müslümanlara teaddisi olmuştur ve bu âna değin içinde namaz kılınmayub kurbunda vakî' şerif olmağla mescid olmakdan müstağnidir deyü haber virdiklerinde mezburun fetva-yı şerife mezkûr Derviş İbrahim ev bina eylemek için izin virilmeğin kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Şaban bin Abdi, Molla Davud bin Ebubekir, Ramazan bin Osman, İsmail bin Mahmud ve gayrihüm.

Belge - 262

Tube mahallesinden Ali ve Hasan valideleri olan Fatma'ya intikal eden mirasın eski eşi Kara Mahmud'dan kaldığını beyan ederek herhangi bir davaları olmadığını bildirmeleri hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Tube'den Ali bin Hasan ve Yahya bin Hasan mahfil-i kazâda validesi Fatma binti Hamza mahzarında mezbur Ali asaleten ve mezbur Yahya dahi asaleten ve sağır karındaşı Mehmed tarafından vesayet ikrar idüb mahalle-i mezburede vakî' bir tarafı Ebubekir evi ve bir tarafı Bedir Ali mülkü ve bir tarafı sağır-i mezkûr Mehmed mülkü ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan bir ev hazinesiyle ve bir evleri ve bir küçük ev ve havlu mezbure Fatma'ya sabıka zevci olan Kara Mahmud'dan intikal idüb kendünün mülküdür bizim da'vamız ve nizâ'ımız yokdur didiklerinde mezbure Fatma tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Yusuf bin Ahmed, Hasan bin Hüseyin, Yusuf bin Ramazan, Mansur bin Murad ve gayrihüm.

Belge - 262 iki kez fotoğraflanmış olup Belge 263 ile aynıdır.

Sayfa 91**Belge -264**

Tube mahallesinde Kayadere mescidi mütevellisi olan Kara Hasan'ın mescidin vakfından olan bir hallac dükkânını kiraya verdiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 23 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Tube mahallesinde vâkî Kayadere mescidinin mütevellisi olan Kara Hasan bin Hüseyin mahfil-i kazâda Köçek bin Ali mahzarında ikrar idüb mescid-i mezburun vakfından tahtû'l-kal'ada bir hallac dükkânı olup zikr olunan dükkânı ebnadır der-i padişahiye üç seneye varınca icareye verdim didikde mezbur tasdik idüb ve kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge - 265

Mevlana Halil Efendi'nin Kasab Emir'de altı buçuk gurus alacak hakkı olduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Mevlana Halil Efendi mahfil-i kazâda Kasab Emir bin Osman mahzarında iddia kılub mezburda altı buçuk gurus hakkım kalmışdır didikde mezbur Emir'den sû'âl olundukda ikrâr idüb edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mevlana Abdülvehhab Efendi, Muhzır Veled Ağa, Kasab İsmail ve gayrihüm.

Belge -266

Ammizade Hayaz'ın kametçi Abdi'de otuz bir şahî hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 25 şehr-i Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Ammizade Hayaz mahfil-i kazâda kametçi olan Abdi mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Abdi zimmetinde otuz bir şahî hakkım olub üç şahisini aldım ma'dâsı zimmetindedir taleb iderim deyüb mezburdan sû'âl olundukda mukırr olub meblağ-ı mezkûrın edâsına hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Hacı Ali, Yunus bin Ahmed, Çavuş Mehmed bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -267

Arabgin karyesinde sakın Fatma'nın Molla Halil'e mülklerini sattığını belirtmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-selase el-mübarek fi 26 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Arabgin'de sakın Fatma binti Mehmed mahfil-i kazâda Molla Halil bin İbrahim mahzarında ikrar idüb karye-i mezbure turabında vakî' bir tarafı Ahmed oğlu yeri ve bir tarafı Seydi Hasan yeri ve iki tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan mülklerimi bin gurus kıymetli bir akçe ibraz ile iki gurus bey'-i bât-i kat'i ile bey' idüb kabz-ı semen ve teslim-i hatmin eylesin didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hamza bin Hacı Hamza, Hacı Ahmed Çelebi bin Abdülkadir, Hacı Davud bin Ebubekir, Halil bin Abdurrahman ve gayrihüm.

Belge - 268

Fi yevmi'l-ehad el-mübarek fi 27 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Demircilerden Ahmed bin Hacırlu ve İsa bin Hacı bin Hüseyin ve Hüseyin bin Abbas mahfil-i kazâda Nalband taifesinden Hacı Durak bin Süleyman ve Hacı Hasan bin Hacı Hamza ve Ali bin (boşluk) ve Satılmış bin Hüseyin mahzarlarında ikrâr idüb islas-ı saik üzre terhimî(?) her ne ise ona satmakla virdik didiklerinde tarafeynin talebleriyle kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hasan bin Sipahi, Molla Mehmed bin Hacı Ali, Molla Musa bin el-mezkûr ve gayrihüm.

Belge -269

Ömer ve Halil'in hapis cezalarını yatmadıkları eğer bulunurlarsa Hacı Bekir tarafından bildirilmesi talebi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek 28 şehr-i Şabanû sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Ömer bin Ahmed ve Hacı Halil bin İsmail mahfil-i kazâda otuz yedi buçuk guruş için habs olunan Hacı Hacı Bekir ile habs içinde yatmayub taşdan handa yatub (..?..) olsun mezbur Hacı Bekir'in nefesine vechle taleb-i ihzarına kefil olduk eğer cevap iderse siz bulub getüresiz.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin İbrahim, Hasan Beğ sipahi ve gayrihüm.

Sayfa 92

Belge -270

Aişe'nin eşi olan Receb'in evden gitmesiyle üç ay annesi Kutlu tarafından nafaka sağlandığı ve Kutlu'nun herhangi bir pay istemediğini bildirmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi's-selasû'l-mübarek fi 29 şehr-i Şabanû'l-muazzam sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Kutlu binti Mehmed mahfil-i kazâda Receb bin Mehmed mahzarında ikrar idüb kızım Aişe mezbure Receb'in zevcesi olub mezbur Receb Kilis canibinden gitmek istediği evi ve üç ay kendüsin kızım mezbure Aişe'yi ben kendü malımdan nafakasını vesair lazımesini virüb kendüden bir pay ve bir Osmani taleb itmeyüb bir nesne kefalif itmem didiği kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -271

Ayntab'da Yeniçeri zabiti olan Hasan Beşe kulluk beklemekte ve hamallık ettiğinden zor durumda olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek 4 şehr-i Şabanû sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki bilfiil Ayntab'da olan Yeniçeriler zabiti Hasan Beşe çorbacı mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub hâlâ kulluk beklemekle gelen yoldaşların her-har ve hamal eyledikleri zulmetlerinden kefil olub müslümanlar evine getirdiği yükden bir akçe alınmayub ancak hemen bazar satılmak gelenden bir akçe yükden alınub ziyade alınmasın Hasan mezburun yoldaşlarının nefsine vech talebiyle ihzarlarına kefil oldum didikde kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun

Belge - 272

Hacı Mhmud'un Seydi Gazi'de olan borcunu talep ettiği ve aldığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi gurre-i şehr-i ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki Hacı Mahmud bin İlyas mahfil-i kazâda Seydi Gazi bin Hızır mahzarında ikrâr idüb mezbur Seydi karındaşım Receb'in oğlu Ali nam kimesnede üç guruşım vardır deyü da'vâ eyleyüb nizâ' eylediğinde üç guruş kendü malımdan virüb teslim eyledim mezbur Hacı Ali geldikde mezburdan akçesini talep iderse kendüm aldum akçesini kefaletim Hüseyin Ağa vireyim deyüb bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Muhyiddin bin Hacı Halil, Hasan beğ sipahi, Şaban bin Abdi, Mahmud Çavuş bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge- 273

Ramazan ve Receb arasında gerçekleşecek olan davaya Aişe'nin vekil olması hususunda hüccet.

Oldur ki Aişe binti Abdi nam tarafından Ramazan bin İsmail ve Receb bin Cuma hazıran olub mezbure Aişe işbu İbrahim bin Receb Ebubekir oğlu Hacı İbrahim ile olan da'vâya vekil eyledi deyü şهادet idüb mezbur dahi kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -274

Bazarbaşı olan Mustafa'nın Abdülbaki Efendi'ye olan borcunu kabul etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki sabıka Bazarbaşı olan Mustafa bin Ali mahfil-i kazâda bilfiil Ayntab kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat ve'l-hükkâm Abdülbaki Efendi zide-fazlûhu mahzarında ikrar idüb tarih-i kitabdan sene seman ve işrin ve elf Ramazan-ı şerifinin gurrasine va'de ile yüz kırk guruş müşarû'n-ileyh Abdülbaki Efendiye deynim vardır didikde müşarû'n-ileyh tasdik idüb sıhhat-i ikrara hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hamid karye-i Arabgin, Mehmed Ali karye-i Arabgin, Hasan Çelebi ibni Mahmud, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 2 şehr-i Ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Sayfa 93

Belge -275

Ayntab'da Yazıcık mahallesi sakini olan Ebubekir'in Abdurrahman'dan başka mirasa ortağım yoktur diyerek beyanda bulunması hususunda hüccet.

Faziletli Mehmed Said Efendi hazretleriniin geldiği gündür.

Fi yevmi's-salisû'l-mübarek fi 6 şehr-i Ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallatından mahalle-i Yazıcık'da sakın Ebubekir bin Yusuf mahfil-i kazâda Abdurrahman bin Hasan müvacehesinde ikrar-ı sahih-i şer'i ve i'tiraf-ı sarîh-i mer'i kılub benim babam budur, Yunus'un babası Musa'dır mezbur Abdurrahman'ın babası Hüseyin'dir ve Hüseyin'in babası

Musa'dır ikimizin dahi dedesi Musa'dır mezbur Abdurrahman benim ammim oğludur verasetim mezbur Abdurrahmana münhasıradır mezbur Abdurrahman'dan gayrı varis-i mevrusum yokdur didikde mezbur Abdurrahman minval-i meşruh üzre olan kelimatı tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Abdullah Çelebi bin Arabgin, Molla Hasan bin Mehmed, İbrahim bin Hoca Halil, Muhyiddin bin el-Hac Halil, Ahmed bin Mehmed, Şah Hasan bin Ali, Yusuf bin Mehmed ve gayrihüm

Belge -276

Çukur mahallesinden Hacı İbrahim'in kayıp olan Abdi'de kırk altın hakkı olduğunu ancak on beş yıldır kayıp olmasından dolayı davası olmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Hacı İbrahim bin Ebubekir mahfil-i kazâda bundan akdem gaib olan Abdi'nin kızı Aişe tarafından vasi olan İbrahim bin Receb gaib-i mezkûr Abdi'nin zevcesi Meryem bin Hasan mahzarlarında takrir-i kelâm kılub gaib-i mezkûr Abdi'de kırk altın hakkım olub mahalle-i Kanalcı'da vâkî' ma'lumetü'l-hudud olan varınca bana kırk altuna bey' bi'l-vefa bey' idüb Hüseyin ba'de mezbure Meryem hasta olub dâr-ı mezkûrede da'vâm yokdur deyüb mezbur Abdi müddet-i medid gaib olmağla on beş senedir ki da'vâ itmeyüb hâlâ dâr-ı mezkûreyi İhsan'a bey' etmek istediler imiş rızam yokdur sual olunmasını talep iderim didikde gıbbe's-sû'âl ve'l-inkar udulden Receb bin Derviş ve Hasan bin Mehmed hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub mezbur Abdi bizim huzurumuzda mezkûr el-Hac İbrahim'e kırk altun deynim vardır mahalle-i Kanalcı'da vâkî' olan dârı bana bey' bi'l-vefa ile bey' eyledim deyü ikrar idüb ve mezbure Meryem hüsn-i ba'ide hasta idi dâr-ı mezkûrede da'vâm yokdur deyü ikrar eyledi şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub vak'a kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed bin Ali, Ömer Çelebi bin İsmail, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -277

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Ebubekir'in vefat etmesiyle mirasçısı olmadığından mal varlığının beytü'l-mâla verileceği hususunda iddia üzerine Kefelü Ahmed Çelebi, Ebubekir benim amcamdır diyerek iddia etmesi ve amcamınoğlu Abdurrahman'dan başka mülke ortak olan yoktur diyerek talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 7 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kazâ-i Ayntab'da vaki' olan beytü'l-mal emini Kefelü Ahmed Çelebi ibni Mustafa mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitab Malatyalı Abdurrahman bin Hasan mahzarında takrir-i kelâm idüb mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Yazıcık'da sakin Ebubekir bin Yunus nam kimesne fevt olub varis-i mevrusu olmayub hamil-i metrûkâtı beytü'l-mala rayihadır beytü'l-mal için talep iderim mezkûre mezbur Abdurrahman'dan müteveffâ-yı

Sayfa 94**Belge 277'nin devamı**

Mezbur Ebubekir benim öz ammim oğludur benim babam Hasan ile müteveffa-yı mezburun babası Yunus ile Musa oğullarıdır müteveffa-yı mezburun benden gayrı varis-i mevrusu yokdur veraseti bana müstehakdır deyü cevab virdikde mezbur Kefelü Ahmed Çelebi merkur Abdurrahman'ın müteveffâ-yı mezburun ammisi oğlu olduğunu bilmezim deyü adem-i ilmle cevab virdikde merkur Abdurrahman'dan cevabına muvafık beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Kasım ibni Abdullah ve İlyas bin Ahmed hazıran-ı fi'l-meclis olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub mezbur Abdurrahman'ın babası Hüseyin'dir ve Hüseyin'in babası Musa'dır ve mezbur Ebubekir'in babası Yunus'dur ve Yunus'un babası mezbur Musa'dır mezbur Hasan ile merkur Yunus Musa oğullarıdır müteveffâ-yı mezbur Ebubekir ile mezbur Abdurrahman ammi oğullarıdır veraseti mezbur Abdurrahman'a münhasıradır bundan gayrı mâl-ı varis-i ma'rufı yokdur şahidleriz levhüllahi Teala şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub müteveffâ-yı mezbur Ebubekir'in merkur Abdurrahman'a ammisi oğlu olduğına hükm olunmağın bi't-taleb kayd-ı sicil olundı.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Abdülkadir, Hacı Mehmed bin Bali, Abdülvehhab Çelebi ibni Ömer Çelebi, İlyas Çelebi bin Hacı Zeki ve gayrihüm.

Belge -278

Bostancıyan mahallesinden olan Abidin'in Maksud'a evini sattığını iddia etmesi üzerine Maksud eşi Fatma'nın satın aldıklarını inkar etmeleri üzerine dava sonucu evi satın aldıklarını kabul etmeleri hususunda.

Oldur ki mahalle-i Bostancıyan'dan Abidin bin Mehmed mahfil-i kazâda Maksud bin Cuma mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede vaki' bir tarafı Bayram evi ve bir tarafı tarîk ve bir tarafı Hasırcıoğlu evi ve bir tarafı vakıf ev ile mahdud olan dârımı on dört guraşa bey' bi'l-vefa ile bey' eylemiş idim hâlâ sû'âl olunmasını taleb iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Maksud'dan sû'âl olundukda zikr olunan dârı on yedi buçuk guraşa mezbur Abidin ile zevcesi işbu meclisde hazır Fatma bin Abidin'den bey'-i bât ile istidâ eyledim didikde mezburan Abidin ve Fatma bey'-i bât eylemedik deyü inkar eylediklerinde mezbur Maksud'dan beyyine taleb olundukda udulde Ebubekir bin İshak ve el-Hac Muhsin bin Hacı Mehmed hazıran olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub bundan akdem yedi sene vardır ki mezburan Abidin ve zevcesi işbu Fatma mahdud-ı mezkûr dârı on yedi şahi guraşa mezbur Maksud'a bey'-i bat ile bey' idüb kabz-ı semeni ve teslim-i bey' eylediler hasbinallah şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Halil bin Derviş demirci, Katib Davud bin Halil, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge - 279

Kilisecik karyesinden Ramazan'ın Gülistan'dan sekiz yaşında Hamza adında bir oğlu olduğunu ve boşandığından kendisine vermesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Kilisecik'den Ramazan bin Ali Kaya mahfil-i kazâda Gülistan binti Mehmed mahzarında takrir-i kelam kılub mezbure Gülistan bundan akdem zevcem olub kendüsinden sekiz yaşında Hamza nam oğlum mezbur Hamza

mezbure Gülistan'ın yanındadır bana virmekde mukabel ider oğlumu taleb iderim didikde mezbure Gülistan'dan sual olundukda fi'l-vakî' mezbur Ramazan'ın zevcesi idim beni boşayub kendisinden sekiz yaşında Hamza nam oğlum olub hâlâ benim yanındadır deyüb hakk-ı terbiye babasının olmağın mezbur Hamza babasına teslim olunmağın kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Beşe bin Abdullah, Yunus bin Ahmed, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Sayfa 95

Belge-280

Ayntab sükkânından Kaya Beşe, oğluna bakamadığı için Mehmed Beşe'den borç aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 8 şehr-i Şaban sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Kaya Beşe binti Ömer mahfil-i kazâda dergâh-ı 'âli yeniçerilerinden Mehmed Beşe ibni Abdullah mahzarında ikrâr idüb bir pare ve bir Osmaniye muhtac olub işbu hamiyemde olan Ali nam sağır oğlumu beslemeğe iktidarım olmamağla mezbur Mehmed Beşe'den yirmi gurus alub harc eyledim vacibû'l-edâ deynimdir ba'de'l-yevm yine mezbur Ali'yi beslemeğe iktidarım yokdur merkur Mehmed Beşe'ye verdim kıbel-i şer'iden takdir-i nafakaa olunmasını taleb iderim deyüb mezbur Ali'ye yevmi iki şahi osmani takdir-i nafaka ve farz olunub istidâneye izin verildi.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ahmed bin Memi, Mansur veled, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge - 281

Ayntab'da Ammu mahallesinde sakin Abdülkadir'in adı geçen mülklerini Hacı Ahmed'e sattoğünü beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 9 şehr-i Ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Ammu'da sakin Abdülkadir ve Ramazan veledi Hasan mahfil-i kazâda Hacı Ahmed ibni el-Hac

Abdülkadir mahzarında takrir-i kelim idüb karye-i Rahman turabında vaki‘ ma‘lumetü’l-hudud bir kıt‘a altı yüz tiğek ve bir kıt‘a dahi bin yüz tiğek bağın yağlarını bize yüz yirmi guruşa bey‘ eylemişken hâlâ bizim tasarrufumuzda vakî‘ olur şer‘le sûtâl olunmasını taleb iderim deyücek bi’l-müvacehe mezbur el-Hac Ahmed’den sûtâl olundukda fi’lvakî‘ bağ-ı mezkûr mezburun Ramazan ve Abdülkadir’e yüz yirmi guruşa bey‘ eylemiş idim müslümanlar huzurunda bağlarımı fesh eyleyüb bağ-ı mezkûr geri bana red eylediler deyü cevap virdikde mezburun Abdülkadir ve Ramazan münkeran olduklarında merkum el-Hac Ahmed’den cevabına muvafık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Hacı Süleyman ibni el-Hac Hamza ve Hacı Mustafa ibni el-Hac Satılmış hazıran-ı fi’l-meclis olub edâ-i şehadet-i şer‘iyye kılub zikr olunan bağları mezburan Ramazan ve Abdülkadir merkum Hacı Ahmed’den yüz yirmi guruşa iştira eylemiş imiş mezburan Ramazan ve Abdülkadir bağlarını fesh eyleyüb bağ-ı mezkûr almazız deyü geri red eylediler mezbur Hacı Ahmed dahi alub kabul eyledi şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vakî‘ olu bağ-ı mezkûr geri ell-Hac Ahmed’e hükm olunmağın bi’t-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü’l-Hâl

Yunus bin Ahmed, Mehmed bin Yusuf, Mustafa Çelebi, Molla Hasan bin Yahya ve gayrihüm.

Belge -282

Hacı Arab köyünde sakin olan Halil’in amcamın oğlu Sübhanverdi sol tarafından mızrak ile yaralanmıştır diyerek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Hacı Arab köyünde sakin Halil bin Yağmur meclis-i şer‘a gelüb karye-i mezbure sükkânından ammim oğlu Sübhanverdi nam kimesne taşradan içeriye gelürken yolda üzerine hırsız çıkub başının sol tarafından mızrak ile vurulub sekiz gün sahib-i ferraş olub hali fevt oldu min-ba‘d kimesnede da‘vâ ve nizâ‘ı yokdur didikde gibbe’ş-şer‘i defter olmak için izin verildi.

Şühûdü’l-Hâl

Muhyiddin bin Hacı Halil, Yunus bin Ahmed, Molla Hasan bin Mahmud ve gayrihüm.

Sayfa 96**Belge -283**

Ayntab'da Kıllu cemmaatinden Esmâ Hatun'un oğlum İbrahim hançer ile öldürülmüştür diyerek keşfolunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 10 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki kazâ-i Ayntab'da sakın Kıllu cemaatinden Esmâ nam Hatun meclis-i şer'a gelüb oğlum hoş İbrahim yine cemaat-i mezbureden Ahmed bin Hüseyin nam kimesnenin oğlu vahi nam mevzide mezbur İbrahim hançer ile sol boynundan vurub katl eyledi üzerine varılub keşf olunmasını talep iderim didikde kıbel-i şer'iden bu hakikat ta'yin olunub zeyl-i kitabda mes'urû'l-esami olan müslümanlar ile mevzi'-i mezburda maktûl-i mezburun üzerine varılub fi'l-vakî' mezbur hoş İbrahim hançer ile sol boynundan vurub katl eylemişler sırahâtı görölüb bilfiil cema'ât-i mezbure zabıtı olan Rızvan Ağa mahzarında keşf olunmağın bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Piri bin Yusuf, merkum-ı hassa, Hüseyin bin Mahmud mezkûr bostan, Hacı Veli karye-i Güllü ve gayrihüm.

Belge - 284

Hıyam karyesinden olup vefat eden Ahmed'in çocukları babalarından kalan bağın Şaban'ın işlettiğini iddia etmeleri üzerine taleplerine karşılık Şaban'ın bağı çocukların babası Ahmed'den satın aldım demesi ile davanın son bulması hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehadû'l-mübarek fi 11 Ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Hıyam'dan bundan akdem fevt olan Ahmed'in kızı Hatice ve Aişe Toyruk ve ahir hemşireleri Leyla tarafından Osman bin Dede ve Abdi şahadetleri ile vekaleti sabit olan mezbure Hatice ve ammisî oğlu İbrahim bin Yusuf mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitâb el-Hac Şaban bin Ali müvacehesinde mezbure Hatice asaleten ve vekaleten ve mezbure Aişe ve Toyruk ve İbrahim asaleten ikrar idüb karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı Derviş kızı bağı ve bir tarafı Hüseyin

bağı ve bir tarafı Musa bağı ve bir tarafı tezek tarlası ile mahdud olan bir kıt'a üç yüz tiğek bağı müteveffa babamız Ahmed'in mülkü olup mezkûr el-Hac Şaban hulûl idüb da'vâ eylediklerinde merkur Ahmed'den otuz beş guruşa iştira eyledim deyü mezbur el-Hac Şaban bir hüccet-i şer'îye ibraz idüb mazmun-ı hüccet ile isbat eylemek sudurunda iken mabeynimize müslimün girüb merkur el-Hac Ahmed'den yirmi üç guruşa alub kabz eyledik min-ba'd bağı mezkûrda vicahen-mine'l-vücuha da'vâmız kalmayub zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibra ve iskat idüb babamızın bi-asuma kabul eyledik didiklerinde mezbur el-Hac Şaban tasdik idüb ma-vaka' ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Bazargâh Yusuf Çelebi, Hacı İbrahim bin Hüseyin, URızvan bin Hacı Ramazan, Derviş Ozan bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -285

Gökçe karyesinden olan Abdülkadir adı geçen mülklerin kendisine ve Veli adlı kimseye ait olduğunu ve Veli'nin kendi hissesini Musa Bey'e sattığını iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salisû'l-mübarek fi 12 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i Gökçe sükkânından Abdülkadir ibni Ahmed mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitab Musa ibni İbrahim müvacehesinde takrir-i kelâm kılub karye-i mezbure turâbında vakî' bir tarafı Abdülhamid bağı ve bir tarafı dere ve bir tarafı Hacı Hamza bağı ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ve Ahmed Hakkı bağları ile mahdud olan tahminen bin beş yüz tiğek bağın nısfı benim ve nısf yeri Veli nam kimesnenin olup ber-vech-i müşterek mutasarrıf iken mezbur Pir Veli kendü hissesini mezbur Musa'ya bey' itmekle benim hissemi dahi hilaf-ı şer'î vaz'iyedir şer'a sual olunub nısf hissemi talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Musa'dan sual olundukda bağı mezkûresin Pir Veli nam kimesneden iştira eyleyüb bağı mezkûrın nısfı kendünün olduğunu bilmezim deyü adem-i ulema cevab virdikde mezbur Abdülkadir bağı mezkûrın nısfı benim olup ber-vech-i müşterek mutasarrıf

Sayfa 97**Belge -285'in devamı**

Mezbur Pir Veli ile mutasarrıf olduğımıza yemin eylesin deyü mezbur Musa'nın tahlifini terk eylediğinde mezbur Musa bağı mezkûrın nısfı mezkûr Abdülkadir'in olub Pir Veli ile ber-vech-i müşterek mutasarrıf olduklarını bilmediğine yemin billah idüb vakı'û'l-hâl bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yunus bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Nazır Mehmed, Molla Hasan bin Mahmud, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -286

El-Hac Hüseyin'in Yahya'dan sekiz gurusu alacak hakkı olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki el-Hac Hüseyin bin Mehmed mahfil-i kazâda Yahya bin Şaban mahzarında iddia idüb mezburda sekiz gurusu hakkım vardır taleb iderim didikde mezburdan sû'âl olundukda ikrar idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Abdülhalim bin Haydar, Mehmed bin Bayram ve gayrihüm.

Belge -287

Ayntab'da Şhreküstü mahallesi sakinlerinden Hüseyin'in adı geçen mülklere müşterek olan Ramazan'ın

Fi yevmi'l-selase fi 13 Ramazan sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki nefsi-i Ayntab mahallâtının Şhreküstü'de sakin Hüseyin bin Ataullah karındaşı Ramazan bin Ataullah mahzarında takrir-i kelam kılub on altı gurusu bir rais merkeb ve on altı gurusu dahi nefsi-i Haleb'de vakî' Badulmezure mahallesinde ma'lumetü'l-hudud bir dârda mezbur Ramazan ile müşterek iken mezbur Ramazan dâr-ı mezkûre beni dahil itdirmeyüb zikr olunan sakine nice olmuşdur sual olunmasını taleb iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Ramazan'dan sû'âl olundukda zikr olunan dar ve ikba kendüsi ile müşterakimiz yokdur deyü inkar ile cevap virdikde mezbur Hüseyin'in da'vâsına muvafık beyyine taleb olundukda

şahidlerim yokdur yemin eylesin kendüsi ile ber-vech-i müşterek tasarruf itmedik didikde mezbur Ramazan yemin virüb vakı'û'l-hâl kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Yunus bin Ahmed, Mahsar bin İdris, Çavuş Mehmed bin Mahzar, Mehmed Çelebi nazır-ı muhkem ve gayrihüm.

Belge -288

Ayntab'da Battalyük karyesinden Hüsna 'nın babasından kendisine intikal eden bağını üç ay müddetle on guruşa sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-edna el-mübarek fi 13 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Mahmiye-i Ayntab muzafatının karye-i Battalyük'de sakin zevcesi Hüsna binti İvaz tarafından nech-i şer'i üzre vekil olan Maksud bin Yağmur mahfil-i kazâda yine karye-i mezbure sükkânından Sadık bin Halil mahzarında vekaleten ikrâr-ı sahih-i şer'i ve i'tiraf-ı sarih-i mer'i kılub karye-i mezbure turâbında vâkî' bir tarafı İhsan bağı ve bir tarafı Mehmed bağı ve bir tarafı Allahverdi bağı ve bir tarafı mezbur Sadık bağı ile mahdud olan bir kıt'a iki yüz tiğegin mezbure Hüsna'nın babasından kendüye intikal iden bağını tarih-i kitabdan üç ay müddet ile on guruşa bey'-i bât-i kat'i ile bey' eyledim bağı mezkûr mezbur Sadık'ın mülk-i müşterasıdır keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mukırr-ı mezburun ikrar-ı meşruhın mukırru'n-lehû'l-mezkûr vicahen ve şifahen tahkik ve tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin İbrahim, İhsan bin İdris, Hacı Hasan bin Kaya Mehmed, Hacı Hüseyin bin Hacı Mehmed, Abdülvehhab Çelebi bin Ömer Çelebi ve gayrihüm.

Sayfa 98

Belge - 289

Sultna'ın İbn-i Kör mahallesinde olan mülkünü Hüsna'dan on yedi guruşa satın aldığını ancak tasarrufuma mani olan Hüseyin'den sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Sultan binti Hüsam meclis-i şer'î şerif-i nebevide Cafer bin İbrahim mahzarında takrir-i kelâm kılub İbn-i Kôr mahallesinde vâkî' bir tarafı Hacı Zekeriya mülkü ve bir tarafı Mahmud Beşe mülkü ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı (boşluk) ile mahdud olan bir mağara ve cebe-ma ve havlusu müştemildir bundan akdem mezbur Hüseyin'in aminesi olan Aîşe'den on yedi guruşa satın alub akçesini verib eda idüb ve Hüsna binti mezbur Hüseyin'in babası İbrahim ve ammisî Halil hazır olub dâr-ı mezkûrede da'vâm yokdur demişler iken hâlâ mezbur Hüseyin tasarrufuma mani' olub kendüsi zabt ider sual olunub men' olunmasını talep iderim didikde mezbur Hüseyin'den sual olundukda inkar idüb mezbure Sultan'dan beyyine talep olundukda udulden Ali Beşe ibni Hacı Ahmed ve Mustafa bin Yusuf hazıran olub edâ-i şehadet idüb mahdud-ı mezkûr dârı mezbure Aîşe on yedi guruşa mezbure Sultan'a bey'i bât ile bey' idüb akçesin alub kabz idüb ve hayn-ı bey'de mezburan İbrahim ve Halil hazır olub dâr-ı mezburede da'vâmız yokdur deyü ikrar eylediler şahidleriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vakî' olub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ahmed bin Ali, Zekeriya Çelebi bin Molla Ali, Molla Davud bin Ebubekir, Mansur Veli bin Hasan ve gayrihüm.

Belge -290

Ayntab'da Kıllu cemaatinden olan Esmâ'nın oğlum İbrahim'i Ahmed'in hançer ile öldürdüğünü iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hams

Oldur ki kazâ-i Ayntab'da sakin Kıllu cemaatinden Esmâ nam hatun mahfil-i kazâda oğlum Huş İbrahim yine cemaat-i mezbureden Ahmed bin Hüseyin nam kimesne Kanberoğlu merağî nam mevzi'de mezbur İbrahim'i hançer ile sol boynundan vurub katl eylediler mevzi-i mezkûrda yatur üzerine varılub keşf olunub katl-i mezbur Ahmed'in ikrârının sicil olunmasını talep iderim didikde kibel-i şer'iden üzerine adem-i yakîn olunub zeyl-i kitabda mesturû'l-esami olan müslümanlar ile üzerine varılub fi'l-vakî' mezbur Huş İbrahim'in hançer ile sol boynundan vurulub katl olunmuş yatur bulunub mezbur Ahmed bin Hüseyin ihzar eyleyüb sû'âl olundukda mezbur Ahmed bi't-tav' ve'l-rıza el-ceza ikrar idüb maktul-i mezbur Huş İbrahimi hançer ile sol boynundan vurub katl eyledim husus-ı

mezburda ahir kimesnenin sanı'ı yokdur ben katl eyledim didikde canib-i şer'iden varan adam ihbar itmeğin mezbure Esmâ talebi ile cemaat-i mezbure zabiti olan Rızvan subaşı mahzarında kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Piri bin Yusuf, Koca Haraz, Hüseyin bin Mahmud sağır-i bostan, Hacı Veli karye-i Güllü ve gayrihüm.

Belge -291

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Ahmed'in Abdurrahman'ın amcamın oğludur diyerek malına müşterek olduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fî 16 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Yazıcık'da sakin Ahmed bin Yusuf mahfil-i kazâda Abdurrahman ibni Yusuf mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Abdurrahman'ın ammisi oğlu olup fevt olan Ebubekir ile cümle bağı ve ev vesair tecmilathanede müşterek idim hâlâ mezbur Ebubekir fevt olmağla bana düşen hissemi virmekde teaddi ider şer'a sû'âl olunmasını taleb iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Abdurrahman'dan sû'âl olundukda inkâr ile cevap virüb mezbur Ahmed'den da'vâsına mutabık beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden Hacı Halil bin Hacı Ahmed ve İbrahim Çelebi ibni el-Hac Halil el-mezbur

Sayfa 99

Belge -292

Hacı Ali'nin Ahmed ile bütün mallarda müşterek olduğunu ve beraber tasarruf ettiklerini ancak Ahmed'in inkâr ettiğini iddia ederek dava etmesi hususunda hüccet.

Hacı Ali ibni Bali (tahrip) bin Musa haziran-ı fî'l-meclis olup edâ-i şehâdet-i şer'îye kılub (tahrip) mezbur Ebubekir bizim huzurumuzda mezbur Ahmed ile ben bağda ve evde vesair der-i divanda tecmilathanede müşterek olub nısfı benim ve nısfı mezbur Ahmed'in her bir şeyimizde mezbur Ahmed ile müşterek ber-vech-i müşterek tasarruf ideriz deyü ikrar eyledi mezbur Ebubekir'in ikrarına şahidleriz yüce Allahu Teala şehadet dahi ideriz didiklerinde mezbur Abdurrahman merkum

Ebubekir ne zaman ikrar eylemişdir ikrarına zaman ta'yin itsinler sū'âl olunsun didikde Hacı Halil ve İbrahim Çelebi geçen sene bir def'a ve bu sene bir def'a dahi hatta mezbur Ahmed Malatya'ya gidecek günler bizim huzurumuzda söyleyüb mezbur Ahmed benim ile evde ve bağda vesair der-i divanda ve tecmilathanede ber-vech-i münadi hakkım müşterekdir deyü ikrar eyledi deyü şehadet eylediklerinde şehadetleri hîn-î kabulde vâkî' olub kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Mehmed Çelebi bin Kemal Efendi, Ahmed bin Ömer, Yunus bin Ahmed, Molla Hasan bin Muhsin ve gayrihüm.

Belge -293

Ayntab'da Çukur mahallesinde sakin Abdülkadir, eşi olan fatma'ya mehir olarak bi rev yeri verdiğini ve herhangi bir davası olmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-sebtû'l-mübarek fi 17 Ramazan sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Çukur'da sakin Abdülkadir bin Mehmed mahfil-i kazâda Fatma binti Hacı Ali müvacehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î mezbure Fatma'ya semeni hissesi ve mihr-i mü'ehhiri vesâ'ir hukuk için mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Hacı Hüseyin evi ve bir tarafı Mustafa evi ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ve bir tarafı Şaban evi ile mahdud olan dârın kible canibinden olan duvardan hâlâ mezbure Fatma' nın sakin olduğu dârın yerini üç buçuk arşun tahminen mezbure Fatma'ya dâr-ı mezkûrenin kadimi olan kapısından mürur ve ubur itmek üzere ev yeri verdim mezbure Fatma arz-ı mezkûre bina ve ta'mir eyleyüb bir ev eyledi dâr-ı mezkûrda hâlâ kendüsi sakin olur dâr-ı mezkûrda vicahen mine'l-vücuha da'vâ ve nizâ'ımız yokdur mezbure Fatma'nın mülk-i mevrusudur keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mezbure Fatma minvâl-i mezkûr üzre olan kelimatını tasdik ve kabul itmeğin bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Mehmed el-müderriş, Molla Ahmed bin Hacı Mehmed, Kasım bin Hamza, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -294

Bostancıyan mahallesinden olup vefat eden Mehmed'in eşi olan Zeliha'ya babasından kalan bağı hâlâ Hamza tasarruf etmektedir. Zeliha alenen kendisine intikal eden hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'lehadû'l-mübarek fi 18 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Bostancıyan'da bundan akdem fevt olan Mehmed'in Zeliha nam (..?..) olan zevci Abdülbaki ibni Veli mahfil-i kazâda Hamza bin Ali mahzarında takrir-i kelâm kılub karye-i Karaöyük turâbında vâkî' ve iki tarafı Derviş Ali bağı ve bir tarafı Mehmed Efendi bağı ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a yedi yüz tiğek bağı mezkûr Zeliha'nın babası Mehmed'in mülkü olup fevt oldukda mezbure Zeliha ve müteveffîyenin oğlu Mustafa ve kızları Esma ve Raziye ve zevcesi Fatma'ya irs-i şer'î ile intikal iden hâlâ bağı mezkûrda mezbur Hamza zabt ider şer'a sû'âl olunub mezbure Zeliha'ya alenen olan hisse-i şer'îyesini talep iderim didikde bi'l-müvacehe mezbur Hamza'dan sû'âl olundukda fi'l-vâkî' bağı mezkûr müteveffâ-yı mezbur Mehmed'in mülküdür lâkin müteveffî

Sayfa 100**Belge -294'ün devamı**

Şeyh Mahmud'un eytamına müteveffî Mehmed'in iki gurus ve (tahrip) idâre-i miri idecek terekisi olmağın zıkr olunan bağı mezbure Zeliha (tahrip) Mustafa vasi olup zaruret-i deyn için mezbur Mustafa Yusuf nam kimesneye elli altı gurus bey' idüb mezbur Yusuf'dan yine satın aldım deyü bir kıt'a deyn-i hüccet ibraz idüb hazır olunub sicil-i mahfuz-ı münacaat olundukda müteveffî Mehmed'in müteveffâ-yı merkum Şeyh Mahmud'un eytamına elli gurus deyni olduğu mukayyed bulundukda vekil-i mezbur Abdülbaki mazmun-ı sicil münker olundukda udûlden Osman bin Mehmed ve Mehmed bin Bayram hazıran olup edâ-i şehadet-i şer'îye kılub müteveffî Mehmed'in müteveffî Mahmud'un eytamına elli gurus deyni olup şer'a sabit olup sicil ve hüccet olmuştur hasbinallah şahidleriz aslında ve mazmun-ı sicilde şehadet ideriz didikde mukarrer olup mezbur Hamza'ya hükm olunub vak'a ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Ebubekir bin Osman, Hacı Mehmed bin Mehmed, Seyyid Mahmud bin Ahmed, Hacı Ahmed bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge -295

Çukur mahallesinden olan Ümmü'nün evini Yılmaz'a on yedi guruşa sattığı hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Çukur'dan Ümmü binti Ömer Şah ve (..?..) Bayram bin Kemal mahfil-i kazâda Yılmaz bin Ali mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle-i mezburede vâkî' hâlâ mezbur Yılmaz'ın mütemekkin olduğu ma'lumetü'l-hudud olan dârı bundan akdem mezbur Yılmaz'a on yedi guruşa bey' idüb üç guruşa ma-beynimizde olan duvar içün banidir didikde mezbur tasdik idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Receb bin Derviş, Ahmed bin Mehmed, Hacı Ahmed bin Ahmed, Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge - 296

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olan Mahmud bağıni Musa ve Ebubekir'e sattığı hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneyn.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Şhreküstü'de sakin Mahmud bin Karaca ve zevcesi Rızvan ..?.. bin Abdullah mahfil-i kazâda Musa bin Hallac ..?.. Ebubekir bin Mehmed mahzarında Ali Saka ikrar idüb karye-i Mizman turabında vaki' bir tarafı Yakub bağı ve bir tarafı Çil ve bir tarafı İbrahim bağı ve bir tarafı çayır ile mahdud bir kıt'a sekiz yüz tiğek bağımızı mezburun Musa ve Ebubekir'e kırk bir guruşa bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr kırk bir guruşa bi't-tamam müştereban yedlerinden alub kabz-ı vahid eyledik ba'de'l-yevm mülk-i müştêrâsıdır keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mukırrân-ı mezburanın ikrâr-ı meşruhaların mukırrûn-lehû'l-mezkûrın vicahen tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Hüseyin bin Pir Veli, Hacı Halil bin Allahverdi, Molla Veli bin Yusuf, Hacı Ali bin Hamza ve gayrihüm.

Belge -297

Cevizlice mahallesinden Teslime'nin eşi Pir Sultan'ın kendisini terkettiğini ve nafakasız kaldığını iddia ederek nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki Cevizlice mahallesinden Teslime binti Abdülgani mahfil-i kazâda takrir-i kelâm kılub zevcem olan Pir Sultan bin bil-nafaka vela kisve bırakub gidüb nafakaya muhtacım takdir-i nafaka olunmak taleb iderim didikde mezbure Teslime'nin nafakasına ve kisvesine yevmi beş Osmani takdir ve farz olunub istidâneye izin verildi.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Mehmed bin Burhan, Molla Davud bin Ebubekir, Yunus bin Ahmed, Ali Çelebi bin Çerkes ve gayrihüm.

Belge -298

Ayntab'da Kayser mahallesinden Şemseddin'in sakin olduğu evin babasının mülkü olduğunu kardeşi Muhyiddin'le babasından kalmış mirasdan hisse talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-salis.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kayser'de iken Şemseddin bin el-Hac Hüseyin mahfil-i kazâda karındaşı Muhyiddin bin el-Hac Hüseyin el-mezbur müvacehesinde takrir-i kelâm kılub mahalle-i mezburede vâkî' bir tarafı Maraşlı Ali Çelebi evi ve bir tarafı Molla Halil evi ve bir tarafı Dülük Hüseyin evi ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan dârın hâlâ ben sakine olurdum

Sayfa 101

Belge - 298'in devamı

Dâr-ı mezkûr babamızın mülkü olub (tahrip) hisse-i şer'iden talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Muhyiddin'den sû'âl olundukda dâr-ı mezkûre fi'l-vâkî' mezbur Şemseddin ile benim (tahrip) el-Hac Hüseyin'in mülkü idi babamız

fevt olduğunda ben müteveffâ-yı mezbur el-Hac Beziroğlu nam kimesneye deyni var imiş biz küçük iken dayımız vasımız olub vasimizin müvacehesinde isbat-ı dide idüb sicil olunub dâr-ı mezkureyi (..?..) için bey' idüb mezbur oğluna verib eda ve teslim-i dide eyleyüb dar-ı mezkûreyi Kara Ovannis kimesne almış idi nice sene mürur ve mezbur Kara Ovannis dâr-ı mezkûrda sakın olub Kara Ovannis dahi fevt dâr-ı mezzkûre eytamına intikal eyleyüb bey' min-serir için velad virüb kadimden benim babam mülküdür ahir kimesne almasun deyü de sakın olayım deyü kendü halim ile istima eyledim mülk-i müşterasıdır deyü cevap virdikde mezbur Şemseddin'in olmağın mezbur Muhyiddin'den beyyine taleb olundukda udûlden Mustafa bin Hafız ve Ali bin el-Hac Ebubekir hazıran-ı fi'l-meclis olub edâ-i şehadet-i şer'îye kılub dâr-ı mezkûr mezburanın babaları el-hac Hüseyin'in mülküdür lakin babaları fevt olduğunda Hacı mezburun kimesneye deyni zuhur idüb isbat eyledikden sonra hazıran-ı deyni için dâr-ı mezkûrede Ovannis nam kimesneye bey' idüb nice zaman dahi Ovannis sakın olub evvelden fevt olub eytamına kalub onun dahi hazıran-ı deyni için bey'i münir için dellale virilüb elli gurus mezbur Muhyiddin Şemseddin'e istimâ eyledi mülk-i müşterâsıdır şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde hîn-i kabulde vâkî' olub dâr-ı mezkûrda mezbur Muhyiddin yedinden ibka olunmağın bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Kefelü Ahmed Çelebi, Hacı Hamza bin Ali, Davud bin Mustafa ve gayrihüm.

Belge -299

İbrahimli karyesinden el-Hac Polad'ın Veli'ye bin üç yüz tiğek bağını Veli'ye sattığı hususunda hüccet.

Yevmi'l-selase 20 Ramazan sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki karye-i İbrahimli'den el-Hac Polad bin Polad mahfil-i kazâda Veli bin Ümmet mahzarında ikrâr idüb Acem deresinde vâkî' bir tarafı Hacı Mustafa bağı ve bir tarafı Kara Bali bağı ve bir tarafı dere ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a tahminen bin üç yüz tiğek bağımı mezbur Veli'ye otuz gurus bey'i bât-i kat'i ile bey' idüb meblağ-ı mezkûreyi yedinden alub kabz eyledim didikde mezbur Veli tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Hüseyin bin Ömer, Ramazan bin Mahmud, Bekmez Ali Osman bin Mehmed bakkal, Mustafa bin Ali bazarbaşı, Mehmed bin Bayram, İbrahim bin Satılmış Taşnur bin Mehdi karye-i Güllüce ve gayrihüm.

Belge -300

Bilecik karyesinden Durmuş'un müşterek hissesini Ali'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki karye-i Bilecik'den Durmuş bin Seydi Ali mahfil-i kazâda Ali bin Sultan mahzarında ikrar idüb karye-i Gürc turabında vakî' bir tarafı Hasan bağı ve bir tarafı Zahrab bağı ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ve bir tarafı Cebrail mahdud olan bir kıt'a dokuz yüz tiğek bağımın nisf-ı şayi'ini otuz esedi guruşa mezbur Ali'ye bey'i bât-ı kat'i ile bey' idüb ve meblağ-ı mezkûrı alub eyledim dedikde mezbur Ali tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şirâya hükm olunub kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Veli bin Ali Şehreküstü, Ahmed bin Hızır ve gayrihüm.

Sayfa 102

Belge -301

Ayntab'da sakin Hamiş'in annem Sayer'in dokuz yüz tiğek bağının bir kısmını Mümin tasarruf etmektedir sual olunmasını talep ederim demesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 21 şehr-i Ramazan sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab'da sükkânından Hamiş bin Ali mahfil-i kazâda karye-i Arablar'da sakin Mehmed bin Maksud müvacehesinde takrir-i kelâm kılub karye-i mezbure turabında vâkî' validem müteveffîye Sayer zımminin bir tarafı Miran Beşe bağı ve bir tarafı cebel ve iki tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a dokuz yüz tiğek bağı olub zikr olunan bağdan beş yüz tiğek bağını hilâf-ı şer'i mezbur Mümin vaziyedir şer'a sû'âl olunmasını talep iderim didikde bi'l-müvecehe mezbur Mümin'den sû'âl olundukda bağ-ı mezkûre Hamza nam kimesne gars eyleyüb dahi üzüm virmeden bana bey' eyledi tarih-i kitâba gelince ednasından

mütecavizdir ki benim tasarrufumdadır mezbur Hamiş'in validesi hâlâ Sayer'in olduğunu bilmezim deyü inkar ile cevap virdikde mezbur Hamiş'den da'vâsına muvafık beyyine taleb olundukda şahidlerim yokdur bağ-ı mezkûr validem müteveffiye Sayer'in olduğunu bilmediğine yemin eylesin deyü mezbur Mehmed'in tahlifini murad eyledikde mezbur Mehmed'e yemin virilüb vakî'û'l-hâl ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Hacı Ahmed bin Bayram Hoca, Kürdi bin İsa, Molla Hüseyin bin Yusuf ve gayrihüm.

Belge -302

Ayntab sükkânından Hamiş'in annem Sayer'in bağının bir kısmını Mehmed'in zabtettiğini iddia etmesiyle sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab sükkânından Hamiş bin Ali mahfil-i kazâda karye-i Arablar'da sakın Miyase bin Mirza müvacehesinde takrir-i kalam kılub karye-i mezbure turabında vâkî' validem mukırr-ı mezbur (..?..) bir tarafı Cihan Beşe bağ-ı ve bir tarafı cebel ve iki tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan bir kıt'a dokuz yüz tiğek bağ-ı olub zikr olunan bağdan beş yüz tiğek bağ-ı hilâf-ı şer'î mezbur Mehmed vaziyedir şer'a sû'âl olunmasını taleb iderim deyücek bi'l-müvecehe mezbur Cihan Beşe'den sû'âl olundukda bağ-ı mezkûre Mümin nam kimesne gars eyleyüb dahi üzüm virmeden bana bey' eyledi tarih-i kitâba gelince kırk seneden mütecavizdir ki benim tasarrufumdadır mezbur Hamiş validesi Sayer zımmının olduğunu bilmezim deyü inkâr ile cevap virdikde mezbur Hamiş'den da'vâsına muvafık beyyine taleb olundukda şahidlerim yokdur bağ-ı mezkûr validem müteveffiye Sayer zımmının olduğunu bilmediğine yemin eylesin deyü mezbur Mehmed'in tahlifini murad eyledikde mezbur Mehmed'e yemin virilüb vakî'û'l-hâl ketb olundu.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezburun.

Belge -303

Ayntab'da Bostancıyan mahallesi sakinlerinden olan Hayati'nin bin tiğek bağ-ı Abdi'ye elli guruşa sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-hamsû'l-mübarek fi 21 şehr-i Ramazan sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Bostancıyan'da sakin Hayati halife bin Ömer mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-hücce Necar Abdi ibni el-Hac Mehmed müvacehesinde ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î kılub Sacurbaşı dimekle ma'ruf mevzi'de vâkî' bir tarafı Şahverdi oğlu bağı ve bir tarafı Kayaoğlu bağı ve bir tarafı Hacı Sıddık bağı ve bir tarafı Dane Halil bağı ile mahdud olan bir kıt'a bin tiğek bağımı mezbur neccar Abdi'ye elli guruşa bey'î bat-i kat'î ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr elli guruşa müşterima mezbur Abdi yedinden bi't-tamam ve'l-ikmal ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik ve tahkik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ali bin Hacı Ramazan, Hacı Hamza bin Arab, Hacı Osman bin Bedir, Nurcu Ali ve gayrihüm.

Sayfa 103

Belge -304

Ayntab'da Kürd mahallesinden Ahmed'in Emine'ye kendi hissesi olan evin yarısını on altı guruşa sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Kürd'de sakin Ahmed bin Şah Ali mahfil-i kazâda tasdik-i ikrâr ati'û'z-zikr içün zevcesi Emine binti Hüseyin tarafından zevci Hacı İbrahim ibni el-Hac Haydar mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburda vakî' bir tarafı Yeşiloğlu Ahmedi evi ve bir tarafı Yeşil Aliş evi ve bir tarafı Hüseyin evi ve bir tarafı tarîk-î 'âmm ile mahdud olan iki ev ve hoş müştemil dâr mülkümüz olub zikr olunan dârın kadimi olan kapısı mezbur Hacı İbrahim tarafından olmak üzre sokağa garib duvar canibinde olan evine düşen nısfını mezbure Emine'ye on altı guruşa bey'-i bât ile bey' idüb meblağ-ı mezkûr on altı guruş alub kabz eyledim ba'de'l-yevm keyfe-ma-yeşa mutasarrıf olsun didikde mezbur tasdik idüb sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ali bin Hacı Ramazan, Abdülhamid bin Muhsin, Kara Hasan bin (tahrip) Boyacı Ahmed, Hasan bin Veli ve gayrihüm.

Belge -305

Ayntab'da İbn-i Eyüb mahallesinden olan Raziye'yi zevci olan Mehmed'in boşanmış olmasına rağmen kendisine karıştığını iddia etmesiyle sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i İbn-i Eyüb'de sakin Raziye binti el-Hac Mustafa tarafından babası el-Hac Mustafa el-mezbur mahfil-i kazâda mezbure Raziye'nin zevci olan Mehmed bin Musa mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbure Raziye'yi zevc-i mezbur Mehmed hilâf-ı şer'î boşanmış iken üzerinde dahl olmak ister şer'a sual olunub men' olunmasını talep iderim deyücek mezbur Mehmed'den sual olundukda ben mezbure Raziye'yi boşadım lakin zikr-i talak ve aded-i talak zikr itdim minvâl-i mezkûr üzre zikr-i talak ve aded-i talak itmedikçe boş olmadığından yedimde fetva-yı şerif vardır deyü bir fetva-yı şerif ibraz eyleyüb mazmun-ı şeriatde fi'l-vakî' zikr-i talak ve aded-i talak zikr itmedikçe talak rücu' olur andû's-şer'î boş olmaz deyü mestur bulunmağın bihasbi's-şer'î mezbure Raziye merkum Mehmed'den boş olmayub zikr-i talak ve aded-i talak zikr itmediğini tevcih eyleyüb mezbur Mehmed'e zikr-i talak ve aded-i talak zikr itmediğine yemin virdikden sonra mezbur Mehmed mezbure Raziye'yi hilaf-ı şer'î döğersem benden bain talak boş olsun didiği bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Hacı Ali bin Şaban, Yunus bin Ahmed, Mehmed bin Salih, Süleyman bin Mehmed ve gayrihüm.

Belge -306

Hacı Hasan'ın kasab dükkânını Hızır Beşe'ye kiraya verdiğini belirterek kira akçesini talep etmesi hususunda hüccet.

Oldur ki şehre cârî olan suya meşk olan Hacı Hasan bin Yusuf mahfil-i kazâda Hızır Beşe mahzarında ikrâr idüb Kabaltında olan kasab dükkânı senede otuz altı şahiye mezbur Hızır Beşe'nin icaresinde olub bin yirmi yedi Ramazanû'l-mübarek gurresine gelince icare akçesini alub bin yirmi sekiz Ramazan gurresine varınca yine kendüye otuz altı şahiye icareye virdim akçesi zimmetindedir bin yirmi sekiz Ramazan gurresinde icare akçesini bana virmek üzere icareye virdim didikde mezbur tasdik idüb kayd.

Şühûdü'l-Hâl

El-mezbur.

Belge -307

Ayntab'da Ehl-i Cefa mahallesinden olan Musa kızım Fatma'yı eşi olan Mustafa'nın boşadığını ancak hâlâ kendisine müdahalede bulunduğunu iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'lselase el-mübarek fi 23 şehr-i Ramazanu'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahmiye-i Ayntab mahallâtının mahalle-i Ehl-i Cefa'da sakin Musa bin Hacı Yakub mahfil-i kazâda kızı Fatma'nın zevci olan Mustafa bin İsa mahzarında takrir-i kelâm kılub mezbur Mustafa kızım Fatma'yı üç talak boşamış iken hâlâ beyyine mezbure Fatma'nın üzerinde dahl olmak ister şer'a sual olunmasını talep iderim deyücek bi'l-müvacehe mezbur Mustafa'dan sual olundukda inkar ile cevap virdikde mezbur Musa'dan da'vâsına

Sayfa 104**Belge -307'nin devamı**

Mutabık beyyine talep olundukda udûl-i müsliminden Ali Kaya bin (tahrip) edâ-i şehadet-i şer' iye kılub mezbure Fatma'yı mezbur Mustafa (tahrip) Musa kızıma beni üç talak boş olsun dedi bu hususda şahidleriz şehadet dahi ideriz didiklerinde şehadetleri hîn-i kabulde vâkî' olub bi't-taleb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Sabit Molla Ahmed bin Hacı Mehmed, Molla Davud bin Ebubekir, Abdülvehhab bin Ömer Çelebi ve gayrihüm.

Belge -308

Kızılca mahallesinden olan Sultan'ın eşi Mustafa'nın kendisini boşadığını nafaka ve mehrinden vazgeçtiğini ve aramızda herhangi bir dava kalmamıştır diye beyan etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-ehadû'l-mübârek fi 25 şehr-i Ramazanû'l-mübârek sene seb' ve işrin ve elf.

Oldur ki mahalle-i Kızılca'dan Sultan nam Hatun tarafından ikrâr-ı atî'û'z-zikr için udûlden Hacı Hüseyin bin Musa ve Hacı Ahmed bin Hüseyin şehadetleri ile vekaleti sabit olan mezbure Sultan'ın babası Musa bin Yakub mahfil-i kazâda mezbure Sultan'ın zevci Mustafa bin Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Mustafa mezbure Sultan'ı boşayub zimmetinde olan mihr-i mü'ehhirinden ve nafaka-i iddetinden mezkûr Mustafa'nın zimmetini ibrâ ve iskat idüb mezbur Mustafa'dan benim zimmetimde olan sekiz gurus hakkında zimmetimi ibrâ idüb ve Esmâ nam sağıre kızını yedi yaşına varınca nafakasını beklemez mezbure Sultan'a mukayyed eylemişler min-ba'd zevciyete müte'allik birbirleriyle da'vâ ve nizâ'ları kalmadı didikde mezbur Mustafa mezbur Musa'nın kelâmını tasdik ve kabul idüb kayd olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Molla Davud bin Ebubekir, Naib Molla Ahmed bin Hacı Mehmed, Abdülvehhab Çelebi ibni Ömer Yunus bin Ahmed ve gayrihüm.

Belge - 309

Kastal mahallesinden olan Mehmed'in dört yüz tiğek bağımı eşim Fatma'nın akçesiyle satın aldım bu mülkle ilgili davam yokdur diyerek beyanda bulunması hususunda hüccet.

Oldur ki mahalle-i Kastal'dan Mehmed bin Hasan mahfil-i kazâda zevcesi Fatma binti el-Hac İbrahim mahzarında ikrâr idüb mahalle-i mezburede vâkî' iki tarafı tarîk-î 'âmm ve bir tarafı Uğurlu evi ve bir tarafı Hacı evi ile mahdud olan dârı ve karye-i Sam turâbında vâkî' iki tarafı tarîk-î 'âmm ve bir tarafı Kebiroğlu bağı ve bir tarafı (boşluk) ile mahdud olan bir kıt'a dört yüz tiğek bağımı mezbure Fatma'nın akçesiyle satın aldım min-ba'd benim da'vâm ve alakam yokdur mezbure Fatma'nın mülküdür didikde mezbure Fatma tasdik idüb kayd-ı sicil olundu.

Şühûdü'l-Hâl

Osman bin Mümin, Hacı Halil, Uğurlu bin Hüseyin, Hacı Hasan, Molla Hüsam bin Ömer ve gayrihüm.

Belge -310

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Döndü'nün babasından kalan mirasın Ali Beğ'e babasının borcu olduğundan kardeşi Süleyman'ın at ve katır mukabelesinde sattığını ancak kendi hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Fi yevmi'l-isneynû'l-mübarek fi 26 şehr-i Ramazanû'l-mübarek sene seb' ve işrin ve elf.

Mahmiye-i Ayntab mahallâtından mahalle-i Kayser'de sakin Döndü binti (..?..) Mehmed mahfil-i kazâda hafız-ı haze'l-kitâb ebnâ-i sipahiyandan fahrû'l-akrân Mehmed beğ ibni Ali'nin müvacehesinde takrir-i kelâm kılub mukaddema mezbur Mehmed beğın babası Ali beğ karındaşım Süleyman'a bir râ'is at ve bir râ'is katır virüb zikr olunan at ve katır mukabelesinden karındaşım Süleyman mumâ-ileyh Ali Bey ve Dülük nam zaviye kurbunda Okçuviranı dimekle ma'ruf mevzi'de vâkî' bir tarafı Hafizoğlu bağı ve bir tarafı Hacı Kasım bağı ve bir tarafı arz-ı haliye ve bir tarafı Yüzükcü Hüseyin bağı ile mahdud olan bir kıt'a sekiz yüz tiğek babamızdan intikal eylemiş bağımızı Ali beğ sabıkû'z-zikr at ve katır mukabelesinde virmiş eyledi ben ordu-yı hümayuna varub babam Ahmed bağı mezkûrda benim hissem vardır karındaşım kendi deyni için virdik hilâf-ı şer'iden deyü hükm eyledikde mezbur Ali beğın bağı mezkûrı geçen sene bana teslim eyleyüb hüccet-i şer'iyye eylemişken mezbur Mehmed Beğ benim tasarrufuma mani' olur şer'a sû'âl

3.2. 12 Nolu Ayntab Şer'iyye Sicili Belge Özetleri

Belge -001 (Defterin kapak kısmını oluşturmaktadır) ,

Belge -002, Sayfa-1 (Belgenin bir çok satırında tahribatlar mevcuttur)

Sayfa 3

Belge -5

Kayser mahallesinden olub vefat eden Hacı Fatma'nın verasetinin eşi Hasan ve Sakine'ye ve kardeşi Muhyiddin'e ait olduğu ve bunlardan başka vârisleri olmadığı hususunda hüccet.

Belge -6

İbn-i Şeker mahallesinde ikâmet eden Sakine'nin eşi Mehmed, Hasan'ın huzurunda el-Hac Ali'nin mirasının Sakine'ye ait olduğunu iddia edip dava eyleyerek vekil olması hususunda hüccet.

Sayfa 4**Belge -7**

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinde ikâmet eden Muhyiddin ibn-i el-Hac Mehmed'in kız kardeşi Sakine'nin iddiasına göre; Muhyiddin'in yaşayıp yaşamadığı belli değildir. Buna istinaden mirasdan Muhyiddin'e düşen hissesini teslim almak istemesi hususunda hüccet.

Belge -8

Ayntab'da Ammu mahallesinden olub vefat eden Abdülbaki'nin oğlu Ali'ye düşen miras hissesini alması için vasi tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -9

Ayntab'da Ammu mahallesinde bulunan ve daha sonra vefat eden Abdülbaki'nin oğlu Ali'nin mirasdan hissesini alabilmesi için annesi Fatma Sultan'ın vasi olması hususunda hüccet

Sayfa 5**Belge -10**

Ayntab'da Kanalcı mahallesinde sakin olan Hacı Tanrıverdi, haffaf dükkanını Hacı Mehmed'e otuz yedi kuruşa satışını gerçekleştirdiğine beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -11

Minhaliye medresesi müderrisi Mevlana Abdurrahman Efendi'nin oğlu Mevlana Yahya Efendi'nin haffaf dükkanını ayda on şahiye Ali Efendi'ye kiraya verdiği hususunda hüccet

Belge -12

Çukur mahallesinden Durmuş'un dört yaşında bir kız çocuğunu camide bulup evine götürmesi ve nafaka talep etmesi hususunda hüccet

Belge -13

Ayntab'da sakin Ali Beğ'in bakkal dükkanını alıp iki guruşa Halil'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -14

Ayntab kalesinden Şahi Hatun'un Kerime Hatun'da bir altın bilezik ve bazı kıyafetlerinin olduğunu iddia ederek dava etmesiyle aralarında yapılan sulha göre ödenen bedeli aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 6**Belge -15**

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Şah Nisa ve Aişe'nin babalarından kendilerine intikal eden bağın babalarının borcu olduğundan dolayı satını gerçekleştirdiklerini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -16

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Aişe'nin babası Mehmed'in borcuna istinaden Aişe'nin amcası Osman tarafından vesayeten satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Sayfa 7**Belge -17**

Hacı mahallesinden olan Hacı Mehmed'in Bezasistan'ın içinde olan dükkanı üç seneliğine ayda on sekiz pareye icareye verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Belge -18

Ayntab'da Boyacı mahallesinden Ahmed'in eşi Elif'in nikah akdi sırasında akıl-baliğ olduğunu ifade etmesi ancak daha sonra bunu inkar ederek nikaha rıza vermediğini iddia etmesi üzerine kendisine vekil olan eniştesi Mustafa'nın, Elif'in nikaha rıza verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Sayfa: 8

Belge -19

Mustafa Paşa evkafına memur olan Hacı Mehmed'in Bezazistan'da tacir dükkanını üç senelik ayda on sekiz pareye Rceb'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -20

İbrahimli karyesinde sakin Hamza'nın tarlasına giren atın sahibini uyarırken mızrak ile yaraladığını iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -21

Bezazistan mütevellisi olan Hacı Mehmed'in Karahıfa'da bulunan dükkanını kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -22

Mustafa Paşa evkafına müteveli olan Hacı Mehmed'in Bezazistan'da olan dükkanını Ahmed'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -23

Mustafa Paşa evkafına müteveli olan Hacı Mehmed'in tacir dükkanını kiraya vermesi hususunda hüccet.

Sayfa: 9

Belge -24

Ayntab'da Tışlaki mahallesinde ikamet eden Emine binti Hüseyin ile kız kardeşi arasında miras paylaşımı hususunda hüccet.

Belge-25

Balıklağı kasteline imam olan Molla Mehmed'in kastelin vakfından olan evi senelik altı guruşa icareye verdiği hususunda hüccet.

Belge -26

Molla Abdi, Mirza Ali'nin kendisinin yakasına yapışıp köpek diyerek hakaret ettiğini iddia etmesi üzerine şahitler ile ispat ettiği davası hususunda hüccet.

Belge -27

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olup vefat eden Mirza Çavuş'un kızı Şefika Hatun'un babasından kalan mirası dava ederek elde etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 10

Belge -28

Kürkciyan mahallesinden Nasreddin'in harabe olan bin tiğek bağından vazgeçtiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -29

Kara Mustafa Paşa evkafı üzerlerinde ölen Hacı Mehmed'in Bezazistan'da Hacı Sunullah'ın sakin olduğu dükkânı üç seneliğine ayda on sekiz pareye kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -30

Perisha'nın Mehmed Çelebi'ye on altı gurus borcu olduğunu ve kendi mülkü olan beş yüz tiğek bağı Mehmed Çelebi'ye satarak on altı gurusdan takas ettiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Sayfa 11

Belge -31

Dikenzade Ali Çelebi'nin mülkü olub Tube mahallesinde olan mescidin vakfı olub adı geçen dükkânın üç seneliğine ayda on iki meşahiye kiraya verildiği hususunda hüccet.

Belge -32

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinde Şeyh Fethullah Cami'sinin Mehmed bin Ali'nin mülkünde iki yüz gurus hakkı olduğunu ve bu hakkın ödenmiş olduğu hususunda hüccet.

Belge -33

Ayntab'da Bostancı mahallesinde ikamet eden Abdülhalim'in mülkü olan dükkânı bir buçuk seneliğine ayda yarım gurus kiraya verdiği hususunda.

Belge -34

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden Mustafa'nın kardeşi Süleyman'a düşen miras hisselerinden Mustafa kendi hissesinden Süleyman'a satışı hususunda hüccet.

Sayfa 12**Belge -35**

Ayntab'da Beğ mahallesinde ikamet eden Osman'ın eşi Ümmüşan'ın mihri olan yedi yüz tiğek bağını sattığı hususunda hüccet.

Belge -36

Ayntab'da Bostancı mahallesinde ikamet eden Ahmed'in harabe evinin satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Belge -37

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden Mustafa Ali'nin Hüseyin'in tasarrufunda olan evin Timurhanın mülkü olduğu ve ölen Timurhanın kızı ve eşinden başka mirasçıları olmadığını ve hissesini talep ettiği hususunda hüccet

Belge 37 ile belge 38 birbirinin aynıdır.

Sayfa 13**Belge -39**

Ayntab'da Bostancı mahallesinden Abdülcelil dükkânının vakıf dükkânı olduğunu ve Hacı Muhsin'in mütevellisi olduğu dükkânını teslim etmesi için dava etmesi hususunda hüccet.

Belge -40

Mustafa'nın eşi olan Gülistan'ın daha kendisini boşamadan başka biriyle evlenmiş olmasını dava ettiğinde Gülistan Mustafa'nın kendisini boşadığını iddia etmesiyle iddiasında haklı olduğu hususunda hüccet.

Sayfa 14**Belge -41**

Ayntab'da Hıyam karyesinde ikamet eden Karkas, amcasının damda yatarken düşüp öldüğünü iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -42

Ayntab'da Eblehan mahallesinde ikamet eden Osman annesinden kendisine intikal eden dut bostanının Hacı Süleyman'ın tasarrufunda olduğunu ve dava ederek hissesini talep etmesi üzerine Hacı Süleyman'ın dut bostanını Derviş Veli ve Nasreddin'den satın aldığını ispat ettiği hususunda hüccet.

Sayfa 15

Belge -43

Ayntab'da Tarla-yı Cedid mahallesinde ikamet eden Mehmed'in kardeşinin hayatta olup olmadığını bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -44

Cağdıgın karyesinde ikamet eden Abdülhalim beş yüz tiğek bağın babasından miras kaldığını ve Hacı Hüseyin'in zabt ettiğini iddia ederek talep etmesine karşılık Abdülhalim'in inkâr ederek amcasından satın aldığını iddia ederek yemin etmesi hususunda hüccet.

Belge -45

Çepni cemaatinden olan Ali ve Hatun Beşe Şarkıyan mahallesinde olan evin Ahmed Çavuş'dan irsen kendilerine kaldığını ve İbrahim Bey'in sattığını iddia etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 16

Belge -46

Ayntab'da Tarla-yı Cedid mahallesinden olan Süleyman Ağa Karatay nam mevzide olan yerini Mehmed Ağa'ya sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -47

Ayntab'da Kayser mahallesinde ikamet eden Hacı Zekeriya ve Musa ve Yahya, amcalarından kalan mirası amcalarının eşi olan Hacı Fatma'nın yeni eşi olan Hacı Hüseyin'e intikal ettiğini ve onun da ölmesiyle mirasın kendilerine intikal ettiğini iddi etmeleri hususunda hüccet.

Belge 47 ve belge 48 birbirinin aynıdır.

Sayfa 17**Belge -49**

Ayntab'da ikamet eden Ömer'in Hacı Garib karyesinde iki yüz elli tiğek bağın babasının mülkü olduğunu ve Hüseyin'in idaresinde olduğunu iddia ederek talep etmesi üzerine Hüseyin, Arab hayattayken Mercan adlı kişiye sattığını ve ondan aldığını beyan etmesiyle beyanını ispat ettiği hususunda hüccet.

Belge -50

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olub vefat eden babalarından kalan miras için vasi tayin edilmesi ancak babalarının mallarını adı geçen Murat'a satışını gerçekleştirdiği hususunda hüccet.

Sayfa 18**Belge -51**

Ayntab'da Kilis karyesi sakinlerinden olan Mustafa'nın babasından kalan yerlerin Mehmed'in Bey'in tasarrufunda olduğunu iddia edip talep etmesiyle Mehmed Bey'in kabul etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 19**Belge -52**

Şhreküstü mahallesinden Emin, kendisine ait olan yerleri Mehmed Çelebi'ya satışını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -53

Ayntab'da Çukur mahallesinden olub babalarından intikal eden miras yerleri Fatma ve Halime'nin Süleyman Ağa'ya satışını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Belge -54

Ayntab'da Seng-i Tavi'l'de Uzun Mehmed mescidinin imamı olan Molla Ali'nin vefat etmesiyle yerine oğlu Molla Hüseyin Salih'in tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -55

Kayseriye kazâsına bağlı Kesad karyesinden Hızır Beşe'nin köle olan Rızvan'ı dört bin akçeye satın aldığı hususunda hüccet.

Sayfa 20

Belge -56

İbrahimli karyesinde ikamet eden Abdülmüğni'nin Mehmed'i bıçak ile yaralaması hususunda hüccet.

Belge -57

Ayntab sakinlerinden olan Ahmed'in mahkemeye bir miktar elmayı Sengoğlu Mehmed'in bahçesinden temin ettiği hususunda hüccet.

Belge -58

Adeyni karyesi yolunda Sulucağ'ın İhyad pazarında olan vakfın mütevellisi Abdülmüğni vakıf dükkanını tamir ettirmek istemiş ancak vakfın müsadesi olmamıştır. Adı geçen Mehmed Sulucağ'ı tamir ettirip aylık kiraya verdiği hususunda hüccet.

Sayfa 21

Belge -59

Alıcı cemaatinden olan Ali, Veli, Durak ve Abdülkadir'in birbirlerinde borçlarının olduğu hususunda hüccet.

Belge -60

Ayntab'da İbn-i Köer mahallesinden olan Hacı Mahmud ile Emir arasında hisse paylaşımı hususunda hüccet

Belge -61

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinden olan Mehmed'in annesine ve kendisine babasından intikal eden bahçesinin satışı yapıldığı hususunda hüccet.

Sayfa 22

Belge -62

Eblehan mahallesi mescidinin imamı olan Molla Yusuf, Uzunbazar'da Sarachane'de olan dükkan Reşma mescidinin vakfidır ve Kalender'in mülkü olup Kalender'den sual olunmasını talep etmesi üzerine Kalender haberim yoktu diyerek haber vermesi hususunda hüccet.

Sayfa 23

Belge -63

Hacı Ömer, Halil'de olan beş guruş bağıını talep ettiği hususunda hüccet.

Belge -64

İncesu karyesi imamı olan Mehmed'in karyede ikamet etmesine rızamız yoktur diyerek şikayet edilmesi hususunda hüccet.

Belge -65

Alennecar mahallesinde ikamet eden Ali'nin kızına vasiyet olan bir ayva ve bir zerdali ağacının Hasan'a otuz guruşa satışının gerçekleştiği hususunda hüccet.

Sayfa 24

Belge -66

Eyüb mahallesinden olan Ömer Şah, Ali'de olan yirmi üç guruşunu aldığını ve bir alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -67

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinde ikamet eden Ahmed, Mustafa'nın zimmetinde hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi üzerine inkar ile cevap vermiş ancak ispat edememiştir. Mustafa'nın borcunu ödemesi hususunda alınan karara ilişkin hüccet.

Belge -68

kilis'te ikamet eden Sakine'nin Alennecar mahallesinde olan evin içinde olan eşyaların Hacı Ali'ye satışı hususunda hüccet.

Belge -69

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden olup vefat eden Hamza'dan kendisine kalan mülkün Yabancı camiinin vakfı olduğunu kabul etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 25

Belge -70

Ayntab'da Mervane karyesinde ikamet eden Nur Ali'nin Molla (...?..) tarafından yaralandığını iddia edip dava etmesi hususunda hüccet.

Belge -71

Güllüce karyesinden olan Mahmure'nin Hasan'la evlenmeyi kabul ettiğini ancak amcasının engel olduğunu ileri sürünce amcasının evlenirse evlensin diye haber vermesi hususunda hüccet.

Belge -72

Ayntab'da Cevizlice mahallesinden olan Mehmed Çavuş'un, savaş durumunda iken eşi Zarife'nin kıyafetlerini sattığını ve kendi masraflarına sarfettiğini ve karşılığında Şehreküstü'de olan evini sattığını ve sonrasında Zarife'nin vefat etmesiyle evin kendisine intikal ettiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 26

Belge -73

Lohan karyesinden olan Mahmud, Server ile yüz gurus ile mihir vererek evlendiğini iddia etmesi üzerine babası Ali'nin inkar ie cevap vermesi üzerine Hife ile nikah eylemek caiz olur mu diye dava etmesi hususunda hüccet.

Belge -74

Ayntab'da Mehmed Efendi'nin Süleyman Ağa'da olan altmış gurusunu talep etmesiyle alması hususunda hüccet.

Sayfa 27

Belge -75

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olup vefat eden Hacı Yusuf ve kardeşi Hatice için vasi tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -76

Köçek karyesinden olan Halil'in kızı Esmâ için nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -77

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Hacı Ebubekir'in Hacı Ali'de olan Abdullah'ın bir altın bileziği olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 28**Belge -78**

Kızık taifesinden olan Şah Murad, akrabası olan Hüdabend'in Ayntab'a gelirken yine aynı taifeden olan Yunus tarafından yaralanarak öldürüldüğünü iddia ederek araştırılmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -79

Kozanlı mahallesinden olan Leyla'nın eşi Hacı Abdülgani tarafından nafakasız bırakıldığını ve nafakasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -80

Ayntab'da İbn-i Şeker mahallesinden olan Mehmed Çelebi, Mertemiz mezraasında olan bahçenin üç hissesinin kendisine ait olduğunu ve Mehmed Ağa'ya satın alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 29**Belge -81**

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olup vefat eden Hacı Yunus'un mirasının kardeşleri arasında taksim olunması hususunda hüccet.

Belge -82

Hacı Ali'nin Musa'ya çarşıda olan dükkanı sattığı hususunda hüccet.

Belge -83

Zülfikar Ağa'nın Zülfikar Paşa'ya ettiği hizmet mukabelesinde mülkünü satın aldığı hususunda hüccet.

Sayfa 30

Belge -84

Dilaver adlı kölenin azad edilmesi hususunda ferman.

Belge -85

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan El-Hac Mişa'ya Mehmed Çelebi Ammu mahallesinde olan evini hizmet eyleyip hizmet mukabelesinde Mişa'ya vasiyet ettiği hususunda hüccet.

Belge -86

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan Malkoç Beğ kölesi olan Gürcü Ala Hasan'ı hür bıraktığı hususunda hüccet.

Sayfa 31

Belge 87

Fatma'nın Ahmed'e satışını gerçekleştirdiği kumaşların parasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge 88

Hacir karyesinde olan cami-i şerifin mütevellisi olan Hacı Ömer'in caminin imam ve hatibi olan Molla Ali imametden hariçtir fakat camiye vakfedilmiş tarla, bağ, bahçe ve ceviz ağaçlarını zabt ettiğini iddia ederek aldığı ve davası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -89

Tahtalı medresesine müteveli olan Şeyh Sunullah Çelebi, vakfın akârı olan Kaban hanını bir seneliğine doksan altı guruşa el-Hac Hüseyin'e kiraya vermesi hususunda hüccet.

Belge -90

Ayntab'da Sengüzen Mehmed mahallesinden olan Şahzade, vefat eden babasından kalan malından bir kısmını Ahmed Bey'e sattığını ve bunda alakası kalmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 32

Belge -91

Arablar karyesinden olan Molla ve Kara'nın İkizce'de olan yeri Hacı Ali'ye vererek karşılığında altı guruşdan iki guruş aldığını noksan olan dört guruşu vermesini talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -92

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Fatma, Tüfengli adlı yerde babasından düşen mülkü kardeşleri olan Mahmud Beşe ve İsmail Beşe'ye hissesini sattığı hususunda hüccet.

Belge -93

Ayntab'da Boyacızade mahallesinden olan Mehmed Beşe ve İsmail Beşe Tüfengli adlı yerde babasından kendilerine düşen mülkden Fatma Hatun'un hissesini satın aldıklarını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 33

Belge -94

Yeniil voyvodası olan Mehmed Ağa, iki göz değirmen ocağını tamir ettirmek için İsa ile müşterek olması hususunda hüccet.

Belge -95

Eblehan mahallesinden Hacı Mustafa, Hatice'ye bir küçük ev ve bi rev yeri havluları on guruşa sattığını mukabelesinde Suludere adlı yerde olan iki yüz tiğek bağını alarak birbirleriyle alakaları kalmadığını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Belge -96

Ayntab'da İbn-i Eyüb'de ikamet eden Hacı Ebubekir, eşi Elife tarafından vekaleti sabit olan Hacı Ahmed huzurunda, annesi Halime'nin vefat ettiğini ve annesinden kalan bin tiğek bağı babamız annemizze satmıştır diyerek kendilerine düşen hisseyi talep etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 34**Belge -97**

Ayntab'da Hayik mahallesinde ikamet eden Mehmed, Kozanlı mahallesinde olan mülklerini Mahmud Ağa'ya sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -98

Ayntab'da Hayik mahallesinde ikamet eden Mehmed, Kozanlı mahallesinde olan mülklerini Mahmud Ağa'ya sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -99

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinde vefat eden Musa Efendi'nin küçük oğlu Musa'ya vasi olan Keyvan Bey'in hissesine düşen değirmeni Seyyid Abdülbaki kendi malından tamir ettirmiş mukabelesinde altı seneliğine mutasarrıf olmuştur, altı sene sonra yetimin hissesini kendisine teslim etmesini beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 35**Belge -100**

Ayntab'da Kanalcı mahallesi sakinlerinden olan Bedir Mustafa, Çakırbacağı adlı yerde olan yerlerden olan hissesini Mehmed Beşe'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -101

Ayntab'da Cevizlice mahallesi sakinlerinden olan Mahmud, Mehmed Ağa'ya mülkünü sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge- 102

Ayntab'da Akyol mahallesinden olan Ahmed Çavuş, Ahmed Bey'ye bir at sattığını ancak vefat ettiğinden zimmetinde kaldığını ve mirasçılardan talep ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Sayfa 36**Belge -103**

Kayacık mahallesinden Kasım Dede evini Başaran'a sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -104

Tel-Hüseyin karyesinden Hüseyin'in kölesini, Şehreküstü mahallesinden Nasıreddin'in sattığını ve bedeli olan kırk beş esedi gurusu aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -105

Kayacık mahallesinden olup vefat eden Ahmed Ağa'nın annesi Başaran, Ahmed Ağa'nın amcasının oğlu olan İsmail'in ve mirasta payı olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -106

Ayntab'a ilhak olan Seylan karyesinde sakin Ömer'in, komşusu olan Maksud'un evinin birbirine bitişik olduğu ve aralarının iyi olmamasından dolayı başka bir giriş kapısı yaptırdığı hususunda hüccet.

Sayfa 37**Belge -107**

Kayacık mahallesinde vefat eden Mehmed'in kızına vasi olarak tayin ettiği Süleyman'ın vefat etmesiyle yerine yeni bir vasi lazım olduğu hususunda hüccet.

Belge -108

Ayntab sakinlerinden olan İbrahim Beşe, Yabancı Ali'den satın aldığı çiftliğin tasarruf hakkını Hacı Ahmed'e verdiğini ve karşılığında kırk gurusu aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -109

Şehreküstü mahallesinden olan Mehmed Çelebi'nin, arazisini Medeni'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -110

Ayntab'da ikamet eden Hüseyin, Uzunbazar'da Kürd Kasım'ın bakkal dükkanında yarı hissesi benim yarı hissesi de Eşber kastalının vakfıdır diyerek dükkanı üç seneliğine kiraya verdik dediği hususunda hüccet.

Sayfa 38**Belge -111**

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan İbrahim Çelebi kendisine ve kardeşi Kasım'a intikal eden hisseleri talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -112

Ayntab'da Kürtünciyan mahallesi sakinlerinden olan Ebubekir'in on yedi buçuk yaşında olup bülüğ çağına eriştiği ve alım-satım işlemi yapabileceğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge-113

Ayntab'da Hacı mahallesi sakinlerinden olan Hacı Mehmed, Zekeriya Çelebi ve İbrahim Çelebi'nin kızkardeşleri olan Hatice'nin babalarından düşen hissesini Hatice vefat ettiğinden eşi Kasım Çelebi'ye ve oğlu Bekir ve kızı Huzafe'ye düşen hisseden vazgeçmelerini talep etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 39**Belge- 114**

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Abdülkasım köleleri olan Derviş Meryem, Hasan, Murad ve Kasım adlı kişileri hür kıldığı hususunda hüccet.

Belge -115

Ayntab'da Yazıcık mahallesinde sakin olan Kasım Çelebi'nin eşi olan Hatice'nin babasının vefatından sonra eşine intikal eden hisse hususunda hüccet.

Sayfa 40**Belge- 116**

Kızılcamescid mahallesinden olan Ebubekir'in evini altı guruşa sattığı hususunda hüccet.

Belge -117

Kızılhisar karyesinde sakin olan Ömer Şah'ın Hacı Ahmed'de iki yüz yirmi guruş borcunun olduğunu ve mukabelesinde kendi yerini Ahmed'e satarak takas etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 41**Belge -118**

Ayntab'da Kızılhisar-ı Tahtani karyesinde sakin olan Fatma tarafından Hızır Beşe'ye satışı gerçekleştirilen değirmen hususunda hüccet.

Belge -119

Ayntab halkından olan Hızır Bey, Rızva, Hacı Hoca, Hüseyin, Ali ve Cuma'da babam Bektaş Bey'in yüz elli guruşu vardır ve bana intikal eylemiştir. Ancak hayattayken hakkını aldığı hususunda hüccet.

Belge -120

Cağdığın karyesinde el-Hac Hüseyin, Mehmed'de yüz elli guruş hakkı olup üç taksitte ödemesini yapmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 42**Belge -121**

Ayntab'da Şarkıyan mahallesinde sakin Hacı Mehmed'in mülk olan evini on yedi esedi guruşa sattığı hususunda hüccet.

Belge -122

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden Hasan Çavuş, mülk olan yerini Murad Ağa'ya satışını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -123

Beşinci cemaatinden Mehmed Beşe, Murat Çelebi'nin müşterek olduğu bir adet kısırakdan iki hissesi benimdir diyerek hisseye ortak olan Hüseyin'e satışını gerçekleştirdiği hususunda hüccet.

Belge -124

Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe'nin, Ali bin Kasım'a tasarrufumda olan bostanı Ali'ye sattım diyerek Ali'nin tasdik etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 43**Belge -125**

Beşinci cemaatinden olan Mehmed Beşe'nin borçlarını ödediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -126

Hacr karyesinde olan camii şerifin evkafına baharatçı olan Hacı Ali'nin camiye vakfedilen malların gelirlerinin bir kısmının değiştirilmesi ve el değiştirmesinin uygun görüldüğünü ifade etmesi hususunda hüccet.

Belge -127

Gedik karyesinden Hüseyin'in Ali Çelebi'ye altı yüz tiğek bağ sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 44**Belge -128**

Ayntab'da Yanhi mahallesinin Hacr karyesinde sakin olan Hacı Ömer ve Haleb Hoca'nın vekalet eyledikleri Emine'ye babasından intikal eden hissesini talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -129

Osman Ali ve kardeşi Ömer, Şekeroğlu Nasreddin vakfına ait olan bostanlar ve dükkanların ecdadlarından kendilerine kaldığını iddia etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 45**Belge -130**

Ayntab'da Bostancı mahallesinde Zekeriya Çelebi kızkardeşi Emine'ye babasından ve diğer kardeşlerine intikal eden miras hususunda hüccet.

Sayfa 46**Belge 131**

Ammu mahallesinde Büyükmescid'e imam tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -132

Cafer mahallesinden olan Osman'ın evine hırsız girdiğini iddia ederek bazı eşyalarının Hanifi ve kardeşi Hamza tarafından çalındığını beyan ederek hırsızların suçlamaları kabul etmesi hususunda hüccet.

Belge -133

Ayntab'da Kastel mahallesinden olan Yusuf'un, Uzunpazar'da olan dükkânını, bir aded tuzcu dükkanını Ramazan'a sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 47**Belge -134**

Ayntab'da Kayser mahallesinden olan Ahmed kethüda vakfı mütevellisi Mustafa'nın Odunpazarı'nda olan kahvehanesinin yerine ekmek fırınına kendi malıyla açtığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -135

Ayntab'da Beğ mahallesinden olan Şaban'ın babasından kalan evin zımmi Murad tarafından alıkonulduğunu iddia ederek talep etmektedir. Murad, mülkün Şaban'a ait olduğunu bilmiyordum diyerek başkasından satın aldığını iddia etmiştir. Şaban'a şahitlik edenler aracılığıyla mülkün Şaban'a ait olduğunun kabul edilmesi hususunda hüccet.

Sayfa 48**Belge -136**

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden olan Ahsen Hatun'un, annesi Saidülmülk'ün el-Hac Ali'ye evini sattığını kabul etmesi hususunda hüccet.

Belge -137

Haleb'de Hüsreviye Camii şerifin evkafından olan Boyahanelerin tahsildarı olan Hacı İsmail, Ayntab'da İbn-i Eyüb mahallesindeki bir dükkânı Mustafa'dan kiralaması hususunda hüccet.

Belge -138

Ayntab'da Ayntab'da Kızılcamescid mahallesinden olan Gazi Bey'in eşi Fatma'ya borcu olan Hasan'dan borcunu talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 49**Belge -139**

Ayntab'da Seng mahallesinde Çukur kasteline müteveli olan Abdülaziz Çelebi, Mehmed Çelebi'nin kastelin su çarı olmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -140

Hacı Mehmed Bedir köyünde olan bağından fergat ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -141

Çukur mahallesinden Ahsen Hatun'a Yusuf tarafından hisse düşmesi üzerine aralarında akrabalık olmasından dolayı kendisine de hisse düşmesi gerektiğini iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -142

Ayntab'da Kanalcı mahallesinden olup vefat eden Hamza'nın büyük oğlu akılbaliğ oldum diyerek babasının borcu olduğu kişilere ödeme yapıldıktan sonra kalan mülkü talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -143

Şehreküstü mahallesinden olan Hüseyin'in kefil olduğu Abdülbaki Efendi'nin İslam Ağa'ya olan borcunun kendisinde olduğunu bilidirmesi hususunda hüccet.

Belge -144

Ayntab'da Molla Abdülatif Beğlerbeği karyesinde olan bağından feragat ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Sayfa 56**Belge -145**

Haleb kâtibleri öğrencilerinden olan Derviş Çelebi, kendisinin sorumluluğunda olan yetimin, Abdi'nin tasarrufuna feragat ettiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -146

Ayntab'da Cabi mahallesinden olan Hacı Mustafa'nın altı yüz tiğek bağını Mehmed Çelebi'ye sattığını beyan hususunda hüccet.

Belge -147

Ayntab'da Ammu mahallesinden Osman'ın kendisine ait olan evin Balkır tarafından kullanıldığını ve dava ederek talep ettiği hususunda hüccet

Belge -148

Kara Mustafa Paşa evkafına müteveli olan Hacı Mehmed'in Hüseyin'e bir dükkkanı on seneliğine kiraya verdiği hususunda hüccet.

Sayfa 57**Belge -149**

Cabi mahallesinde Hacıoğlu camii muezzin ve mütevellisi olan Molla Mustafa'nın camii şerifin vakfından olan hafaf dükkkanını Seyyid Mahmud'a kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -150

Cabi mahallesinde Cabioglu camii mütevellisi olan Molla Mustafa'nın camii şerifin vakfından olan hafaf dükkkanını Seyyid Mahmud'a kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -151

Ayntab'da Rungül ağası olan Mehmed Bey'in bin iki yüz tiğek bağını Seyyid Mahmud Bey'e sattığı hususunda hüccet.

Belge -152

Rungül ağası olan Mehmed Bey'in değirmen ocağını tamir ettirmek için mülkü olan yeri Hüdaverdi ve Mustafa'ya sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 58**Belge -153**

Şarkiyan mahallesi sakinlerinden olan Osman'ın mülk yerini Murad Ağa'ya sattığı hususunda hüccet.

Belge -154

Kara Mustafa Paşa evkafı üzerinde iken vefat eden el-Hac Mehmed'in vakfa ait dükkkanı Cafer Çelebi'ye kiraya verdiğini ve Cafer Çelebi'nin kabul etmesi husunda hüccet.

Belge -155

Hacr karyesinden Hacı İvaz'ın değirmenini Abdülbaki'ye sattığı hususunda hüccet.

Belge -156

Hacr karyesinden Ebubekir'in mülkünü Abdülbaki Efendi'ye elli dokuz guruşa bir sene müddetle verdiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Belge 157

Kızılca mahallesinden olan Makal kendi mülkü olan evini Hüseyin'in zapettiğini iddia etmesiyle evin teslimini talep etmesi hususunda.

Sayfa 59**Belge –158**

Cevizlice mahallesinden olan Mehmed'in Hüseyin'de olan on sekiz guruş hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -159

Ayntab'da Satı, Hüsnü'nün kızını beslediğini ve karşılığında nafaka talep ettiğini bildirmesi hususunda.

Belge -160

Gökçekend karyesinden olan Server'in altı yüz tiğek bağın kendisine ve kardeşlerine intikal ettiğini ve aldıklarını belirterek herhangi bir davaları olmadığını bildirmesi hususunda hüccet.

Sayfa 60**Belge -161**

Ayntab'da Orulciyan mahallesinden olan Aişe'nin ev yerini on beş guruşa Abdülvehhab'a sattığı hususunda hüccet.

Belge- 162

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Hacı Tatar Hatun'un oğlu Musa Çelebi'ye babasından kalan malı annesine verip saklamasını istemesi üzerine Tatar Hatun'un bir kısmını harcadığını kalan kısmın ise kendisinden habersiz Musa Çelebi'nin aldığını ve kendisine düşen hisseyi talep etmesi hususunda hüccet

Sayfa -61

Belge -163

Ayntab'da Seng-i Nakkaş mahallesinden olan Safiye'nin Kayacık'ta olan harabe evlerini sattığı hususunda hüccet.

Belge -164

Ayntab'da Tarla-yı Atik mahallesinden el-Hac Hüseyin'in bağını Mehmed Çelebi'ye sattığı hususunda hüccet

Belge -165

Ayntab'da Arab karyesinde sakin olan Sarim'in bin tiğek bağını Mehmed Çelebi'ye sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 62

Belge -166

Türkmen-Halep kadısı Murad Ağa'nın Arslan Beğ tarafından akçesinin yağma edildiğini ve dergâh-ı âli kapıcılarını yaraladığını iddia ederek araştırılmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge- 167

Ali ve Musa arasında buğday ve akçe hesabı olup ancak hesaplaşıp davalarının kalmadığını beyan etmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 63

Belge -168

Ayntab'da Tıslaki mahallesinden olan Hacı Tatar Hatun'un eşinden aldığı mihrinin bir kısmını aldığını ve bir kısmının hâlâ zimmetinde olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -169

Hacr karyesinde sakin Ramazan'ın yerini Abdülbaki Efendi'ye sattığı hususunda hüccet.

Belge -170

Tarla-i Atik mahallesinde Zincirli kapının vakfı olan yeri bina edip oturması için şer'an izin verilmediği hususunda.

Sayfa 64

Belge -171

Ayntab'da Tube mahallesi ahalisinden Ebubekir Diyarbakır'a gittiğinde komşusu Calibverdi'nin evlerinin duvarı bitişik olduğu evini satmış olduğunu iddia ederek dava etmesi hususunda hüccet.

Belge -172

Girit karyesi sakinlerinden Teslime, eşi Uğurlu'dan mihriğini aldığı ve boşanmak istediği için de Uğurlu'ya altmış gurus vererek boşamasını istediği hususunda hüccet.

Sayfa 65

Belge -173

Ayntab sakinlerinden olan Hüseyin Beşe'nin Aknaz adlı cariyeyi Ahmed Çelebi'den satın aldığı beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 66

Belge -175

Ayntab'da Kastal mahallesinden olan Yusuf'un Arpa çayında olan dükkân yerinin kendisinin mülkü olduğunu ve Mehmed Şah şahitliğinde sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -176

Ayntab'da Alennecar mahallesinden olan Hacı Mustafa babasından kendisine intikal eden debbağ dükkanını Hacı Ali'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -177

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Hatice Hatun'un kocası Abdülkadir Bey için Ahmed'den Üftade adında bir cariye satın alması hususunda hüccet.

Belge 177 iki kez çekilmiş ve 178 ile aynıdır.

Sayfa 67

Belge-179

Ayntab'dan yeniçeri çorbacı olan Hasan Beşe'nin Hüseyin Beğ'den alacağına sayarak altmış kızıl altını teslim aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -180

Kilis'e tâbi Heşnevan taifesinden Çolak el-Hac Hüseyin'in eşeğini sattığını beyan ederek ücretini aldığı hususunda hüccet.

Belge -181

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olup vefat eden İsmail'in oğlu küçük olması hasebiyle mirasını alabilmesi için el-Hac Tatar adlı hatunun vasi olarak tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -182

Ayntab'da Tışlaki mahallesinden olan Tatar Hatun'un İbrahim'in zimmetinde yirmi kızıl altın mihrinin olması dolayısıyla adı geçen mülklerin Tatar Hatun'a verilmesi hususunda hüccet.

Sayfa 67

Belge- 183

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden olup Türkmen-Halep kâtibi olan Mehmed Çelebi'nin kölesini azâda ettiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -184

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Emine'nin vekil eylediği eşi Mehmed Çelebi ve kızkardeşi Cemile Hatun tarafından vekil olan eşi Ahmed Çelebi vasıtasıyla babalarından kalan miras yerinin Mehmed Çelebi'ye satışının gerçekleştirildiği hususunda hüccet

Belge -185

Tarla-i Atik mahallesinden olan Fatma'ya babasından intikal eden yeri bina eyleyen Mehmed Çelebi'ye satışını gerçekleştirdiğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 68**Belge -186**

Eyüb mahallesinden olan Raziye'nin el-Hac Hüseyin'den boşanıp boşandığı günden itibaren üç defa âdet hali yaşadığının beyan edilmesi hususunda hüccet.

Belge -187

Ayntab'da Tube mahallesinde olan dükkanın Makbel mescid-i şerifinin imamı olan Mevlana Hayreddin'in Makbel mescidinin vakıflarından olduğunu iddia etmesiyle talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 69**Belge -188**

Sinan Ağa'nın Ayntab'da Hüseyin Paşa hazretlerinin toprağını idare etmek istediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -189

Tıslaki mahallesinden Musa ve annesi Tatar Hatun'un köleleri olan Abdullahoğlu Musa'nın kendi mallarına tacizde bulunduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -190

Çukur mahallesinden muhallebici İbrahim'in Ramazan Çelebi'ye olan borcunun bir kısmını ödediğini ve bir ferace değerinde borcu kaldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -191

Akyol mahallesi sakinlerinden olan Hasan'ın mahallede gerçekleşen kına gecesinde oğlu Mustafa'nın bıçaklandığını iddia etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 70**Belge -192**

Alennecar mahallesinden olan Ali Dursun üç yaşında olan kızının bekâretinin Hacı Halil'in karısı Aişe tarafından oklava ile yok edildiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -193

Isbaturun karyesinden olub vefat eden Arife'nin oğlu Hüseyin'e babasından kalan mirası alabilmesi için Hüdaverdi'nin vâsi olarak tayin edilmesi hususunda hüccet.

Belge -194

Kara Mustafa Paşa vakfı üzerlerinde vefat eden Hacı Mehmed'den sonra bezazistan içerisinde olan dükkânın icareye verilmesi hususunda hüccet.

Belge -195

Ayntab'da Şhreküstü mahallesi sakinlerinden olan İbrahim Ağa'nın Yusuf'a bostan dahilinde olan dört ceviz ağacını sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 71

Belge -196

Şarkıyan mahallesinden Müşfika Hatun'un mülk yerlerinin kendisinden habersiz kızının kocası olan Mehmed Beşe tarafından satılması üzerine satışın reddedilmesini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -197

Ayntab'da Hacı mahallesinden olan Kara Mustafa Paşa'nın vakfının üzerlerinde Bezazistan'da olan dükkânın kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Sayfa 72

Belge -198

Ayntab'da Kara Mustafa Paşa vakfı olan Bezazistan'ın Kikcereçakan'da bulunan mescidin imam ve mütevellisi Molla Mehmed'in mescidin hiç parası kalmadığından tamir ve termimi için lazım olan miktar mukabelesinde vakfa bağlı baytar dükkânının kiraya verilmesini belirtmesi hususunda hüccet.

Belge -199

Ayntab'da Şhreküstü mahallesinden olan Hasan Beğ'in, Cevizlice'de bulunan mülklerini Mehmed Beğ'e sattığını belirtmesi hususunda hüccet.

Belge- 200

Cabi mahallesinde Cabioğlu camiine müteveli olan Hacı İbrahim'in caminin vakfından olan hafaf dükkânını kiraya verdiği hususunda hüccet.

Sayfa 73

Belge -201

Tahtalı camiine imam ve hatip olan Mevlana Mehmed Efendi ve Alaybeğ camii imam ve hatibi olan Mevlana Abdülhalim Efendi ve Çukur kastalına imam olan Mevlana Mehmed Efendi'lerin beratlarının yenilenmesi için asitane-i saadete gönderdikleri hususunda hüccet.

Belge - 202

Beğ mahallesinden Şaban'ın, evini Ahmed'e sattığı hususunda hüccet.

Belge - 203

Ayntab'da Eyüb mahallesinden olub vefat eden Hamza'nın eşi Ümmühan ve kızı Zahide, vefat eden Hamza'nın oğlu Mahmud babasından kalan mirası masraflarını karşılamak için sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -204

Çukur mahallesinden Halime, bir ev yerini mezbur Mehmed'e sattığını beyan etmesi hususunda hüccet

Sayfa 71**Belge -205**

Kara Mustafa Paşa evkafları mütevellisi olan Hacı Mehmed'in vakfa bağlı kahvehaneyi Hacı Ömer'e kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge - 206

Ayntab'a Bostancı mahallesinden Ömer, annesinden kalan mirası kızkardeşi Halime'nin sattığını iddia ederek hakkını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge - 207

Şehreküstü mahallesinden Mehmed ile eşi Elif'in boşanması hususunda hüccet.

Sayfa 72**Belge -208**

Ayntab sakinlerinden Hayreddin Ağa'nın vefatıyla oğluna vâsisi olan amcası tarafından kalan mirasın müşterekleri olmasından dolayı yeğenine intikal eden hisseyi yetimin hakkıdır diyerek satması hususunda hüccet.

Belge -209

Eyüb mahallesinden Cemile'nin eşi Cuma'dan kendisi ve kızı için nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -210

Ayntab'da Tahtani mahallesinde sakin Receb'in babasından intikal eden evi haksız yere amcam tasarrufuna almıştır diyerek talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 73**Belge -211**

İbrahimli karyesinden Molla Veli'nin kendisine ait olan mülk yerlerini adı geçen kimseler tarafından haksız yere zaptedildiğini ve talep ettiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Belge -212

Ayntab kalesinden olan Abdülbaki'nin babasından intikal eden kalede bulunan bir evi kardeşleri tarafından satıldığını iddia ederek hissesini vasisi olan annesinin talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 74**Belge -213**

Ayntab kalesinden olan Abdülbaki'nin babasından intikal eden kalede bulunan bir evi kardeşleri tarafından satıldığını iddia ederek hissesini vasisi olan annesinin talep etmesiyle on altın karşılığında davasından vazgeçtiği hususunda hüccet.

Belge - 214

Ayntab'da Orul karyesi ahalisi kethüda olan Kasım'dan memnun olmadıklarını bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -215

Hüsreviye evkâfına bağlı Hüsreviye camii şerifi vakfına tâbi olan dükkanın caminin tamir ve termimi için kiraya verildiği hususunda hüccet.

Sayfa 75

Belge -216

Girit karyesinden Hızır'ın kendisine ait olan evi Molla Hasan tarafından zaptedildiğini iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -217

Selanik sakinlerinden Mehmed Hindî'nin vefat etmesiyle beytü'l-mala intikal eden malları ve evraklarının Mustafa Çavuş hazretlerine satılması hususunda hüccet.

Belge -218

Ayntab kalesinde sakin Hacı Mehmed ve oğulları Molla Hüseyin ve Mahmud'un Çakırbacı'nda Paşmayıcı Hüseyin ve babası Arslan'ın on senedir mülklerini Mehmed Ağa'ya sattığını belirtmeleri hususunda hüccet.

Sayfa 76

Belge -219

Ayntab'da Girit mahallesinden sipahi kulu olan Mehmed Beğ'in vefat etmesiyle sipahi kıyafetlerinin Abdülmuti Çelebi'ye elli esedi guruşa satıldığı hususunda hüccet.

Belge -220

Kızılca mahallesinden Abdülaziz'in evini Hızır'a sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -221

Kara Mustafa Paşa evkafına bağlı Bezazistan'da olan kahve dükkânının kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Belge -222

Hatiboğlu evkafı dükkânlarından olan hafaf bazarında olan dükkânın imareti için sarfedilen ücretler hususunda defter kaydı.

Sayfa 77

Belge -223

Haleboğlu vakfına bağlı hafaf bazarında olan dükkanın harabe olmasıyla Yahya'nın sakin olduğu dükkana sekiz guruş tamir parası harcadığı ve kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -224

Çukur mahallesinden Hacı Halil'in, Hayam ve Nur Hatun adlı kimselerin Ali adında üç aylık oğlunun kendisine verilmesi hasebiyle nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -225

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden olup vefat eden Ömer Şah'ın, kızları Nur Hatun ve Zaliha'nın babalarından kendilerine intikal eden mülklerinin Ali tarafından zaptedildiğini iddia ederek talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -226

Şehreküstü mahallesinden olup vefat eden Mehmed'in hissesinin Rahan vakfına ve zabtına gibi hususlarda durumlarının takip edilmesi için vâsi tayin edilmesine ilişkin hüccet.

Sayfa 78

Belge -227

Kanalıcı mahallesinden Mağara mescidine imam olan Molla Abdülvehhab, Boyacı bazarında olan dükkanı kiraya verilmesi hususunda hüccet.

Belge -228

Haleb'de sakin olan Mustafa'nın eşi Aişe'yi boşadığı hususunda hüccet.

Belge 229

Ayntab kaymakamı Mustafa Beğ, adı geçen kişiler tarafından yolda zorbalığa uğradığını belirtmesi hususunda hüccet.

Belge -230

Ayntab'da Ammu ahallesinden Durmuş'a bostan yerinin ve bir evin Abdülkadir tarafından satıldığı hususunda hüccet.

Sayfa 79

Belge -231

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden olub vefat eden Hoca Mehmed'in vakıf akçesine müteveli olan Mevlana Davud Efendi'ye olan borcunu ödemek için mirası olmadığından Hoca Mehmed'e ait olan evin satılarak çocukları tarafından ödenmesi hususunda hüccet.

Belge-232

Ammu mahallesinde olan Develi mescidi imamı ve mescidin sahafları beratlarının yenilenmesi için talepte bulundukları hususunda hüccet.

Sayfa 80

Belge -233

Ayntab'da Mehmed Ali'nin evi ölen amcamın oğlu Osman'ın mülküdür diyerek ondan bana intikal etmiştir diyen Hacı Mustafa'nın hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -234

Ayntab'da Bostancı mahallesinden olan Hüseyin'in, kardeşi Ömer ile kendilerine düşen ev ve eşyaların paylaşılması hususunda.

Sayfa 81

Belge -235

Şarkıyan mahallesi'nde Mehmed'in kendisine ait olan hissesini Yusuf'a satışını beyan etmesi hususunda.

Belge -236

Şarkıyan mahallesinde Hızır, hissesi olan mülkü Hacı Abdülbeyti'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge 237

Hıyam karyesinden olu vefat eden Ramazan'ın kızı Aişe, adı geçen mülklerin Ramazan'a ait olduğunu ve vefatından sonra kızı Aişe ve eşi Mümin ve kardeşi Şaban'a intikal ettiğini beyan etmesi ve Aişe'nin hissesini Hacı Mehmed'e sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 82**Belge – 238**

Boyacı mahallesinden Şah Sultan'ın, Mehmed Ağa'ya bir göz değirmeni sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -239

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden sakın olan el-Hac Emine Hatun, Murad'ın kendisine borcu olduğunu bir kısmının verdiğini bir kısmını ise borcuna karşılık olarak mülk yerlerini satarak ödediğini beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 83**Belge -240**

Akyol mahallesinden İbrahim, Gülfer ve Aişe, Ammu mahallesinde olan mülklerinin zabt edildiğini bildirerek talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -241

Hayik mahallesinden olup vefat eden Abdülnur'un kızı Beğcan ve eşi Melek kendilerini intikal eden mirası paylaşmaları hususunda hüccet.

Sayfa 84**Belge -242**

Akyol mahallesinden Derviş İbrahim'in kızı Elif'e vâsi olan Hatice'den, eşi olan Elif'e verdiği gümüş halhalı boşandıktan sonra Ahmed'in talep etmesi ve halhalın Ahmed'e verilmesi hususunda hüccet.

Belge -243

Akyol mahallesinden adı geçen kardeşler arasında mülk paylaşımında yaşanan anlaşmazlıklar ve orta yolun bulunması için açılan dava hususunda hüccet.

Sayfa 85

Belge -244

Ayntab'da Tube mahallesinde olan mescid-i şerifin imamı olan Dellal Hayreddin Efendi mescidin vakıf malı olan dükkânın İsmail Çelebi tarafından bina edildiğini ve talep ettiğini belirtmesi üzerine İsmail Çelebi vakıf malı olduğunu bilmiyordum diyerek beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge - 245

Çoban taifesinden Velid'in Dülük karyesinden olan Ahmed tarafından yaralandığını iddia ederek şer'an sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -246

Şarkıyan mahallesinden İbrahim'in eşi Elif'i boşaması hususunda hüccet.

Belge -247

Arabgin karyesinden olan Halil, Hakiroğlu Abdurrahman'ın Hüseyin'in yanında öğrenci olduğunu ve öldürdüğünü iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 86

Belge -248

Semadin karyesinde Eyüb'ün eşi Emine'yi boşadığı hususunda hüccet.

Belge -249

Semadin karyesinden Hacı Ahmed'in kendi hissesine düşen bir göz değirmeni Abdülkadir Efendi'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -250

Hasan Beğ'in Ayntab sancağında olan otuz ben akçe zeametinden hazır olan mahsûlatı Zülfıkar Ağa ile iki yüz kırk gurus ile kırk kilo buğdaya mukabil verdiğini belirtmesi hususunda hüccet.

Sayfa 87

Belge -251

Babilge karyesinden Kara Ahmed'in ve kardeşlerine ait olan mülkünden kendi hissesi olan bir göz değirmeni sattığı hususunda hüccet.

Belge -252

Ayntab'da Kastal mahallesinden Yusuf'un Sunguriye medresesi vakfı olan dükkanın kendisine ait olan hissesini Abdülbaki Efendi'ye sattığı hususunda hüccet.

Belge -253

Ayntab sükkanından olan Ali'nin vefat eden diğer Ali'de elli gurus hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet

Sayfa 88

Belge -254

Kilis kasabası mahallesi olan Kızılca'da el-Hac Yusuf'un eşeğini Ömer adlı kişinin aldığını iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -255

Ayntab'da Tarla-i Atik mahallesinden Aişe'nin eşi Mustafa'nın tasarrufunda olan arazi ve ceviz ağaçlarının babalarının mülkü olduğunu iddia eden Kasım ve İsa'nın talep etmeleri hususunda hüccet.

Belge -256

Ayntab'da Şeyh Mehmed Eerzincani evkafına müteveli olan Şeyh Sunullah Çelebi'nin, hafaf bazarındaki dükkanın kiraya verilerek her ay vakıf için kendilerine yarım gurus verilmesini talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 89

Belge -257

Cevizlice mahallesinde olan mescid-i şerifin evkafına müteveli ve imam olan Mevlana Seyfeddin Efendi'nin vakfa ait Uzunbazar'da olan dükkanı kiraya verdiği hususunda hüccet.

Belge -258

Ayntab'da Seng-i Karasakal mahallesinden Hacı Ali'nin oğlu Musa'ya adı geçen mülklerini hibe ettiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -259

Tube mahallesinden olup vefat eden Demirci Hüseyin'in oğlu olan Mehmed'e Yahya'nın vâsi olarak tayin edilmesi hususunda.

Belge -260

Tube mahallesinden olup vefat eden Demirci Hüseyin'in oğlu olan Mehmed'e Yahya'nın vâsi olarak tayin edilerek Mehmed'in kardeşleri arasında babalarından düşen hisselerin pay edilmesi hususunda hüccet.

Sayfa 90**Belge -261**

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Derviş İbrahim'in babasının mescid olsun diye inşa ettiği duvar içinde namaz kılınmadığını ve harabeye döndüğünü ve bozup yerine ev yapmak istediğine binaen izin isteyerek izin verildiği hususunda hüccet.

Belge -262

Tube mahallesinden Ali ve Hasan valideleri olan Fatma'ya intikal eden mirasın eski eşi Kara Mahmud'dan kaldığını beyan ederek herhangi bir davaları olmadığını bildirmeleri hususunda hüccet.

Belge 262 iki kez fotoğraflanmış olup belge 263 ile aynıdır.

Sayfa 91**Belge -264**

Tube mahallesinde Kayadere mescidi mütevellisi olan Kara Hasan'ın mescidin vakfından olan bir hallac dükkanını kiraya verdiğini bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -265

Mevlana Halil Efendi'nin Kasab Emir'de altı buçuk gurus alacak hakkı olduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Belge -266

Ammizade Hayaz'ın kametçi Abdi'de otuz bir şahi hakkı olduğunu iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -267

Arabgin karyesinde sakin Fatma'nın Molla Halil'e mülklerini sattığını belirtmesi hususunda hüccet.

Belge -269

Ömer ve Halil'in hapis cezalarını yatmadıkları eğer bulunurlarsa Hacı Bekir tarafından bildirilmesi talebi hususunda hüccet.

Sayfa 92**Belge -270**

Aişe'nin eşi olan Receb'in evden gitmesiyle üç ay annesi Kutlu tarafından nafaka sağlandığı ve Kutlu'nun herhangi bir pay istemediğini bildirmesi hususunda hüccet.

Belge -271

Ayntab'da Yeniçeri zabiti olan Hasan Beşe kulluk beklemekte ve hamallık ettiğinden zor durumda olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -272

Hacı Mhmud'un Seydi Gazi'de olan borcunu talep ettiği ve aldığı hususunda hüccet.

Belge- 273

Ramazan ve Receb arasında gerçekleşecek olan davaya Aişe'nin vekil olması hususunda hüccet.

Belge -274

Bazarbaşı olan Mustafa'nın Abdülbaki Efendi'ye olan borcunu kabul etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 93**Belge -275**

Ayntab'da Yazıcık mahallesi sakini olan Ebubekir'in Abdurrahman'dan başka mirasa ortağım yoktur diyerek beyanda bulunması hususunda hüccet.

Belge -276

Çukur mahallesinden Hacı İbrahim'in kayıp olan Abdi'de kırk altın hakkı olduğunu ancak on beş yıldır kayıp olmasından dolayı davası olmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -277

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Ebubekir'in vefat etmesiyle mirasçısı olmadığından mal varlığının beytü'l-mâla verileceği hususunda iddia üzerine Kefelü Ahmed Çelebi, Ebubekir benim amcamdır diyerek iddia etmesi ve amcamınoğlu Abdurrahman'dan başka mülke ortak olan yoktur diyerek talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 94**Belge -278**

Bostancıyan mahallesinden olan Abidin'in Maksud'a evini sattığını iddia etmesi üzerine Maksud eşi Fatma'nın satın aldıklarını inkar etmeleri üzerine dava sonucu evi satın aldıklarını kabul etmeleri hususunda.

Belge -279

Kilisecik karyesinden Ramazan'ın Gülistan'dan sekiz yaşında Hamza adında bir oğlu olduğunu ve boşandığından kendisine vermesini talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 95**Belge -280**

Ayntab sükkanından Kaya Beşe, oğluna bakamadığı için Mehmed Beşe'den borç aldığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -281

Ayntab'da Ammu mahallesinde sakin Abdülkadir'in adı geçen mülklerini Hacı Ahmed'e sattoğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -282

Hacı Arab köyünde sakin olan Halil'in amcamın oğlu Sübhanverdi sol tarafından mızrak ile yaralanmıştır diyerek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 96

Belge -283

Ayntab'da Kıllu cemmaatinden Esmâ Hatun'un oğlum İbrahim hançer ile öldürülmüştür diyerek keşfolunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -284

Hıyam karyesinden olup vefat eden Ahmed'in çocukları babalarından kalan bağı Şaban'ın işlettiğini iddia etmeleri üzerine taleplerine karşılık Şaban'ın bağı çocukların babası Ahmed'den satın aldım demesi ile davanın son bulması hususunda hüccet.

Belge -285

Gökçe karyesinden olan Abdülkadir adı geçen mülklerin kendisine ve Veli adlı kimseye ait olduğunu ve Veli'nin kendi hissesini Musa Bey'e sattığını iddia ederek talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 97

Belge -286

El-Hac Hüseyin'in Yahya'dan sekiz guruş alacak hakkı olduğunu beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -287

Ayntab'da Şehreküstü mahallesi sakinlerinden Hüseyin'in adı geçen mülklere müşterek olan Ramazan'ın

Belge -288

Ayntab'da Battalyük karyesinden Hüsna 'nın babasından kendisine intikal eden bağı üç ay müddetle on guruşa sattığı hususunda hüccet.

Sayfa 98

Belge -289

Sultna'nın İbn-i Kör mahallesinde olan mülkünü Hüsna'dan on yedi guruşa satın aldığını ancak tasarrufuma mani olan Hüseyin'den sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -290

Ayntab'da Killu cemaatinden olan Esmâ'nın oğlum İbrahim'i Ahmed'in hançer ile öldürdüğünü iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -291

Ayntab'da Yazıcık mahallesinden olan Ahmed'in Abdurrahman'in amcamın oğludur diyerek malına müşterek olduğunu iddia etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 99

Belge -292

Hacı Ali'nin Ahmed ile bütün mallarda müşterek olduğunu ve beraber tasarruf ettiklerini ancak Ahmed'in inkâr ettiğini iddia ederek dava etmesi hususunda hüccet.

Belge -293

Ayntab'da Çukur mahallesinde sakin Abdülkadir, eşi olan fatma'ya mehir olarak bi rev yeri verdiğini ve herhangi bir davası olmadığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -294

Bostancıyan mahallesinden olup vefat eden Mehmed'in eşi olan Zeliha'ya babasından kalan bağı hâlâ Hamza tasarruf etmektedir. Zeliha alenen kendisine intikal eden hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 100

Belge -295

Çukur mahallesinden olan Ümmü'nün evini Yılmaz'a on yedi guruşa sattığı hususunda hüccet.

Belge -296

Ayntab'da Şehreküstü mahallesinden olan Mahmud bağı Musa ve Ebubekir'e sattığı hususunda hüccet.

Belge -297

Cevizlice mahallesinden Teslime'nin eşi Pir Sultan'ın kendisini terkettiğini ve nafakasız kaldığını iddia ederek nafaka talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -298

Ayntab'da Kayser mahallesinden Şemseddin'in sakin olduğu evin babasının mülkü olduğunu kardeşi Muhyiddin'le babasından kalmış mirasdan hisse talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 101**Belge -299**

İbrahimli karyesinden el-Hac Polad'ın Veli'ye bin üç yüz tiğek bağını Veli'ye sattığı hususunda hüccet.

Belge -300

Bilecik karyesinden Durmuş'un müşterek hissesini Ali'ye sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 102**Belge -301**

Ayntab'da sakin Hamiş'in annem Sayer'in dokuz yüz tiğek bağının bir kısmını Mümün tasarruf etmektedir sual olunmasını talep ederim demesi hususunda hüccet.

Belge -302

Ayntab sükkânından Hamiş'in annem Sayer'in bağının bir kısmını Mehmed'in zabtettiğini iddia etmesiyle sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -303

Ayntab'da Bostancıyan mahallesi sakinlerinden olan Hayati'nin bin tiğek bağını Abdi'ye elli guruşa sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 103**Belge -304**

Ayntab'da Kürd mahallesinden Ahmed'in Emine'ye kendi hissesi olan evin yarısını on altı guruşa sattığını beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -305

Ayntab'da İbn-i Eyüb mahallesinden olan Raziye'yi zevci olan Mehmed'in boşamış olmasına rağmen kendisine karıştığını iddia etmesiyle sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -306

Hacı Hasan'ın kasab dükkanını Hızır Beşe'ye kiraya verdiğini belirterek kira akçesini talep etmesi hususunda hüccet.

Belge -307

Ayntab'da Ehl-i Cefa mahallesinden olan Musa kızım Fatma'yı eşi olan Mustafa'nın boşadığını ancak hâlâ kendisine müdahalede bulunduğunu iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.

Sayfa 104**Belge -308**

Kızılca mahallesinden olan Sultan'ın eşi Mustafa'nın kendisini boşadığını nafaka ve mehrinden vazgeçtiğini ve aramızda herhangi bir dava kalmamıştır diye beyan etmesi hususunda hüccet.

Belge -309

Kastal mahallesinden olan Mehmed'in dört yüz tiğek bağımı eşim Fatma'nın akçesiyle satın aldım bu mülkle ilgili davam yokdur diyerek beyanda bulunması hususunda hüccet.

Belge -310

Ayntab'da Kayser mahallesinde sakin olan Döndü'nün babasından kalan mirasın Ali Beğ'e babasının borcu olduğundan kardeşi Süleyman'ın at ve katır mukabelesinde sattığını ancak kendi hissesini talep etmesi hususunda hüccet.

3.3. 12 Nolu Gaziantep Şer'iyye Sicili ve Genel Özellikleri

12 Nolu Ayntab Şer'iyye Sicili, Yüksek Lisans Tez Çalışması olarak çalışılmıştır. 1618-1619 yılları arasında Ayntab şehrindeki şer'i mahkemelerin

kayıtlarını içermektedir. Çalışmanın konusu olan Şer'îye sicilinde 398 sayfa mevcuttur. Yapılan çalışmada 1-104 sayfa aralıkları çalışılmıştır ve toplam 310 belge yer almaktadır. Bu 1-104 sayfaları arasında yer alan belgelerde, evlilik, mehir, boşanma, nafaka, alacak- verecek davaları, mülk alım-kira ve satışları, vakıflar, devlet görevlilerinin ataması-azli, adli olaylar gibi çeşitli konular bulunmaktadır.

Sicilin yazı türü Divânî kırmasıdır. Belgelerde yazıların bazı yerlerinin silinmiş olması, belgenin tahrip olması, yazı yazarların değişmesi gibi sebeplerden dolayı sicili okurken çeşitli zorluklar ile karşılaşmıştır.

3.3.1. Ayntab Şer'îye Sicili İle İlgili Yapılan Çalışmalar

C.Cahit Güzelbey.(1966). Gaziantep Şer'î Mahkeme Sicilleri.

M.1886-1909. C 153- 160. Fasikül 1. Gaziantep.

C. Cahit GÜZELBEY, (1966) Ayıntâb Şer'î Mahkeme Sicilleri, (M. 1886-1909/C153-160), Fasikül 2, Gaziantep

C. Cahit GÜZELBEY, (1966) Ayıntâb Şer'î Mahkeme Sicilleri, (M. 1886-1909/C153-160), Fasikül 3, Gaziantep

C. Cahit GÜZELBEY-Hulusi Yetkin, (1970) Ayıntâb Şer'î Mahkeme Sicillerinden Örnekler, (C 81-141.M.1729-1825),Gaziantep

Galip Eken, (1988) 113 No'lu Antep Şer'îye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, S.B.E. Ankara.

Fuat Yıldırım, (1995) 108 No'lu Antep Şer'îye Sicili'nin Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, S.B.E. Elazığ

Adnan Arslantaş, (1997) 141 No'lu Antep Şer'îye Sicili'nin Transkripsiyon ve Kataloğu, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, S.B.E. Malatya

Ahmed Yılmaz, (1997) 19. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Şer'îye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayıntâb'ın İktisadi ve İçtimai Durumu, Yüksek Lisans Tezi,

Gazi Üniversitesi, S.B.E. Ankara Zeynel Özlü, (1999) 120 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, S.B.E. Ankara

Hüseyin Çınar, (2000) 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntâb Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, S.B.E. İstanbul

Handan Bozkurt, (2002) 17 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, S.B.E. Malatya

Rabia Sultan Timbil, (2003) 19 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Siciline Göre Mülk Satışları, Yüksek Lisans Tez, Selçuk Üniversitesi, S.B.E. Konya

Yüksel Babaninoğlu, (2004) 155 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Aişe Erkmen - Havva Yıldız, (2005) 156 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Aynur Geçgil, (2006) 141 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili, Metin-değerlendirme (H.1234-1236/M.1818-1821), Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi S.B.E.

Hasan Karakuş, (2006) 121 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili (H.1179-1200/M.1765-1785), Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, S.B.E. Elazığ

Nalan Özel, (2006) 23 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla

Hüsniye Güner, (2006) 21 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla

Mehmed Ali Yıldırım, (2006) 152 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Serhat Kuzucu, (2006) 123 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Faruk Yılmaz, (2007) 151 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Cuma Çam, (2008) 11 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi, S.B.E. Kars

İlkay Köroğlu, (2009) 131 No'lu Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin (H.1182-1196) Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, S.B.E Konya

Sıtkı Dal, (2009) 139 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, S.B.E. Erzurum

Zemzem Yüçetürk, (2009) 98/3 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, S.B.E. Kayseri

Ahmet Külek, (2010) 71 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Transkripsiyonu (1101.sayfalar-H. 1132/M. 1720), Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi S.B.E. Van

Neşe Toğrul, (2010) 129 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Ökkeş Nariç, (2010) 64 No'lu Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1123/1124- M.1711-1713), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Ömer Faruk Yılmaz, (2010) 98/1 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili (H.1155/M.1742-1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, S.B.E. Kayseri

Adem Çalışkan, (2011) 159 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mehmed Karasakal, (2011) 109 No'lu Antep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mehmet Birlik, (2011) 158 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1318?1325/R.1316?1323/M.1900?1907), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Murat Eryetgin, (2011) 149 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mustafa Can, (2011) 157 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Naime Yüksel Kayaçağlayan, (2011) 1714-1715 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 65 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Ahmet Demir, (2012) 159 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1322-1323, M. 1904-1905 s.368-499), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

İbrahim Arslan, (2012) 166 numaralı (H.980/M.1572-1573) Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Hasan Yıldırım, (2012) H. 980/M. 1572 tarihli 166 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Senem Karagöz, (2012) 1 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili Defteri Transkripsiyonu, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, S.B.E. Muğla

Kemal Kubat, (2012), 131 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1182-1195/ M.1768-1780 s. 1-96), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Serpil Acıoğlu, (2012) 137 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin (H.1216-1220/M.1801-1806) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Ayşe Güdeloğlu, (2013). 131 No'lu Şer'îyye Sicil Defterine göre Gaziantep'in kültürel, sosyal ve ekonomik durumu, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, S.B.E. Malatya

Aylin Kurt, (2013) 99 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1139-1159/M.1727-1746), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mustafa Cavdaroglu, (2013) 61 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Enver Demir, (2013) 148 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E.

Yıldız Dalkılıç, (2013) 148 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1288-1291/ M. 1871-1874 s.136-270), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Eyüp Erbilici, (2014) 1715 tarihinde Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 66 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicilleri metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Ahmet Yarşı, (2014) 45 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin İlk Yüz Sayfası Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1107/M.1696), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Mehmet Can, (2014) 61 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin (H. 1124-1125/M.1712-1713 s.101-200) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Leyla Kaya, (2014) 37 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1098-1100/ M. 1686-1689 s. 1-97), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Mine Kartal, (2014) 20 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Veli Altuntaş, (2014) 44 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Musa Arslanboğa, (2014) 40 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1103-1104/M.1692-1693), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Yılmaz Deniz Ateş, (2014) 40 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Fatma Yıldız, (2015) 42 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 992-994/M. 1584-1586 s.339-450), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Okan İlhan, (2015) 20 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H. 1060-1061/ M. 1650-1651 s.137-270), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Makbule Bakırcı, (2015) 1761-1762 tarihleri arasında Ayıntâb'da sosyal, siyasi ve iktisadi yapı: 125 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Leyla Akcan, (2016) 1824-1834 tarihleri arasında Gaziantep'te sosyal, siyasi ve iktisadi yapı, 142 numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (s. 1-2533), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Çiğdem Yılmaz, (2016) 122 Numaralı Gaziantep Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (H.1177-1178/M.1763-1764), Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, S.B.E. Kilis

Zülcüf Furkan Altundaş, (2017) 8 Numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (100-200), Yüksek Lisans Tezi, Kili 7 Aralık Üniversitesi S.B.E. Kilis

Melahat Arıkan,(2017), 12 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s.105-204), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, S.B.E. Gaziantep

Nazan Ünlü, (2017), 42 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s.1-112), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Perihan Aksoy (2018), 35 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1094-1095/M. 1682-1683 s.1-145). Yüksek lisan Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Gülcan Baş, (2018), 35 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1094-1095/M. 1682-1683 s.146-288) Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Mehmet Yıldız, (2019), 36 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1215-1222/M.1800-1807) (s.1-103), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Nihat Ağır, (2019), 198 no'lu Besni Şer'iyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (R. 1317-1321 / m. 1901-1905), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Şahin Doğan, (2019), 68 No'lu Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (H.1129-1130/M. 1717-1718 s.146-288), Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Mehmet Çakmak, (2019), 174 numaralı Ayntab şeriyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (Hicri: 1187-1189, s.1-137), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Saliha Işık Köse (2019), 111 numaralı Ayntab şeriye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1166-1168/m.1753-1755), s.1-145, Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Gülşah Elbay (2019), 42 numaralı Ayntâb Şeriyye sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.992-994/1003-1004 M. 1584-1586/1594-1595), s.112-223, Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Sevim Demir, (2020), 8 numaralı Ayıntâb Şer'îyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1129–1130 / M. 1718 - 1718 s. 357-537), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Darya Najm, (2020)H. 1098-1099/M. 1686-1687 tarihli 36 numaralı Ayıntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi (S. 1-107) / H. 1098-1099, Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Elif Yılmaz, (2020), 68 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1129–1130/M. 1717 - 1718 s. 1-178), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Aysun Karlı, (2021), 67 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 S. 1-217), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Saime Kirkaya Sütçü, (2021), 67 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1128-1129 / M. 1716-1717 S. 218-427), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Sevil Özoğlu, (2021), 12 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (H.1027-1028/M.1618-1619., s.303-397), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Zeynep Söylemez, (2021) 24 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (1064-1065), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Büşra Canpolat, (2021), 27 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H.1076-1077/M.1666-1667), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Pasha Jafarov, (2021), 169 nolu Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1029-1030 / M. 1619-1621), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Elif Kılıç, (2022),12 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1027-1028/M. 1618-1619. s. 205-304), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Ayşe Aybüke Yücel, (2022),12 Numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1027-1028 / M. 1618-1619 Sayfa No: 1-104), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Yunus Yıldırım, (2022), 25 Numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyon ve değerlendirmesi (H. 1067-1069 - M. 1657-1659), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Enay Semir Bakir, (2023), 182 numaralı Besni Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi (R.1317-1323/M.1901-1907), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Hanifi Kaya, (2023), 187 Numaralı Besni Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (R. 1322-1322 / M. 1905-1906), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

Nuri Öztürk, (2023), 62 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 12.29.1119/M.26.12.1715 S.01-125), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep

İbrahim Baran Berşe, (2023), 37 numaralı Ayıntâb Şer'iyye Sicili'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (H. 1098-1100 / m.1686-1689 s.98-190), Yüksek lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi S.B.E. Gaziantep.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE TARTIŞMALAR

Çalışılan şer’iyye sicilinde 1-104 sayfa aralığında bulunan belgelere bakarak Gaziantep’in sosyal hayatı, siyasi yapısı, kültürel yapısı ve hukuk sistemi gibi bir çok alan hakkında önemli bilgilere ulaşılmaktadır.

4.1. Sosyal Düzen

4.1.1. Aile Hayatı

4.1.1.1. Evlilik

Evlilik müessesesi dini ve sosyal bir kurumdur. Evlilik bir kadın ve erkeğin bir araya gelerek bir ömrü beraber geçirmek için yapmış oldukları bir anlaşmadır⁷⁹.

Sicilde evlilikle ilgili öreneklere baktığımızda “Güllüce karyesinden olan Mahmure’nin Hasan’la evlenmeyi kabul ettiğini ancak amcasının engel olduğunu ileri sürünce amcasının evlenirse evlensin diye haber vermesi hususunda görülen davada kadınlarında Osmanlı toplumunda mahkemeye başvurdıklarını görülmektedir⁸⁰.” Kadıların görevlerinden biri de nikâh işleridir. Bu demek değildir ki nikah işlemini sadece kadı tarafından yapılacaktır. Bazı durumlarda kadıdan alınan “izinnâme” ile mahalle imamlarında nikah işlemini gerçekleştirebilirdi. Evlilikler, Islami kaidelere göre yapılmaktaydı.

4.1.1.2. Mehir

Evlilik müessesesinin bir diğer konusu mehirdir. Kelime manası olarak “ücret” anlamına gelir. Mehir evlenme olayı gerçekleştirilirken kadının erkekten

⁷⁹Ziya Kazıcı, “Osmanlı’da Toplum Yapısı”, (Bilge Yay, İstanbul 2010), s.190

⁸⁰ A.Ş.S., nr.12, Belge 71, s.25

talep ettiği maddi haktır. Mehirin miktarı veya türü her iki tarafın razı olduğu şekilde planlanır. Mehir islam hukukunda kadına verilen bir haktır. Tamamen kadına aittir. İki çeşit mehir vardır. Bir tanesi mehr-i mukaddem bu evlilik gerçekleştiği an verilen mehirdir. Bir diğeri ise; mehr-i muahhar daha sonra verilecek olan mehire denir. mehirin verilme amacı aslında kadının haklarının korunmasıdır. Çünkü islam hukukuna göre erkeğin boşanma konusunda oldukça imkanı vardır. Bu sebeple eğer bir boşanma olursa kadının maddi olarak güvencesinin sağlanması amaçlanmıştır⁸¹.

Mehrin tamamı evlenirken alındığı gibi bazende boşanma veya ölüm sebebiyle kadının mahkemeye başvurması ile kadına ödeniyordu. Sicilde geçen bazı mehir davaları na örnek; “Girit karyesi sakinlerinden Teslime, eşi Uğurlu’dan mihrini aldığını ve boşanmak istediği için de Uğurlu’ya altmış guruş vererek boşamasını istediği hususunda⁸²” görülen davada mehirin kadının hakkı olduğuna değinilmiştir. Diğer bir belgede ise; “Ayntab’da Tışlaki mahallesinden olan Tatar Hatun’un İbrahim’in zimmetinde yirmi kızıl altın mihrinin olması dolayısıyla adı geçen mülklerin Tatar Hatun’a verilmesi hususunda görülen⁸³” davada Tatar Hatun’un mehrini alması.

Davaların sonuçlanmasında şahidler büyük önem arz etmektedir. Davalar aynı zamanda vekil tayin edilen kişiler tarafındanda takip edilebilmekteydi. Mehir ücreti bazen para, altınken bazen taşınır veya taşınmaz mallar olarak kabul edilirdi.

4.1.1.3. Boşanma

Evlilik müessesesinin, geçimsizlik, anlaşmazlık gibi çeşitli sebeplerle bozulmasıyla boşanmalar meydana gelir. Ayntab’daki boşanma davalarına sicillerde geçen davâlarda görülmektedir. Evliliğin sona erdirilmesi fesih ve talâk şeklinde olmaktaydı. “Fesih”, evlilik akdi yapılırken yahut daha sonra çıkan sorun veya engel nedeniyle bitirilmesidir. İslâm hukukunda “talâk”, tek taraflı irade beyanı ile yapılan boşanma veya tarafların anlaşarak evliliğe son vermelerini ifade ederken mahkeme

⁸¹ Mehmet Akif Aydın, “Mehir”, *T.D.V.İ.A., C. 28, İSAM*, (Ankara 2003), s.389 – 390.

⁸² A.Ş.S., nr.,12, Belge, 169, s.60

⁸³ A.Ş.S., nr.12, Belge 165, s.58

sonucunda meydana gelen boşanmayıda içerir⁸⁴. Bununla birlikte talâk tabiriyle, genellikle tek taraflı irade beyanı ile yapılan boşama kastedilmişti. İslami kaidelere göre talak çeşitleri; birincisi, “talâk-ı ric‘i” erkeğe bekleme zamanı içinde başka bir evlilik yapma şartı olmadan eşiyle tekrar evlenmesine izin verir. Ancak bekleme süresi dolarsa evliliğe son verilir”.

İkincisi, “talâk-ı bâin⁸⁵”; evliliğin bir anda bitirip bekleme süresi bitince tekrar nikah yapmak şartıyla eşine dönme imkanı verir.

Üçüncüsü, “talâk-ı selâse⁸⁶” dir. Bu tarz bir boşanmada kadının farklı biriyle evlenip, daha sonra kocası ile tekrar evlenmesine izin veren talaktır.

Sicilde boşanma davalarıyla ilgili dikkat çeken belgelerden bazıları; “Mustafa adlı kişinin eşini boşamadığını ama onun başka biriyle evlendiğini iddea etmesi üzerine görülen davada şahitlerin ve eşi Gülista’nın, Mustafa’nın eşini üç talak boşadığını söylemesi üzerine boşanmanın gerçekleştiği öğrenilmiştir⁸⁷. Kadının boşanma gerçekleştikten sonra üç ay iddet müddetini beklediği ve sonrasında evlendiği görülmüştür.

Sicilde geçen diğer belgede “ Eyüb mahallesinden olan Raziye’nin el-Hac Hüseyin’den boşanıp boşandığı günden itibaren üç defa âdet hali yaşadığının beyan edilmesi ve boşanmasına karar verilmiştir”⁸⁸.

Boşanmalarda iddet süresi yani bekleme süresi olduğu gibi ölüm olayında da bekleme süresi vardır. Kadın dört ay kadar beklemelidir. Ayrıca kadın hamile ise bebek doğana kadar bekleme süresi vardır. Doğum gerçekleştikten sonra kadın isterse evlenebilir.

⁸⁴ İsmail Kıvrım, 17. Yüzyılda Osmanlı Toplumunda Boşanma Hadiseleri (Ayıntab Örneği; Talak, Muhala’a ve Tefrik), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi ((<http://sbe.gantep.edu.tr>), 2011 10(1):371 - 400 ISSN: 1303-0094, s. 375.

⁸⁵ Develioğlu, *a.g.e.*, s.1200

⁸⁶ Develioğlu, *a.g.e.*, s.1200

⁸⁷ A.Ş.S.,nr,12,belge 40,s.13

⁸⁸ A.Ş.S.,nr.12 Belge 183,s.65

4.1.1.4. Vasî Tayîni

Sicilde yer alan bir diğer konu vasi tayinidir. Vasi, ölen bir kişinin vasiyetini yerine getiren kişidir. Ayrıca yetim, hasta veya akılca zayıf olan kişilerin mallarını korumak ve idaresini sağlamak amacıyla vasi belirlenebilirdi. Sicilde yer alan vasi atanması konusu ile ilgili belgeye baktığımızda “Kayacık mahallesinde vefat eden Mehmed’in kızına vasi olarak tayin ettiği Süleyman’ın vefat etmesiyle yerine yeni bir vasi lazım olduğu davası görülmüştür⁸⁹. Görüldüğü üzere henüz reşit olmayan ve ebeveyn olmayan kişileri korumak, sahip oldukları mal varlıklarını onlar adına korumak amacıyla vasi tayin edilmiştir.

Vasî tayinlerinde amaç, mal sahiplerinin haklarını korumaktır.

4.1.1.5. Nafaka

Sicilde yer alan bir diğer konu nafakadır. Nafaka sözlükte “harcanan, tüketilen”, anlamına gelmektedir. Fıkıh terimi olarak ise; insan hayatının devamı için gerekli olan maddiyat, para anlamına gelmektedir⁹⁰. Nafaka, bir kadının evlilikle beraber kazandığı haklardandır. Kadın eşiyle boşandığında veya eşi vefat ettiğinde nafaka almaya hak kazanır. Mahkemeye müracat edip hakkını talep edebilir. Mahkeme tarafından uygun görülürse kocasının maddi gelirine uygun bir nafaka ödemesi kararlaştırılır. Sicilde geçen nafaka ile ilgili belgeler ise; “Kozanlı mahallesinden Leyla adlı kadının eşi tarafından sekiz ay önce terk edildiği ve nafakasız bırakıldığını söyleyip nafaka talep ettiği ve mahkemece Leyla’ya yevmi beş osmani takdir ve farz olunup istidaneye izin verilmiştir⁹¹”. Mahkemelerde görülen davalarda şahitlere başvurulup olabildiğince adil kararlar alındığı görülmektedir.

Sicilde yer alan bir diğer belgede ise ; “Eyüb mahallesinde Cemile adlı bayanın eşi Cuma’dan boşandıktan sonra kızı ile kendisine altı aydır nafakasız

⁸⁹ A.Ş.S.,nr.12, Belge 107,s.37.

⁹⁰ Celal Erbay, “Nafaka”, *T.D.V.İ.A. C. 32, İSAM*, İstanbul 2006, s. 282.

⁹¹ A.Ş.S.,nr.12, belge 79,s.28.

bıraktığını söyler bunun üzerine mahkeme kararı ile Cemile ve kızı Emine ye yevmi beş osmani takdir edilir ve bu şekilde kayd edilir⁹².”

Nafaka, isteyen kişiler genel olarak birinci dereceden yakınlar olmaktadır. Sicilde görüldüğü üzere nafaka davalarında mahkeme kararları büyük oranda olumlu sonuçlanmaktadır. Belgelere bakarak denilebilir ki; Osmanlı Devleti’nin sosyal yapısı içinde aile önemli bir yere sahiptir. Boşanma veya ölüm gibi bir durumda kadın ve çocukların mağdur edilmediği görülmektedir.

4.1.1.6. Kölelik

Köle, sosyal, siyasi ve hukuki yönden özgür olmayan ve alt tabakadan olan kimselerdir. Yani köle, kendisi ile ilgili namaz kılmak oruç tutmak gibi dini vazifelerini yapmakta özgür olan fakat hukuki anlamda mal gibi tabir edilebilen özgür olmayan sahibinin emrinde olan kimselerdir.⁹³ Köle tabiri erkekler için kullanılırken, kadınlara cariye denilmekteydi. Savaşlarda ele geçirilen kimselere esir denilmektedir. Kölelik, Osmanlı Devleti ile başlamış bir sistem değildir. İnsanlığın var oluşundan beri var olan ve XIX. Y.y. sonlarına kadar varlığını devam ettirmiş bir sistemdir. Günümüz Orta Doğu ve Afrika ülkelerinde hala var olduğu görülmektedir⁹⁴.

İslâmi kanunlara göre, köleler savaş esirleridir. Savaş esirleri bazen belli bir meblağ karşılığında serbest bırakılırdı veya esir mübadelesi yapılırdı. Ancak serbest kalamayanlar köle olarak kalırdı. Esirlerin köle olması için müslüman olmaması gerekirdi. İslam hukukunda köle olmada esas annenin hukuki durumudur. Eğer anne köle ise doğan çocukta köle olmaktadır. Baba köle, anne özgür ise çocukta özgür olurdu.

Köleler aile hukuku bakımından özgür değillerdi. Eğer bir köle evlenmek isterse efendisinin rızasını almak zorundaydı. Köle erkeklerde evlenirken eşlerine mehir vermekteydi. Bu nedenle efendisinin rızasını almalıydı. Eğer köle vefat eder veya boşanırsa geride kalan ailesine efendisi bakmak durumunda kalacağı için

⁹² A.Ş.S.,nr.12, belge 206, s.72

⁹³ Melehat Arıkan, Şer’iyye Sicillerine Göre Ayıntab’da Kölelik (1531-1700), Doktora Tezi 2024, Gaziantep, s.5

⁹⁴ Nihat Engin, *Osmanlı Devleti’nde Kölelik*, (Marmara Üniv., İlahiyat Fakültesi Vakfı Yay., İstanbul, 1998), s.3- 6

köleler evlenirken efendisine tabidirler. Aynı zamanda kölelerin kendi adlarına mal edinmeleri yasaktı. Kendi üzerlerine kalan miras mallarında efendisine gidecektir⁹⁵.

Osmanlılarda köle sahiplenmenin başka bir yoluda ticaret yoluyla yapılandır. Yine bazı ailelerin kendi evlatlarını köle olarak satıkları görülmektedir. Bu durum genellikle yoksul ailelerde başvuru bir yoldur⁹⁶.

Sicilde geçen kölelikle ilgili belgeler incelendiğinde Kayseriye kazasına bağlı Kesad köyünde Hızır Beşe'nin, Rızvan adlı köleyi dört bin akçe karşılığında alındığını söylemesi üzerine görülen davada Hızır beşenin köleyi aldığına dair belge istenmiştir⁹⁷. Sicilde görülen davada köleliğin varlığından söz edilebilir. Belli bir miktar ödenip insanları köle olarak kullanmışlardır.

Başka bir belgede ise “Tel -Hüseyin köyünden Hüseyin bin Burak'ın bir köleyi kırk beş esedi guraşa satın aldığını kayd ettirdiği görülmektedir.⁹⁸”

Sicilde geçen bir diğer belge ise; köle azad edilmesinden söz edilmektedir. Malkoç Beğin kölesi olan Gürcü Ala Hasan'ın kendi malından azad idüb hür olduğunu söylediği ve kayd ettirdiği görülmüştür⁹⁹. Köle azadı ile ilgili bir diğer belge ise ; “Kastal mahallesinden olan Abdülkasım Köleleri olan Derviş Meryem ve evlatları olan Hasan,Murad ve Kasım'ı hür kıldığına dair kaydı sicil eylemiştir.¹⁰⁰

Köle azad edildiğine dair bir diğer belge ise “Ayıntab'da Tarla-ı Atik mahallesinden Türkmen-Haleb katibi olan Mehmed Çelebi'nin Kölesini azad ettiğini kayd ettirmiştir¹⁰¹.

4.1.1.7. Vakıflar

Ayıntab'ta sosyal yapının önemli bir kurumu olan vakıflar oldukça fazladır. Arapça “vakf” kökenli bir kelime olan ve vakıf olarak okunan kelime “durdurmak, alıkoymak” olarak tanımlanır. Terim manası ise; insanların Allah'ın rızasını

⁹⁵ Aydın, *a.g.e.* , s. 237

⁹⁶ Engin, *a.g.e.* , s. 96

⁹⁷ A.Ş.S., nr.12, belge 55, s.19

⁹⁸ A.Ş.S., nr.12, Belge 104, s.36

⁹⁹ A.Ş.S., nr.12, belge 86, s.30.

¹⁰⁰ A.Ş.S., nr.12, belge 114, s.39

¹⁰¹ A.Ş.S., nr.12, Belge 179, s.64

kazanmak için, mallarını diğer insanların faydalanması, ihtiyaçlarını karşılaması için bağışlamalarıdır¹⁰².

Vakıflar, Osmanlı Devlet’inde ülkenin en uç noktalarında yaşayan halkın ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuş kurumlardır¹⁰³. Vakıflar, iki çeşittir. hayrî ve zürri vakıflar. Hayrî vakıflarda amaç; vakıf edilen mallardan veya gelirinden tüm ihtiyaç sahiplerinin faydalanmasını sağlamaktır. Zürri vakıflar ise; vakıfı kuran kişinin kendi soyundan gelen kişilerin faydalanması için kurulmuşlardır¹⁰⁴.

Vakıfların iki temel kaynağı vardır. Birincisi devletin kendi kaynaklarından karşılanması, bu tarz vakıflar genelde padişah ve ileri gelen devlet adamları tarafından kurulan vakıflardır. Diğer vakıf kaynağı ise; devlet adamları dışında kalan halktan ileri gelen kimseler tarafından Allah rızasını kazanmak maksadıyla kurulan vakıflardır. Bu niyetle kurulan vakıfların, ekonomik olarak çok zengin olmamakla birlikte toplumsal hayat içinde oldukça fazla oldukları görülmektedir¹⁰⁵. Vakıflar süresiz olarak kurulurlardı. Vakfın, ilerleyişi vakıftan yararlananların bitmesiyle sona ermez ve ihtiyaç sahiplerinin her daim yararlandıkları bir vakıf olarak devam eder.

12 Nolu Ayntab Şer‘iyye Sicili’nde vakıf müessesesi ilgili 22 adet belge bulunmaktadır. Vakıfların kiraya verilerek işletildiği ve bunlar üzerinde bazı anlaşmazlıkların olduğu durumlarda mahkemeye başvurulduğu görülmektedir. Örneğin; “Tube mahallesinde bulunan Dikenlizade Ali Çelebi’nin mülkü olan mescidin vakfı olan dükkânı üç seneliğine ayda on iki meşahiye kira verildiği”¹⁰⁶ kayd edilmiştir. Vakıf malları aynı zamanda kira geliri elde edilebilen mallardır.

Yine bir başka belgede ise; Ayntab’da Bostancı mahallesinden Abdülcelil dükkânının vakıf dükkânı olduğunu ve Hacı Muhsin’in mütevellisi olduğu dükkânını teslim etmesi için dava etmesi hususunda hüccet¹⁰⁷.

Sicilde geçen başka bir belgede 15/20, Adeyni karyesi yolunda Sulucağ’ın İhyad pazarında olan vakfın mütevellisi Abdülmuğni vakıf dükkânını tamir ettirmek

¹⁰² Kütükoğlu, *a.g.e.*, s.359

¹⁰³ Çavdaroglu, *a.g.t.*, s.271

¹⁰⁴ Aydın, *a.g.e.*, s. 255-256

¹⁰⁵ Çavdaroglu, *a.g.t.*, s.273

¹⁰⁶ A.Ş.S., nr.12, belge 31, s.11.

¹⁰⁷ A.Ş.S., nr. 12, Belge 39, s.13

istemiş ancak vakfın müsadese olmamıştır. Adı geçen Mehmed Sulucağ'ı tamir ettirip aylık kiraya verdiği hususunda hüccet.¹⁰⁸

4.2. İktisadi Yapısı

4.2.1. Alım, Satım, Kira Davaları

Şer'î mahkemeler her türlü hukuki anlaşmazlıkların çözümü için başvuru yapılabilen bir makamdır. Günümüzde ki noter, tapu dairesi ve belediyelerin yapmış olduğu işlemlerin takibinin şer'î mahkemelerce yapıldığı görülmektedir. Her türlü alım- satım, kira işlemlerinin mahkemede karar verildikten sonra kadı tarafından onaylanan hüccetlerle sicil defterlerine kaydedilirdi. Bu tarz davaların mahkemede görülmesinin sebebi daha sonra çıkabilecek anlaşmazlıklara karşı tarafların elinde bir delil olarak hüccetlerinin olmasını sağlamaktır. Yani, davalı veya davacının elinde bir kanıtının olmasını sağlamak. Bu sebeple hüccetler, bir da'vânın ispatında faydalanılan hukukî bir delildir.

Sicilede görüldüğü üzere, Ayntab'da oldukça fazla alış, satış ve kira işlemleri yapılmaktadır. Satış işlemlerinin başında gayri menkul satışları gelmektedir. Sicilde toplam 44 adet satış ile alakalı belge bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, mülk, bağ, bahçe, dükkan, hayvan ve giyecek satışlarıdır.

Başka bir belgede ise mal satışı davası görülmüştür. “Şarkıyan mahallesinde, Ali ve hatun beşe'nin kendilerine kalan evlerini İbrahim beye on guruşa sattıklarına dair görülmüş bir hüccettir¹⁰⁹.” Diğer bir satış belgesi ise; “Tarlayı Cedid mahallesinde olan üç kıta yerini ve içinde değirmeni olan mülklerinin sekiz yüz esedi guruş ile bir raşed sattığını kayd olunmuştur.”¹¹⁰

Sicilede yer alan ve satışı gerçekleştirilecek olan malın içeriği ile ilgili mesela bağ ise içinde bulunan tiğek miktarları, ağaçların sayıları veya ağaçların dahil edilip edilmediği detaylı olarak anlatılırdı. Belge örneği ise “Ayıntap ikamet eden Ömer'in Hacı Garib Köyünde iki yüz elli tiğek bağın babasının malı olduğunu idda etmesi ve davalının Ömeri'in babası hayatta iken bağ on iki buçuk guruşa satın

¹⁰⁸ A.Ş.S., nr.12, belge 58, s.20

¹⁰⁹ A.Ş.S.nr.12 belge 45.s. 15

¹¹⁰ A.Ş.S. , nr.12, belge 46. s.16

aldığını isbat etmesi üzerine dava şahitler huzurunda kayd edilmiştir.¹¹¹ Belgelerde görüldüğü üzere, Ayntab’da üzüm bağı için “tiğek” terimi kullanılmaktadır.

Belgeler incelendiğinde bahçe satışları ile ilgili belgerde rastlanmaktadır. “İbn-i Şeker mahalesinde babasından annesine ve kendisine kalan bahçesini yüz ak altuna satışı yapıldığı görülmüştür.”¹¹²

Sicilde incelenen belgelerde alım-satım işlerinde kişiler bazen kendi yerlerine atadıkları vasiler aracılığıyla davalarının görülmesini sağlamışlardır. Örneğin; “Ayntab’da Kayser mahallesinde sakin olan Aişe’nin babası Mehmed’in borcuna istinaden amcası Osman tarafından vesayeten satışının gerçekleştiği hususunda hüccet¹¹³”. Vasi olarak genelde yakın akrabalar olmuştur.

Sicilde görülen belgelere göre; Ayntab’da mülk satışlarının yanında, canlı hayvan satışlarında yapılmıştır. “Kilise bağlı Heşnevan taifesinden Çolak el-Hac Hüseyin adlı kişi eşeğini sekiz guruşa satmıştır.”¹¹⁴

Sicilde görülen mülk alım-satımında genellikle ücretler nakit olarak ödenmiştir. Ödemeler Osmanlı’nın para birimi olan kuruş ve “esedi” kuruş olarak kullanılmıştır¹¹⁵.

Ayrıca nakit ödemelerin yanında takas usulüyle de satışın gerçekleştiği görülmüştür. “Eblehan Mahalesinden Hacı Mustafa’nın haticeye bir küçük ev ve bir rev yri havlularını onguruşa satıp, karşılığında Suludere adlı yerde olan iki yüz tiğek bağı olarak birbirleriyle alakalarının kalmadığını beyan etikleri görülmektedir¹¹⁶.”

Satış yapılacak mülkün tamamı satılabileceği gibi ortaklı mülklerde ortaklardan biri kendine ait kısmı satabilmekteydi. “Bilecik karyesinden Durmuş’un müşterek hissesini Ali’ye sattığını beyan etmiştir.”¹¹⁷

Sicilde incelenen belgelerde malların satışları olduğu kadar kiraya verildikleride görülmüştür. Kiralama işlemleride mahkemede kadı huzurunda

¹¹¹ A.Ş.S. nr.12, belge 49,s.17

¹¹² A.Ş.S., nr.12 , belge 58, s.21

¹¹³ A.Ş.S., nr.12, belge 16, s.6

¹¹⁴ A.Ş.S.,nr.12, belge 171, s.63

¹¹⁵ Develioğlu, *a.g.e.*, s. 264

¹¹⁶ A.Ş.S.,nr.12, belge 96, s.33

¹¹⁷ A.Ş.S.,nr.12, belge 300, s.101

yapılmaktaydı. Bu tür işlemlerin kadı huzurunda yapılamasının sebebi herhangi bir anlaşmazlık durumunda kira sözleşmelerinin sicilde kayıtlı olmasını sağlamak ve ileride oluşabilecek sorunların önüne geçmek. Bu sebeple kira hüccetleri de hukuki belge niteliğindedir.

Sicilde yer alan kira ile alakalı belge örneklerinde kira bedellerinin farklı olduğunu göstermektedir. Sicilde toplam 22 adet kira ile ilgili belge bulunmaktadır. Sicilde incelenen kira belgelerinin çoğunluğu vakıflara aittir. Bunlar şu şekildedir; “Aytap’da Kanalcı mahallesinde sakin olan Hacı Tanrıverdi, haffaf dükkanını Hacı Mehmed’e otuz yedi kuruşa satışını gerçekleştirdiğine beyan etmesi hususunda hüccet.”¹¹⁸ Yine başka bir belgede Bezistan içinde yer olan bir dükkanın üç seneliğine ayda on sekiz pareye kiraya verildiği belgelerde görülmektedir.¹¹⁹

Diğer kira belgelerine örnek ise; “Kanalıcı mahallesinde bir haffaf dükkanını otuz yedi kuruşa kira verildiği”¹²⁰, diğer bir belgede ise; Tube mahallesinde olan mescidin vakfı olup dükkanın üç seneliğine ayda on iki meşahiye kiraya veildiği görülmektedir¹²¹.

Yukarıda ki belgelerde görüldüğü üzere vakıfların kiraya verilmesi mütevelliler tarafından gerçekleştirilirdi. Sadece dükkanlar değil, hanlar, hamamlar gibi yerlerde kiraya verilirdi.

Sicilde incelenen belgeler ışığında denilebilir ki satış fiyatları oldukça fazladır. Kira ücretleri daha düşüktür. Satışlar, kuruş cinsinden para ile karşılanırken, kira ücretleri için şahı veya osmani kullanılırdı. Kuruş, değirmen, han ve hamâm işletmelerinde kullanılmıştır. Sicilde görüldüğü üzere bir mülkün veya eşyanın alım-satımında erkekler kadar kadınlarda hak sahibidir. Ayıntab’ın ekonomik yapısı incelendiğinde özellikle alım- satımın, kiraya verilme işlemlerinin varlığı bölgenin canlı bir ekonomik yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

¹¹⁸ A.Ş.S., nr.12, Belge 8, s.5.

¹¹⁹ A.Ş.S., nr. 12, Belge 16,s.7

¹²⁰ A.Ş.S.nr.12, belge 10, s.5

¹²¹ A.Ş.S., nr.12 , belge 31, s.11

4.3. Adli Olaylar

4.3.1. Adam Öldürme Olayları

12 numaralı sicilın incelenen bölümünde üç adet katl olayı bulunmaktadır. Bunlardan, “Kızık taifesinden olan Şah Murad, akrabası olan Hüdabend’in Ayntab’a gelirken yine aynı taifeden olan Yunus tarafından yaralanarak öldürüldüğünü iddia ederek araştırılmasını talep etmesi ¹²² üzerine görülmüş bir davadır.

Bir diğer belgede ise, “Arabgin karyesinden olan Halil, Hakiroğlu Abdurrahman’ın Hüseyin’in yanında öğrenci olduğunu ve öldürdüğünü iddia ederek sual olunmasını talep etmesi hususunda hüccet.¹²³ Bir diğer belgede ise İbrahim adlı şahısın akıbeti araştırılmış ve öldürüldüğü isbatlanmıştır, “Ayntab’da Kıllu cemmaatinden Esmâ Hatun’un oğlum İbrahim hançer ile öldürülmüştür diyerek keşfolunmasını talep etmesi hususunda görülen davada İbrahim’in öldürüldüğü ispat edilmiştir.¹²⁴”

4.3.2. Yaralama Olayları

Kişiler arasında çıkan anlaşmazlıklar sonucunda tarafların sınırlarını ve öfkelerini kontrol edememesi sebebiyle ortaya çıkan tartışmalarda küfür, yaralama ve hatta ölümlerin meydana geldiği görülmektedir. Bu tarz olayların toplumun huzurunu bozduğunu ve güvenliği sağlamada zorluk çıkardığı bilinmektedir.

Sicilde bu tarz belgelere rastlanmıştır. Sicilde geçen yaralama vakalarında “mecrûh eyleme” tabiri ile ifade edilmişti. Sicilde geçen yaralama olayı ile ilgili 6 tane belge vardır. Bunlardan bir tanesi “İbrahimli karyesinde sakin Hamza’nın tarlasına giren atın sahibini uyarırken mızrak ile yaraladığını iddia etmesi hususunda hüccet.¹²⁵

¹²² A.Ş.S., nr.12, Belge 75, s.28

¹²³ A.Ş.S., nr.12, Belge 247, s.85

¹²⁴ A.Ş.S., nr.12, Belge 283, s.96

¹²⁵ A.Ş.S.,nr.12, Belge 20, s.8

Sicilde yer alan diğer belgeler ise; “Ayntab’da Mervane karyesinde ikamet eden Nur Ali’nin Molla (...?..) tarafından yaralandığını iddia edip dava etmesi hususunda hüccet¹²⁶.

Bir diğer davada ise mahallede gerçekleşen bir bıçaklanma olayıdır. “Akyol mahallesi sakinlerinden olan Hasan’ın mahallede gerçekleşen kına gecesinde oğlu Mustafa’nın bıçaklandığını iddia etmesi hususunda görülen dava.¹²⁷”

4.3.3. Sicilde Yer Alan Diğer Adli Vakalar

Sicilde yer alan belgede hakaret edilmesi üzerine dava görülmüştür ve bunun üzerine mahkemede delil istenir ve şahidler huzurda ispat edilir.¹²⁸

Bir diğer belgede ise, İncesu karyesi imamı olan Mehmed’in karyede ikamet etmesine rızamız yoktur diyerek şikayet edilmesi hususunda bir itiraz davası görülmektedir¹²⁹.

“Tışlaki mahallesinden Musa ve annesi Tatar Hatun’un köleleri olan Abdullahoğlu Musa’nın kendi mallarına tacizde bulunduğunu iddia etmesi hususunda hüccet¹³⁰.

“Ayntab kaymakamı Mustafa Beğ, adı geçen kişiler tarafından yolda zorbalığa uğradığını belirtmesi hususunda görülen davadır.¹³¹”

Bir başka belgede ise eşeğinin alındığını idda etmesi üzerine dava görülmüştür. Kilis kasabası mahallesi olan Kızılca’da el-Hac Yusuf’un eşeğini Ömer adlı kişinin aldığını iddia etmesi hususunda hüccet.¹³²

Görüldüğü üzere sicilde yer alan adli vakalar mahkemeye bildirildiğinde incelenip, araştırılıp karara bağlanmıştır.

¹²⁶ A.Ş.S., nr.12 , Belge 70, s.25

¹²⁷ A.Ş.S., nr.12, Belge 191, s.69

¹²⁸ A.Ş.S., nr.12, Belge 26, s.9

¹²⁹ A.Ş.S., nr. 12, Belge 64, s.23

¹³⁰ A.Ş.S., nr.12, Belge 189, s. 69

¹³¹ A.Ş.S., nr.12, Belge 229, s. 78

¹³² A.Ş.S., nr.12, Belge 254, s.88

4.4. İdari Yapı

4.4.1. İdari Görevliler

12 Nolu Ayntab Şer'iyye Sicilinin incelenen sayfaları arasında bölgede görev alan görevliler şunlardır: kadı, müftü, katip, imam, müteveli. Ayrıca askeri görevlilerde vardı bunlar, beylerbeyi, sancakbeyi, yeniçerilerdir.

4.4.1.1. Kadı

Kadı, insanlar arasındaki anlaşmazlıkları şer'i hükümlere göre çözümleyen, belli kriterler sonu atanan kişilerdir¹³³. Kadı fıkıh hükümlerini uygulamakla görevlidir. Kadılar görevleri bakımından yargının en önemli ayağıdır ve merkeze bağlı görevlilerdir¹³⁴. Kadının en önemli görevi arasında hakim olarak yargı görevidir. Kadılar yargı görevini ancak bulundukları bölge içinde ve görevleri süresince yapabilmektedir. Görev süresi dolmuşsa veya görev sınırları dışında ise vermiş oldukları kararlar geçersiz kabul edilirdi¹³⁵.

Kadıların yargı görevleri yanında; beledi, askerî, örfî, görevleride vardır. Kadılar, anlaşmazlık, adli olay, alım- satım, nikah, miras, gibi sosyal, hukukuki davaların çözümünde mahkemelerde başkanlık ederdi. Aynı zamanda ilmiye sınıfına ai tolan müderris, müteveli, imam, ve vakıf görevlilerinin atanmasında veya azlinde kadıya başvurulurdu¹³⁶.

Sicilde kaydı tutulan dönemde Ayıntab'ta kimin kadı olarak görev yaptığı veya hangi mevkide olduğuna dair bilgiye ulaşılammıştır. Bununla birlikte; yeniil kadısı olarak Mevlana Abdullah Efendi'nin ismine ve Ayıntap kadısı olarak Mehmed Efendi'nin adları geçmektedir¹³⁷.

Bir başka belgede ise Kilis kadısı ismine rastlanmaktadır. "Oldur ki cemâ'at-i Alıcı'dan Ali Veli ve Durak bin Hamid ve Abdülkadir bin (silik) mahfil-i

¹³³Fahrettin Atar, "Kadı", *T.D.V.İ.A., C..24. İSAM*. İstanbul 2001, s.66., s.66

¹³⁴Fendoğlu, *a. g. m.*, s.453

¹³⁵Aydın, *a.g.e.*, s. 80

¹³⁶Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, (Kardelen Yayınevi, Isparta 1997), s.237

¹³⁷A.Ş.S., nr.12, Belge 18, s.7

kazâda bilfiil Kilis kadısı olan kıdvetü'l-kuzzat el-müteşeri'in *Şecaeddin Efendi*....” Kadı Şecaeddin Efendi'nin ismine rastlanmaktadır.¹³⁸

Sicilde, Ayıntap kadısı olarak, “Abdülbaki Efendi ibni Abdülmuti Efendi'nin” adı geçmektedir.¹³⁹ Yine sicilde adı geçen, Türkmen-Halep kadısı olarak “Murad Ağa” görülmektedir¹⁴⁰.

4.4.1.2. Müftü

“*Müftü*”, hanefî mezhebi usulüne göre, sorulan sorulara şer'i ve hukuki konularda islami kurallara göre cevaplayan kişidir¹⁴¹. Mahkemede kadıya yardımcı olan görevlilerden biridir. Kadı gerekli gördüğü durumlarda müftüden fetva talep ederdi böylece karar alması kolaylaşırdı. Müftülük, sadece dini konularda başvurulanan kişi değildir. Bulunduğu kazalarda halkın; ekonomik, hukuki, sosyal ve idari konularda çözüm bulamadıklarında başvurdukları bir makamdır¹⁴².

4.4.1.3. Katip

Şer'iyye mahkemelerinde kadıya yardımcı olan yazı ve evrakların kayıtlarından sorumlu olan görevlidir. Sicilde Kâtip ünvanına üç yerde rastlanmıştır. Sicilde geçen katip isimleri; “kâtib Mehmed Çelebi”¹⁴³ Bir diğer belge ise, katip öğrencilerin ismi yer almaktadır. Belgede ismi geçen “Derviş Çelebi” ismi geçmektedir.¹⁴⁴ Yine aynı belgenin başka bir hükmünde yer alan Türkmen Haleb kâtibi olan “Mehmed Çelebi ibni Mustafa” ismi yer almaktadır.

Bir diğer belgede ise, “Katib Hacı Mustafa bin Süleyman” ismine rastlanmaktadır.¹⁴⁵

¹³⁸ A.Ş.S., nr.12, Belge 59, s.21

¹³⁹ A.Ş.S., nr.12, Belge 155, s.58

¹⁴⁰ A.Ş.S., nr.12, Belge 166, s.62

¹⁴¹ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilatı*, s.181

¹⁴² Ünal, *a.g.e.*, s.241

¹⁴³ A.Ş.S., nr.12, Belge 139,s.49

¹⁴⁴ A.Ş.S., nr.12, Belge

¹⁴⁵ A.Ş.S., nr.12, Belge 212, s.73

4.4.1.4. İmâm

İmâm, cemaate önderlik eden kişidir. Osmanlı şehir yapılanmasında imamlar bulundukları mahallelerde doğum ve ölüm, evlilik akdi, ikametgah belgelerinin hazırlanması gibi bir çok konuda kadılarına yardım etmektedirler¹⁴⁶.

Vâiz, dinî nasihatlar veren kişidir¹⁴⁷. Sicilde 10 yerde imam terimine rastlanmıştır. Sicilde geçen imamlar; “İmam Molla Abdi bin Hamza¹⁴⁸”, “...mescid-i şerifin imamı olan Molla Ali...¹⁴⁹”, “..mahalle-i Eblehan’da vâkî‘ mescid-i şerifin imamı olan Molla Yusuf bin İshak....¹⁵⁰”. “....karye-i Kürüm’de imam olan Molla Şakir ¹⁵¹”, “Ammu mahallesinde Büyük mescid dinmekle ma‘ruf mescide imam olan Mevlana Esad Efendi¹⁵²”, “...Makbel mescidi demekle ma‘ruf mescid-i şerifin imamı olan Mevlana Hayreddin ibni el-Hac Ali..”¹⁵³, “...mescid-i şerifin imam ve mütevellisi olan Molla Mehmed bin Takar Hasan.¹⁵⁴”, “Tahtalu camiine imam ve hatib olan fahrû’l-ulema Mevlana Mehmed Efendi ibni Abdüllatif ve Alaybeğ camiine imam ve hatib olan Mevlana Abdülhalim Efendi ibni Hüseyin ve Çukur kastalına imam olan Mevlana Mehmed Efendi...¹⁵⁵”, “Cevizlice mahallesinde vakî‘ mescid-i şerifin evkafına müteveli ve imam olan Mevlana Seyfeddin Efendi...¹⁵⁶”

4.4.1.5. Müteveli

Sicilde incelendiği kadarıyla vakıf müessesesi oldukça fazladır. Vakıfların yönetimi için buralara mütevelliler atanmaktaydı. Mütevellilerin görevi, vakfın işlerini yönetmektir. Sicilde adı geçen mütevellilerden bazıları, ile alakalı belgeler ise; “Karye-i Adeyni yolunda olan Sulucağ’a müteveli olan Abdülmuğni bin

¹⁴⁶ Çavdaroğlu, *a.g.t.*, s.211

¹⁴⁷ Develioğlu, *a.g.e.*, s.1321

¹⁴⁸ A.Ş.S.,nr.12, Belge 26,s.9

¹⁴⁹ A.Ş.S.,nr.12, Belge 54,s.19

¹⁵⁰ A.Ş.S.,nr.12,Belge 62,s.22

¹⁵¹ A.Ş.S.nr.12, Belge 73,s.26

¹⁵² A.Ş.S.,nr.12,Belge 131,s.46

¹⁵³ A.Ş.S.nr.12, Belge 187,s.69

¹⁵⁴ A.Ş.S.,nr.12, Belge 198,s.72

¹⁵⁵ A.Ş.S.,nr.12, Belge 201,s.73

¹⁵⁶ A.Ş.S.,nr.12, Belge 257, s.89

Hüseyin¹⁵⁷, “...mütevelli Hacı Ömer bin İbrahim” ,“....kethüda evkafına mütevelli olan evlâd-ı vakıfıdan Mustafa bin Ali¹⁵⁸, “....Kara Mustafa Paşa’nın vakfı olan Bezazistan’ın Kikcereçakan kapısında vâkî‘ mescid-i şerifin imam ve mütevellisi olan Molla Mehmed bin Takar Hasan¹⁵⁹”, “.....vâkî‘ Şeyh Mehmed Erzincani evkafına mütevelli olan evlad-ı vakıfıdan Şeyh Sunullah Çelebi ¹⁶⁰”.

4.4.2. Askeri Hizmetlileri

4.4.2.1. Beylerbeyi

Anadolu Selçuklu devletinde beylerbeyi veya “melikü’l-ümerâ” ismini ordu başkomutanına denirdi. Beylerbeyi ismi Selçuklulardan Osmanlı Devlet’ine gelmiştir. Osmanlı devlet’nin kurulduğu yıllarda bir tane beylerbeyi vardı ve ordunun tüm işlerinden sorumluydu. Şehzâde Süleyman ilk beylerbeyi ünvanına sahiptir. Osmanlı devletinde fetih hareketlerinin devam etmesi ve topraklarının genişlemesiyle beylerbeyliği makamı Anadolu ve Rumeli Beylerbeliği olarak ikiye ayrılmıştır. Beylerbeyi eyaletlerde askeri görevlerden sorumlu iken daha sonraları bulundukları yerin mülki amiri olmuşlardır. Eyaletindeki halkın can ve mal güvenliğinden sorumludur. Eyaletlerde kurulan Beylerbeyilik Divânının başkanıdır. Vezir rütbesinde olan beylerbeyileri aynı zamanda paşa ünvanınada sahip oluyorlardı. Beylerbeyiler, çeşitli eyâletlerde görev yaptıktan sonra terfi alarak kubbe veziriazâmı olabilirlerdi¹⁶¹.

Sicilde 2 adet beylerbeyi ünvanı geçen belgeye rastlanmıştır. Bunlardan bir tanesi “Zülkadriye beğlerbeğisi olan emirü’l-ümerâ’il-kirâm kebirü’l-küberâ’il-fiham izzetlü Yusuf Paşa.....¹⁶²”

Bir diğer belge ise; “....hîn-i kabulde vakî‘ olub bi’l-fiil Maraş beğlerbeğisi Haslarbeği zabiti olan Mehmed Ağa tarafından Receb bin Hamik mahzarında bi’t-

¹⁵⁷ A.Ş.S.,nr.12, Belge 58,s. 20

¹⁵⁸ A.Ş.S.,nr.12,Belge 134,s.47

¹⁵⁹ A.Ş.S.,nr.12, Belge 198, s.72

¹⁶⁰ A.Ş.S.,nr.12, Belge 257

¹⁶¹ Ünal, *a.g.e.*, s.219

¹⁶² A.Ş.S.,nr.12, Belge 40, s.13

taleb kayd-ı sicil olundu¹⁶³”. Belgede geçen beylerbeyi birisi zülkadriye, bir diğeri Maraş beylerbeğidir.

4.4.2.2. Yeniçeriler

I. Murad devrinde kurulan Yeniçeri Ocağı, kapıkulu ordusunun en büyük birliğini oluşturmaktaydı. Bu birliğin varlığı padişahın merkezi otoritesinin artmasında ve devletin uç bölgeline kadar güçlü bir hakimiyet olmasını sağlamıştır.

Yeniçeri ağası, Yeniçeri ocağının komutanıdır. Doğrudan padişaya bağlıdır. Divanda sadrazamın önünde yer alır ve arz odasına sadrazamdan önce girerdi. Yeniçeri ağaları başlarda yeniçeri ocağından yetişenler arasında seçilirdi. Ancak 1451’den itibaren sekbanbaşılar arasından seçilmeye başlandı. Kapıkulu ordusunun en üst askeri birlikleridir.

Kuruldukları dönemde sadece İstanbul’da görev alırken 1560’lardan sonra sancaklarda görev alıp yeniçeri garnizonları kurulmuştur. Bu yapılanma ile kapıkulu ordusunun eyaletlerde de otoritesi sağlanmış ve bölgenin asayiş korunmuştur¹⁶⁴.

Sicilde incelenen belgeler arasında Ayıntab’da adı geçen yeniçeri askerlerinin isimleri ve belgeleri ise şunlardır; “....sakinlerinden dergâh-ı âli yeniçerilerinden İbrahim Beşe ibni Hüseyin¹⁶⁵”, “... dergâh-ı ‘âli yeniçerilerinden olup Beşinci cemaatinden Mehmed Beşe¹⁶⁶”, “Dergâh-ı ‘âli yeniçerilerinden Hüseyin Beşe ibni Cafer¹⁶⁷”, “... bilfiil Ayntab’da olan Yeniçeriler zabiti Hasan Beşe çorbacı...¹⁶⁸”

¹⁶³ A.Ş.S.,nr.12, Belge 245,s.85

¹⁶⁴ Ünal, *a.g.e.* s.56- 58.

¹⁶⁵ A.Ş.S.,nr.12, Belge 108,s.37

¹⁶⁶ A.Ş.S.,nr.12, Belge 123,s.42

¹⁶⁷ A.Ş.S.,nr.12,Belge 173,s.65

¹⁶⁸ A.Ş.S.,nr.12, Belge 179,s.67

4.4.2.3. Sancakbeyi

“Rengi ve deseni ile padişahın hakimiyetini simgeleyen bayrağa sancak denirdi¹⁶⁹”. Daha sonraları ise coğrafi bir bölgeyi ifade eden idari bir birim olarak anılmıştır.

Sancakbeyinin aslî görevi arasında askeri görevleri gelmektedir. Savaş zamanlarında kendi emrindekilerle bağlı olduğu beylerbeyinin emri altında sefere iştirak ederlerdi. Bunun yanında idari görevleride bulunmaktaydı. Bulunduğu sancağın huzurunu ve idaresini sağlamakta görevlerindendir. Aynı zamanda kadınında yardımcılığını yapmaktaydı¹⁷⁰.

Sicilde adı geçen sancak beği “ Ayıntab sancak beyi Kasım Beğ’dir.”¹⁷¹

4.4.2.4. Diğer Görevliler

Sicilde yer alan diğer askeri görevliler ise aşağıda yer almaktadır.

4.4.2.4.1. Kethüda

Kethüda, bazı devlet adamlarının işlerinde yardımcı olan görevlidir¹⁷². Sicilde iki adet kethüda ismine rastlanmıştır. Bunlar 44/74 hüküm ikide geçen kethüda olan Kasım bin Halil ve 45/75 hüküm ikide geçen Ayntab sancağının kethüdası Mustafa Çavuş’tur.

4.4.2.4.2. Subaşı

Şehirlerin güvenliğinin sağlanmasında sorumlu görevlilerdir¹⁷³. Sicilde geçen subaşılari; 11/14 hüküm ikide Hasan Subaşı ve 17/23 hüküm ikide İbrahim adlı subaşı isimlerine rastlanmaktadır.

¹⁶⁹ Arıkan, *a.g.t.*, s.273

¹⁷⁰ Ünal, *a.g.e.*, s.223-227

¹⁷¹ A.Ş.S.,nr.12, belge 41,s.14

¹⁷² Mehmet Canatar , “Kethüdâ”, *D.İ.A.,C. XXV*, 2002), s. 332

¹⁷³ Mücteba İlgürel, “Subaşı”, *D.İ.A., C.37*, İstanbul, 2009, s.447

4.4.2.4.3. Çavuş

Çavuş kelimesi “bağırma, çağırma, ses” anlamına gelen ve genellikle askerî bir unvan olarak kullanılmıştır. Orduda, düzen ve intizamı sağlamakla görevli kişilerdir. Padişah ve diğer kumandanların emirlerini yüksek sesle okudukları için bu ünvanı almışlardır.

Çavuş kelimeside Osmanlılara Selçuklulardan geçmiştir. Sicilde geçen çavuş isimleri ve belge numaraları ise; 11/13 nolu belgede geçen Ebubekir Çavuş, 18/25 belgede Mehmed Çavuş, 26/42, Hasan Çavuş, 35/58 çavuşlarından fi'l-meclisde Ahmed Çavuş ibni Mustafa.

4.5. Mahalle-Köyler

4.5.1. Mahalleler, Köyler

Sosyal yaşam içinde şehirlerin oluşmasını mahalleler sağlar. Mahalleler şehirlerin temel yönetim birimleridir ¹⁷⁴.

Tablo 1. *Tespit Edilen Mahalleler*

Akyol	Cafer	Hayik	Kürkciyan	Şhreküstü
Alineccar	Cevizlice	İbn-i Kör	Kürtünciyan	Tarla-yı Atık
Ammu	Çukur	İbn-i Şeker	Kozanlı	Tarla-yı Cedid
Beğ	Eblehan	Kanalcı	Seng-i Nakkaş	Tahtani
Bostancı	Ehl-i Cefa	Kastel	Seng-i Karasakal	Tıslaki
Boyacı	Eyyüb	Kayacık	Sengüzen Mehmed	Tube/ tövbe
Bostancıyan	Girit	Kayser	Seng-i Tavis	Yanhi
Cabi	Hacı	Kızılca Mescid	Şarkiyan	Yazıcık

Sicilede tespit edilen 40 mahalle vardır. Ancak bu sayı sicilin tamamı için değildir sadece 1-104 sayfaları içinde rastlanan mahalle isimleridir.

¹⁷⁴ Ali Murat Yel, Mustafa Sabri Küçükaşcı , “Mahalle”, *D.İ.A., C. XXVII*, 2003,s. 323

Tablo 2. *Tespit edilen karye (köy) isimleri*

Adeyni	Gedik	Hıyam	Köçek
Arab	Girit	Ibrahimli	Lohan
Arabgin	Gökçe	Incesu	Mervane
Babilge	Gökçekend	Karye-i Mezkur	Orul
Bağlarbeği	Güllüce	Kesad	Rumgöl
Battalhöyük	Hacı Mehmed Bedir	Kızılhisar	Semadin
Cağdıgın	Hacı Garip	Kilis	Seylan
Dülük	Hacir	Kilisecik	Sorgun

12 Nolu Ayntab Şer‘iyye Sicili’nin çalışılan 1-104 sayfaları içinde toplamda 31 köy ismine rastlanılmıştır. Sicilin tamamı için net bir sayı söylemek için sicilin tamamı okunmalıdır.

4.6. Vakıf Eserler

12 nolu sicilinin 1-104 sayfaları arasında 27 tane vakıf adına rastlanılmıştır.

Tablo 3. *Tespit edilen vakıflar*

Ale’n-necar cami’i Şerif vakfi	Hacı Reşma Mescidi vakfi	Makbel Mescidi Şerif vakfi	Tahtalı Medresesi Vakfi
Ahmed Kethuda Vakfi	Hacıoğlu cami’i evkafı	Minhaliye Vakfi	Yabancı cami’i Vakfi
Alaybey cami’i vakfi	Haleboğlu vakfi	Mustafa Paşa Vakfi	Yağmalu Vakfi
Balıklağı Kasteli vakfi	Hatiboğlu vakfi	Rahan vakfi	
Cabioğlu cami’i vakfi	Hüsreviye cami’i Şerif evkafı	Sulucağ Vakfi	
Cevizlice Mescidi Evkafı	İsmail Çelebi Vakfi	Sunguriye medresesi Vakfi	
Çukur Kastel Evkafı	Kara Mustafa Paşa Vakfi	Şekeroğlu Nasreddin Vakfi	
Erzincani evkafı	Mağara Vakfi	Şeyh Fethullah Cami’i şerif Evkafı	

4.6.1. Camiler, Mescidler ve Medreseler

Sicilde ismi geçen cami, medrese ve mescid isimleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 4. *Camiler ve mescidler*

Akoğlu Camii	Yabancı Camii
Alaybeğ Camii	Hacı Reşma Mescidi
Alen-necar Camii Şerifi	Kayadere Mescidi
Cabioğlu Camii	Mağara Mescidi
Hacıoğlu Camii	Makbel Mescidi
Hüsreviye Camii	Minhaliye Medresesi
Şeyh Fethullah Camii	Sunguriye Medresesi
Tahtal Camii	Uzun Mehmed Mescidi

SONUÇ

Şer'iyye sicilleri, ait olduğu bölgenin; tarihini, kültürünü, hukukunu, sosyal ve ekonomik yapısı hakkında bilgiler vermesi bakımından önemli tarihi belgelerdir. Bu anlamda Osmanlı Tarihi kaynakları arasında birinci elden kaynaklar arasındadır. Şer'iyye Sicilleri kadılar tarafından tutulan belgeler olduğu için kayda geçirildiği bölgenin tarihini en doğru şekilde anlatan belgelerdir. Bu bakımdan yerel tarih çalışmalarında özellikle bakılması gereken arşiv belgelerindendir.

12 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicili toplam 398 sayfadır. Ancak incelenen kısmı 1-104 sayfalarıdır. Bu bölüm toplam 60 varaktan oluşmaktadır. İncelenen bu belgelerde dönemin sosyo-kültürel yapısı, idaresi, ekonomisi gibi birçok bakımdan bilgilere ulaşılmaktadır.

Sicilin incelenen bölümünde Ayntab şehrinde o dönemde mevcut olan sosyal yapısı hakkında örneğin, evlilik, boşanma, vakıf, vasi ataması gibi konular hakkında bilgi edinilebilir. Sicilde, sosyal hayatta kadınlarında söz sahibi oldukları görülmektedir. Haklarını aramak için mahkemeye başvurabildiklerini ve eşlerinin herhangi bir şekilde ortadan kaybolması durumunda, nafaka talebi için mahkemeye gittikleri görülmektedir. Küçük yaşta evlendirilmek için vasi tayin edilen kızlar daha sonra bu evliliklerini sonlandırmak için mahkemeye başvurdıkları görülmektedir. Belgeler incelendiğinde amacın kadınların mağduriyetlerini önlemek olduğu görülmüştür. Sicilde yer alan belgeler incelendiğinde kadınlar bir boşanma veya eşlerini kaybettiklerinde mahkemeye başvuru yapıp mehirlerini talep etmişlerdir. Mahkemede kadınların mehirlerini almadıklarını şahitler eşliğinde ispat ettikleri takdirde, mehir bedellerini aldıkları görülmüştür.

Sicilde, nafaka ve vasi tayinleri ilgili belgeler yer almaktadır. Osmanlı Devlet'inde aile birliğine büyük önem verilmekteydi. Bu sebeple boşanma veya ölüm gibi durumlarda eşlerin ve çocukların hakları kanunen güvence altına alınırdı. Eğer geride kalan küçük çocuklar ise mal ve parasının idaresini yönetmek için en yakın

çevresinden akrabalarından bir vasi tayin edilirdi. Evin reisinin ölümü gibi durumlarda ise kadın ve çocuklarına nafaka ödenirdi.

Ayıntab'da ekonomik hayat tarım ve hayvancılığa dayandığı görülmektedir. Aynı zamanda bağ-bostan işlerinin yapıldığı ve ekonomiye önemli katkısı olduğu görülmüştür. Yetiştirilen tarım ürünlerinin başında zeytin, ceviz ve buğday gelmektedir. ayrıca küçük ve büyükbaş hayvancılık bölgede yapılmaktadır. Aynı zamanda tarım ve bahçeciliğin yapıldığı bu alanların kiraya verildiği ve bu şekilde d işletildiği görülmüştür. Sicilde yer alan bu bilgilere bakarak bölgede o dönem için canlı bir ekonomik hayatın varlığından söz edilebilir.

Sicile konu olan birdiğer husus borçlar. Borç hususunda mahkemede kadı huzurunda belgelere dayandırılarak yapıldı. Amaç her iki tarafında haklarının korunmuş olmasını sağlamak. Borçlar genel anlamda nakdi olarak verilirken bazı durumlarda kişiler borç alabilmek için taşınmaz mallarını rehin olarak vermekteydi. Buda o dönemde Ayıntab'da tefeciliğin varlığını göstermektedir. Genel olarak rehin karşılığında borç veren bu kesim ise askeri kesimden kişilerdir.

Sicilde karşılaşılan hususlardan bir diğeri adli olaylardır. Kadı huzurunda görülen davalarda mahkemeye gösterilen şahitler ile kişilerin suçlu veya suçsuz olduklarına dair belgeler incelendikten sonra hüküm verildiği görülmüştür.

12 nolu şer'iyye sicili incelendiğinde belgede geçen bazı devlet memurları şunlardır; kadı, müftü, müderris, katip, yeniçeri, beylerbeyi, subaşı ve çavuş.

Denilebilir ki şehir tarihi araştırmalarında başvurulacak ana kaynaklar arasında yer alan Şer'iyye siciclleri, yazıldıkları dönem için birer ana kaynaktır. Elbette ki sadece sicillere bakarak dönemi değerlendiremeyiz. Fakat yapılan sicil çalışmaları gösteriyor ki şehrin sosyo-kültürel yapısından, ekonomisine ve idari faaliyetleri hakkında bilgilere ulaşılmaktadır. Bu çalışmada 1618/1619 yıllarında Ayıntab şehir tarihçiliği araştırmaları için katkı sağlayacağını umut ediyorum.

KAYNAKÇA

Abdulaziz Bayındır “*Osmanlı’da Yargının İşleyişi*”, Osmanlı C.6, (Ed. Güler Eren)Y.T.Yay., Ankara, 1999. s.429

Acıoğlu.a.g.t. s. 5,6., İltizam hakkında bkz. Eftal Şükrü Batmaz, “*İltizam Sisteminin XVIII. Yüzyıldaki Boyutları*”, Osmanlı, (Ed. Güler Eren), c.3.Y.T.Yay. Ankara, 1999. s.250-256.

Adem Apak, *Anahatlarıyla İslam Tarihi 2* (Hulefâ-i Raşidîn Dönemi), Ensar Neşriyat, İstanbul, 2010. s.145-157

Ahmed Akgündüz, *Şer‘iyye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, C.1. T.D.A.V.Yay., İstanbul, 1988. s.76

Ahmet Akgündüz, “İ‘lâm”, *DİA*, İstanbul, C.XXII, s.113

Ahmet Akgündüz, “*İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki; Şer‘iye Mahkemeleri ve Şer‘iye Sicilleri*”, Türkler Ansiklopedisi, C.X, Ankara Yeni Türkiye Yay., 2002, s,54

Ahmet Akgündüz. Sait Öztürk, *Bilinmeyen Osmanlı*, İstanbul, 1999, S. 362

Ahmet Akgündüz, *Şer‘iyye Mahkemeleri*, s.112

Ali Murat Yel - Mustafa Sabri Küçükaşcı, “Mahalle”, *D.İ.A.*, XXVII, 2003, s. 3

Ali Sevim ve Erdoğan Merçil, *Selçuklu Devletleri Tarihi (Siyaset, Teşkilât ve Kültür)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1995, s.54.

Altan Çetin, *Memlûk Devleti’nin Kuzey Sınırı*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2009, s.75-86

Bahaeddin Yediyıldız, “Vakıf”, *İ.A.*, C.XIII, İstanbul, 1986, s.153

Besim Darkot, Hikmet Turhan Dağlıoğlu, “Ayıntab”. *İ.A.*, II, s.64., 1979

Casim Avcı (2006), “Nâib”, T.D.V.İ.A., C.32, İSAM, İstanbul, s.311

Çavdaroglu, Mustafa, *61 Numaralı Ayntab Şer'yye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi* (s.1-100) H.1124-1125/M.1712-1713, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep, 2013

Celal Erbay (2006) “*Nafaka*”, T.D.V.İ.A. C. 32, İSAM. İstanbul, 2006. s. 282.

Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, 31. Baskı, Aydın Kitabevi, Ankara, 2015

Ekrem Buğra Ekinci, “Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir)” *Belleten*, 2013, 64, 244, 976

Ekrem Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.- XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri*, (Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, 2009), s.26

Erhan Afyoncu- Recep Ahıskalı, “Kâtip”, D.İ.A., XXV, 2002, s.53

Fahrettin Atar, “Kadı”, D.İ.A., C.XXIV, İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul, 2001, ss. 66-69

Fahrettin Atar, “Mahkeme”, T.D.V.İ.A. C.27, Güzel Sanatlar Matbaası, Ankara, 2003, s.338

H., Halit Atlı, *Örnek Çözümlemelerle Osmanlıca Edebî Metinler ve Arşiv Belgeleri*, Hayrat Neşriyat, İstanbul, 2013, s.163

Halil Cin- Gül Akyılmaz, *Türk Hukuk Tarihi*, Sayram Yayınları, Konya, 2011, s. 174

Halil Cin-Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, C.I, İstanbul, 1990, s.270

Halil Demircioğlu, *Roma Tarihi Cumhuriyet*, C.I. I. Kısım, T.T.K., Yay., 5.Baskı, Ankara, 2011, s.319-352

Hasan Tahsin Fendoğlu, “*Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı*”, Osmanlı, C.6 (Ed.Güler Eren), Y.T.Yay., Ankara, 1999, s.453

Hilmi Bayraktar, *Ayntab Vakıfları*, Bizim Akademi Yay., Ankara, 2014, s.33- 291

Hüseyin Özdeğer, “Gaziantep”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Güzel Sanatlar Matbaası, C. 13, İstanbul, 1996, s. 466

İbrahim Etem Çakır, *16. Yüzyılda Ayntab Şehri*, Yeditepe Yay., İstanbul, 2015, s. 30

İlber Ortaylı, “*Osmanlı Şehirlerinde Mahkeme*”, s.245.

- İlber Ortaylı, “*Kadı*”, T.D.V.İ.A. c.24. İSAM. İstanbul, 2001. s.70
- İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1994, s.10
- İlgürel Mücteba, “*Subaşı*”, *D.İ.A.*, İstanbul, C.37, 2009. s.447
- İlyas Gökhan, “Gaziantep Yöresinin Osmanlı Hakimiyetine Geçmesi”, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu (Ed. Yusuf Küçükdağ), Gaziantep, 2000, ss.59,65
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, “*Ferman*”, İ. A., C.IV, 1964, s.572
- İsmail Kıvrım, *Şer’iyye Sicillerine Göre XVII. Yüzyılda Konya ve Ayntab Şehirlerinde Gündelik Hayat (1670-1680)*, Selçuk Üniversitesi, SBE Doktora Tezi, Konya, 2005, s.3
- İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K.Yay., 4. Baskı, Ankara, 2014, s. 113
- M.Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, Beta Yay., 8. Baskı, İstanbul, 2010, s.65
- M.Tayyip Gökbilgin, *Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, Enderun Kitabevi, 3. Baskı, İstanbul, 1992 s.85
- Melehat Arıkan, *Şer’iyye Sicillerine Göre Ayıntab’da Kölelik (1531-1700)*, Doktora Tezi 2024, Gaziantep, s.5
- Mehmet Akif Aydın, “*Mehir*”, T.D.V.İ.A. C. 28, İSAM, Ankara, 2003, s.389-390
- Mehmet Ali Ünal, “*Osmanlı Devleti’nde Merkezi Otorite ve Taşra Teşkilatı*”, Osmanlı, C.6 (Ed.Güler Eren), Y.T.Yay., 1999, s.119
- Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, Kardelen Yayınevi, Isparta, 1997, s.237
- Mehmet Altay Köymen, *Büyük Selçuklu İmparatorluğu Tarihi*, C.3, T.T.K., Yay., Ankara, 2011, s.22-23
- Mehmet Canatar, “*Kethüdâ*”, *D.İ.A.*, XXV, 2002, s. 332
- Mehmet İpşirli (2006), “*Nâib*”, T.D.V.İ.A., C.32, İSAM, İstanbul, s.312
- Mübahat S. Kütükoğlu, “*Temessük*”, *D.İ.A.*, XL, 2011, s. 413

- Mübahat S. Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili* (Diplomatik), İstanbul, 1988, s.77
- Mükrimin Halil Yinanç, *Türkiye Tarihi Selçuklular Devri*, C.1., T.T.K., Yay., Ankara, 2013, s.68
- Münir Atlar, “Şer’iye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”. *dergiler.ankara.edu.tr.*, s. 309
- Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı C.6* (Ed. Güler Eren), Y.T.Yay., Ankara, 1999, s.328
- Nâsi Aslan, *İslâm Yargılama Hukukunda Şühûdü'l-Hal Jüri Osmanlı Devri Uygulaması*, Beyan Yay., İstanbul, 1999, s.54
- Necmeddin Şahiner, *Gaziantep Kalesi*, Sertaç Yay., Gaziantep, 2007, s.23
- Nejat Göyünç, “Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu* (Ed.Yusuf Küçükdağ), Gaziantep, 2000 s. 45-48
- Nejdet Gök, “Osmanlı Diplomatiğinde Ferman ve Berat Arasındaki Benzerlik ve Farklar”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S.XI, 2001, s.211
- Nihat Engin, *Osmanlı Devleti’nde Kölelik*, Marmara Üniv., İlahiyat Fakültesi Vakfı Yay., İstanbul, 1998, s.3-6
- Recep Ahıskalı, “Muhzır”, *D.İ.A.*, XXXI, 2006, s.85
- Rifat Ereç, “Gaziantep Kalesi ve Hamamı”, *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu* (Ed. Y. Küçükdağ), Gaziantep, 2000, s.269
- Serhat Kuzucu, “123 Numaralı Antep Şer’iye Sicili Bağlamında 1766-1768 Tarihleri Arasında Antep’in İdari ve Sosyal Yapısı Üzerine Bir İnceleme” *Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi*, C.I.S.III, Ankara, 2006, s.40
- Serpil Acioğlu, *137 Numaralı Ayntab Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi* (H.1216-1220/M.1801-1806). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniv., S.B.E., Gaziantep, 2012, s.2-3
- Şemseddin Sami (2016), *Kâmûs-i Türkî*, Kültür Bakanlığı Yay. (Editörler: Osman Doğan, Soner Demirsoy), İstanbul, s.1268
- Yunus Uğur, “Şer’iyye Sicilleri”, C.39, T.D.V.İ.A., İSAM, İstanbul, 2010, s.8

Yusuf Karaca, *Tarih Ansiklopedisi* (Kişiler, Olaylar, Kavramlar, Mekânlar), C.5, Berikan Yay., Ankara, 2002, s.277

Ziya Kazıcı, *Osmanlı'da Toplum Yapısı*, Bilge Yay, İstanbul, 2010, s.190

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

VİTEA

Zelma İslan was born in Manisa in 1983. Zelma completed her primary education in Manisa in 1996 and studied at the Manisa Atatürk University Faculty of Arts and Sciences between 2001 and 2005. During her undergraduate studies, she received her BA in the History Department of Manisa Atatürk University Faculty of Arts and Sciences. Zelma is a research scholar.